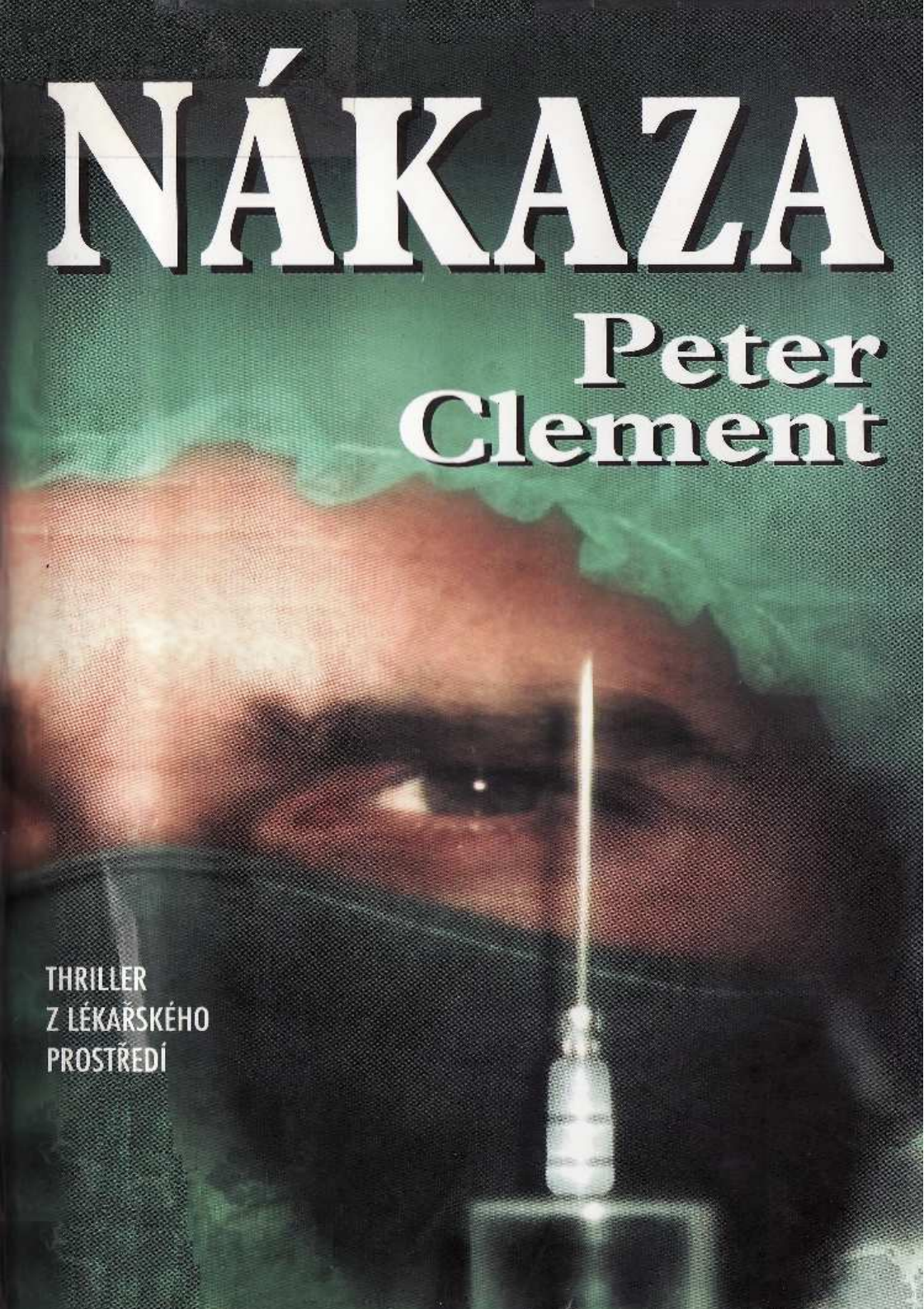

NÁKAZA

Peter
Clement

THRILLER
Z LÉKAŘSKÉHO
PROSTŘEDÍ

Peter Clement

NÁKAZA

2000

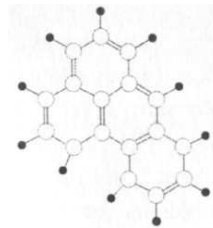

Z anglického originálu DEATH ROUNDS,
vydaného nakladatelstvím Ballantine Publishing Group,
New York 1999,
přeložila Lenka Lachmanová
Odpovědné redaktorky: Lenka Vymazalová a Michaela Lednická
Korektura: Jana Šafaříková
Technický redaktor: Martin Pěch
Sazba: Dušan Žárský
Obálka: Alena Vojnarová
Vytiskla tiskárna FINIDR, spol. s r.o.,
Český Těšín
vydání první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, 702 00 Ostrava,
v roce 2000

ISBN 80-86128-96-2

První část

INKUBACE

1

ÚTERÝ 21. ŘÍJNA, 10.00

Zdalo se, že je mrtvá. Fialové a bílé skvrny svědčily o nedostatečném prokrvení tkání. Když jsem však přistoupil blíž a naklonil se nad ni, slyšel jsem její dech. Každé tiché zachrčení končilo slabým zakňouráním. Jak s námahou lapala po vzduchu, mezižeburní svaly se napínaly. Pokožka svým vzhledem připomínala pergamen, ale byla teplá a lepkavá potem prosyceným kyselinou mléčnou. Žena musela po léta hodně kouřit; špičky prstů byly zahnědlé nikotinem. Když jsem se jí dotkl, ztěžka pozvedla víčka a zatékala očima po místnosti. Zornice měla rozšířenou v důsledku vyšší hladiny adrenalinu v krvi, což je běžný doprovodný jev při umírání. Zcuchané prameny šedých vlasů se rozlévaly po bílém polštáři. Najednou na mě upřela pohled. Hrozná chvíle! Ačkoli nemohla být zcela při smyslech a nedokázala mluvit, z obličeje jí jasně vyzařovala výčitka: *Poslal jste mě domů*. Snažil jsem se ignorovat pocit viny a dvěma prsty nahmatl krční tepnu. Pulz téměř neznatelný. „Tlak?“ zeptal jsem se. Chtěl jsem budít dojem, že jsem pánem situace a všechno mám pod kontrolou.

„Osmdesát,“ hlásila sestra, která právě rutinními pohyby upevňovala kyslíkovou masku. „Teď jsem ho měřila. A pulz jednadvacet, nepravidelný.“ Žena už byla napojena na monitor a překotné pípání přístroje nepůsobilo nijak povzbudivě. „Myslím, že je to sinová fibrilace,“ dodala sestra, když jsem pozoroval křivku na obrazovce. Měla pravdu.

Neodpověděl jsem, a tak se zeptala: „Nesrovnáte to?“

Tón hlasu dával zřetelně najevo její stanovisko. Měl bych elektrodami přinutit srdce pacientky k normální činnosti. Zavrtěl jsem

hlavou. „Může to být následek šoku, ne příčina." Nutil jsem se přemýšlet o obsahu svých slov.

Dvě další sestřičky zaváděly nitrožilní roztok. Plastické balíčky s průzračnou tekutinou se houpaly na stojanu vedle lehátka. „Hotovo," ohlásila Susanne Robertsová po mém boku. Patřila, stejně jako já, k veteránům, měla za sebou dobrých dvacet let soubojů s časem, tak podobných tomu dnešnímu. Aniž čekala na pokyny, natáhla se ke stojanu a napojila hadičku. Maličko poodstoupila, aby mohla v případě potřeby pomoci své mladší kolegyni.

Sestra měřila koncentraci kyslíku. Ozvala se nová série pípání.

„Kyslík jen osmdesát procent," odečetla na stupnici. Nebezpečně nízká hodnota.

„Která z vás má volné ruce," ozval jsem se, „postarejte se o kardiogram, dvanáctku, chci taky snímky hrudníku. Sežeňte někoho na krev a moč."

„Krevní vzorky jsme už vzaly a poslaly do laborky," hlásila Susanne. Právě kontrolovala druhý zásobník s nitrožilním roztokem. „A na rentgen jsem volala." Otočila se ke kolegyni, zlehka do ní dloubala a profesorským tónem pokračovala: „I když doktor šéfuje pohotovosti, doufám, že ví něco i o krevních kulturách, protože jsem objednala rozbor."

Tentokrát jsem se zmohl sotva na strohé pokývnutí a rychle nasadil stetoskop, abych si poslechl srdeční ozvy. Susanne na mě udiveně pohlédla.

Jindy bych její vtipné poznámky uvítal a nejspíš i nějakou přidal. Člověk se tak obvykle na chvíli uvolní.

Posunul jsem stetoskop o něco níže na pravou stranu pacientčina hrudníku. Do plic se jí nedostával téměř žádný vzduch. Tu trochu, která pronikla dovnitř, doprovázelo slabé pískání a bublání. Voda? Hnis? Obojí? Nalevo jsem slyšel totéž. Zvýšenou teplotu a následný šok vyvolala nejspíš sepsa a nejpravděpodobnější příčinou byl zápal. Stejně jsem ale pokračoval v prohlídce. Překročil jsem spleť kabelů elektrokardiografu a prohmatával ženě břicho. Nic. Žádné abnormality ani v podbřišku. Znovu jsem se vrátil k hlavě, zapátral po příznacích meningitidy. Krční svaly nebyly ztuhlé. Cítil jsem, jak mě žena

pozoruje. Pronikavé černé oči sledovaly každý můj pohyb a po celou tu dobu jasně říkaly: *Je to tvoje vina.*

Rozhodně jsem nebyl klidný, ale snažil jsem se soustředit na práci.

„Tak, vážení, infekční záležitost, sepse a šok způsobené rozvinutým zápalem. Je nutná zvýšená opatrnost, běžte se obléknout.“

Obličejové roušky a rukavice jsme si pochopitelně nasadili už předtím, ale v rizikových situacích musel být navíc každý upnutý v plášti a kalhotách, které se používaly pouze na sále. Než pak člověk vyšel na chodbu, všechny ochranné prostředky odložil do zvláštní plastové nádoby vedle dveří. Výše uvedená opatření měla chránit ostatní pacienty i zaměstnance před nebezpečím infekce. Cirkus, který jsem už spustil, ale mikroby příliš neohrozil.

Lidé se vraceli. Cestou si ještě utahovali tkaničky pláštíků a upravovali obličejové masky.

Vydal jsem dalších pár pokynů.

„Nechte nitrožilní roztok. A zvedněte jí nohy. Hlíďte si základní funkce, nechceme ji předávkovat. Potřebujeme ji intubovat a rychle roždýchat, sežeňte někoho co nejdřív!“

Má slova vyzněla prázdně. Když jsem se otočil k Susanne, nedokázal jsem jí pohlédnout zpřímá do očí.

„Až sem někdo přijde odebrat krevní vzorky, požádejte ho i o další testy - Grama, sliny, hlen, moč, mozkomíšní mok; vezměte i stolici. A krev opakovat po půlhodině, jestli se ovšem tak daleko dostaneme.“ Během řeči jsem si i já oblékl plášť a ostatní doplňky z přihrádky označené INFEKCE.

„Všechno zaznamenat. Zavolejte nějakého rezidenta.“ Modlil jsem se v duchu, aby si nikdo z přítomných nevšiml, kolik úsilí mě tohle divadlo stojí. V tu chvíli dorazil laboratorní technik s kufríkem zkumavek a tampónů.

Postoupil jsem o dva tři kroky a zezadu jsem ženě opatrně táhl z obličeje kyslíkovou masku. Rozkašlala se a mezi rty se jí objevila žlutá pěna. Naštěstí neotevřela oči.

„Ať sem okamžitě přijdou z intenzivky a z infekčního,“ křikl jsem za sebe. Popadl jsem odsávací trubici připravenou vedle lůžka a

uvolnil ventil. „Vyříd'te, že jestli nepřijdou okamžitě, určíme antibiotika bez nich.“

Lidé z infekčního ze zásady neradi viděli, když jsme se jim pletli do řemesla a vybírali vhodné medikamenty sami. Nelíbilo se jim to nikdy - ani když byla naše volba správná.

Zabořil jsem prsty v rukavicích do směsi hnisu a krve, abych ženě otevřel ústa. Přes dvojitý tenký latex jsem cítil teplou kaši. Co se stalo? Jak jsem to mohl nechat dojít takhle daleko? Ať už jsem si o ní myslel cokoli, patřila k nám. Spolu s pocitem provinění mě zalila vlna potu.

„Počkejte, vezmu si trochu na rozbor, než to odsajete," ozval se laborant, který právě dokončil odběr krevních vzorků. Zlehka mě odstrčil a do malé sterilní lahvičky nabral hustou okrovou pěnu. Věděl jsem, co bude následovat. Dvě kapky rozetře na sklíčku a nechá reagovat s violetí a jodovým roztokem. Provede test na přítomnost grampozitivních bakterií. Za dvacet minut si pod mikroskopem prohlédne, co nám pacientku zabíjí před očima. Teď technik prováděl výtěr krku. Žena se rozkašlala a celé její tělo se napjalo. Na brýle mi dopadlo několik drobných žlutých kapének. Laborant konečně vytáhl tyčinku s nánosem kašovitého hnisu, který odkapával z tampónu. Vzorky nechají v laboratoři kultivovat na agaru a otestují citlivost mikroorganismů na různá antibiotika, aby vybrali nejúčinnější.

„Tohle mi bude stačit," kývl muž. Pak vše pečlivě označil a uložil.

„Zavedl jsem ženě do úst odsávací katétr. Znovu ji podráždil, ale méně než smotky při výtěru. Nechutná hmota mizela před očima. Zkoncentroval jsem pozornost natolik, abych se přesvědčil, že mandle nejsou zanícené a na sliznicích žádné světlé skvrny běžné při otravách. Snese intubaci bez sedativ? Byl jsem znechucený vlastní nerozhodností.

„Earle, mám to," zaslechl jsem najednou známý hlas. Michael Popovitch, laryngoskop v jedné ruce, oranžovou endotracheální trubici v druhé. Spěchal ke mně. I kdyby nepromluvil, nikdo by si ho

nikdy nespletl. Zpod obličejové roušky se draly na světlo prošedivělé vousy a ani chirurgický plášť nemohl zakrýt obrysy jeho hruškovité postavy. Michael byl vedoucím výukového programu, kolega a hlavně můj přítel.

„Díky, Michaeli,“ řekl jsem a uhnul mu z cesty.

Opatrně zasunul čepel laryngoskopu do hrdla nemocné a uvolnil ústí dýchací trubice, aby si mohl prohlédnout hlasivky. Zastrčil špičku gumové kanyly ženě do průdušnice. Okamžitě se prohnula a zakašlala. Opět vylétlo několik drobných kapek žlutého hlenu, ale za okamžik se uklidnila. Zahájil ventilaci plic. Za chvíli se dostavil příslušný terapeut a vystřídal ho. Michael poodstoupil stranou. Chytil mě za ruku a odvedl od lůžka pacientky tak daleko, aby nás nikdo neslyšel.

„Earle, proboha, co to má znamenat? A ty? Jsi v pořádku? Prokrista, jsi bledý jak stěna, potíš se...“ Najednou ho něco napadlo a se zděšeným výrazem se zeptal: „Nebolí tě v zádech, doufám?“

Nadechl jsem se. „Věc se má asi tak, Michaeli. Ta dáma se jmenuje Phyllis Sandersová, má něco přes padesát a pracuje jako sestra na porodním oddělení ve fakultní nemocnici. Před osmnácti hodinami přišla k nám: slabý kašel, mírně zvýšená teplota, slabší průjem. Ujistil jsem ji, že to nejspíš bude nachlazení nebo chřipka a poslal jsem ji domů.“

Mezitím dorazili zbývající členové resuscitačního týmu. Nažhavení rezidenti chvatně otvírali balíčky s jehlami a katétry. Michael pohotově zakročil a každému přesně určil jeho úkol. Všechny zvuky - jeho pokyny, pípání elektrokardiografu i hluk kolem - ke mně doléhaly jakoby z velké dálky.

Žena nutně potřebovala antibiotika. Neměl jsem ovšem k dispozici dostatek podkladů, abych mohl rozhodnout. Z okrového hnisu se dalo usuzovat na přítomnost grampozitivních bakterií a tedy kokální infekci, pravděpodobně pneumokoky, ale ostatní projevy mi nezapadaly do obvyklého vzorce. Určitě jde o něco neobvyklého, netypického. Anebo se snažím hledat výmluvu? Chci vidět všechno mnohem složitější, abych si nemusel přiznat vlastní chybu?

Ted' jsem ucítil pronikavý zápach. Jistě. Někdo odebral vzorek stolice. Ačkoli se zdroj nákazy s největší pravděpodobností nacházel v plicích, běžná praxe vyžadovala i toto testování, při němž se určovala míra odolnosti enterokoků vůči vancomycinu.

Rozhodl jsem se neztrácet čas čekáním na výsledky z infekčního oddělení. „Přidejte do jedné kapačky dva gramy ceftriaxonu a jeden gram erythromycinu do druhé," řekl jsem Susanne, která právě položila sluchátko telefonu. Tohle bude pro všechny případy a hlavně hned.

„Na intenzivním jsou okamžitě připraveni ji přijmout," oznámila mi. Přitom vypsala požadavek a formulář předala ošetřovatelce u dveří, aby vyzvedla příslušné léky.

Trochu jsme Phyllis Sandersové zvýšili krevní tlak, nasadili antibiotika a pořídili několik rentgenových snímků, než ji předáme na oddělení intenzivní péče. Činnost srdce jsme mírně zpomalili digoxinem. Potvrdil se můj předpoklad: pacientka měla opravdu zápal plic, na snímcích byly patrné rozsáhlé bílé skvrny téměř po celém povrchu pravého plicního laloku. Žena zatím upadla do komatu. Dostal jsem její krevní testy - katastrofa. Mizerná sedimentace, zvýšená koncentrace jaterních enzymů a podle všeho selhání ledvin. Ukázal jsem výsledky Michaelovi. Hodnoty ho zjevně překvapily, ale okamžitě se ovládl a snažil se mě uklidnit. Postup byl správný, ujišťoval mě, ale jeho snaha se mójela účinkem. Prošel všechny mé záznamy a znovu mi opakoval, že on sám by jednal stejně.

„Měl jsem si ji tady nechat," hlesl jsem.

„Jenže proč? Na základě čeho?" vyštěkl vyzývavě. „Protože měla maličko zvýšenou teplotu? Podívej se do záznamů. Pro jednu jsem rád, že rezidenti mají ve zvyku všechno zapisovat. Měla jen nepatrně vyšší hladinu bílých krvinek a sodík jedna třiatřicet, všechno ostatní bylo v normě. Ten člověk, co měl službu, ji dokonce poslal na rentgen, to bych já - upřímně řečeno - v dané situaci ani neudělal. Na snímcích také nebylo nic zvláštního."

„Pár skvrn, kuřačka, nepatrná vodorovná čára v dolní části pravého laloku, možná stará jizva nebo atelektáza," doplnil jsem ho;

snímek jsem znal z paměti. Stáli jsme teď v koutku sesterny, což byla prostorná centrální místnost s velkými okny, jimiž jste mohli pozorovat ruch v ostatních částech oddělení. Díval jsem se Michaelovi přes rameno, nejdříve na příjem a potom do lůžkového sektoru. Zdálo se, že nás město na několik minut nechalo vydechnout. Momentálně byl všude klid, což se příliš často nestávalo. O pacienty, které jsme přijali dříve, se postarali rezidenti.

„Tahle skvrnka byla zřejmě počátkem infekce. Měl jsem jí věnovat víc pozornosti,“ pokračoval jsem bezbarvým hlasem a protivil se sám sobě.

„Blbost!“ vyhrkl Michael hlasitě. Mladá medička vzhledla od počítače, ale jinak nikoho nepobouřil. Okamžitě začal šeptat, ale stejně naléhavě. „Jestli radiolog řekne, že z toho vyčte víc, než cos tam viděl ty, je lhář! Nikdo nemohl tušit, že se to takhle rozroste. A už vůbec ne poté, co viděl její staré snímky. Počkej, teď mě napadá, proč vlastně nešla k nim, do univerzitní nemocnice? Proč Svatý Pavel?“

„Byla na dovolené, jsme blíž. A taky - každý v práci přece nemusí vědět, že je nemocná!“ Což byla pravda, jenže ne celá. Zavolala dost dlouho dopředu. Sestře na příjmu oznámila velitelsky: „Pracuji na oddělení s jeho ženou,“ čímž umlčela jakékoli protesty a zároveň vzbudila mírnou nevoli, která vzrostla, jakmile dodala: „Můj syn je vedoucím laboratoří celé fakultní nemocnice.“ Stejně suverénně se chovala i k rezidentovi a přiměla ho pořídit zvláštní doplňkové testy. Tohle všechno jsem se dozvěděl, až když jsem ji propustil do domácího léčení. Podobně jako jim se i mně zdála paní Sandersová dost nepříjemná. „Znám Janet, pane Garnete,“ oznámila mi místo pozdravu, když jsem ji přišel prohlédnout a promluvit si o ní s rezidentem.

Zmíněná lékařka Janet Gracetonová je moje manželka, pracuje v porodnici fakultní nemocnice. Téměř denně se setkávám s lidmi, kteří se s ní někdy viděli, nebo je operovala, případně přivedla na svět jejich děti. Většina z nich ji vychvalovala do nebe. Phyllis byla jiná. Něco mi na ní vadilo.

„O vás jsem taky moc slyšela," pokračovala. Seděla proti mně v nemocničním plášti, ruce založené na prsou, vlasy pevně stažené do drdůlku. Působila dojmem rozhodné, silné osobnosti. Přinutila rty ke zdvořilému úsměvu. Dopadlo to žalostně, protože se vlastně stále mračila a pouze koutky úst se mírně pozvedly. Oči se ptaly: *I vy mě zklamete?*

Okamžitě mi byla nepříjemná. Protivila se mi i její snaha odvolávat se na Janet.

Když zdůraznila, čím je její syn, a dodala *pracovala jsem s vaší ženou*, stěží se mi podařilo potlačit podrážděný tón. Ať si jde koletovat o zvláštní péči na jiné oddělení, běželo mi hlavou, zatímco nahlas jsem trpělivě vysvětloval, že jí téměř nic není.

„Jak dlouho jsi říkal, že byla nemocná?" vyrušil mě ze zamyšlení Michael.

„Co? Jenom den," vzpomínal jsem se. Nutil jsem se, aby můj hlas nezněl vzdorně. Nemusel jsem se přece bránit. „Trochu ji tehdy po ránu bolela hlava, měla mírně zvýšenou teplotu a slabý průjem."

„Dost se divím, že s něčím takovým šla zdravotní sestra na pohotovost. Nevybrala si nakonec Svatého Pavla proto, aby si u nich nemysleli, že chce pár dnů volna navíc?"

„Možná," odpověděl jsem. Nevysvětloval jsem Michaelovi, že právě kvůli tomu jsem trval na svém a poslal ji domů. „Jenže tentokrát si nic nevymýšlela."

Michael se na mě usmál a poklepal mi na rameno. „Earle, těžko ses mohl rozhodnout jinak, podle toho cos měl k dispozici. No tak! Po tolika letech na sále sám nejlíp víš, že si člověk tohle nemůže dávat za vinu."

Michael pro dnešek na resuscitaci skončil. Odepsal se, podal mi záznamy Phyllis Sandersové, a ještě než odešel, otočil se a dodal: „Jestli bude rada tenhle případ rozebírat, všichni mi dají za pravdu." Pak odkráčel, protože na příjmu se zatím objevila záchranka s novým pacientem.

Jistě, Michael mě chtěl uklidnit a podpořit. Ovšem jeho zmínka o projednávání případu Sandersové opět oživila mou fantazii a probudila myšlenky, které jsem se snažil potlačit. Pokud se nemocný

neočekávaně vrátí v horším zdravotním stavu, obvykle jsou původní rozhodnutí lékaře prošetřena a zvolený postup dopodrobna rozebrán. Když jsem před osmi lety nastoupil jako primář, sám jsem podobné praktiky podporoval, což se u některých kolegů nesetkalo s příznivým ohlasem. Mnohým lékařům bylo proti mysli odhalovat vlastní chyby a být vystaven kritice ostatních. Většina z nich si málokdy nechala ujít příležitost vylepšit skóre a alespoň občas mi něco vrátit. Tentokrát dostanou tučné sousto, napadlo mě. Podepsal jsem záznamy a znovu - pokolikáté už? - jsem se v duchu vrátil ke schůzce se Sandersovou. Zanedbal jsem něco jen proto, že mi byla nesympatická?

2

Následujících pět minut jsem strávil s nadšeným studentem, který mi obšírně referoval o potížích staršího pacienta, jehož právě vyšetřil. Snažil jsem se ze všech sil soustředit na výklad, ale nakonec jsem mladíka poslal za Michaellem.

„Pane Garnete," zavolala na mě asistentka u stolu na druhé straně místnosti, „máte na trojce bakteriologii. Výsledky paní Sandersové."

Popadl jsem sluchátko a stiskl příslušné tlačítko.

„Garnet," ohlásil jsem se.

„Pane Garnete," ozval se vzrušeným hlasem laborant, „je to stafylokok. Celé hrozny grampozitivních koků ve vzorku hlenu."

„Určitě? Víte to jistě?" zeptal jsem se překvapeně. „Nejsou to jenom spojené řetězce pneumokoků? Třeba nahloučené u sebe?"

Oba zmíněné mikroorganismy jsou kulovité grampozitivní bakterie. Zatímco pneumokoky jsou spojené v řetězcích, stafylokoky se pod mikroskopem jeví jako miniaturní hrozny vína. Očekával jsem pneumokoky.

„Jsou přímo výstavní, jako z učebnice," halasil muž na druhém konci drátu, „jako na vinici. Beru si pár snímků na výuku. Zbytek mám na miskách," dodal, čímž mínil kultury naočkované na agar.

Připadal mi jako dítě, kterému dali novou hračku. Pneumonie vyvolaná stafylokokem se vyskytovala jen zřídka a bakteriémie - přítomnost bakterií v krvi - byla přímo vzácná. Ve svém nadšení zřejmě přehlédl, že svým nálezem potvrzuje ortel paní Sandersové. Podle statistiky jeden ze tří nakažených nepřežije.

„Znáte zdroj nákazy? Má to odsud, z nemocnice?" ptal se dychtivě.

Byla to příhodná otázka. Stafylokok z nemocničního prostředí mohl být odolný vůči různým druhům antibiotik. Jeden kmen,

například zlatý stafylokok uváděný pod zkratkou MRSA, *Staphylococcus aureus* rezistentní k methicillinu, byl citlivý pouze na vancomycin.

„Pracuje ve fakultní nemocnici, je to zdravotní sestra," vysvětlil jsem mu. „Budeme muset počkat na vaše výsledky."

Než zavěsil, ještě mi nadšeně poděkoval. „Skvělý případ, pane doktore!"

Jen jsem zavrtěl hlavou.

Potom jsem zavolał na jednotku intenzivní péče a oznámil hlavní sestře výsledky rozboru. Jelikož se do té doby na oddělení neukázal nikdo z infekčního, naordinoval jsem pro Sandersovou vancomycin, pro jistotu.

„Máme přestat s erythromycinem?" ptala se sestra. Uvažovala správně. Pokud se jedná o stafylokoky, erythromycin léčbu nijak nezintenzivní, mohou se naopak přidat jeho vedlejší účinky.

Ale váhal jsem.

„Pane Garnete?" ozvalo se ze sluchátka po chvíli mlčení.

Něco tu stále nebylo v pořádku, jenže jsem zatím nedokázal přesně určit co. Léta praxe mě naučila podobné pocity nepodceňovat. Dříve či později příčina vyjde najevo.

„Ne," vrátil jsem se k rozhovoru, „pokračujte dál, dokud ji neprohlédne někdo z infekčního. A dejte mi vědět, až se objeví. Stejně asi změní všechny mé pokyny. Mimochodem, už se ozval někdo z rodiny?"

„U ní doma nikdo nebere telefon. Podle záznamů ze včerejška je vdova, Sandersová se jmenovala za svobodna. Ale je tu uvedený syn, nějaký Harold Miller, na stejném čísle. On ji k nám poslal?"

„Ne. Prý ji ráno našla sousedka a hned vytočila 911." Na okamžik jsem se zarazil. Mám jí říci všechno? Musel jsem. „Její syn má na starosti personál laboratoří ve fakultní nemocnici. Mohla byste ho zastihnout tam. Vyříd'te mu, že budu na pohotovosti."

Když jsem položil sluchátko, rozhlédl jsem se kolem a ujistil se, že Michael má veškeré dění pod kontrolou. Potom jsem přistoupil k rohovým policím s nejdůležitější lékařskou literaturou.

Zatímco většina rezidentů dávala přednost počítači, já stále důvěřoval tištěnému slovu. Jako vedoucí oddělení jsem se zavedením a aktualizací příruční knihovničky neměl problémy. Fungovalo obojí.

Ačkoli Gramová reakce odhalila stafylokoky, v případě sestry Sandersové se vyskytlo naráz příliš mnoho dalších rysů. Bylo to dost neobvyklé. Vytáhl jsem si z řady na polici velký šanon s odbornými texty aktualizovanými pravidelně každý měsíc a nalistoval část týkající se infekčních onemocnění dýchací soustavy.

Pročítal jsem jednotlivé průvodní znaky a pomalu se uklidnil. Po chvíli mi jednotlivé symptomy začaly skládat ucelený obraz. Hustý hlen s příměsí krve ukazoval na celkem běžnou pneumokokovou infekci, zatímco hnis byl dokladem působení stafylokoků. Ty uvolňovaly toxiny a rozkládaly tkáň; tak se vytvářely abscesy. Krvavý hlen mohl být také způsoben otokem plic, při němž se vlivem šoku a sepse poruší tenké stěny plicních váčků a dovnitř pronikne sérum s krví.

Článek opakovaně zdůrazňoval, že běžné statistiky uvádějí přítomnost stafylokoků až u padesáti procent zdravotnického personálu. Zdrojem bývají většinou starší pacienti v nemocnicích. Nejnovější přehledy však udávaly poněkud odlišná fakta: výskyt nebezpečných mikroorganismů rezistentních vůči antibiotikům, zejména MRSA, nepřesahoval nyní čtyřicet procent.

Přeběhl mi mráz po zádech a okamžitě jsem měl nutkání jít se umýt.

V následující kapitole mě autor ujistil, že mi žádné nebezpečí vlastně nehrozí, ale nabyl jsem dojmu, že v případě sestry Sandersové opravdu není něco v pořádku. Bylo divné už to, jak se nakazila. Běžně zdravý dospělý onemocní zápalem plic, zpravidla vyvolaným pneumokoky, nejčastěji v důsledku chřipky nebo silného nachlazení. Takové příznaky se měly vyskytnout i u mé pacientky, ale když jsem ji včera prohlížel, zcela určitě je nevykazovala.

Pokoušel jsem se přečíst drobně psaný text a najednou jsem si všiml, že mám stále na skle brýlí zaschlé jemně žluté skvrnky - kapénky hlenu.

„Sakra!" zaklel jsem nahlas. Táž medička, kterou vyrušil Michael, si mě změřila káravým pohledem. „Promiňte," zamumlal jsem a vyběhl z místnosti. Naprosto nesmyslně jsem běžel se zatajeným dechem až do úklidové komory a tam si natáhl rukavice. Ponořil jsem brýle do kbelíku na mopy a polil je dobrým pùllitrem koncentrovaného dezinfekčního roztoku. Než jsem je vydrhl, oči jsem měl zarudlé dráždivými výpary. Když jsem se vrátil do sesterny, šířil jsem kolem sebe odér čerstvě vydrhnuté toalety.

„Fí-ha! Co to máš za kolínskou?" zažertoval Michael. Usmál se, ale vycítil jsem jeho mírnou nervozitu. Stál v rohu s knihou, od níž jsem odešel.

„Chytráku!" bránil jsem se a přistoupil blíž.

„Počkej, nezavírej to," ukázal na článek, k němuž jsem se předtím nedostal.

Byl to kratičký odstavec, přesně to, po čem jsem pátral.

Zápalu plic předchází bolest ve svalech, ochablost, nevolnost a slabá bolest hlavy. Inkubační doba od dvou do deseti dnů. Mohou se vyskytnout zažívací obtíže, zpravidla průjem, a často závratě. Kašel zpočátku neproduktivní, bez vykašlávání.

Vzhlédl jsem o několik řádků výš a přečetl název článku: *Nemoc legionářů.*

Maličký Gary Rossit, šéf našeho oddělení infekčních chorob, byl nejnepríjemnější panák v nemocnici. Kdykoli se mu naskytla příležitost využít znalostí v oboru nakažlivých nemocí a ponížít někoho ve svém okolí, nezaváhal ani na okamžik a činil tak s potěšením. Možná se tím zbytku světa mstil za svou nedostatečnou výšku. Vždycky jsem měl dojem, že ho prostě baví lidem znepříjemňovat život. Většina z nás ho tolerovala pouze kvůli jeho rozsáhlým vědomostem a schopnostem. Dařilo se mu zachraňovat i zdánlivě beznadějně případy.

„Poslechni, Earle, nemysli si, že ti dneska pomůže naordinovat kdejaká antibiotika, když jsi včera udělal chybu. Tím to nespravíš."

Cítil jsem, jak se mi hrne krev do obličeje. Tváře mi hořely vztekem. Stáli jsme vedle jasně osvětlené prosklené izolační jednotky na oddělení intenzivní péče. Rossit si právě sundal čepičku i pracovní oděv. Zvlněné černé vlasy mu trčely v chomáčích a já měl chuť ho za ně popadnout, zvednout a pořádně jím zatřepat.

„Požádal jsem laboratoř o testy na Legionellu,” řekl jsem mu. Musel jsem zatínat zuby, abych nevybuchl. Potrvá tři dny, než se dozvíme výsledky. A nikde není psáno, že rozbor stoprocentně vyjde.

„Z čeho jsi vyšel? Jaké máš reálné podklady k takovému rozhodnutí?” zaútočil. „V literatuře není zmínka o stafylokokové pneumonii, které by předcházela ‚legionářská nemoc’.”

„Ukaž mi případ, kdy se stafylokoková pneumonie a bakteremie objevila po čtyřiaadvaceti hodinách u jinak zdravého dospělého člověka,” vrátil jsem mu stejným tónem.

Chvíli jsme se vzájemně propalovali pohledem. Rezidentka, která měla na jipce službu a celou dobu nás poslouchala, lehce znervózněla.

Pak Rossit pokrčil rameny. „Není divu, že překračujeme rozpočet,” mumlal si cestou k širokému stolu nedaleko sesterny, kde se chystal napsat pár poznámek k případu. V pozadí blikalo několik monitorů, jinde jasně zářila osla a pokyny. Čas od času se ozval signál, který upozornil sestru, že je třeba něco zařídit. Občas monitory upravila. Jindy sama - nebo v doprovodu kolegyně - spěchala do boxu za pacientem. Párkrát, ale ne příliš často, se ozvalo zasténání nebo vzdechy; jednotka intenzivní péče byla však převážně tichým a klidným místem. Konverzace tu brzy ustávala. Pacientovu bolest tak dlouho měřili, monitorovali a tlumili léky, až probíhala naprosto neslyšně. Někde přede mnou svítila i obrazovka dokládající průběh nemoci sestry Sandersové.

Rezidentka k nám váhavě přistoupila a zeptala se: „Pane Garnete, co uděláme, když bude chtít zastavit erythromycin?” Myslela samozřejmě Rossita.

Erythromycin jsem zvolil při podezření na Legionellu.

„Neberte to v úvahu," odpověděl jsem ne zrovna potichu. „Je tu jako konzultant, jenom radí."

Sledoval jsem, jak mužík maličko poodstoupil, dokončil rozmáchlým pohybem svůj krátký zápis a potom vykročil zpátky ke mně. Pokyvoval hlavou a pokusil se o úsměv. Vypadal přitom až příliš spokojeně.

„Mám dojem, Garnete, že už jí těžko pomůžeme. Naše příští debata bude nejspíš na poradě po pitvách - a nebudeme muset poslouchat žádné výmluvy. Mimochodem, kolego, včera jsi propásl něco, kvůli čemu sis ji tu měl nechat." Prudce se otočil a odkráčel k východu. Ode dveří si mě ještě jednou změřil triumfálním pohledem. Zavalitou postavou s krátkýma nohama a naježeným knírem připomínal legrační figurku z videoher; v jeho očích ovšem nic komického nebylo. Konečně zmizel.

Rezidentka stojící poblíž nervózně potahovala stetoskop.

„Promiňte, pane Garnete, ale musím se jít podívat na ostatní pacienty." Spěchala do nejbližšího boxu.

Vydechl jsem, abych se trochu uvolnil. Žaludek jsem měl sevřený, když jsem přistoupil ke stolu a přečetl si Rossitův zápis. Proklel jsem v duchu jeho zášť. Pak jsem očima rychle přeletěl záznamy z předcházejícího dne. Neviděl jsem nic, co by Rossita opravňovalo k poslední poznámce. Co jsem zanedbal? Už už jsem se chystal papír odložit v přesvědčení, že šlo o planý poplach. Zřejmě střelil naprázdno. Vtom mi zrak padl na zatržený řádek, kde stálo:

14.00, vyšetření provedl MUDr. Earl Garnet, pacientka propuštěna do domácího léčení. Stěžovala si na slabou závrať; když se posadila, tyto pocity zmizely. Pacientku jsme odvezli z ordinace a pomohli jí nastoupit do taxi.

Závratě ve vzpřímené poloze - sestru mělo napadnout, že je to důležité, a měla jí změřit tlak vestoje. Všimli bychom si, že kolísá, a přinejmenším nasadili rehydratační roztok a pak sledovali základní životní funkce. Měli bychom ji pod dohledem a okamžitě jsme mohli

podat antibiotika, když se začala hroutit. Určitě by se zvýšila její šance na přežití.

Sandersová musela vědět, že závrať je projevem poruchy. Protestovala? Snažila se přesvědčit sestru, aby jí změnila tlak znovu? Umlčeli ji snad, posadili do křesla a odvezli k taxíku?

Na každém oddělení udává tón šéf. Jeho postoj je určující pro lidi okolo. Bylo mi jasné, že včera vycítili můj chladný přístup a postupovali stejně. Ačkoli mi Sandersová nebyla sympatická, neměl jsem se nechat ovlivnit. Mé chování zapříčinilo, že všichni kolem nebrali stížnosti té ženy stoprocentně vážně.

Rossit má pravdu. Přehlédl jsem základní znak, který se dal zjistit velice snadno – ortostatickou hypotenzi, snížený tlak ve vzpřímené poloze. A co víc, pravděpodobně jsem zavinil, že se tím nikdo další nezabýval.

Doslova jsem z oddělení utekl.

3

Vizita nebude jednoduchá. Když jsem scházel z třetího patra, zvažoval jsem možnost předat dnes prohlídky Michaelovi, než se dám trochu dohromady. Pak jsem si představil, jak sedím v kanceláři a dokola probírám případ sestry Sandersové. To by bylo jistě mnohem horší.

Vrátil jsem se na pohotovost, odvedl Susanne stranou a svěřil se jí s tím, co jsem se před chvílí dozvěděl ze záznamu. Z výrazu obličeje jsem snadno uhodl, jaké myšlenky jí prolétly hlavou.

„Panebože!“ zaúpěla. „Která sestra to byla?“ Uvědomil jsem si, že jsem se ve zmatku na jméno nepodíval.

„Promiňte, Susanne, nevšiml jsem si. Ale jestli půjdete nahoru, nedá se to přehlédnout. Rossit mi ten záznam pro jistotu zakroužkoval.“

„To snad ne!“

„Vždyť víte, co je zač. Hledat u druhých chyby je jeho koníček a myslím, že teď se nemůže dočkat, jak se mnou zamete. Jenom se bojím, že se ve své horlivosti vrhne na každého, kdo se k Sandersové jen přiblížil.“

„Vedoucí jsou velmi lákavou kořistí, co?“ utrousila trpce. Vidina nepříjemností, které Rossit dokáže napáchat na oddělení, ji zjevně rozladila. „Proboha, ten chlap je pohroma. Kvůli němu se všichni snaží zakrýt každou chybu, než aby se z ní poučili.“

Maličko jsem se usmál. „Přesně tak přemýšlí moji lidé, když s nimi probírám neplánované opakované návštěvy pacientů.“

Cítil jsem se pod psa a bylo to znát.

Vykulila oči. „Earle Garnete!“ zvolala. „Jak se chcete srovnávat s takovým mizerou! Vy jednáte na rovinu a všichni to vědí, dokonce i

ti, kteří nedokáží přiznat svůj omyl. Pomáháte jim, aby se zdokonalili. Rossitovi na tom nezáleží, je prostě zlý, nic víc!"

Susanne mě jen zřídka oslovovala Earle, občas mimo nemocnici při různých společenských událostech. V práci, dokonce i po tolika letech, dodržovala hierarchii. Byla to jedna ze zásad, na nichž lpěla a díky které se nám oddělení nerozjíždělo pod rukama. Představa, jakou škodu by mohl napáchat Rossit, ji vyvedla z míry.

Ta slova mě potěšila, nehledě na všechny chmurné okolnosti.

„Díky, Susanne." Snažil jsem se nevypadat ustaraně, ale vráska na jejím čele se prohloubila.

„Určitě chcete jít pracovat? Není tu tak rušno a máme pár jednoduchých případů."

„Sandersová byla taky jednoduchý případ," odtušil jsem bezmyšlenkovitě.

Susanne maličko udiveně pohodila hlavou a pak kývla.

„Ano," řekla tiše, „chápu."

Na pohotovostním jsme takzvanými jednoduchými případy nazývali „spící" pacienty - takové, u nichž se občas bez viditelných příznaků stav prudce zhoršil a nezřídka následovala smrt. I pro velmi schopného lékaře platilo: čím hrozivější vnější projevy, tím snáze se dala chyba napravit. Postup například při zástavě srdeční činnosti představoval rutinní záležitost.

„Teď budu asi nejbezpečnější na resuscitačním, Susanne."

Nejistě na mě pohlédla a já se vydal hledat pacienta ve zjevně nejhorším zdravotním stavu.

Následujících dvacet minut mě naplno zaměstnal těžký astmatik s velmi vážnými dýchacími obtížemi, takže myšlenky na umírající sestru nebo Rossita jsem odsunul stranou. Když jsem později pracoval spíše mechanicky, opět se vynořily z podvědomí a udeřily s novou silou. Pokaždé, když jsem naslouchal nemocnému a snažil se vžít do jeho situace, připadal jsem si jako podvodník. Vybavil se mi pohled Phyllis Sandersové. Znovu jsem viděl ten výraz. *I vy se mě chystáte zklamat?*

Potom mi telefonoval její syn.

Sešival jsem ret pětileté holčičce, která tancovala na kluzkém schodišti jen v punčocháčích.

„Pane Garnete," ozvalo se ode dveří. Asistentka z kartotéky napůl vsunula hlavu do malé operační místnosti. „Mám na lince pana Harolda Millera z fakultní nemocnice. Ptá se na paní Sandersovou."

„Hned tam budu," kývl jsem a ztuhl.

Skončil jsem se stehováním a zvedl sluchátko.

„Pane Millere, u telefonu Earl Garnet. Voláte samozřejmě kvůli matce, že?" Naprázdno jsem polkl. V ústech mi úplně vyprahlo.

„Pane Garnete! Byl jsem v knihovně na univerzitě a naše sekretářka mě zastihla teprve před několika minutami. Volala sem sestra z vaší intenzivní péče a říkala, že jste u matky diagnostikovali pneumonii a septický šok. Ano?" Mluvil rychle a úsečně. Z jeho hlasu jsem vycítil napětí, ale nemohl jsem s jistotou tvrdit, zda je také rozzlobený.

„Bohužel, pane Millere, je velmi vážně nemocná. Jsem rád, že voláte." Mluvil jsem s ním tím nejvyrovnanějším tónem, jakého jsem byl v tu chvíli schopen. Nerad vedu podobné hovory po telefonu, když nevidím druhému do obličeje a nemohu dost dobře posoudit účinek svých slov. A zvlášť tenhle se mi nelíbil. Nechystal jsem se lhát, ale také jsem nechtěl, aby mi uklouzlo něco, čeho by se později chytil jeho právník.

„Co se vlastně stalo, pane Garnete? Včera večer jsem s ní mluvil, někdy kolem desáté. Říkala mi, že k vám odpoledne zašla a vy jste ji poslal domů s tím, že jde o pouhé nachlazení."

„Navštívil jste ji včera? A byla v pořádku?" Domníval jsem se, že se její stav zhoršil po návratu z nemocnice. Jestli ještě v deset v noci neměla zvláštní potíže, pak se musela sepse rozšířit ani ne za půl dne.

„Ne, neviděl jsem ji, jen jsem jí zavolal," vysvětlil mi. „Měl jsem noční. Podle hlasu se mi zdálo, že je skutečně nachlazená. Přesně jak jste řekl."

Takže buch, zčistajasna tak prudký a rychlý průběh choroby, neočekávaný u padesátnice bez předchozích zdravotních problémů. Uvědomil jsem si, že téhle záhadě musím přijít na kloub. V tom

okamžiku se mi její rozluštění zdálo důležitější než snaha vyhnout se soudnímu projednávání případu. Možná zvládnu obojí.

„Pane Millere, omlouvám se, že vás takhle zpovídám po telefonu, ale infekce vaší matky není typická. Možná byste nám mohl pomoci najít vysvětlení. Nechcete se se mnou sejít na oddělení intenzivní péče?”

„Ano, jistě, ale co myslíte tím *není typická*?”

„Všechno šlo velice rychle. To nebývá obvyklé.”

„Jak dopadla Gramová reakce? Proč mi to nechcete říct?”

Ksaku! Chtěl jsem s ním mluvit osobně, ale teď jsem nemohl jen tak zavěsit. Byl dost vyplašený.

„Bohužel, test prokázal přítomnost stafylokoků,” oznámil jsem mu co nejklidněji.

„Stafylokok!” zvolal nevěřícně. „Moje matka má stafylokokovou pneumonii?”

Chvilku jsem slyšel jeho zrychlený dech. Bezpochyby si uvědomil, jaké jsou její vyhlídky na přežití. Vedoucí laboratoře má dost potřebných znalostí, aby určil chmurnou prognózu.

„Pane Millere, podívejte se, přijedte a...”

„Myslíte, že se nakazila v nemocnici?” přerušil mě. „Víte, měla teď pět dní dovolenou.” Mluvil vzrušeným hlasem, ale rozhodl se pokračovat po telefonu. „Nezavěšujte,” řekl stroze.

Musel jsem odpovědět. „Ano, obávám se, že ano,” začal jsem vysvětlovat. „Domníval jsem se, že by mohlo jít o kmen rezistentní vůči methicillinu, takže jsem naordinoval vancomycin.” Bude dobré připravit ho na téměř nejhorší. „I když byla na dovolené,” pokračoval jsem, „mohla mít samozřejmě ty bakterie v sobě, jak jistě sám víte. Jsou u vás v nemocnici v poslední době nějaké problémy se stafylokoky?”

„Ne, teď ne, ale před časem. Vzpomínám si, byl jsem členem kontrolní komise spolu s vaší ženou.”

Mimoděk jsem sebou trhl. Jistě tím nic nemyslel, ale připadalo mi to jako výčitka. V duchu jsem se modlil, aby se nikdy nedozvěděl, jak mi bylo nepříjemné, když se o Janet zmínila jeho matka.

„Vaše matka řekla, že neměla žádné problémy. Až toho rána, kdy se rozhodla zajít k nám. Bavili jste se spolu o tom?"

„Ano, pokud vím, nic jí nebylo. Neměla kouřit, myslím."

„Myslíte, že ignorovala příznaky chřipky? Nepovažovala by je za důležité? A řekla by vám o nich?"

Na druhém konci se ozvalo slabé zakašlání. „Ne. Moje matka nikdy nic nepodceňovala." Zdálo se mi, že se maličko uklidnil.

V jeho hlase už nebylo to silné napětí. Možná trochu překonal počáteční šok a začal uvažovat realisticky jako člověk z oboru.

Ptal jsem se tedy dál. Nejvíc mě zajímalo, co se stalo po jejím odchodu domů. Do jisté míry mi pomohlo, že s ní Miller mluvil ještě tolik hodin po propuštění od nás a ona si na nic nestěžovala. Zmírňovalo to trochu můj pocit viny.

„Točila se jí včera večer hlava? Měla závratě?"

„Ne, jenom se necítila ve své kůži. Přičítal jsem to nachlazení. Odhadoval jsem, že dostane chřipku. Proč?"

Zaváhal jsem s odpovědí. Opravdu nerad bych mu dal nějakou záminku pro advokáta.

„Podle dalšího vývoje se domnívám, že jde o daleko závažnější chorobu. Něco velmi neobvyklého."

„O čem to mluvíte?" vyhrkl.

Sakra. Sakra! Zase jsem ho znepokojil. Ještě jednou bych se měl pokusit ho uklidnit.

„Pane Millere, tohle všechno jsou zatím jen dohady. Přijďte sem za mnou a probereme všechno společně, hned jak se podíváte na matku."

„Co míníte tím *neobvyklá a velmi vážná choroba*?" naléhal dál. Ted' už byl rozzlobený.

Pěkně sis to zavařil, Garnete, pomyslel jsem si. Mluvíš jako kniha.

„Pane Millere, opravdu nemám zatím žádný důkaz, na infekčním mě mají za blázna, že mě něco takového napadlo..."

„Tak o co jde? Chci to vědět!" vyštěkl zlostně.

„Totiž... mám podezření na nemoc legionářů," vyklopil jsem nakonec.

„Panebože!“ Než zavěsil, slyšel jsem něco jako vzlyknutí.

Uklidil jsem se do své kanceláře na konci chodby, dál od pohotovosti. Moje sekretářka Carole Lamontová mi už ráno volala a omlouvala se, že je nemocná. Bohudíky, byl jsem sám.

Posadil jsem se ke stolu, ani nerozsvítil a přemýšlel, co ještě mohu zkazit. Malým oknem pronikalo do místnosti pár paprsků světla a dodávalo jí světlešedý nádech. Výsledný efekt byl docela příjemný a ve srovnání s mou náladou i povzbudivý.

Při první návštěvě Phyllis Sandersové jsem to zvrtil. Pokusil jsem se uchlácholit jejího syna, ale dopadlo to katastrofálně. Místo toho jsem ho vyděsil svými teoriemi o nemoci legionářů. Proč jsem ksakru nedržel pusy?

Protože jsem byl nedočkavý a chtěl se dozvědět cokoli, abych tomu případu přišel na kloub.

Možná měl pravdu Rossit. Mám příliš silný pocit viny a dívám se na všechno ze šikmého úhlu. Špatný úsudek.

Měl bych zavolat na jipku a ohlásit pana Millera. Bude lepší upozornit je předem. Šéf oddělení, Stewart Deloram, by si s ním měl promluvit mezi čtyřma očima. Pokud má Millera někdo uklidnit, pak Deloram je ten pravý, to mohu potvrdit z vlastní zkušenosti. Sám jsem byl jednou pacientem na jeho oddělení a vím, jak dokáže člověka podržet. Třeba se mu podaří najít způsob, jak Millerovi pomoci vyrovnat se se situací.

„Pan Deloram je v auditoriu, na schůzi.“

„Kruci!“

„Prosím?“

„Promiňte, jen jsem si vzpomněl, kde mám být. Najdu ho tam.“

Vyběhl jsem z kanceláře a zamířil do vstupní haly. Schůze. Ve zmatku kolem sestry Sandersové jsem na všechno ostatní zapomněl. Členové správní rady se před časem rozhodli ušetřit výdaje a spojit správu svatého Pavla s fakultní nemocnicí. Každé odpovídající oddělení dostane jednoho společného šéfa. Dnes budou jmenováni. Všichni lidé na nejvyšších postech se do dneška snažili uhájit své

místo. Za chvíli už se objeví vítězové. Není nutné zdůrazňovat, že boj o vedení neprobíhal vždy právě čistě.

Já sám jsem měl ze všeho smíšené pocity. „Poražení“ zůstanou dál hlavou svých oddělení v příslušné nemocnici a budou podléhat autoritě v sousedním ústavu. V mém případě, pokud „prohraju“ se svým protějškem ve fakultní nemocnici, zůstanu stále v čele své pohotovosti, ale bez některých pravomocí. Výrazně ubude schůzí. Ovšem s omezeným oprávněním rozhodovat už nebudu moci své oddělení chránit před různými dílčími pravidly, která přijali na některých jiných odděleních a která jsem nepovažoval za přínosná. Pokud se týká restriktivních opatření, měl jsem jich po krk.

Vstoupil jsem do sálu zrovna ve chvíli, kdy se přibližně sto lidí v aule polohlasně dohadovalo. Postávali, živě diskutovali, v rukou papírové tácky a skleničky s různobarevnými džusy. „Domácí“ lidé přišli v pracovních pláštích, návštěvy v oblecích. Oficiální část jsem zjevně propásl.

Okamžitě jsem začal pátrat po Deloramovi. Pár známých mě naoko pokáralo za pozdní příchod a někdo zažertoval, že jsem přišel o práci, jenže žádný z nich nevypadal příliš vesele. Pozdravil jsem se také s několika Janetinými kolegy, ale neměl jsem čas se dlouho vybavovat. Delorama jsem zahlédl poblíž pódia. S vážným výrazem rozmlouval se Seanem Carringtonem, hlavním chirurgem. Deloram byl střední postavy, tmavovlasý, dokonale upravený. Vysoký Sean s věčně rozcuchanými rudými vlasy a hustými naježenými vousy vedle něj vypadal jako Sam z Divokého západu oblečený v bílém plášti.

„Earle!“ pozdravil mě nadšeně, jakmile jsem se objevil. „Neskončíme tu maškarádu jako kdysi ve starém Římě? Jako gladiátoři - vezmeme si tady párátka, *my, kteří kráčíme vstříc smrti*,” zařecitoval.

Přestože jsem měl hlavu plnou starostí, nemohl jsem se neusmát. To byl celý on. Vždycky se snažil nás pobavit.

„Promiň, Seane, ale potřebuju tady Stewarta, je to opravdu důležité,” omluvil jsem se za svůj vpád a odvedl Delorama kousek stranou.

„Samozřejmě. Stejně jsem se už chtěl vrátit ke stolu,” kývl Sean.

„Co se stalo?" zeptal se Deloram, jakmile jsme byli z doslechu. Zamířili jsme k východu.

Rychle jsem mu vysvětlil situaci: všechno o Sandersové a přiznal jsem i debakl po telefonu. „Dlouho mu to trvat nebude, raději si pospěš," řekl jsem nakonec.

„Vyřídím to," ujistil mě. Podal mi tácek s jednohubkami a jakousi zelenou šťávu. „Zkus to pustit z hlavy. Nedělej si starosti," ohlédl se ke mně ještě ve dveřích.

Zůstal jsem na chodbě se Stuartovým obědem. Svíral se mi žaludek, ale na jídlo jsem rozhodně neměl ani pomyšlení. Hodil jsem všechno do nejbližšího koše.

Když jsem se vrátil do sálu za Seanem, ládoval se u stolu tmavým pečivem. Lidé se začínali rozcházet. Naštěstí jsem nikde poblíž nezahlédl Rossita.

„Tohle by ti měli strhnout z platu," zavtipkoval jsem s pohledem na jeho bohatě naložený tácek.

„Z jakého platu?" opáčil s plnými ústy.

„Vážně, co se tu dělo?"

Nejdřív párkrát polkl. „Zatím nic konkrétního. Ale Hurst dal jasně najevo, že obětuje jiná oddělení ve prospěch anestézie a interny."

„Skvěle!" utrousil jsem trpce, ačkoli mě to nepřekvapilo. Paul Hurst pracoval kdysi jako chirurg a nyní zastával funkci předsedy správní rady. Řídil nemocnici způsobem, který mu vyhovoval. Obě zmíněná oddělení měla ve vedení ustrašené chlápky, které mohl bez problémů ovládat, na rozdíl od Seana nebo mě. My jsme mu šlapali na paty a protestovali, kdykoli se zdálo, že přestoupil svou pravomoc a rozhodl v neprospěch nemocnice. Nedovolil si nás propustit, příliš často jsme byli v právu. „Takže se mu konečně podařilo najít způsob, jak nás usměrnit," dodal jsem ještě.

„Proč myslíš?" prohodil Sean a ukázal doprostřed sálu. Stál tam Hurst, vysoký šedovlasý muž, bledý jako obvykle, a s ním Arnold Pinter, poddajný šéf interny. Obvykle chodil příkrčený a z dálky mi pokaždé připomínal vyplašenou myš. Dnes ale celý zářil a vypadal tak šťastně, jak ještě nikdy předtím.

Oba muži si všimli, že je se Seanem pozorujeme. Okamžitě se přestali usmívat, otočili se a s hlavami u sebe spěchali opačným směrem pryč.

„Asi mají strach, že umím odezírat ze rtů," zabručel Sean. Chvilku jsme se nezávazně bavili, ale cítil jsem jeho podráždění. Věděl jsem, že svou práci miluje a vést oddělení chirurgie byla pro něj přímo vášně.

Pak zaburácel reproduktor na stěně.

„Pan Garnet! Žádáme pana Garneta, aby se ihned spojil s oddělením intenzivní péče! Opakuji..."

Sál na chvilku utichl, ale hovor brzy ožil znovu. Běžel jsem k nejbližšímu telefonu. Sluchátko mi ve spěchu vypadlo z ruky. Vytočil jsem známé číslo a na druhém konci se ozval Deloram.

„Earle?" Čekal u telefonu, předpokládal, že zavolám okamžitě. Slyšel jsem nějaký křik v pozadí. „Co se..."

„Zuří, Earle. Sestry mu navíc ukázaly i záznamy, profesionální laskavost. Chytil ho amok, když uviděl Rossitův zakroužkovaný zápis. Horší je, že trvá na tom, abychom jeho matku převezli do fakultní nemocnice. To je naprosto vyloučeno, nevydržela by, ale nedá se s ním rozumně mluvit."

Ach, panebože. Pak mi najednou padla do oka postava převyšující všechny ostatní v sále.

„Stewart, mám tu někoho, kdo Millera zklidní. Cam - ještě neodešel. Řekni Millerovi, že bude za moment nahoře." Nečekal jsem na odpověď a zavěsil.

Prodral jsem se k vysokému štíhlému blondýnovi. Ve sportovní modré bundě, zpod níž vykukovala světlemodrá polokošile, u krku rozepnutá, a lehkých světlých kalhotách připomínal spíš filmovou hvězdu než vedoucího oddělení infekčních chorob, jímž ve skutečnosti byl. Zároveň zastával funkci ředitele všech laboratoří ve fakultní nemocnici. Spoustu času trávil s lékaři a rezidenty, což mu bylo jen ke cti, a narozdíl od Rossita měl Cam chování džentlmena.

Několikrát předtím jsem se s ním setkal a párkrát jsme s Janet měli to štěstí sedět vedle něj na různých společenských akcích fakultní nemocnice. Vynikající společník, s nevyčerpatelnou zásobou

legračních historek a vtipů. Pro mě teď bylo nejdůležitější, že byl Millerovým přímým nadřízeným.

Nemohl jsem ztrácet čas dlouhou výměnou zdvořilostních frází. Protáhl jsem se hloučkem, jenž ho obklopoval.

„Promiň, Came," skočil jsem do hovoru a vysloužil si nazlobené pohledy lidí, které jsem odstrčil.

Usmál se: „Nazdar, Earle. Jak to, že tu není tvoje milá žena? Mohla tu šéfovat všemu a bylo po starostech..."

„Promiň, Came, ale mám nepříjemný problém nahoře na intenzivním. Jedna sestra od vás, infekce. Potřebujeme tvou pomoc. Bohužel, hodně to spěchá."

Okamžitě zvažněl. „Samozřejmě," odpověděl. Rozhlédl se: „Omluvte mě, prosím, musím se vrátit do reality." Vykročil a já vedle něj skoro utíkal, abych mu stačil. Spěšně jsem mu vysvětloval, oč se jedná.

„Jmenuje se Phyllis Sandersová, znáš samozřejmě jejího syna, Harolda Millera."

„Harolda? Pochopitelně, znám ho. Právě jsme ho jmenovali vedoucím technického personálu laboratoří. Velice svědomitý mladík. Jeho matka pracuje na porodním, že?"

„Přesně. Asi padesátiletá, kuřačka, ale jinak žádné rizikové faktory. Včera jsem ji prohlédl na pohotovosti a poslal ji domů, vypadalo to jako nachlazení, slabá chřipka. Byla na dovolené a bydlí nedaleko, tak zašla k nám. Bohužel, dnes ráno ji přivezli znovu, tentokrát se septickým šokem v důsledku pneumonie."

Prošli jsme lítačkami a dostali se na schodiště. Bral schody po dvou, jeho výraz se nijak nezměnil. Popadal jsem dech a pokračoval.

„Gram odhalil stafylokoky. Spíš mě ale zaráží průběh." První mezipatro. „Připomíná mi to... U nás na infekčním si myslí, že jsem se zbláznil, ale..." Musel jsem znovu vydechnout a nabrat vzduch. Cam už vyběhl o půl patra výš. „Vypadá to jako Legionella," vykřikl jsem, možná až příliš nahlas. Okamžitě se zastavil.

„Cože?" Otočil se ke mně a čekal, až ho dostihnu.

„Já vím, zní to hloupě, ale... až se podíváš na výsledky z laboratoře a ty počáteční příznaky..."

Předpokládal jsem, že ho to překvapí, bude se tvářit skepticky, i když nezačne být hrubý jako Rossit. Místo toho na mě mlčky zíral jako na zjevení.

„Came, není ti špatně?“ znejistěl jsem při pohledu na jeho obličej.

„Earle, není to hloupost, bohužel,“ hlesl nakonec. „Jestli máš pravdu, a já bych si upřímně přál, aby ses mýlil, potom je to další případ, kdy se naprosto zdravá sestra nakazila Legionellou. Třetí za posledního půl roku.“

4

Ted' byla řada na mně, abych zůstal jako opařený.

„Ale to - to je nesmysl. To není možné," zajíkal jsem se, když jsem vůbec dokázal promluvit. „Tady? Janet se o ničem takovém nezmiňovala," namítl jsem. „A všichni bychom..."

„Všechno je bizarní, Earle. My nemáme s Legionellou problém," vysvětloval a znovu začal vystupovat po schodech. „Kdeco jsme prohledali a zkontrolovali. Žádné souvislosti. Ani pacienti, od nichž by se sestry mohly nakazit. Nikde v budově jsme neobjevili možný zdroj. Ani bacilonosiče. Prostě nic. Věř mi, prohlédli jsme každý kout, zvláště po tom druhém případě."

Zastavil se na odpočívadle a podržel mi dveře. Věděl, kudy se jde na naše oddělení. „Opravdu divné je i načasování těch příhod. U obou sester se objevily symptomy krátce poté, co odjely na dovolenou."

„Cože?" zvolal jsem a zastavil se. „Pokračuj. To snad žertuješ, ne?"

„Ne, samozřejmě že ne. První onemocněla po pěti dnech a druhá během týdne." Gestem mě pobídl, abychom šli dál.

„Jely na dovolenou spolu?" zeptal jsem se, už zase napůl v polusu.

„Ne, nic takového. Někdo tehdy nechutně zavtipkoval, že se koupaly jedna po druhé ve stejné vaně, ale vlastně se ani neznaly. Jedna dělala na intenzivní péči a druhá na operačním sále. Neměly vůbec nic společného a dovolenou si braly každá v jiném termínu. Proto doufám, že se mylíš. Jestli je tohle skutečně další případ, spousta lidí bude otřesena. Včetně mě - to nepopírám."

Stiskl tlačítko posuvných dveří.

„Uzdravily se?" vyptával jsem se dál.

„Jedna zemřela. Sestra z intenzivního přežila. A dokonce se vrátila zpátky do práce," řekl. Ztišil hlas, protože jsme vešli na oddělení.

Všude teď panovalo ticho. Deloram čekal na ošetřovně a s rukama založenýma na prsou se opíral o hranu stolu. Po boku mu stál mladý muž, nepochybně Harold Miller. Nebyl příliš vysoký, spíše průměrně, ale vynikala jeho široká ramena a i pod volným pláštěm se daly tušit vypracované svaly. Vlasy měl světlé, ostříhané nakrátko. Jakmile jsme vešli, vzhlédl ke dveřím. Vedle číhal Gary Rossit.

V žaludku jako by mi náhle vyrostl kámen. Rossitovi se na tváři objevil zuřivý výraz, když spatřil Cama na svém výsostném území.

„Harolde," vykročil Cam přímo k mladíkovi a položil mu ruce na ramena. „Slyšel jsem o tvé matce. Chtěl jsem ti jenom nabídnout pomoc."

„Díky," hlesl Miller.

Vypadalo to, že se Rossit chystá protestovat.

Cam ho předešel. „Jsem toho názoru, že kolega Rossit je jeden z nejlepších odborníků v Buffalo. Sám bych se mu kdykoli svěřil do péče a doporučil bych ho každému z rodiny." Rozhlédl se po místnosti, kde by se mohl posadit. „Jaký je tvůj názor na tenhle případ, Gary?"

Rossitovo ego bylo stejně mohutné jako jeho zlomyslnost. Chvála z úst někoho jako Cam ho na chvílku úplně ohromila. Zabreptal: „No, já, vlastně..."

„Podíváme se do záznamu," navrhl Cam a přitáhl druhou židli, aby si Rossit mohl sednout vedle.

Deloram se na mě za jeho zády zašklebil a mrkl.

Miller v klidu postával na stejném místě a sledoval, jak se tenhle podivný pár dvou specialistů probírá kartou jeho matky. Hlavy u sebe, oba muži tiše procházeli bod po bodu.

Nevěděl jsem, jestli mám mladíkovi něco říci, anebo zůstat zticha. Ani jsem si nebyl jist, zda si stačil přečíst mou jmenovku a ví, kdo jsem. Zatímco jsem zvažoval, jak se zachovat, Miller se pomalu otočil a přešel ke kóji na druhém konci místnosti, kde ležela jeho

matka. Oddělený prostor byl osvětlený lépe než zbytek pokoje. Díval se na ni, jak tiše leží uprostřed klubka různých hadiček, napojená na všechny podpůrné přístroje. Pak tiše a velmi chladně pronesl: „Doktor Rossit mi řekl, že jste ji sem dostal vy. Opravdu s vámi nechci mluvit. Běžte pryč.“

„Michaeli, tohle nemůžeš udělat!“

„Ne? Dvě sestry se nakazily Legionellou během posledních šesti měsíců!“ kroutil nevěřícně hlavou.

Seděli jsme u mě v kanceláři, abychom si mohli nerušeně promluvit. Když jsem byl pryč a vyřizoval záležitosti s Millerem, hladce zvládl oddělení. Nemohl se ale vyrovnat s tím, co mi přiznal Cam.

„Dal jsem jim akreditaci před měsícem,“ pokračoval. „Nikde v záznamech se neobjevila ani zmínka o Legionelle. Jestli si ti darebáci myslí, že to mohou zatajit...“

Nechal jsem ho lamentovat, tady ho nikdo neslyšel. Já se zatím pokoušel vzpamatovat a setrást nepříjemný pocit ze setkání s Millerem. Nepřekvapila mě jeho zlost, nakonec ani Rossitova úspěšná snaha poštvat ho proti mně, ale všechno bylo vyčerpávající. Rossit musel slyšet, jak mě volali k telefonu, a jistě se hned zajímal, jestli se to týká Sandersové. Jako žralok, když ucítí pach čerstvé krve, okamžitě se přihnal nahoru.

„Měl jsem to nechat prohlédnout,“ vytrhl mě ze zamyšlení Michael.

„A neudělals to, protože by to všichni považovali za zbytečné prohánění,“ namítl jsem. Jeho pozice - oprávnění udělovat akreditaci nemocnicím - byla obdobou postavení daňových auditorů. K jeho povinnostem patřila kontrola zdravotnických zařízení, zjišťování, zda vyhovují požadovanému standartu a nepředstavují nebezpečí pro širokou veřejnost. Výše zmíněným úkolem byli pověřováni jen nejspolehlivější odborníci, Michael díky svým kvalitám opakovaně. Podle dohody navštívili vybraní lékaři vždy jinou než vlastní nemocnici, aby se předešlo případným odvetám ze strany vedení, pokud by zpráva vyzněla zvláště negativně.

„Nesmysl!" odbyl mě. „Viděl jsem Sandersovou. Sestra z fakultní nemocnice. Neměl bych je upozornit? Zavolám ještě dnes Camovi. Jestli se mnou bude jednat na rovinu jako s tebou, podívám se na ty předchozí případy. Neformálně. Myslím, že teď, když se s nimi máme spojit a jde o rozdělení funkcí, bude nejspíš spokojený s neoficiálním postupem. Poplach, že hrozí nákaza Legionellou, je asi to poslední, co jim chybí."

„No, Michaeli, nevím..."

„Prohlídka je určitě na místě, Earle. A jestli testy potvrdí tvé podezření, potom uděláme důkladnou kontrolu podle předpisů. Nakonec, co když přece jen nejsou tak čisté, jak se domnívají? V jedné nemocnici, kde prohlašovali, že se s Legionellou nikdy nesetkali, jsme ji našli u čtrnácti procent lidí. Dokonce i ve zdroji pitné vody, ve sprchách, ve vřípých koupelích..."

„Cam mě ujistil, že všechno zkontrolovali," přerušil jsem jeho výčet.

„Earle, je nejlepší. Ale je pod stejným tlakem, pokud se týká výdajů. Snaží se ušetřit, kde se dá, jako ostatně všichni. Je daleko těžší najít ty bakterie v pitné vodě než v hlenech, a taky mnohem dražší. Earle, možná se tam opravdu něco divného děje a může to být nebezpečné pro personál i pro pacienty."

Chápal jsem, že si na mně testuje dopad svých slov a zvažuje, jak daleko zajít. Jenže místo toho, abych mu dál oponoval, jsem si přál, aby tam šel a objevil příčinu nákazy. Taky jsem pomyslel na Janet. Takže jsem jen přikývl. „Myslím, že máš pravdu."

Jel jsem domů v dešti, bylo něco kolem šesté. Chtěl jsem mít Janet vedle sebe, pomazlit se se svým chlapečkem Brendanem; toužil jsem po klidu.

Ze všeho nejdříve se mi u zadních dveří dostalo přivítání od Muffy, naší pětadvacetikilové pudlice. Skákala kolem a vrtěla ocáskem na přivítanou, ale podařilo se mi protáhnout se až do kuchyně. V domě bylo ticho. Na stole jsem našel vzkaz od Amy Hollisové, naší chůvy, která bydlela v pokojíku nahoře. Ujišťovala mě několika

věťami, že Brendana nakrmila, vykoukala a uložila do postýlky. Přidala pozdrav od Janet, která bude až do desáté na schůzi.

Muffy byla mou přítomností nadšená - o to víc, že se o přízeň tentokrát nemusela s nikým dělit. Vzal jsem vodítko a vyšli jsme před dům. Muffy miluje procházky, ale ne v dešti. Obratem jsme byli zpátky.

Otřel jsem jí tlapky a podal sušenku, pak jsem tiše vyšel nahoru do dětského pokoje. I když venku nebyla ještě úplná tma, rozsvítil jsem noční lampičku vedle postýlky. Můj syn ležel na zádech, sevřené pěstičky vedle hlavy. Nikdy jsem se nemohl nabažit pohledu na něj. Rád jsem ho pozoroval, jak spí.

Neodolal jsem. Opatrně jsem ho zvedl a pochoval. Byl tak malý, nevážil skoro nic. Položil jsem si ho na ruku, druhou přitáhl houpací křeslo a usadil se. Brendan zavrnl, nepatrně zašermoval rukama, až se mu podařilo zachytit do pusinky pravý paleček. Než stačil pochopit, že to není přesně to pravé, co hledá, znovu usnul. Seděl jsem v křesle, pozoroval ho a poslouchal šumění deště za oknem, dokud se večer neproměnil v noc. Zlehka jsem syna položil zpátky do postýlky.

V kuchyni jsem pak povečeřel talíř polévky a šel zpátky nahoru do ložnice počkat na Janet.

Ještě ve spánku jsme se k sobě přitulili a začali se mazlit. Napůl probuzení jsme se vzrušili a za chvíli dosáhli vrcholu.

„Bože, odkud se to vzalo?“ zašeptala o něco později Janet a překulila se vedle mě.

Ležel jsem na zádech, ještě pořád se snažil popadnout dech. Nebylo to naše první milování od Brendanova narození, ale připadalo mi to tak. Bylo to krásné a divoké.

„Musíme se milovat častěji, tohle bylo nádherné,“ oddechoval jsem.

Janet se tiše zasmála. „Krmení ve tři ráno a chuva vedle v pokoji. Nemáme to lehké. Ale takhle napůl tajně je to lákavé.“

„Ani jsem tě neslyšel vracet se domů.“

„Jako manžel porodní specialistiky jsi vynikající. Všechno zaspíš.“

„Myslíš, že jsme někoho vzbudili?“ zaposlouchal jsem se, ale všude po domě bylo ticho.

„Co když bude mít Brendan bratříčka?“ zeptala se Janet a položila mi hlavu na hrud’.

„Janet!“

„No nijak jsi mě nevaroval, nevzpomínáš? I porodníci jsou krátkí na zákony přírody, ty prostě změnit nedokážou.“ Zvedla hlavu, podívala se na mě, dlaní si podepřela bradu. V měsíčním světle, které pronikalo do pokoje, jsem viděl, jak se usmívá. „Nejsi připravený na druhé? Co je na tom pro tebe tak namáhavého kromě toho, že si se mnou užiješ trochu zábavy?“

„Myslel jsem, že by sis třeba chtěla trochu odpočinout.“

„Ale! Můžu být tvoje vysoká sexy blondýnka, ale taky je mi už jedenačtyřicet, nejvyšší čas na rodinu, jestli máme stihnout všechny ty malé Gamety, o kterých jsme se bavili.“

Ušklíbl jsem se. „V takovém případě, madam, nic nenamítám. Jsem vám plně k službám, kdykoli budete chtít. Vždy připraven, ve dne v noci.“

Už se jen spokojeně usmála, položila hlavu a stočila se do klubička po mém boku. „Můžete to vy padesátníci dělat víckrát než jednou do týdne?“ zeptala se naoko vážně.

„Myslíš nás *devětačtyřicetileté*, broučku?“

„Devětačtyřicet a *půl*,” rýpla si ještě ospale a opřela mi stehno o slabiny.

„Myslíš, že nás Amy slyší?“ zašeptal jsem. „Earle, myslím, že ví, že to děláme.“

„Miluju tě, Janet,” objal jsem ji znovu a přitom se snažil nepřemýšlet o nemocnici. Ksaku! Neokrádej se o tohle, nadával jsem si v duchu.

„Miluješ mě jenom kvůli tomu zadečku, jen se přiznej,” vrněla mi do ucha.

Brendan se rozplakal. Tři ráno.

Zaúpěl jsem. „Ted’ ne.“

O noční krmení jsem se staral já.

Za dvacet minut jsem seděl v šeru obývacího pokoje, držel Brendana v náručí a poslouchal, jak se živí. I v chabém světle pouliční lampy jsem viděl jeho jasné modré oči, když kolem sebe máchal drobnými pěstičkami a kopal naducanýma nožkama. Pak popadl dudlík a s vervou vyprázdnil láhev. Seděl jsem na pohovce, snažil se nemyslet na nic jiného a pozoroval ho. Legrační drobné prstíky pevně svíraly láhev s mlékem.

„Já ho přivedla na svět, ty ho budeš krmit," rozdělila Janet úlohy po svém návratu z nemocnice. Měla obavy pouze z toho, že ho bude muset opouštět vždycky, když ji zavolají k případu. Se mnou si starosti nedělala. „Stejně," uvažovala nahlas, „v tvém věku je noční vstávání tak jako tak normální, ne?"

Brendanovi bylo skoro šest měsíců a většinu času prospal. Někdy se mu zastesklo po starých zlatých časech, ale mně vstávání opravdu tolik nevadilo; dokonce ani dnes jsem se na něj nemohl zlobit, že nás vyrušil.

Zazvonil telefon. Sáhl jsem po sluchátku. Jestli je to pro mě, není potřeba budit Janet.

„Garnet, prosím."

„Pane Garnete, promiňte, že vás vyrušuji, ale potřebujeme paní Gracetonovou."

„To nic, hned vám ji zavolám, moment."

Janet už mezitím zvedla sluchátko druhého aparátu, který měla u postele. „V pořádku, Earle," zavolala na mě, „jsem na lince."

Zavěsil jsem a díval se na Brendana, jak zápasí s dudlíkem. Opřel jsem si ho o rameno, aby si mohl říhnout, a zahlédl jsem Janet scházet dolů v zeleném operačním plášti. Určitě ji volali k porodu. I v beztvarem nemocničním hábitu vypadala přitažlivě. Stáhla si vlasy do ohonu a na chvíli si vzala chlapečka do náručí.

„Mám dvacet minut. Co kdybys udělal kávu?"

Brendan se vložil do hovoru hlasitým brknutím a Janet ukáplo na rameno trochu mléčné kaše.

„To nic, miláčku," pohládila ho, „do rána bude tenhle plášť vypadat daleko hůř."

Cestou do kuchyně jsem musel překročit velkou chlupatou hromadu, která temně zamručela. Když se narodil Brendan, upadla do zasmušilosti a odstěhovala se z naší ložnice dolů do haly. Než jsem si zvykl, párkrát jsem o ni při pravidelném nočním - nebo vlastně ranním? - krmení zakopl.

Za pět minut už Brendan spokojeně spal na pohovce, kde jsme s Janet seděli se šálkem kávy. Do čtvrté zbývalo dvacet minut. Muffy se uvolila přijít a rozvalila se nám u nohou, na chlapečka se ale ani nepodívala.

„Nejdelší splín, jaký jsem kdy viděla," zavrtěla Jan hlavou a podrbala fenu za ušima.

„Vrátíš se do snídaně?" zeptal jsem se. Potřeboval jsem si promluvit.

„Ne, zůstanu v nemocnici. Mám kupu věcí na vyřízení."

Cítil jsem záchvěv zklamání, ale mlčel jsem. Janet mi pohlédla zpřímá do očí. „Earle, Cam mi řekl o Phyllis Sandersové. Dneska večer svolal narychlo schůzi řídicího výboru infekčního oddělení. Proto jsem se zdržela. Bože, opravdu jsi způsobil pěkný poplach. Objevil se tam dokonce i tvůj Michael Popovitch, jako pozorovatel. Zavolal Camovi na mobil uprostřed jednání a nechal se pozvat. Problém je, že jsme nedospěli k žádnému rozumnému závěru. Nikdo s ničím pořádným nepřišel."

Překvapeně jsem na ni civěl. „Proč tak brzy?"

„Je to nutné. Jestli má Sandersová stafy a zápal s neobvyklým průběhem, anebo stafylokoky v kombinaci s Legionellou, nesmíme ztrácet čas. Nezapomeň, že sestry onemocněly rychle po odchodu na dovolenou. U dvou případů by nakonec mohlo jít o náhodu, ale určitě ne u dalších."

Nebylo co dodat. „Říkal ti i o Rossitovi?" zeptal jsem se po chvíli.

„Zmínil se o něm, ale jen mně. Uklidňoval mě, abych si s tím nelámala hlavu. Ale já chci všechno slyšet od tebe."

Spustil jsem a bez přestání mluvil alespoň pět minut. Po celou tu dobu Janet chovala Brendana a hladila Muffy za ušima. Nechala mě povídat, pozorně naslouchala. Její výraz se nezměnil ani ve chvíli,

kdy jsem přiznal, jak mi Sandersová byla nesympatická. Stále se mi svíral žaludek.

Když jsem skončil, seděla mlčky s pohledem upřeným do dálky za oknem. Čekal jsem, co mi řekne, ale zůstala zticha. Znejistěl jsem.

„Janet?”

„Byly to všechno mrchy," prohodila nepřítomně.

„Janet!" Nepřeslechl jsem se?

Otočila se ke mně a najednou jako by znovu ožila.

„Máš pravdu, Earle. Nejsem dvakrát slušná, když to říkám, ani bych si to neměla myslet, ale tohle měly všechny tři společné."

„Janet, přece nemůžeš..."

„Earle, Phyllis Sandersovou lidi prostě nesnášeli! Doktoři a sestry ve fakultním špitále ji nemohli vystát, všechny ty roky jim lezla na nervy, aniž by potřebovali něčí svolení."

„Janet!" zaprotestoval jsem znovu, ale musel jsem se pousmát.

„Byla v tomhle ohledu úplně stejná jako ty první dvě. Víím to, protože si mi pacientky čas od času stěžovaly."

Nepřerušoval jsem ji. Zajímalo mě, kam míří.

„Víš, určitě znáš ten typ sester, které umí nemocného ponížít. Necháávají lidi prosit o základní věci. Teď nemyslím netrpělivost, každému někdy povolí nervy. Mluvíím o úmyslném trápení - nedonesou včas bažanta anebo schválně otálejí s utišujícími léky. Někoho nechají příliš dlouho čekat na toaletě. Kdo má strach z bolesti, chová se podle nich ‚jako děcko‘ a neváhají mu to dát najevo."

Otrásl jsem se. I já jsem občas musel pár svých lidí napomínat a nejednalo se pokaždé jenom o ošetřující sestry.

„Sandersová si dokonce dovolila ohánět se mým jménem," pokračovala Janet, „ačkoli jsem jí zakázala přiblížit se k rodičkám na mém oddělení. Ty, které přišly už podruhé, na tom dokonce trvaly."

„A co s tím, Janet?" nepříjemný tlak v útechách znovu zesílil.

„Chci ti jenom vysvětlit, že ty ženské byly postrach a jenom rozčilovaly lidi."

Ztuhl jsem. „Proboha!" Víc jsem ze sebe nevypravil. Konečně jsem pochopil. To přece nemůže být pravda! „Chceš říct, že je někdo nakazil úmyslně?"

Povzddechla si a zabořila prsty Muffy do kožichu. Brendan našpulil pusinku a mlaskl. Janet se na něj usmála.

„Já vím, zní to hloupě, ale možná to není tak nepravděpodobné."

Janet vždycky hledala příčinu.

Přestala pozorovat chlapečka a zvedla oči. „Slyšels někdy řeči o Fantomovi fakultní nemocnice?" Úsměv připravený pro Brendana se jí rychle vytratil z tváře.

„Co?" nevěřil jsem svým uším. „No tak, přestaň si dělat legraci!"

Zrudla. „Poslyš, myslím to úplně vážně. Před časem to nebylo k smíchu."

„Janet, co se mi tu pokoušíš namluvit?" Pořád jsem doufal, že mě jen zkouší.

Znovu vzdychla a zadívala se někam dál přes okno. „Před několika lety se objevilo pár maličností, které upoutaly pozornost vedení infekčního oddělení. Nic významného, drobnosti, ale lidi to znepokojilo. Náhlé prudké záchvaty zvracení; někteří měli podezření na otrávené jídlo nebo pití, jenže se nikde nic nenašlo. Potom lehli sanitáři - zpomalená srdeční činnost, závratě, točení hlavy, problémy s dýcháním, průjem. Taky je napadl jed, ale nemohli to dokázat. Vyskytlo se ještě pár dalších incidentů, naštěstí ne smrtelných."

„A byly to otravy?"

Než odpověděla, opřela si Brendana o rameno. „Provedli jsme testy, ale stejně jsme pro ty případy nenašli vysvětlení. Potom všechno utichlo."

„Takže - Fantom," ušklíbl jsem se.

„Přesně. Lidé si začali dělat legraci: nezlobte, nebo si vás najde Fantom."

„Počkej chvíli. Neříkej mi, že všichni ti postižení byli jako vaše tři sestry."

„No, ostatní je zrovna moc nelitovali, musím přiznat."

„Měli jste tenkrát podezření na někoho určitého?"

„Ne, pokud se pamatuju - ne."

„Opakovaly se ty *nehody* později? Anebo se to snad děje i teď?”

Janet přestala upravovat Brendanovu přikrývku a podívala se mi znovu zpříma do očí.

„Po tom, co se tu přihodilo během posledního půl roku, mi taková otázka nahání hrůzu.”

Na stolku se rozdrnčel telefon. Janet popadla sluchátko a odpověděla: „Už jdu,” a aniž počkala na reakci na druhém konci, spěšně zavěsila, podala mi Brendana a byla pryč.

5

Většina lékařů z pohotovosti se časem naučí spát kdykoli a kdekoli podle potřeby. Jindy bych zamířil zpátky do postele, ale po tom, co mi svěřila Janet, jsem věděl, že už neusnu. Uložil jsem Brendana zpátky do postýlky, nalil si druhý šálek kávy a posadil se k oknu v obývacím pokoji. Nad vršky střech a špičkami stromů se v dálce zablýsklo a napočítal jsem do deseti, když ke mně dolehlo temné burácení hromu.

Snažil jsem se vyvrátit Janetino podezření. Nenapadal mě žádný způsob, jakým by mohl někdo nakazit jen jednoho vybraného člověka, aniž by přitom ohrozil ostatní. Stejně tak mi připadalo nemožné, aby oběti nic netušily. Sestra, která pracovala na operačním sále, zemřela. Kdoví, zda by mi před smrtí dokázala vysvětlit, co se přihodilo. Phyllis Sandersová teď zcela určitě nebyla schopna hovořit, ať už příčinou jejího zhoršeného zdravotního stavu byl stafylokok, Legionella či kombinace obou. Při pomyslení, jak malá naděje jí zbývá, jsem znovu pocítil osten výčitky.

Cam se jistě vyptával té druhé sestry, která se nakonec uzdravila. Jestli byla Janet první, koho napadlo, že nejde o náhodu, pak zřejmě nekladl správné otázky. Co by uzdravená sestra asi řekla teď, kdybych jí naznačil, že ji kdosi nakazil úmyslně?

Dolil jsem si další kávu a přemítal. Možná se Janet mýlí a ty tři nepříjemné sestry potrestal osud. Popravdě řečeno, kdyby s myšlenkou úmyslného infikování přišel kdokoli jiný než Janet, vysmál bych se mu do očí. Seděl jsem celý nesvůj, neschopen zahrhnout ten nápad docela a na druhé straně ve slepé uličce, protože mi chybělo vysvětlení, jak je možné infikovat tři lidi, aniž by si toho

všimli. Janetina intuice se ale už mnohokrát v minulosti ukázala správná.

Moje žena má vzácný dar - skvělý intelekt v kombinaci se zdravým rozumem. Dokázala rychle a přesně zhodnotit situaci, zvolit odpovídající řešení a jednat; jak v práci, tak doma. V nemocnici získala vynikající pověst a lidé si jí vážili.

Všechny tři rozčillovaly lidi. Pořád dokola jsem tu větu v hlavě převaloval, až mě začala trápit i jiná myšlenka. Jestli se Janet nemýlí a někdo se rozhodl mstít se nemocnici takovým zvráceným způsobem, pak není dvakrát bezpečné podrobně se vyptávat. Neměl bych Michaela varovat?

Když se za chvíli spustil liják a proudy vody bičovaly okenní skla, šplouchala mi v žaludku zásoba kávy na celý den.

Vyjel jsem z domu do nemocnice ve čtvrt na sedm. Dávno mělo svítat, jenže clona oblohy omezila východ slunce na pár sedavých skvrn mezi mraky. Kapky bubnovaly na střeše auta. Ráno jsem vyvenčil Muffy, promokla okamžitě, ale líbilo se jí, když jsem ji do sucha vydrbal ručníkem. Dokonce mi začala skákat u nohou a potom donesla gumový kroužek, svou nejoblíbenější hračku, a chtěla dovádět. Uplatil jsem ji sušenkou. Pak mě však zahlédla stoupat po schodech do dětského pokoje a rázem bylo po náladě. Svěsila uši, a než si odešla lehnout na své místo, podívala se na mě smutnými hnědými očima a dala jasně najevo, co si o celé věci myslí. Objekt její žárlivosti stále vyspával po ranním krmení. Dokonce se ani nezavrtěl, když jsem ho pohladil po hlavičce. Před odchodem do práce jsem zlehka zatůkal na dveře pokoje naší pečovatelky, aby věděla, že je zase ve službě.

Po cestě liják ještě zesílil. Stěrače zabíraly jako pádla a shrnovaly přívaly vody. Natahoval jsem krk, abych zahlédl auta před sebou. Všichni jsme se ploužili krokem a znaménko na štítku mi hrozilo, že pokud se budu stále nahýbat, v případě nehody mě zabije airbag.

Zajel jsem na okraj silnice a zavolal do nemocnice. Chvilí jsem musel čekat a děšť zatím zesílil natolik, že jsem pak stěží zareagoval, když se na druhém konci ozvala paní Cooperová.

„Paní Cooperová, u telefonu Garnet," snažil jsem se přehlušit liják. „Jsem na cestě, ale uvázl jsem na nájezdu na dálnici, to je snad průtrž mračen. Skoro není vidět na cestu, tak jsem raději na pár minut zastavil. Jak to vypadá na oddělení?"

„Právě přivezli jednoho řidiče; měl udělat to co vy," hlásila. „Jinak je klid, ale jestli ta slota nepřestane, určitě přibudou další." Zahlédl jsem venku několik aut stojících na okraji rampy. Zbytek se proměnil ve šňůru červených brzdových světel ploužících se vzhůru. Jakmile se řidiči dostali na autostrádu, šlápli na plyn a vrhli se do mlhy. Předpověď paní Cooperové se nejspíš splní.

„Kdo je na oddělení?" zajímalo mě, protože budeme potřebovat dost zkušených doktorů, kteří zvládnou případnou kalamitu.

„Pan Kradic je právě u něj. Nevíme, kdo má denní. Měl tu být pan Popovitch, ale nechal vzkaz, že si prohodil služby a nepřijde do konce týdne. Chystal se na nějaký mimořádný audit ve fakultní. Jeho sekretářka nám během dopoledne pošle změněný rozpis."

„Sakra!" uklouzlo mi. Doufal jsem, že Michaela zastihnu, ještě než odejde. Chtěl jsem mu říct, co napadlo Janet.

„Promiňte, pane Gamete. Co jste povídal?"

„Nic, nic, paní Cooperová, jenom jsem zapřemýšlel nahlas. Vyřídte prosím Susanne, že se objevím co nejdřív; jak jen to půjde."

Vytřukal jsem Michaelovo číslo domů.

„Copak vás dva nenapadne, že ostatní lidé taky občas spí?" zívla jeho žena Donna. Byla to velmi příjemná veselá paní o pět let starší než on. Už více než deset roků statečně snášela naše telefonní hovory v kteroukoli příšernou noční hodinu. Teď byla ve dvacátém týdnu těhotenství a patřila k Janetiným pacientkám.

„Mě máš za rušitele nočního klidu?" ohradil jsem s úsměvem. „Počkej, až budeš mít doma svůj vlastní uzlíček radosti. Zavzpomínáš na moje ranní volání jako na staré dobré časy, uvidíš." Zasmála se.

„Michael už odjel, Earle," řekla za chvilku. Měl namířeno do fakultní nemocnice, ale nenechal mi žádné číslo. Mám mu zavolat na pager, kdyby to bylo nutné."

„Díky, Donno. Jak se ti daří?"

„Janet říká, že jsme skvělí. Ale už bych chtěla mít z krku všechny testy." Mluvila o amniocentéze - napíchnutí plodové vody, jistě nepříjemná záležitost, při níž se odebírá z dělohy tekutina speciální dlouhou jehlou a odesílá na rozbor, aby byla vyloučena možnost, že plod má vadné chromozomy. Zmíněný zákrok se provádí u všech těhotných žen nad pětatřicet. U jejich budoucího miminka by se mohla vyskytnout trizomie, známější mezi lidmi jako Downův syndrom. Pamatuji si, jak jsme s Janet nervózně čekali na výsledky.

Pravděpodobnost je asi jedna ku dvěma stům, což stačilo, abychom si dělali starosti.

„Dovedu si představit, jaké to asi je," politoval jsem ji. Riziko znala, stejně jako my, a jistě o něm často přemýšlela.

„To jste celí vy, chlapi," odfrkla. „Na nás půjdou s jehlou, ne na vás."

Upřímně jsem se zasmál, líbilo se mi, jak se staví k překážkám - prostě je obrátila v žert - a hned jsem dodal: „Jako bych slyšel vlastní ženu."

„Dík. Beru to jako kompliment. Pozdravuj ji ode mě." Zavěsila.

Vytočil jsem číslo fakultní nemocnice a poryvy větru se mi zatím odrážely od kapoty.

„Ano, slyším vás, pane Garnete," ozvala se mi spojovatelka, „chcete k telefonu Janet?"

„Ne, neshánějte ji. Potřebuji spíš promluvit s jedním ze svých chlapíků, dělá u vás audit, doktor Michael Popovitch."

„Ted?" podivila se.

Mrkl jsem na hodinky. Bylo teprve půl sedmé a pět minut.

„Možná ještě nedorazil, ale nezkusila byste to?" požádal jsem. Děšť se bez přestání lil na okénko a bylo jasné, že v nejbližší době se odsud nehnu.

Neuplynula ani minuta, když se ohlásila znovu.

„Ochranka u vchodu ho pustila dovnitř, ale neodpovídá. Nevíte něco přesnějšího? Oddělení? Třeba neslyšel."

Uvažoval jsem. Měl na výběr, kde začít - laboratoř, kartotéka, zdravotní stav zaměstnanců, kdovíco. Touhle dobou sekretářky a asistentky ještě nepracují, nebude mít nikoho k ruce. Třeba se

rozhodl podívat se do počítače, než všechno kolem ožije a nabere obvyklé tempo. Teď měl k práci relativní klid.

„Ne, odpověděl jsem po chvíli, „nemám tušení. Kdekoli. Mohla byste to později zkusit ještě jednou?“ Nechal jsem jí číslo na mobil.

Venku stále ještě nebylo pořádně vidět a bušení kapek také neustávalo. Co kdybych se zastavil ve fakultní? Chtěl jsem se dostat do Svatého Pavla co nejrychleji. Nebyl jsem sice dnes ráno na rozpisu služeb, ale jako vedoucí jsem samozřejmě fungoval jako záloha celých čtyřiaadvacet hodin denně. Všichni pochopitelně stačili na různé situace v rámci oboru, ovšem pokud se vyskytlo něco mimořádného, ne každý si dokázal poradit. Protože jsem netušil, kdo nastoupí na denní, raději jsem chtěl být po ruce, kdyby se přece jen předpověď paní Cooperové vyplnila. Stačila by hromadná bouračka na dálnici a nebudeme vědět, kam dřív skočit.

Jenže vidina nic netušícího Michaela bloumajícího chodbami a kanceláři mě nenechávala v klidu. Nemocnice navíc byla jen deset minut cesty odsud. Vrátil jsem se, objel nájezd a pokračoval tichými ulicemi přesně jak mě Janet kdysi naučila.

Dorazil jsem do areálu a rázem si připadal jako na přelomu století. Kamennou budovu postavenou v gotickém stylu obklopovaly rozlehlé trávníky se starými stromy. Kdysi o ně pečovala celá armáda zahradníků. Instituce sama sloužila nejdříve pro duševně i fyzicky choré. V současné době byla některá křídla zavřená, aby se ušetřilo, a pozemky šly do aukce.

Univerzita dostala objekt v padesátých letech a okamžitě jej musela nechat opravit, takže šedesátá léta už uvítala renovovaná budova s odpovídajícím vybavením. Riziková pracoviště jako pohotovost, jednotka intenzivní péče nebo porodnice se od té doby modernizovala průběžně. Doba se mění; během několika let se postupně omezovala část vyhrazená psychiatrii, až nakonec zůstaly opuštěné pokoje se zamřížovanými okny, která člověku naháněla husí kůži. Janet se jednou zmínila, že některé suterénní místnosti mají hliněnou podlahu a na zdech jsou viditelné zbytky okovů, jimiž byli připoutáni nebezpeční pacienti.

Parkoviště už bylo zcela obsazené. Blížila se sedmá a lidé pospíchali, aby včas stihli předání služeb. Se vstupem jsem neměl problémy. Občas přednáším na univerzitě, takže mám kódovou kartu jako stálí profesori. Objevil jsem vhodné místo, zamkl auto a pospíchal s ostatními ke dveřím pro personál. Děšť mezitím trochu polevil, ale stejně jsem téměř promokl, než jsem se dostal dovnitř. Na obloze se tu a tam zablýsklo a střecha nemocnice se ztrácela v bílém oparu. Není divu, že tu mají Fantoma, napadlo mě, když jsem procházel pod obloukem podepřeným ze stran dvěma satyry. O kousek dál stáli dva živí obři z ochranky a kolem každého příchodního zašermovali detektorem kovů. Vedení nemocnice se snažilo předejít jakékoli nepříjemnosti ze strany stálého osazenstva i náhodných návštěvníků.

Foyer s kupolí a mramorová podlaha byly vzpomínkou na éru mohutných nádražních budov, které svými rozměry mohly směle konkurovat kterékoli slušné katedrále. Buffalo tehdy ve světě železnice hrálo prim a tomu odpovídaly i obrovské sumy věnované na výstavbu. Hvězda uhasla, vlaky byly nahrazeny auty a budovy pomalu chátraly zrovna tak jako sklady a továrny ve východní části města.

Málem jsem uklouzl na naleštěné podlaze. Lidé kolem se snažili vymotat z přišplášťů a setřásali poslední kapky z deštníků. Sundal jsem si brýle, protože se okamžitě mlžily a nebyly k ničemu. Uložil jsem je do kapsy a zamířil k nejbližšímu telefonu.

„To je překvapení," ozvala se spojovatelka, když se dozvěděla, že volám z budovy. Nechodil jsem sem moc často. Pohotovosti velel William Tippet, o deset let mladší než já a dost nejistý. Mé návštěvy ho mírně vyváděly z míry, vždycky znervózněl. Snažil jsem se proto omezit naše setkání na minimum. Studenti mu za zády říkali Divoký Bill Tippet.

„Také jsem nečekal, že se k vám vypravím," připustil jsem, „už se vám podařilo zastihnout doktora Popovitcha?"

„Ano, před několika minutami jsem ho měla na lince. Dali jsme mu vaše číslo, ale říkal, že neodpovídáte."

Nechal jsem mobil v autě. Museli jsme se zrovna minout.

„Je teď nahoře v oddělení zdravotních záznamů personálu. Požádal mě, abych vás k němu přepojila, jestli se ozvete znovu. Mám ho sehnat, nebo se za ním zastavíte sám?“

„Jenom mi povězte, kde to je, a já si ho najdu.“ Popsala mi cestu a já vyrazil do třetího patra v zadním traktu. Chodby i schodiště byly plné spěchajících lidí. K sestrám a ošetřovatelům zvenčí přibýli studenti a rezidenti.

Rozběhl se pravidelný program. „Jaká je častá příčina zvýšené teploty dva dny po operaci?“ ptal se v běhu muž v bílém plášti.

„Pneumonie!“ zvolal mladík ze suity, která se pokoušela udržet s ním krok.

„Přesněji. Jaká?“

„V pravém horním laloku,“ ozval se jiný o kousek dál.

„Nějaký jiný nápad?“ ptal se dál vyučující. Odpověď už jsem nezaznamenal, protože mi zmizeli z doslechu. Mediky nebylo těžké rozeznat; z kapes plášťů jim trčely papíry s poznámkami. Někteří se snažili v poklusu nalistovat odpovědi.

Pacienti, které čekala ten den operace, byli svázeni na sál. U dveří výtahu se zrovna utvořila fronta. Někteří nemocní už dřímali pod vlivem sedativ, jiní ještě rozebírali očekávaný zákrok. Sanitáři trpělivě postávali kolem. Vyšel jsem na schodiště, bude to rozhodně rychlejší. Vystupoval jsem nahoru. V mezipatře se zastavila kabinka výtahu a proti mně se vyhrnul houf studentů. Asistenta jsem nezahlédl, ale slyšel jsem ho.

„...většina ještě stále nenařizuje dostatek krevních rozborů nebo správné testy, aby se dala prokazatelně potvrdit bakteriemie...“

Couvl jsem ke stěně, abych nechal mediky projít. V ten okamžik jsem na konci v hloučku spatřil postavu se širokými rameny.

„Setkáte se se spoustou lékařů, kteří nemají dostatečné zkušenosti s využíváním laboratoře...“, poučoval zrovna Miller a vtom si mě všiml, jak se tisknu ke stěně. Ztuhl a s otevřenými ústy se odmlčel v polovině věty. Chvilku na mě zíral ledovým pohledem, pak polkl a konečně beze slova vykročil dál. Schodištěm se znovu rozlehl jeho hlas. „Jak jsem říkal,“ pokračoval, „někdy se podíváte, co po vás doktoři budou vyžadovat...“ Neohlédl se a kráčel přímo ke dveřím.

Když výprava zmizela v hale, vydechl jsem. Po zádech mi stékaly čůrky potu. V Millerových očích jsem zahlédl bolest, která mi zároveň naháněla strach.

Místnost se záznamy o zdravotním stavu zaměstnanců nemocnice jsem našel na stejné chodbě jako prostorné kanceláře vedení kliniky. Aby nedošlo k omylu, všude na stěnách jsem viděl šipky. I bez nich by ale člověk poznal rozdíl - v úseku kartotéky neležely na podlaze měkké koberce. Také to byla na patře jediná část, kde lidé už pracovali. Jestli fakultní funguje jako Svatý Pavel, pomyslel jsem si, nejvyšší guruové se objeví nejdřív kolem osmé.

V recepci v čekárně asistentky třídily karty a sestavovaly pořadník. Vzadu jsem zahlédl sestry s podnosy i jinými ranními nezbytnostmi. Za jednou sestřičkou se statečně belhal mladík o berlích. Ukázala mu jeho pokoj.

Než jsem přistoupil k pultu blíž, musel jsem se trochu vzpamatovat.

Millerův pohled mě vyvedl z rovnováhy. Znovu mě zachvátil pocit viny, směs lítosti i rozčarování z vlastního rozhodnutí, že jsem jeho matku poslal domů. Sebral jsem síly, vynutil úsměv a soustředil se, aby mi nezakolísal hlas.

Asistentka vzhledla od papírů. „Máte domluvenou schůzku?"

„Ne. Jsem doktor Garnet z Nemocnice u svatého Pavla. Hledám svého kolegu, Michaela Popovitche, měl by tu provádět audit," vysvětlil jsem.

Úsměv jí okamžitě zmizel z tváře. „Lituji," zamračila se, „ale pan Mackie nám řekl, že zápisy mohou vidět jen pan Popovitch a paní doktorka Gracetonová."

To mě překvapilo. „Janet je tady?"

Dáma se zamračila ještě víc. „Ještě ne, ale pan Mackie volal před chvílí, že přijde co nejdřív. O vás ani o nikom jiném se nezmiňoval. I tak je to dost neobvyklé - prohlížet si záznamy o zdravotním stavu personálu. I v případě auditu," dodala nesouhlasně. „Je mi líto, ale musím postupovat podle pokynů pana Mackieho."

„Poslyšte, nechci vidět spisy," lhal jsem přesvědčivě. „Jenom si potřebuju promluvit s panem Popovitchem. Pracovně. Jsme..."

„To je v pořádku, Madge, je neškodný," zaslechl jsem najednou za sebou známý hlas. Janet. Výtah nepřijel, takže musela přijít po stejném schodišti jako já před pár minutami. Přes pracovní zelený úbor z operačního sálu si přehodila bílý plášť. „Věřte, nebo ne," podívala se na recepci a zároveň odtažitě zmáčkla palcem a ukazovákem kus mého promočeného kabátu, „ze všech mužských kolem jsem si zrovna tenhle případ vybrala za manžela. Earle, tohle je Madge. Řídí to tu - pozná simulanty na dálku ještě dříve, než se dostanou do rukou doktorům."

Proměna byla neuvěřitelná. „Tak vy jste Janetin muž! To jste mi měl říct, pane Gracetone, tedy, pane Garnete," obrátila ke mně rozzářený obličej s hřejivým úsměvem. Tolik jsem o vás slyšela."

Celá zrudla a obrátila se k Janet. „Je mi moc líto, že jsem začala tak stroze, jenže když se zeptal na doktora Popovitcha..."

„Neberte si to tak, Madge, je zvyklý ode mě," uklidňovala Janet asistentku a na mě se mile ušklíbla. „Vezmu si ho na starost," slíbila a odvedla mě k nejbližším neoznačeným dveřím.

„Nashledanou, Madge," ohlédl jsem se ještě a nechal se vést. Dostalo se mi opět milého úsměvu. Madge nepochybovala, že Janet má situaci pevně v rukou a srovná si mě podle potřeby.

„Co tu děláš?" spustil jsem okamžitě, jen co za námi zaklaply dveře.

„Ráno jsem zavolala Camovi a přemluvila jsem ho, abych mohla pomáhat Michaelovi. Myslím, že je to nejlepší způsob jak zjistit, na co se máme připravit." Snažila se o lehký tón, ale vycítil jsem, že je poplašená. Když se odvážila Cama vzbudit tak brzy a přesvědčit ho, aby ji na čas uvolnil z oddělení a dovolil pracovat na auditu, znamenalo to, že jí leží v hlavě Fantom. Znepokojoval ji stejně jako mě.

„Vyložilas mu svou teorii? Všechno..."

„Pochopitelně!" přerušila mě podrážděně. „Ten hlupák mi řekl, že mi přeskočilo. Nařídil mi, abych byla zticha. Copak mi není jasné, že nemůžu zpanikařit půl špitálu? Jestli ale neprokázeme, co se kolem

děje, neposlechně nás." Zahnuli jsme za roh a pár kroků před námi seděl u malého stolku Michael. Skláněl se nad nějakými papíry. Když uslyšel hluk, zvedl hlavu.

„Tenhle chlapík něco ví?" zeptal jsem se Janet a usmál se převapenému Michaelovu výrazu. Jistě nečekal, že se tam objevím.

Ani jeho jsme nepřesvědčili. Asi po deseti minutách hovoru se zamračil: „Tak dost. Jak by se kruci Legionella šířila podle plánu? A bakterie jako msta, nezlobte se, ale to mi připadá dost přehnané. Hloupost! Udivujete mě, oba. Poslední, co potřebujeme, jsou nějaké senzační drby."

Usadili jsme se u jeho stolu - původně zřejmě určeném pro dva - a domlouvali se šeptem pro případ, že by se neočekávaně objevila Madge nebo kdokoli jiný. Michael se každou chvíli nervózně otáčel. Nechtěl být v doslechu a vnímal nás na půl ucha. Jeden okamžik se nám všem zdálo, že se kdosi probírá v pořadačích za námi. Hned jsme zmlkli, ale když jsem se šel podívat, nikoho jsem neviděl.

„Na všechny tři si pacienti stěžovali. No a co, proboha? Pořád mají výhrady," zavrčel Michael. Otočil se ke mně a dodal: „Když jsi pryč a já přebírám oddělení, nejmíň jednou za týden mám na stole dopis s něčím takovým. Doktoři byli hrubí, neochotní, sestra někomu odsekla..."

„Miku, těmhle ženským se to líbilo! Schválně lidi ponižovaly," odporovala Janet. „Byly kruté, ale tak, aby je nikdo nepřistihl. Člověk to cítil, ale nemohl jim nic dokázat. Přišla později? Měla práci jinde, ne? Pacienti mi to říkali. Připadali si bezmocní a měli dojem, že se mají za nemoc stydět; jako by nás obtěžovali. Byly to zdánlivě drobnosti, ale lidem to ztrpčovalo život."

„Dobře, ale to se dá nahlásit, kvůli tomu se snad nezabíjí," štkl Michael netrpělivě. Byl čím dál podrážděnější. „Copak nemáš na oddělení další ne příliš oblíbené sestry? A nic se jim nestalo."

„Tyhle šťvaly lidi systematicky určitým způsobem," odsekla rozzlobeně Janet. Oba byli stejně vyvedení z míry.

„Proč tu není dost stížností na papíře? Třeba na všechny tři zároveň? Pak bych měl v ruce něco objektivního."

Janet se k němu naklonila a zašermovala ukazovákem. „Michaeli. Vsadím se, že ty sám máš podobné problémy se spoustou rezidentů, kteří si někdy vylívají zlost nebo špatnou náladu na pacientech. Třeba strhnou obvaz moc rychle, nebo zavedou cévku bolestivě, a potom se tváří - *co jsem udělal?* Víš sám, co dokážou zahrát. A pacienti taky. Jenže - dokaž jim to. U mě na oddělení si pacientky ani nechtěly písemně stěžovat, jenom mě zapřísáhly, pokud přijdou znovu, žádná z těch tří sester se k nim nesmí přiblížit ani na dohled.”

Michael zalomil rukama. „Janet, víš, o co si říkáš? Lidi řeknou: *Příště bude tvrdit, že se nemocný pokusil sestru nakazit Legionellou, místo aby sepsal stížnost.*” Z každého slova číšel sarkasmus na míle daleko, i když šeptal.

Janet se blýsklo v očích. Byl nejvyšší čas, abych se vložil do hovoru.

„Počkej, Miku,” uklidňoval jsem ho. „Co se...”

Janet mě odbyla mávnutím ruky.

„Říkám ti jasně, Michaeli,” syčela, „všechny ty tři sestry vážně onemocněly a nikdo nedokáže vysvětlit, odkud se ta infekce vzala. Jedna je mrtvá, druhá umírá a jediné, co měly společné, bylo jejich hrozné zacházení s pacienty!”

Michael nás oba ohromil, když udeřil pěstí do stolu.

„A já říkám, Janet, že si takové řeči Earl nemůže dovolit!” zaburácel. Překvapeně ucouvla.

Obrátil se ke mně. „Ještě ti nedošlo, co máš za trable? Polovina lidí, co měli dneska noční, si to už uvědomila. Já včera večer. Cam mi nechal vzkaz, abych zavolal Susanne.” Nadechl se a pomalu vypouštěl vzduch jako v dobách, kdy ještě kouřil. „Rossit jde po tobě, bude to horší, než sis původně myslel.” Vráska na čele se mu prohloubila, tentokrát ne zlostí. Měl starost.

„Susanne mi řekla, co udělal na jipce,” pokračoval rychle vážným hlasem, „a taky, žes to pochopil jako jeho obvyklý projev. Ale večer se sestrám doneslo, že tě požene před komisi pro zanedbání základních povinností přes stanovení chybné diagnózy a podávání nadměrného množství antibiotik. Susanne byla tak vyplašená, že chtěla, abys to věděl, ale netroufla si zavolat sama. Slíbil jsem jí, že s

tebou dneska ráno promluví. Celou noc jsem nespál a přemýšlel, jak bys mohl Rossitovi oponovat. Taky jsem zaslechl, že ten její syn, Miller, ti chce znepříjemnit život. Tak se proboha jdi vycpat s historkami o Fantomovi, jinak tě odepíší nadobro! Sakra, copak ti někdo uvěří?"

Zaskočilo mě, jak je Michael vyvedený z rovnováhy. Jeho obavy ostře kontrastovaly s naším včerejším hovorem, kdy mě před odchodem uklidňoval, že všechno bude v pořádku. Také by mě nenapadlo, že by Rossit případ hnál až před správní radu. Navzdory své zvláštní povaze tak obvykle nepostupoval. Ani od Millera jsem neočekával, že začne veřejně rozhlašovat, jaký jsem neschopný doktor. Co už asi kde způsobil?

Připadal jsem si jako vytržený ze sna. Naráz jsem se začal bát. V duchu jsem si znovu vybavil Rossita, jeho řeči nahoře na oddělení. Teď jsem každému jeho slovu přikládal daleko větší důležitost a vnímal tu scénu úplně jinak.

Michael mnou zlehka zatřásl: „Varuju tě, Earle," řekl unaveně, „jestli budeš trvat na těch nesmyslech, můžeš to zrovna zabalit. Nabízíš Rossitovi svou hlavu."

Podíval jsem se na Janet. Byla teď víc překvapená než nazlobená.

6

Vyjel jsem z parkoviště fakultní nemocnice a konečně nabral směr ke Svatému Pavlu. Stěrače pracovaly lehčeji. S pravidelností metronomu klouzaly ze strany na stranu, zatímco já se snažil uspořádat myšlenky.

Ve zpětném zrcátku se napůl v mlze ztrácela honosná univerzitní budova. Dověděl jsem se tam dnes až moc, usoudil jsem. Bylo nad slunce jasné, že jsem v pěkné kaši. Bude nesmírně těžké ověřovat Janetino podezření a zároveň nepadnout Rossitovi do spárů.

Nejvíc mě rozčilovalo, že nechápu, proč se Rossit rozhodl pro tak ostrý postup. K čertu s ním, ulevil jsem si. Kam až hodlá zajít? Ani to se nedalo zatím odhadnout. Byl mi hodně nepříjemný a vždyccky jsem ho považoval za původce konfliktů, ale nikdy bych neočekával, že by mi mohl jako vedoucímu lékaři doopravdy uškodit.

Když pracujete na pohotovosti, dennodenně, rok co rok se potýkáte s případy, u nichž o životě a smrti rozhodují vteřiny. Když si přitom vedete dobře, dosáhnete jakéhosi odpovídajícího postavení. Lidé vás uznávají a oceňují vaše úsilí i schopnosti. Dostal jsem se na úroveň, kdy už není potřeba někomu něco dokazovat. Můj úsudek a schopnost stanovit správnou diagnózu měly mezi kolegy určitou váhu. Často mě žádali o radu, když se objevily neočekávané komplikace.

Léta jsem byl přesvědčen, že mě má pověst dostatečně chrání před lidmi Rossitova typu.

Mýlil jsem se.

Mohl by mě Miller žalovat za nedbalost? Dnes ráno na schodech jsem viděl, že jeho hněv nijak neopadl. Jak by mě postihli? Ztrátou důvěry a následně mých výsad? Otřásl jsem se a okamžitě zpotil.

Soustředěně jsem teď kličkoval mezi ostatními auty, abych byl co nejdříve na oddělení, ale snad na každé křižovatce naskočila červená. Míhání stěračů jen zvyšovalo mou netrpělivost.

Michael se zuby nehty držel teorie, že se ženy nakazily v nemocnici. Bakterie pocházejí z nějakého zdroje, který při kontrole vynechali. Padla na mě únava. Nedostatek spánku, ranní rozčilení... z části jsem toužil dát mu zapravdu a pustit Fantoma z hlavy jako výplod přebujelé fantazie.

Jenže to nešlo. Pokaždé, když jsem si vzpomněl, s jakou naléhavostí se mě Janet snažila přesvědčit, se mi sevřel žaludek strachem o její vlastní bezpečnost. Michaelovy protesty a řeči o nedostatku důkazů mou zlou předtuchu jen násobily. Dokud nenajde zdroj nákazy, musím považovat Janetino podezření za závažné.

Problém je, že moje pocity lidi nepřesvědčí. Ostatní neuvěří řečem, že se kolem potlouká vrah a že Janet vyzorovala kruté zacházení s pacienty, kterého si nikdo jiný nevšiml.

Jen vrah sám.

Janet i Michael zavrhli mé obavy.

„Jestli chcete dokazovat dílo maniaka, mohlo by vás to stát krk," tvrdil jsem.

Michaelův pochybovačný výraz popudil Janet: „Kdo jiný než já by to měl za těchhle okolností udělat?"

Nakonec mi aspoň slíbili, že se přestanou hádat a budou opatrní. Pokoušel jsem se zahnat představu temné postavy, která se za nimi plíží.

Michael také přijal Janetinu pomoc. Přestože s ní v mnohém zásadně nesouhlasil, čekala ho spousta práce. Bylo nutné prostudovat haldy materiálů: zdravotní záznamy oněch tří sester i lidí, kteří s nimi přišli v inkriminované době do kontaktu, zápisy o opatřeních provedených poté, co ženy onemocněly... Mě Michael důrazně poslal pryč.

„Blázníš?" vyjel na mě. „Místní jsou na nervy už z toho, že sem museli pustit mě!"

„Víš, všichni jsou podráždění," dala Janet v tomto bodě Mikovi za pravdu. „Kdyby tě tu někdo přistihl, zrušili by celý audit a nás považovali za čmuchaly."

Praktického poučení se mi dostalo hned na odchodu. Zastavil jsem se u recepcce, abych zavolal na své oddělení a oznámil, že jsem na cestě. Než mě spojovatelka přepojila, všiml jsem si, že vedle leží desky se záznamy. Na obalu byla samolepka s Michaelovým jménem. Nahlédl jsem do první složky, když se náhle objevila sestra a zahlédla můj pohyb. Celá zrudla a okamžitě celý svazek popadla do náručí. Dokonce i Madge na mě pohlédla káravě. „Pane Garnete," napomenula mě vyčítavě.

„Promiňte." Zavěsil jsem. „Síla zvyku. Vždycky prohlížím zápisy, když mám v kanceláři chvíli. Nic jsem neviděl. Madge, neříkejte to Janet," žadonil jsem u dveří v roli neškodného poslušného manžela, přesně jak mě Janet představila.

Když se mi teď za volantem scéna vybavila, musel jsem se usmát. Vzápětí jsem ale propásl další zelenou a znovu ztratil trpělivost. Rozhodl jsem se alespoň nemarnit čas a zatelefonovat na oddělení intenzivní péče.

„Garnet u telefonu," ohlásil jsem se. „Mohla byste mi říci, jaký je stav paní Sandersové?" zeptal jsem se sestry. V překladu to znamenalo: žije?

„Okamžik, prosím. Předám vám pana doktora." Připravil jsem se na nejhorší. Sestry obvykle odpovídaly samy. Tohle znamenalo špatné zprávy.

„Rossit," ozvalo se úsečně na druhém konci. Do pr...!

„Garnet. Chtěl jsem jen..."

„Je jí tak, jak bys mohl očekávat. Jestli si děláš starosti, nijak tím nezmenšíš svůj podíl viny. A nebude to mít žádný vliv před komisí, až se případem bude zabývat. O to se já osobně postarám!"

Téměř vriskal a zdálo se mi, že tak jedovatě se mnou ještě nemluvil. Byl desetkrát nepříjemnější než včera. Slyšel jsem ho dokonce nasupeně oddychovat. Takže Janet s Michaelem se nemýlili. Nemůže odolat pokušení postavit mě ke zdi. Napadlo mě, že si

pronásledováním doktorů vynahrazuje nedostatek sexu v důsledku svého chabého vybavení.

„Rossite, buď se spolu budeme bavit na profesionální úrovni, anebo sežeň někoho, kdo to dokáže!" vyštěkl jsem na něj. Jednání s lidmi byla jeho slabost a měl za sebou už pár rozhovorů s komisí pro etiku chování. Párkrát ho napomenuli právě pro neprofesionální přístup. Ať už mě bude žalovat za cokoli, půjde to podle pravidel.

Supění zvolnilo. „Tak co se děje, Rossite?" naléhal jsem. Naskočila zelená. Rozjel jsem se a snažil se soustředit na okolí i na hovor. Zatím neodpovídal. Už jsem málem praštil telefonem, když Rossit procedil mezi zuby: „Co tě zajímá?"

Zajímá mě, jestli žije a jak jí je, ty blbče! skoro jsem vykřikl, ale opanoval jsem se a namísto toho chladně řekl: „Životně důležité funkce."

„Skoro žádná změna. Systolický tlak kolem devadesáti, hlavní pořád pod normálem, hypoxie a acidóza, ačkoli je napojená na dýchací přístroj. Nízký počet bílých krvinek, vzrůstá koncentrace močoviny v krvi, totéž kreatinin a jaterní enzymy. Ledviny selhávají. Dlouho nevydrží."

Vztek nad cynickým závěrem brzy vystřídal pocit vlastní bezmocnosti. Rossit mi sdělil výsledky laboratorních rozborů, popsal klasické průvodní znaky septického šoku. Selhal imunitní systém, krevní oběh nefunguje, má problémy s dýcháním, jejímu tělu se nedostává kyslíku. Sotva se dalo očekávat, že by se probrala k vědomí. „Co kdybyste nasadili rifampin?" navrhl jsem, ale nedělal si marné naděje. Rifampin patřil mezi antibiotika a užíval se při tuberkulóze. V několika nejnovějších odborných publikacích ho doporučovali v případě infekce způsobené Legionellou.

Dočasné křehké příměří jsem tou větou definitivně ukončil. „Prokrista!" vybuchl. „Rozdáváš léky jako bonbóny!"

„Co?"

„Lidi s horkou hlavou jako ty můžou za to, že na spoustu nemocí prášky už nezabírají. Rezistentní bakteriální kmeny, to je výsledek vašeho léčení!" ječel. „Od začátku bylo znát, žeš dávkování přehnal.

Budu trvat na tom, aby komise prověřila, nakolik jsi kompetentní předepisovat antibiotika. Takový přístup se..."

Schoval jsem telefon do pouzdra.

Přijel jsem v osm patnáct. V důsledku pěti hromadných nehod na dálnici bylo oddělení přeplněné.

„Potřebujeme vás na resuscitačním!" volala na mě Susanne, hned jak jsem otevřel dveře, a proběhla kolem mě se zásobníky krve.

„Pane Garnete," kývla na mě asistentka z ošetrovny. „Pan Carrington se ptá, jestli ho tu potřebujete."

„Ano!" křikla přes rameno Susanne, než jsem stačil odpovědět. Rychle jsem odložil provlhlý kabát a snažil se udržet s ní krok.

„Co tu je, Susanne?"

„Šest zraněných při autonehodě, dva v kritickém stavu, tohle je nejhorší," hlásila stručně. Dorazili jsme do vykachlíkované místnosti určené pro nejtěžší případy. Rezidenti a sestry stáli kolem bledého muže středního věku. Navyklými úspornými pohyby upevňovali hadičky, napojovali ho na podpůrné přístroje a monitor. Zraněný měl krk znehybněný plastovým krunýřem a mladík v bílém se mu zrovna pokoušel zavést dýchací trubici. Jiná hadička mu trčela z levého boku a odváděla krev. Ačkoli šlo ve skutečnosti o záchranu života, nezasevěnému návštěvníkovi to mohlo připadat jako výjev ze středověké mučírny.

„Je v šoku, paradoxní dýchání v důsledku fraktury žeber v levé části hrudníku," pokračovala Susanne. „Snímky ještě vyvolávají. Nechali jsme udělat i pánev, v ústí močové trubice má krev a nemůžeme dostat katétr dál než pár centimetrů. Volala jsem na operaci, taky ortopedii a urologii. A Carringtona."

Právě jsem se tedy dozvěděl, že muž má polámaná žebra a část hrudní stěny je oddělená od hrudníku. Viděl jsem kus žeber se svaly a šlachami. Jak lapal po dechu, pohybovala se bezúčelně nahoru a dolů. Šok znamenal krvácení. Jelikož se krev řinula z horní části hrudníku, mohla je způsobit protržená plíce, hlavní žíla anebo dokonce prasklá aorta. Krvavý pramínek vytékající z penisu naznačoval možnost poranění močové trubice, pravděpodobně

porušené zlomenou pánevní kostí. Susanne vždy zhodnotila situaci věcně a výstižně, lépe než většina jiných sester.

„Měla jste být doktor," řekl jsem jí ne poprvé. Spěšně jsem se oblékl do pláště, umyl a navlékl rukavice. Začervenala se, přijala můj trochu neobratný kompliment a zavěsila zásobníky s krví, které přinesla.

K vyjádření věrnosti a přátelství někdy postačí okamžik. O minutu později jsem už stál u pacienta a dokončil intubaci - zavedení ventilační kanyly.

Krev, šlachy a zlomené kosti na nějakou dobu vytlačily myšlenky na Rossita i tajemného vraha. Byl jsem spokojený, zvláště poté, co jsem musel ustoupit v případě Sandersové.

Jakmile bylo tělo pacienta zásobováno kyslíkem, začal jsem - jako generace učitelů přede mnou už od éry Aristotela - s otázkami pro rezidenty. „Tak, odkud krvácí?"

Začali odpovídat a já zatím prohmatával hrudní kost, poslechem vyšetřil zbytek hrudníku a znovu se tázal: „Je pořád v šoku?"

„Pěťasedmdesát," ozvala se jedna ze sester.

„Co s tou trubicí, ze které crčí krev?"

„Zmáčknot?" navrhl jeden mladík za mnou.

„Dobrá rada," zasmál jsem se. Prohmatával jsem břicho a obrátil se k dalšímu. „Jak vypadá krční páteř?"

„Nechali jsme udělat snímky, pane," odpověděla mladá žena po mé pravici. „Ještě je nedonesli."

„A konečník?"

Zrudla, bylo to patrné nad okrajem roušky. „Zatím ne."

„Ukážu vám další místo, odkud ten muž krvácí." Vzal jsem trochu lubrikačního gelu a vsunul ukazovák muži do konečníku. Ucítil jsem, jak se prostata pohybuje. Jako oliva v martini.

Vytáhl jsem prst a nechal ji, aby zkusila totéž. Úžasem otevřela oči. Poprvé v životě si sáhla na přetrženou močovou trubicí.

Zmáchl jsem pánev. Obě poloviny se volně oddálily.

Poodstoupil jsem. „Teď vy."

Znovu úžas.

„Malá poznámka na okraj: pacient potřebuje chirurga."

Sestry zapisovaly poznámky pro neurologa. Vzal jsem dutou jehlu zakončenou hadičkou a zkusil, zda má muž v břišní dutině krev. Neměl.

Právě jsem připravil první snímek, když se přiřítíl Sean. Společně jsme prošli rentgen a shodli se na postupu. „Tak jedeme!“ zavelel a hrnul se ke zraněnému. Hned jak sestry umístily přenosný monitor a zásobník s kyslíkem do nohou lehátka a zajistily držáky se zásobníky krve, Sean vyrazil s pacientem k výtahu a všichni mi zmizeli z dohledu.

Na minutu dvě jsem stál v opuštěné místnosti a vychutnával okamžik vítězství. Tuhle práci dělám a dělám ji dobře, pomyslel jsem si. Nic jiného mi na medicíně nepřipadalo vděčnějšího, než záchrana života. Jenže za chvíli mě znovu přepadly pochybnosti. Před dvěma dny jsem se nerozhodl správně. Poslal jsem domů nemocnou ženu. Mohla si nákazu přinést z fakultní nemocnice, ale já na to měl přijít.

Rozhlédl jsem se kolem sebe. Tolikrát jsem tu už zažil vítězství i porážky! Na podlaze zůstaly stopy zatím posledního zápasu se smrtí - roztrhané krabičky, obaly, použité jehly, krev a směs dalších tekutin. Dvacet let na tomhle jevišti. Vyschlo mi v ústech. Musel jsem několikrát polknout. Odkudsi z hloubi mysli se vynořila obava, že bych to všechno mohl naráz ztratit.

Zpráva, kterou jsem očekával, ale zároveň se jí děsil, přišla na večer. Ještě jsem pracoval v kanceláři a dokončoval hodnocení rezidentů, když se ozval Stewart Deloram.

„Zemřela před půl hodinou.“

Zhluboka jsem si povzdechl, ale neřekl nic.

„Earle?“

„Promiň, Stewarte. Věděl jsem, že to přijde, ale přece jen...“

Chvíli mlčel. Ticho bylo nepříjemné.

„Mrzí mě, že ti to povídám zrovna teď, ale měl by sis dát pozor na Rossita. Je jako sup. Já vím, že nadává na všechny, ale tentokrát je to jiné. Chce z toho udělat velký případ. Vůbec se mi to nelíbí; abych se přiznal, nahání strach.“

Poslouchal jsem, ale nenapadlo mě, co bych mohl odpovědět. Ačkoli mi nesděloval nic nového, znovu jsem cítil, jak se mi smršťil žaludek.

„Dává to k projednání už v pondělí. Nějak se mu podařilo to zařídit.“

„Cože?“ Zůstal jsem jako opařený.

Stewart teď mluvil o pravidelných schůzkách, na kterých se probírají příčiny smrti pacienta a posuzuje doktorovo rozhodnutí a jeho realizace, chybné i správné kroky. Je to něco jako poslední soud. Po vystavení pitevní zprávy se nedá žádný tah zastírat, zkušenému patologovi nic neujde. Někteří kolegové takové aktivity odmítali, ale já osobně jsem s rozbory souhlasil. Dost špatně by se mi žilo s vědomím, že všichni pacienti, které se mi nepodařilo zachránit, zemřeli mou vinou.

Obyčejně se ale případ dostane k projednání až pár týdnů po pitvě. Nějakou dobu trvá příprava potřebné dokumentace, tkáňových řezů, snímků. Hurstova úsporná opatření práci účinně brzdí.

„Nestihnou zpracovat vzorky," namítl jsem. Pořád ještě jsem nemohl uvěřit, že to Rossit myslí vážně.

Tentokrát vzdychl Stewart. Pak odpověděl: „Buď si to Rossit pojistil jako prioritu, anebo tě čeká lynč a k tomu žádné snímky nepotřebuje.“

Pocítil jsem nesnesitelné sucho v krku. Jedna věc je, že se Rossit rozhodl osobně zaútočit na mou pověst. Přizpůsobit dosud seriózní jednání a využít ho ve svůj prospěch ale bylo něco jiného.

„Sakra, Stewarte, o čem to mluvíš? Jak s tím můžou na patologii souhlasit?“

„Nevím. Možná ta nejistota kolem spojení s fakultní. Všichni se snaží chránit si vlastní zadek. Možná proto se Rossit pouští do něčeho takového. Rád by měl infekční pod svou správou. Kdyby se mu podařilo nějak poškodit Cama Mackieho - takovému pokušení nemůže odolat. Nejspíš se bude snažit obrátit pozornost na jeho oddělení, upozornit na třetí případ nákazy Legionellou, naznačit, že hygienická kontrola něco zanedbala...," Stewart se odmlčel. Teprve po chvíli připustil: „Sám nechápu, proč by patologie měla souhlasit.“

Žádný důvod mě nenapadá. Nakonec... nerozumím ani tomu, proč se tak snaží přišít ti nedbalost."

Otřásl jsem se. Stewart si mé mlčení špatně vyložil.

„Earle, nemysli si, že s ním souhlasím," ujistil mě. „Vím, jak pracuješ, a věřím ti a tohle taky řeknu v pondělí."

„Díky, Stewarte." Začal jsem se cítit zoufale sám.

„Ještě jedna věc," ozval se znovu poněkud rozpačitě. „Mluvil jsem s Millerem, volal jsem mu odpoledne, když už bylo jasné, že jeho matka umírá. Byl u ní, když k tomu došlo. Určitě předtím věděl, že je konec. Přijal to pak navenek klidně, ale zdálo se mi, že se ovládá a uvnitř zuří daleko víc než včera."

Další rána! Místo žaludku jsem v sobě nosil hromadu kamení. „Myslíš, že mě zažaluje?" zeptal jsem se. Citlivý bod, který zatím obcházel.

Slyšel jsem ho vydechnout, možná úlevou, že hovor končí. „Myslím, že s tím můžeš počítat," odpověděl rychle.

Vytočil jsem číslo fakultní nemocnice a se vším se svěřil Janet. „Je mi to líto, Earle," řekla tiše.

Nebylo nutné dál mluvit. Oba jsme věděli, že smrt pacienta, a to i očekávaná, vyvolává úvahy o naší lékařské nedokonalosti, o nevyhnutelnosti smrti a křehkosti života. V tomto konkrétním případě se můj vlastní pocit viny na smrti Phyllis Sandersové mísil se vztekem, že ji někdo úmyslně zavraždil.

„Chtěla bych tě obejmout," pošeptala mi Janet do sluchátka.

„Díky, lásko moje," odpověděl jsem a polkl. Skoro mi bylo do breku.

„Víš, jak to vzal Miller?" zeptala se po chvíli. Opakoval jsem jí Deloramova slova.

Znovu se odmlčela a potom pokračovala: „Michael a já jsme viděli Millera dnes před polednem v laboratoři. Překvapilo mě, že má náladu pracovat, ale vysvětlil mi, že mu práce pomáhá zapomenout. Připustil, že tušil matčin konec. Nechoval se ke mně nepřátelsky. Byl tam ale i Cam, takže se možná jen krotil a držel vztek na uzdě. Snad

se časem uklidní a bude i s tebou jednat slušněji," dodala. Nepoznal jsem, jestli tomu sama věří, anebo se mě pokouší uchlácholit.

„Jaký je Miller doopravdy?" chtěl jsem vědět, protože se mi vybavilo naše ranní setkání na schodech.

„Drzý a chytrý," řekla bez zaváhání. „Pokud se týká klinických testů, sleduje všechny novinky a ví mnohem víc než mnozí lékaři. Včetně mě, musím přiznat. Ryje do nás, abychom využívali laboratoř odpovídajícím způsobem, někdy to člověku až leze na nervy, ale bohužel má obvykle pravdu."

„Víš, dnes ráno jsem ho zaslechl při hodině. Zrovna si studentům stěžoval na nevhodné požadavky lékařů, na jejich neschopnost. Mluví takhle často, nebo to bylo jen díky mně?" musel jsem se hlídat, aby se mi hlas netrásl vztekem.

„Především: ty nejsi neschopný," začala Janet rozhodně.

Odfrkl jsem, ale přece jen se mi dýchalo volněji. Věděla, co na mě platí. Dychtivě jsem čekal na pokračování.

„Nejspíš od obojího trochu. Je pochopitelně rozrušený z toho, co se matce stalo, ale i jindy se o lékařích vyjadřuje dost kriticky. Hlavně při výuce, před mediky. Jeho otec býval tady ve fakultní porodníkem, ještě před mým nástupem. Povídá se, že hodně pil a žádnou sukni nenechal na pokoji. Proto údajně taky přišel o licenci. Nakonec ho pití zabilo - spadl ze schodů a smrtelně se zranil. Hodně lidí se domnívá, že právě proto je Harold takový, jaký je. Snaží se vyvarovat jakékoli chyby, snad až příliš. Někdo mi dokonce říkal, že se pokusil dostat na medicínu, ale nevzali ho. Dodnes je možná přesvědčen, že by z něj byl mnohem lepší doktor než většina těch, které vidí kolem sebe. Třeba má i pravdu. V každém případě se mu ale podařilo najít útočiště v laboratoři a vypadá to, že je spokojený. Pracuje spolehlivě, takže jsme se rozhodli jeho oddanost ocenit. Zrovna nedávno povýšil."

„Jak tě poslouchám, přesně ten typ, který ani nepotřebuje Ros-sitovo podněcování. Bude mě žalovat už ze zásady a udělá ze mě exemplární příklad."

„Možná," přitakala neutrálním hlasem. Uchylovala se k tomu tónu, když potřebovala sdělit nepříjemnou pravdu. „Zatím je zbytečné dohadovat se, jak se zachová. Neukvapuj se."

Dobrá rada, Janet, ale zkus přesvědčit můj žaludek. Chvilková úleva byla ta tam. „No, moc růžově to nevidím," povzdechl jsem odevzdaně.

„Earle, udělej pro mě něco teď hned," vytrhla mě Janet ze zadumání. Jsem dole v archivu, mám pár starých záznamů. Nikdo tam dole není. Vyhrabala jsem dva roky staré materiály z doby, kdy se objevil Fantom. Chtěla bych, aby ses za mnou zastavil a prohlédl ty spisy se mnou. Možná přijdeš na něco, co mi uniklo. Michael mě pořád ještě nebere vážně, ale nepodařilo se nám najít žádné reálné vysvětlení té náказy."

Bylo krátce po sedmé, když jsem znovu vjížděl na půdu fakultní nemocnice. Počasí se od rána moc nezměnilo. Na chvilku přestalo pršet, ale jemná mlha zhoustla a neprůhledná clona teď halila celou budovu ústavu. Lampy lemující parkoviště i přístupové cesty se už rozsvítily. Za pár týdnů bude touhle dobou úplná tma, napadlo mě. Neměl jsem zimu rád právě kvůli krátkým dnům.

Vystoupil jsem z auta a okamžitě ucítil chladný, ale příjemný závan na tváři. Několikrát jsem se zhluboka nadechl, než jsem prošel kolem ochranky. Spolu se mnou se dovnitř hrnula spousta dalších lidí s kyticemi a nazdobenými košíky s jídlem; ve srovnání s ranním shonem se však vstupní hala zdála téměř prázdná.

Před plánkem nemocnice stála nějaká žena se dvěma dětmi. Každé svíralo v ruce kytičku růží a žena se pokoušela vyčíst správný směr. V dohledu nebyl nikdo, koho by požádala o radu. Kancelář s nápisem INFORMACE zela prázdnotou. Na dveřích visela přilepená bílá čtvrtka s ručně psaným vzkazem *Přijdu za půl hodiny*.

Už předtím jsem zavolał domů, že se s Janet vrátíme později. Amy s Brendanem jsem zastihl uprostřed večere.

„Chutná mu špenát a mně zas víc mrkev," řekla mi. Slyšel jsem, jak Brendan šťastně výská a občas mlaskne. „Jestli si nepospíšíte, sníme vám všechno jablečné pyré a necháme vám jen pudink, ten

nám moc nejede, vid'?" Podržela sluchátko na chvilku Brendanovi u ouška.

„Nazdar, Brendane," pozdravil jsem syna a zaslechl pár zvuků.

Otevřel jsem seznam pod nástěnným plánkem a vyhledal archiv. Byl situovaný v druhém suterénu bývalé psychiatrické kliniky. Náhdera! pomyslel jsem si a pokoušel se vstřípit do paměti nejkratší trasu.

Sjel jsem výtahem o dvě patra níže a vystoupil uprostřed dlouhé opuštěné chodby, která se snad v obou směrech táhla do nekonečna. Tu a tam matně svítilo stropní světlo. Připadal jsem si spíše jako v tunelu. Pochyboval jsem, že dolů někdy chodí lidé, po nikom ani památky. Ticho bušilo do uší.

„Prokrista, Janet," zamumlal jsem a vydal se chodbou směrem, který mě podle plánu dovede k cíli, „mohlas vůbec vymyslet horší místo?"

Žádný průvan, vzduch jako stojatá voda a k tomu nepříjemný pocit - celá nemocniční budova přímo nad hlavou.

Došel jsem na křižovatku chodeb. Archiv by měl být dál doleva, jenže se mi zdálo, že tím směrem už dlouho nikdo nešel. Světlo bylo slabší a mezery mezi stropními žárovkami větší. Na druhé straně svítily chyběly docela. Ve vlhkém vzduchu jsem odtamtud cítil plíseň. Na stropě navíc visela tabulka s varovným nápisem: ZÁKAZ VSTUPU! Chvilí jsem upíral oči do tmy; napadlo mě, jestli se do některých místností psychiatrické léčebny vcházelo zrovna tudy. Zachvěl jsem se a potom zamířil vlevo.

Slyšel jsem tlumený zvuk svých podrážek na betonové podlaze. Přešel jsem kolem několika dveří vsazených do kamenné stěny a míjel dvě další křižovatky. Na třetí jsem zahrnul doprava. Archiv s mikrofilmy by měl být na konci téhle chodby.

Jenže končila kamennou zdí.

Do pr...! Znovu jsem si v duchu vybavil schéma ve vstupní hale: nejprve doleva, pak rovně a na třetí křižovatce doprava, postupoval jsem přesně podle plánu, nebylo zas tak složité si trasu zapamatovat. Teď bych měl stát před vchodem označeným NEMOCNIČNÍ ARCHIV. Ale ocitl jsem se doslova a do písmene ve slepé uličce.

Obrátil jsem se a cestou zkoušel dveře, které jsem předtím míjel. Většina byla zamčená a za těmi, které se mi podařilo otevřít, jsem objevil zatuchlé pokoje s nábytkem i zastaralými lékařskými nástroji.

Tohle by se hodilo na bleší trh, pomyslel jsem si, když jsem vpadl do neudržovaného zpusklého skladu.

„Janet!“ zavolal jsem, ale ani jsem nečekal odpověď. Nabral jsem snad opačný směr hned od výtahu? Nejspíš. Vráťm se a vyrazím na druhou stranu.

Zabočil jsem doleva; v dálce přede mnou se světlo ztrácelo. Mířil jsem do tmy. Kam? Mám se připravit na hliněnou podlahu a řetězy kolem zdí? Budu opravdu rád, až se mi podaří najít Janet. Hrobové ticho kolem ve mně vyvolávalo tísnivý pocit a napadaly mě hrůzostrašné představy, co se tu všechno kdysi mohlo ve jménu psychiatrie odehrávat.

Prošel jsem první křižovátku a přidal do kroku. Rychlé pleskání podrážek znělo jako ozvěna mého srdce. Oči jsem upíral dopředu k tmavému ústí chodby. Tam se musím otočit doprava a budu kousek od šachty výtahu.

Druhá křižovátka. Přestože jsem se v duchu okřikoval a snažil uklidnit, teď už jsem skoro utíkal.

Najednou se mi zazdalo, že se u chabě osvětlené zdi pohnul stín.

„Janet?“

Žádná odpověď. Zpomalil jsem a postupoval krokem.

„Kdo je tam?“

Zas nic. Zastavil jsem se a oddechoval. Zkoušel jsem rozeznat něco před sebou, ale marně.

„No tak, to není legrace. Kdo je tam?“

Ticho, ticho, ticho. Slyšel jsem jen svůj vlastní horký dech. Znovu jsem vykročil. Nespouštěl jsem oči z ústí chodby, když vtom se v temnotě přede mnou mihlo slabé světlo. Určitě se mi to nezdalo.

A najednou všechny žárovky naráz zhasly. Kousek za sebou jsem nechal další křižovátku.

Neviděl jsem naprosto nic, dokonce jsem ani neslyšel svůj dech. Ocítl jsem se sám uprostřed naprostého ticha. Chybělo mi světlo, měl jsem stísněný pocit. Jednu chvíli se mi dokonce zazdalo, že omdlím.

Bylo to jako v lavině: pojmy nahoru a dolů ztratily smysl. Vydechl jsem. Zvuk mě překvapil - byl tak hlasitý! Zkusil jsem dýchat ústy, abych nadělal co nejméně hluku. Ať už je vpředu kdokoli, vyčkává a dává si záležet, aby ho neprozradil jediný pohyb.

A pak jsem přece jen zaslechl kroky.

Neznámý musel mít podrážky měkčí než já. Napadlo mě, že má možná chodidla obalená látkou.

Málem jsem vykřikl, ale ovládl jsem se. Dřepl jsem si a opatrně vyzul boty. Když zhasla světla, stál jsem asi třicet metrů od ústí chodby. Tlumené kroky se stále přibližovaly. Jak daleko může teď být? Zatápal jsem zkusmo pravičkou, jestli nenahmatám zeď. Nic. Boty jsem držel v levé ruce a pravou šmátral ve tmě. Odvážil jsem se udělat krok ve směru, kde jsem tušil stěnu. Znovu prázdně.

Zdálo se mi, že se blíží zleva. Vykročil jsem dopředu. Dva, tři, čtyři... nic. Nic, nic. Nepanikař! Uklidni se a pokračuj. Procházíš chodbou, tak nezmatkuj. Rychle další čtyři kroky, snad ke kraji. Zastavil jsem se. Ze všech sil jsem se soustředil na dech. Nesmím mu dát příležitost! Pomalu jsem se otočil. Kroky teď mířily přímo ke mně. Co udělá? Dotkne se mě? Půjde dál?

Cítil jsem, jak mi srdce tluče až v krku. Praménky potu se mi na zádech slily v ledový příkrov. Teď už musí být na dosah. Najednou - ticho.

Nedýchal jsem a neudělal sebemenší pohyb. Snad jsem ani nemrkl. Slyšel jsem jeho dech, nebo spíš cítil jemné záchvěvy vzduchu. Krev mi bušila v uších i ve spáncích. Modlil jsem se, ať mi nezakručí v žaludku. Ticho kolem bylo nesnesitelné.

Vtom se kroky ozvaly znovu. Neznámý se zřejmě vydal nazpátek - zvuk se vzdaloval, až nakonec utichl docela. Pořád ještě jsem nehybně stál.

Když jsem se přesvědčil, že už nic neuslyším, znovu jsem zatápal vpravo a konečně nahmatal stěnu. Vrátil jsem se na místo, kde se chodby křížily. Pod pravou dlaní jsem ucítil roh zdi. Zaposlouchal jsem se, ale nikdo se nevracel. Zahnul jsem doprava a podle zdi postupoval co nejrychleji dopředu. Občas jsem sáhl do výklenku dveří a zapotácel se. Ještě jeden roh, a potom přímo k výtahům. Po

několika krocích jsem ucítil plíseň. Vzduch kolem byl vlhčí, musel jsem se blížit k poslední křižovatce.

Zpanikařil jsem. Minul jsem správnou odbočku? Dostal jsem se do úplně jiného tunelu? Kam vlastně? Už už jsem se chtěl obrátit, když se konečně objevil roh chodby.

Zastavil jsem se a poslouchal. Nic.

Zahnul jsem a vykročil. Přendal jsem si boty do pravé ruky a levou jel po stěně, abych neminul dveře výtahu. Snažil jsem se být co nejtíšší, ale už jsem skoro utíkal. Věděl jsem, že chodba byla prázdná. Neměl jsem do čeho narazit.

Najednou jsem v dálce zahlédl kulaté bílé světlo. Přivolávač výtahu.

Zrychlil jsem. Levičkou jsem stále šmátral po stěně a oči upíral k tečce před sebou. Už jsem byl skoro u cíle, když moje dlaň přešla po hřbetě jiné ruky.

Než jsem stačil vykřiknout, někdo mě popadl za paži a mrštil mnou dopředu. Letěl jsem po hlavě k vytouženému vypínači. Znovu jsem ucítil pevný stisk, tentokrát za krkem. Neznámý útočník mě nasměroval přímo proti výtahovým dveřím. Narazil jsem hlavou do zárubně a všude kolem najednou explodovalo jasné bílé světlo.

7

Pacientova prognóza byla zřejmě dobrá. Někáký muž zrovna říkal:

„...bude v pořádku, je to jen otřes mozku...”

Nejspíš se baví o nějaké těhotné ženě, usoudil jsem, protože jsem poznal Janet. Hlas plný obav. „Bohudíky! Tak jsem se lekla, když jsem ho tam našla ležet v úplné tmě. V první chvíli mě napadlo, že je mrtvý.”

Ne, to nebude její pacientka. Je to on. Nemohl jsem otevřít oči, abych zjistil, o kom se baví. Koho našla ležet ve tmě?

V tom okamžiku jsem pochopil.

Neviditelná postava v suterénu, tlumené kroky... Někdo mě omráčil.

Víčka povolila. Posadil jsem se. „Co se stalo?” Snažil jsem se nevnímat bolest hlavy a soustředit se na dva rozmazané obličej před sebou.

„Earle! Konečně!” řekl s úlevou stín vlevo. Podle hlasu - moje žena.

„Á, doktore Garnete, hned si zase lehněte,” komandoval muž. Rozmazaná postava vpravo se přiblížila. Cítil jsem, jak mě pokládá zpátky na lůžko. „Budete v pořádku, ale přece jen to byla pěkná rána. Musel jste být v bezvědomí alespoň pět minut. Uděláme tomografii.”

„Janet! Co se stalo? Neublížil ti?” napadlo mě. Obrátil jsem se ke stínu vlevo. „Poznalas ho?”

Najednou jsem byl znovu schopen jasně vidět. Právě včas, abych zachytil, jak jí zmizel z tváře úsměv a vystřídal ho udivený pohled.

„Prosím?”

„Někdo mě ve tmě přepadl a omráčil," vysvětlil jsem stručně. „Musel to být ten, co mě sledoval. Neudělal ti něco?"

„Panebože," vykřikla a otočila se k mladému muži v plášti.

„No, pěkně se mu to plete," prohodil. „Raději skočím pro šéfa," zabručel a vyšel z boxu odděleného závěsem. Ze zvuků kolem - pípání kardiografu, příkazů, které ke mně dolétly zpoza závěsů a známého shonu - mi došlo, že jsem na pohotovosti.

„Nic se mi neplete!" bránil jsem se. „O čem to mluví?"

Blahosklonně se na mě usmála. „Odpočiň si, Earle." Pohládila mi ruce a vypadala přitom, že má slzy na krajíčku.

Stiskl jsem jí jemně dlaně ve svých. „Janet, nic mi není," přesvědčoval jsem ji a znovu se posadil. V hlavě mi hučelo, ale přemohl jsem se.

„Počkej chvílku," snažila se mě uložit zpátky na polštář. Uvědomil jsem si, že mám krk zpevněný plastovým krunýřem. Překotil jsem se zpátky jako dřevěná loutka.

„Au!" V hlavě se mi znovu rozbušilo kladivo.

„Earle, nesmíš se hýbat," tišila mě.

„Co se stalo?" naléhal jsem znovu.

Když dole zhasla světla, vysvětlovala mi, zamířila po paměti k výťahu. Archiv byl přesně na opačné straně. Od začátku jsem se vydal špatným směrem, uvědomil jsem si. Tápala kolem sebe zrovna jako já, ale šla pomaleji. Potom uslyšela někde před sebou žuchnutí. Polekala se, ale pokračovala dál, jen ještě zpomalila. Když zakopla o tělo na zemi, vyděsila se. Nevěděla, že jsem to já, ale naštěstí dokázala přivolat výtah, a když otevřela dveře, ve světle kabiny mě poznala. Ujistila se, že jsem naživu, a zavolala pomoc. Domnívala se stejně jako všichni ostatní, že jsem ve tmě klopýtl a po pádu ztratil vědomí.

Jak mluvila, jemně mě hladila a já váhal, jestli jí mám říci pravdu. Už takhle je dost vyděšená, říkal jsem si.

„Co se vlastně stalo s tím světlem?" zeptal jsem se.

„Opravař říkal, že z nějakého důvodu vypadl jistič. Hned to nahodil, žádný problém," odpověděla trochu udivená, proč mě tohle zajímá.

„Jsou jističe v té nepoužívané chodbě pod bývalou psychiatrií?"

„Myslím, že ano. Šel někam tam, ale moc jsem si ho nevšímal. Měla jsem strach o tebe. Proč?"

„A potom už světlo svítilo? Nezhaslo znovu?" Vadný jistič by vyhodil pojistky za chvíli znovu. Jestli se dál svítilo bez problémů, usuzoval bych spíš na něčí zásah.

„Ne, nezhaslo," odpověděla a tázavě se na mě podívala. Pak se ohlédla. „Kde jsou tak dlouho?" zamumlala.

Musel jsem jí to říct. Už kvůli její vlastní bezpečnosti.

„Janet, dobře poslouvej. Nemluvím z cesty. Věř mi, že to nejsou nesmysly. Jen se tě ještě zeptám: jsou dole ještě nějaké další chodby, kudy se dá dojít od psychiatrie k výtahu? Kromě té, ve které jsi stála?"

„Earle, proboha, oč ti jde?"

„Janet! Jsem naprosto v pořádku," ujišťoval jsem ji. Chytil jsem ji za ruku a spustil.

Když jsem skončil, neřekla ani slovo. Pár minut jen mlčky zamýšleně seděla.

Viděl jsem, že má v očích slzy. Rty se jí chvěly.

„Opravdu to nebyla nehoda? Nemohls zakopnout? Jestli jsi skoro utíkal a potom upadl, třeba se ti jenom zdálo, že tě někdo srazil."

Janet, určitě jsem si nevymyslel ty ruce za krkem, pomyslel jsem si, ale zůstal zticha.

„A co když jsi slyšel jen nějakou krysu?" namítala dál. „Dole pod blázincem prý je jich spousta, anebo..."

„Jestli to byla krysa, tak jediné dvounohá," přerušil jsem ji a snažil se ovládnout hlas. Chápal jsem, že je vystrašená a hledá přijatelné vysvětlení, ale nezbyvalo, než ji přesvědčit. Oba budeme muset být opatrní. „Janet, slyšel jsem jeho dech." Mimoděk jsem se otrásl. Nijak příjemná vzpomínka.

Posadila se na okraj postele a zadívala se někam do dálky. Navykým pohybem si pročísla vlasy. Pozoroval jsem tolik známý milovaný profil.

Mohl jsem jen hádat, o čem přemýšlí. Janet se utvrzovala v přesvědčení, že ji nemůže nic zlomit. To byla její slabá stránka.

Vzdorovala všem překážkám, v práci si brala případy, které by jiní raději odmítli. Pracovala neúnavně dlouhé hodiny. To všechno ji na jedné straně posilovalo. Na druhé straně měla mnohdy zkreslený pohled na skutečnost. Teď například byla pevně přesvědčena, že tři sestry z nemocnice se někdo pokusil zabít - u dvou se mu to povedlo. Jenže zároveň považovala za nemožné, že by stejná osoba mohla ohrozit ji nebo lidi, které má ráda.

Zdála se mi bledá. Ve světle zářivek vypadala jako porcelánová panenka. Tak křehká a zranitelná, a přece tak silná, napadlo mě a projela mnou vlna citu. Miluju ji.

Svaly kolem úst se jí napjaly. Otočila se ke mně.

„Dobře. Uděláme to takhle,“ začala. Napřímila se, jako by chtěla naznačit, že se ujímá velení. „Michael má v jednom pravdu: dokud se nepřesvědčíme a nebudeme mít v rukou důkaz, že šlo o vraždy, nemůžeš si dovolit řeči o fantomech.“ Hlas se jí občas zachvěl a kontrastoval s odhodlaným výrazem její tváře. „I kdybychom zkusili někomu vysvětlit, co se dnes stalo dole, nevěřili by,“ pokračovala. Mluvila teď rychleji, spíš jakoby k sobě. „Nejspíš by řekli, žeš narazil na nějakého tuláka, kterému se podařilo dostat do budovy a ukryl se ve sklepě před zimou nebo před deštěm. Vylekalo ho, jak ses najednou ve tmě vynořil z chodby. Jednal reflexivně, strčil do tebe ze strachu. Když jsi upadl a zůstal ležet, vyděsil se, že ti něco doopravdy je, a utekl.“ Chrlila věty, nespokojená, že nestačí tempu vlastních myšlenek. Naléhavý tón jejího hlasu se mi vůbec nelíbil. „Možná to tak skutečně bylo a - panebože, já jsem hloupá!“ vybuchla najednou. „Do čeho jsme se to navezli? A jak seženeme nějaký přesvědčivý důkaz, aby nám uvěřili?!”

Rozplakala se. Slzy jí tekly po tvářích. Nejsem na něco takového zvyklý, Janet nepláče příliš často. Neohrabaně jsem se posadil a objal ji. Nejdříve jsem cítil, jak je napjatá, ale pak se ke mně přitiskla. Už se neudržela a celé tělo se otřásalo divokými vzlyky. I já měl najednou vlhké oči. V tu chvíli vešel rezident s vedoucím lékařem, ale kývl jsem na ně, aby nás nechali o samotě. Janet je neviděla.

„Asi ti nemusím říkat, že se bojím," řekla po chvíli, když byla znovu schopna mluvit. „Hlavně po tom, co se ti dneska stalo. Panebože, Earle, promiň, že jsem byla tak slepá!"

„To nic, Janet, nic se neděje. Ty jsi byla nejvíc pozorná. Vidělas víc než my všichni, nikoho by nenapadla souvislost s Fantomem."

„Ano, jenže tys mě varoval, co se může stát, když se tomu pokusíme dostat na kloub." Vymanila se z mé náruče a sáhla si do kapsy pláště pro kapesník. „Jestli to byl opravdu Fantom, pak mu nahnal strach, že hledám v archivních záznamech. Musí tam být něco, co ho prozradí." Trochu se uklidnila.

„No tak, zadrž s tou rosou, Jan, ráno jsem dvakrát zmokl. A žádné plácání po ramenou, to už jsem si dole odbyl."

Usmála se. Prsty mi prohrábla vlasy a ještě jednou mě krátce objala. Bylo příjemné mít ji tak blízko, jenže oba jsme věděli, že je to jen prchavý okamžik. Uvolnění po prožitém šoku, radost, že jsme vyvázli. Tentokrát. Už když jsem ji svíral v náručí, nedokázal jsem zaplašit myšlenky na neznámého. Určitě nezůstane u několika štulců, jistě má cennější trumfy, daleko nebezpečnější. Jako třeba Legionellu.

„Janet, komu ses ještě zmínila, že se jdeš podívat do archivu?" zeptal jsem se.

Odtáhla se, svaly v obličeji znovu ztuhly, celá tvář se naráz změnila. V očích měla znovu ten polekaný výraz.

„Nikomu. Bála jsem se, že se mi zas budou smát."

„Takže o tom nápadu s Fantomem slyšeli jen Michael a Cam? A já?"

Kývla.

„Připadalo ti, že by tě někdo sledoval? Nepotkala jsi někoho víckrát?"

„Ne," řekla rychle.

„Tak jak mohl vědět, že jsi dole?" zeptal jsem se, ale neočekával odpověď. „Anebo ten člověk v suterénu vůbec nehledal tebe? Třeba tam šel z jiného důvodu a já ho vyrušil, když jsem bloumal kolem."

„Počkej, počkej," zarazila mě Janet. „Rozmyslel sis to snad? Bereš ten nápad s kysou nebo tulákem? Všechno byla jen hloupá náhoda?"

„Ne, to ne. Někdo úmyslně zhasl a čekal na mě u výtahu. Když mě chytil za krk, byl to hmat jako v judu, žádné zoufalé hrábnutí do vzduchu. Přinejmenším ten člověk nechtěl, abych se dole motal. Jenom mě napadlo, že nehledal tebe. Třeba ho nezajímaly oběti tehdejšího Fantoma."

„Možná. Cítila bych se aspoň míň provinilá. Ale co dál?"

Uvažoval jsem. Dole ve tmě jsem nepochyboval, že někdo čeká právě na mě, ale teď jsem si uvědomil, že všechny vražedné pokusy byly nasměrovány proti sestrám. A ani zvláštní shodu okolností jsem nemohl jednoznačně vyloučit.

„Třeba to opravdu byla neobvyklá souhra náhod," připustil jsem. „I když je to málo pravděpodobné, musíme počítat i s tím, že mé přepadení nemá s Legionellou vůbec nic společného."

Zamlkle jsme na sebe hleděli. Někdy mám stejný pocit nad prázdnou stránkou - čekám na nápad, který nepřichází. Tabula rasa, řekl by latiník.

Jestli byl útok dole náhodný a s Legionellou nesouvisel, Janet zatím nikoho neohrozila a sama je tedy relativně v bezpečí. Možná je celý náš postup špatný a nejsme o nic blíž vysvětlení, proč musely dvě sestry zemřít. Nepokročili jsme ani o kousek dál, abychom zastavili šílenec, který zabíjí lidi bakteriemi.

A bylo to ještě horší - vraha jsme vyplašili!

Janet po chvíli zvedla hlavu. „Earle, potřebuju tě tady," řekla rozhodně. „Jsi jediný, komu můžu věřit. S Michaelem se nikam nedostanu. Musíš nějak zařídit, abys tu pracoval oficiálně. Vezmeme všechno ještě jednou od začátku. Třeba jsme něco přehlédli."

„Neboj se," dal jsem si záležet, aby můj hlas zněl sebejistě a klidně, „kdyby mě Michael nechtěl poslouchat, zavolej Donně, aby ho zpracovala."

Z fakultní nemocnice jsme odjížděli až s půlnocí. Na mých tomogramech nenašli nic závažného, takže jedinou újmou na zdraví

byly naštěstí opravdu jen modřiny a odřeniny. Cestou domů jsem slíbil Janet, že nepodniknu nic na vlastní pěst. Znovu jsme váhali, jestli všechno nemáme ohlásit policii, a opět jsme se shodli, že to neuděláme. I kdyby mi uvěřili, vyšetřovali by přepadení jako samostatný incident. Způsobili by rozruch a já bych se ke spisům nemusel dostat vůbec.

Později, když už jsem ležel v posteli a poslouchal Janetino oddechování, jsem si zkoušel vybavit postavu z tmavé chodby. Nedokázal jsem se zbavit pocitu, že někdo byl dole právě kvůli spisům v archivu, které tam Janet prohlížela. Co jí chtěl udělat? Co by se stalo, kdybych tam nepřišel? Má fantazie mi nabídla tolik možností. Věděl jsem, že už neusnu. Vstal jsem, sešel dolů do obývacího pokoje a snažil se zkrotit myšlenky. Nikdo, přísahal jsem si, ani Michael, ani Cam, ani kdokoli jiný mi nezabrání, abych chránil svou ženu.

Nervózně jsem chodil po koberci sem a tam, nesčetněkrát zakopl o Muffy, ale nebyl jsem schopen vymyslet přijatelný plán. Ve tři mi třeštila hlava, ale bez valného výsledku. Vzpomněl jsem si, že pitva Phyllis Sandersové je plánovaná na sedm hodin.

Po dvanácti hodinách v márnici těla mrtvol vyblednou a zežloutnou. Krev steče a nahromadí se na spodní straně. Sraženiny vytvoří pod kůží fialové skvrny. Běžně se podle nich určuje posmrtná poloha těla. Dá se z nich vyčíst, jestli někdo s mrtvým hýbal, a jsou velmi důležité například v kriminalistice.

Tělo Phyllis Sandersové mělo za sebou nepochybně klidnou noc. Mrtvola ležela na zádech a nenesla žádné stopy jakéhokoli zacházení. Teď byla připravená nahá v ostrém světle na pitevním stole. Za chvíli bude s konečnou platností potvrzena příčina úmrtí, ale pravého viníka - postavu z tmavé chodby suterénu - patolog neodhalí.

Sandersová měla zavřené oči, propadlé tváře a ústa pootevřená. Šedivé vlasy splývaly přes okraje nablýskaného kovového stolu. Okamžitě se mi vybavila nahoře na pohotovosti. Pak mě napadlo, jak uchrání vlasy, když potřebují vyndat mozek. Běžně se vede řez od

spánku ke spánku přes temeno hlavy a přední část kůže s vlasy se přetáhne přes obličej; tím se obnaží lebka.

Měl jsem na sobě chirurgický úbor, masku a rukavice a nervózně jsem přešlapoval u stolu. Na kovových pultech kolem stály vyrovnané řady zkumavek a baněk připravených k odebírání jednotlivých vzorků tělních tekutin. Kousek dál jsem viděl skleněné lahvičky plné různobarevných roztoků určené pro části tkání větších orgánů. Blízko kovových umyvadel stály největší skleněné válce s formaldehydem. V nich na čas skončí celé tělní orgány. Nad hlavou mi tlumeně hučel ventilátor, ale i přes masku jsem cítil známý dráždivý pach konzervačních roztoků. Výpary mě už teď štípaly do očí i do nosu. Chvilími jsem rozeznal i slabounký odér počátečního rozkladu.

Skalpely, sondy, svorky, háčky, nůžky i pilka ležely vzorně vyrovnané na pojízdném ocelovém podnose poblíž ženina hrudníku. Protože se jednalo o kombinaci s nakažlivou chorobou, nechyběla ani zásoba tampónů a smotků k výtěrům. Všechno bylo připraveno, scházel jen patolog.

Konečně jsem uslyšel někoho mluvit v šatně na opačné straně pitevny. Jak hlasy sílily, dalo se snadno poznat, že se lidé hádají. A pěkně ostře.

„Je mi úplně jedno, co jste odebrali nahoře. Tohle je moje pracoviště, na stole mám svůj případ a považuji za zásadní, aby každý ošetřující lékař nebo rezident byl přítomen při pitvě. Jeho pacient...”

Dveře se rozlétly a do pitevny napochodoval hubený Len Gardner v pracovním plášti. Bylo mu něco kolem padesáti. Měl řídit celou patologii, ale byl příliš upřímný a čestný, aby vyhovoval současnému vedení nemocnice.

„A, ahoj, Earle," pozdravil mě zvesela a mrkl na mě přes okraj masky. Lehce pokývl směrem ke dveřím šatny. Podle vějířků jemných vrásek kolem očí jsem uhodl, že se směje. Potom si všiml mého čela. „Hmm, pěkná modřina. Co se stalo?"

„Narazil jsem potmě do dveří," zabručel jsem.

Do místnosti vsupěl Gary Rossit, také v pracovním. Všiml jsem si nekrytých částí krku a obličeje: byl rudý jako krocan. Vypadal jako řepa s čepičkou a maskou.

„Garnetovým případem se bude zabývat komise, takže tě vyzývám, abys mu zakázal...” V tu chvíli si mě všiml a zarazil se. Brunátné čelo ještě o odstín ztmavlo.

Cítil jsem, jak i mně stoupá krev do obličeje.

„Nechcete mi zabránit, abych byl přítomen, že ne, pane Rossite?” řekl jsem úsečně. Rozzuřilo mě, že to chtěl udělat. Musel jsem zatnout zuby a být rád, že mi obličej zakrývá maska a on neuvidí, jak se mu podařilo mě naštvat.

Probodl mě pohledem.

„Oba vás tu rád uvidím,” pronesl Len chladně. Jasně nám dal najevo, že nestrpí, aby jeho území sloužilo jako bitevní pole k vyřizování osobních účtů. Pustil diktafon, aby mohl komentovat průběh pitvy. Jakmile Rossit zaznamenal přístroj, už ani nehlesl.

Ať už má vůči mé osobě jakékoli výhrady, dá přednost osvědčenému ústnímu podání, nejlépe za mými zády.

Len přistoupil ke stolu, uchopil skalpel, podíval se na tělo a začal: „Žena ve věku padesáti sedmi let, bez vnějšího poranění, viditelné vpichy na obou předloktích po zavedení nitrožilního roztoku, další pod pravou klíční kostí, doloženo písemně ve zprávě o průběhu léčby. V levém zápěstí zavedena arteriální trubice, centrální neodstraněná pro pozdější ověření polohy.”

Len potvrdil, že do cév pacientky byly zavedeny různé hadičky. Antibiotika vpíchnutá mimo by se jednoduše hromadila v okolní tkáni a neovlivnila by zdroj infekce.

„...podobně i hlouběji zavedená část endotracheální trubice...”

Len přidržel průdušnici palcem a prsteníkem pod prstencovou chrupavkou a skalpelem ji rozřízl. Zpod uvolněné kůže a tkáně se vyloupala zmíněná oranžová plastová trubice, kterou Michael vsunul do těla před dvěma dny. Vzpomněl jsem si, že jsem sám s intubací váhal a raději zavolał jeho.

„...řez krikotyreoidní membránou potvrdil správné umístění endotracheální trubice...”

A tak postupoval dál, než se dostal k tomu, co nás zajímalo nejvíc: k plícím.

Len vedl skalpel rychle a jistě od pravé horní části hrudníku přes sternum - hrudní kost - až dolů ke stydké kosti. Nůž uvolnil svaly, které se rozestoupily. Barvou připomínaly sushi. Rýha samozřejmě nekrvácela. Pod vrstvou dermis se leskla ložiska podkožního tuku. Druhý řez začínal nad levým prsem a níže se napojil na počáteční. Výsledné Y umožní Lenovi dostat se jak do hrudníku, tak do břišní dutiny. Odložil skalpel a vzal „roztahovák“ - nástroj podobný obrovským nůžkám, který měl místo obou ostří dvě zahnutá tupá ramena. Zručně rozšířil a prohloubil řez po celé délce. Za pár vteřin se objevily bílé šlachy a perleťově lesklé kosti. Postupoval dál. Brzy odhalil tmavě šedé peritoneum – pobřišnici - ochranný vazivový obal orgánů břišní dutiny. Len krátce a výstižně komentoval každý zásah. Nehledal slova, měl dlouhá léta praxe a věty plné odborných výrazů plynuly hladce jedna za druhou.

„Dvoje rukavice, pokud je nemáte,“ upozornil nás. „Otevřu hrudník.“

Předpokládali jsme, že obě plíce budou plné hnisu. Dvojí latexová vrstva dávala člověku větší pocit jistoty při práci se septickým materiálem. Sáhli jsme do krabice oba zároveň, oba ucukli a netrpělivě čekali, až si ten druhý vezme nový pár. Zachytil jsem po chvíli náš odraz ve skleněné výplni skříňky: otočení zády k sobě jsme zápasili každý se svými rukavicemi ve snaze co nejdříve přetáhnout novou gumovou vrstvu přes spodní. Jako poslední přípravy před soubojem, blesklo mi hlavou. Ještě zbývá odměřit dvacet kroků a pálit. To už jsem zaslechl Lena, jak si pod maskou mumlá něco o řitním otvoru.

Otočil jsem se. Len zrovna zvedal rotační pilku na kosti, nástroj velikosti dlaně s dvoupalcovým kulatým ostřím. Zapnul motor. Sklonil se nad tělem a zlehka se dotkl žeber. Opatrně ukončil první řez. Nechtěl porušit orgány uložené pod povrchem. Kdykoli se dotkl kosti, ozval se pronikavý zvuk, který připomínal zubařskou vrtačku. Naháněl mi husí kůži.

Sledovali jsme s Rossitem každý Lenův pohyb. Vyměnil pilku za nůžky. Každý zahradník nebo kuchař by mu je jistě záviděl. Zručně dokončil hrudník. Uvolněná žebra se okamžitě rozestoupila a obnažila plíce.

„Panebože!“ vykřikl a zacouval. Z hrudní dutiny se do okolí rozlil ostrý zápach.

Polkl jsem, stiskl zuby, ovládl se, abych si nezacpal ústa dlaní a podíval se na pravý plicní lalok. Povrch zčernalý dlouholetým kouřením pokrývaly abscesy, mnohé z nich popraskaly a mokvaly. Celý orgán napůl plaval v husté žluté kaši navlas podobné té, kterou jsem odsával před dvěma dny. Levá plíce vypadala podobně, s výjimkou horní části.

„Než zemřela, dýchala tímhle,“ poznamenal Len pomalu a ukázal na vrchní výběžek. Vypadl na chvíli ze své role, nedokázal mluvit obvyklým neutrálním hlasem. Nález jím zjevně otrásl.

Infekce v takovém stadiu a rozsahu byla alarmující. Len vzápětí znovu uchopil skalpel a pokračoval v práci. Připravil celou tracheu, plíce, srdce i jícen k vynětí en bloc a potom celou hromadu vytáhl a přendal na sousední stolek vybavený po stranách odvodnými kanálky. Soustředil se nejdřív na pravou plíci. Když ji oddělil od ostatních orgánů, znovu jsem polkl a odvážil se zeptat.

„Už ses s něčím takovým setkal?“

„Ne,“ zavrtěl rychle hlavou. Potom dodal: „Jen..., rozhodně ne někdy v poslední době, ani u pacientů se sníženou imunitou... Ne v takovém rozsahu, takhle rozbujelá...“ Přeskočil mu hlas a na čele se mu viditelně prohloubila kolmá vráska. Obrátil se ke mně. „Viděl jsem něco podobného jako rezident, někdy na začátku sedmdesátých let, ještě než se začal používat vancomycin. Tehdy se objevovaly stafylokokové infekce vyvolané kmeny odolnými vůči methicillinu. Pneumonie mívaly velmi rychlý průběh.“ Otočil se zpátky a řezal dál. „Ale ona byla na vancomycinu, ne?“

„Kromě jiného,“ přikývl jsem a šlehl pohledem po Rossitovi. Doufal jsem, že zmínka o antibiotikách nevyvolá novou tirádu o plýtvání léky.

„Nějaká známka rezistence, Gary?" ozval se Len, aniž zvedl oči od rozdělané práce.

Ted' se pro změnu zase Rossit úkosem podíval na mě, ale okamžitě obrátil zrak zpět.

„Organismy v hleny reagovaly pozitivně s koagulázou, test potvrdil přítomnost zlatého stafylokoka a difúzní rozbor prokázal rezistenci vůči methicillinu," odříkával. Nebylo mu po chuti, že naordinování vancomycinu se ukázalo jako správná volba.

Dobře, dobře, pomyslel jsem si a cítil alespoň záchvěv uspokojení. Rossit se bude muset krotit, až mě začne kritizovat. A mlčet alespoň do chvíle, než dostaneme výsledky pitevních testů.

„Nicméně zmíněné předběžné rozborry nejsou přesné, takže na jakýkoli smysluplný komentář týkající se zvolených léčebných metod pana Garneta budeme muset počkat do zítřka," potvrdil totéž hroznou větou, z níž číšel sarkasmus na sto honů.

„Ano, ano, Rossite. A bůh mi pomoz, jestli testy neprokáží oprávněnou aplikaci vancomycinu. No tak, Gary! S největší pravděpodobností budeš muset přiznat, že jsem se nemýlil!"

„Erythromycin, rifampin - zbylo ještě nějaké antibiotikum, které jsi nepoužil?" odrazil můj útok. Len nám nevěnoval pozornost.

„...po proříznutí hilu a oddělení obou hlavních větví průdušek, plicní arterie...," diktoval dál do přístroje, jako by se nic nedělo.

Zvedl pravý plicní lalok, který právě vyňal z těla, položil ho na několik vrstev papírových roušek a potom zvažil. Nadiktoval hmotnost a na podložce plíci postupně rozřízl, aby se dostal pod povrch. Prsty v rukavicích se pohybovaly pomalu a opatrně, nechtěl potřísnit okolí.

Najednou se zarazil v polovině věty. Ztuhl. Mlčky užasle zíral na svůj objev.

Nečekaná pauza okamžitě ukončila naše handrkování. Rossit i já jsme se hrnuli k Lenovi. Co ho tak překvapilo?

„Panebože!" zaslechl jsem Lena. Rossit něco drmolil, ale nerozuměl jsem. Nemohl jsem odtrhnout oči od plíce. Len držel lalok v dlaních.

Normální tkáň prakticky neexistovala. Cévy, průdušky, průdušinky, váčky plicních sklípků - všechno bylo přeměněno v hustou hnědočernou kaši. Sem nemohla proniknout žádná antibiotika, neměla kudy a kam. Jediné pozůstatky tkání se uchovaly v okrajových partiích laloku. Byly zarudlé, zanícené a pokryté krvavými bublinami. Ve střední části plicního laloku byly patrné tmavé dutiny, kde zřejmě vznikly abscesy, které postupně zachvátily celý orgán. Zbytky okolní tkáně pokrýval žlutý slizovitý nános.

Stál jsem doslova jako přimražený a až po chvíli jsem opět vnímal Lena, který nepřestal diktovat výsledky pozorování.

„...tkáň s roztroušenými zánětlivými ložisky, produkujícími serózní tekutinu s příměsí krve. V hlubších vrstvách stopy původní kavitace. Vnitřní parenchym a vaskulární systém nahrazeny polotekutými nektrotickými...“

Kolísal mu hlas, jak se pokoušel vyjádřit odbornou terminologií nešťastný konec Phyllis Sandersové.

„Ze zbytků tkání lze usuzovat na dva kvalitativně odlišné souběžně probíhající zánětlivé procesy. Jeden vyvolal pneumonii okrajových částí plicních laloků. V druhém případě se jedná pravděpodobně o stafylokokovou infekci, která zapříčinila rychlou destrukci vnitřních tkání - panebože, co se to ksakru děje?“ vybuchl.

Dlouhou chvíli nikdo ani nehlesl.

Pak jsem se vzpamatoval. Dva souběžné procesy, ano, to bylo ono.

„Lene, mohla by to být Legionella a stafylokoky?“ vyhrkl jsem. Vytrhl jsem ho ze zamyšlení. Než odpověděl, rychle jsem se podíval na Rossita. Nehnutě stál, polykal a oči měl jako přišpendlené k otevřené plíci. Dva procesy. Zkus mi teď odporovat, Rossi, říkal jsem si a v tu chvíli jsem byl schopen převrátit na něj pitevní stůl. Skoro se mi při tom pomyšlení zatočila hlava.

„Je to *něco* plus stafy,“ odpověděl Len zadumaně. „Musíme si prohlédnout tkáňové řezy.“ Odmlčel se a znovu se zahleděl na plíci. „S jistotou můžu potvrdit,“ pokračoval už zase pevným hlasem profesionála, „působení stafylokoka by nebylo tak destruktivní v nepoškozené tkáni ani u ní, přestože byla kuřáčka. Musel předcházet

nějaký jiný rozkladný proces, infekce, která narušila dýchací trubice, zničila výstelkovou tkáň a otevřela cestu státům."

„Třeba Legionella?" opakoval jsem.

„Garnete!" probral se Rossit. „Nechceš už konečně přestat? Jsi posedlý tou bizarní..."

„Myslím, Gary, že Legionella je velmi přesný klinický tip," prohlásil Len a položil plíce do jedné z četných plastových krabic na stole. Zadíval se pozorně na Rossitu. „Kolega Gamet si hned na začátku všiml, že se pravděpodobně jedná o dvě současně probíhající infekce, což byl nepochybně dobrý postřeh. A co se bizarnosti týče, tenhle případ je opravdu bizarní, to nepopírám!"

Viděl jsem, jak se Rossitovi pohnula maska na bradě. Možná jen polkl, anebo hledal slova k protiútoku. Byl pěkně rozčilený. Ve tváři určitě hořel, protože obnažený proužek na krku byl temně brunátný. Ještě několikrát se zdálo, že konečně promluví, ale najednou se otočil a odkráčel.

Len stál s rukama v bok, a jak sledoval malou drobnou postavku, která mizela ve dveřích, vypadal vyšší než ve skutečnosti. „Upozornil jsem tě, Rossite," mumlal si pro sebe, „tohle je můj rajón a můj případ!"

„Škoda, že jsem to nedokázal sám," poplácal jsem ho po rameni. „Byl jsi ohromný."

„A, Earle, promiň, že jsem se neovládl." Otočil se ke mně, jako by si až teď uvědomil, že jsem vedle. „Promiň."

„Díky, žes mě podpořil," řekl jsem. „Už jsem se začal bát, že mě nikdo nevyslechne. Rossit po mně jede, protože... no..." Odmlčel jsem se a přejel očima tělo Phyllis Sandersové. Pohled na otevřený hrudník, obnažený kráter olemovaný trčícími žebry mě rychle zchladil. Můžu vyhrát dalších pár drobných potyček, ale na tom nezáleží, zrovna tak jako na Rossitových výpadech. Nemůžu změnit, co se stalo a z čeho se budu na popitevním mítinku zodpovídat. „...protože jsem ji poslal domů," vypravil jsem ze sebe nakonec a snažil se nedávat najevo, jak příšerně se přitom cítím. Zničené tělo vedle mi pořád vracelo obrázek z pohotovosti. Její pohled, výčitka v tmavých očích: *Poslals mě domů. Je to tvoje vina.*

Len se postavil zpátky k pitevnímu stolu. Ještě ho čekala spousta práce.

„Nemysli na to," prohodil a zručným řezem oddělil levou plíci. „Nedovolím tomu mizerovi využívat mě ani mého oddělení, aby se zbytečně navázel do lidí. Proto jsem ho pozval - až se bude tenhle případ rozebírat, bude se nejen ptát, ale taky odpovídat. A jestli se potvrdí, že šlo o dvě současně probíhající infekce, pak bude muset zdůvodnit, proč nezasáhl sám a místo toho jen kritizoval jediného doktora, který to udělal. A když tkáňové řezy potvrdí přítomnost Legionelly, vyjdeš jako vítěz. Přímo génius," prohlásil nadšeně a mezitím opatrně položil levou plíci na misku vah.

Geniální lékař s mrtvým pacientem, dokonce zavražděným pacientem. Mám to Lenovi říct?

Mám pouze Janetiny postřehy a nepříliš přesvědčivou historku o nějaké postavě v temné chodbě suterénu. V medicíně se takovým výpovědím nepřikládá význam, jsou spíš pro pobavení.

Raději se dál budu držet původního plánu. Potřebuju se co nejrychleji dostat do fakultní a sehnat věrohodný důkaz. Najednou mě něco napadlo: „Je infekce natolik zvláštní, že bychom měli ihned upozornit fakultní na možné nebezpečí?"

Chvilí otálel s odpovědí. „Divná je ta kombinace," řekl nakonec. „Viděl jsem, jak Legionella způsobila smrt za čtyřiaadvacet hodin. Stafylokoky zabíjejí do osmačtyřiceti. Ale spolu v jednom těle? Nikdy jsem se s něčím takovým nesetkal," přiznal.

„Neměli bychom varovat fakultní nemocnici a oznámit, co jsi našel?" opakoval jsem a doufal, že poplach donutí Michaela zrychlit a tedy přibrat nové lidi, včetně mě, samozřejmě.

Len se zahleděl přes skleněné válce někam do neurčita.

„Teď ne," ozval se. „Alespoň dokud nebudeme mít na stole výsledky bakteriálních testů a rozboru mikroskopických řezů. Jestli máme co dělat s rezistentními kmeny nebo Legionellou, možná obojím, vrhne se na nás okamžitě státní komise, na Svatého Pavla i na fakultní. Posloužili bychom jako exemplární případ. Víš, přece jen... vyvolat poplach v takovém rozsahu kvůli jednomu nálezu...,"

pokrčil rameny a potom dodal, „ale musím přiznat, zaráží mě ta rychlost. Tolik zničené tkáňě..." Zavrtěl hlavou a vrátil se ke stolu.

Ksaku! Možná jsem měl Michaela přitáhnout sem dolů sám. Ukázat mu poškozené orgány a vyděsit ho. Třeba by mě potom vyslechl. Vtom ve mně zatrnulo. Co když ten dole nečekal na mě? Co kdyby napadl Janet? Mohla snad skončit jako Phyllis? Tady, na Lenově stole?

Nejraději bych utekl. Pryč odsud! Pryč z pitevny, pryč od těla sestry Sandersové. Chtěl jsem zavolat Janet. Nebylo by lepší, kdyby na čas přestala pracovat? Snad by se měla držet dál od nemocnice, dokud nepřijdeme na to, co se vlastně děje, anebo neodhalíme útočníka ze suterénu. Pak jsem si vzpomněl, že všechny tři sestry onemocněly na dovolené, a znovu jsem si připadal ztracený. Co mám udělat?

Ovládl jsem se a nutil se myslet na poslední otázku pro Lena. Nic společného s Janet, ale stejně jsem chtěl znát odpověď.

„Jaktože se tenhle případ dostane k prošetření tak brzy?" zeptal jsem se přímo.

Vzhlédl od načatého řezu a obočí nad maskou se svraštilo, jak se zamračil.

„Kristepane, Earle, co si o nás myslíš?" řekl nazlobeně. „Rossit se postaral. Správně tušil, že u nás by nepořídil, tak zaklepal na někoho nad námi."

„Co?"

„Mě žádné zákulisní tahy nezajímají, ale tohle si dokážu spočítat."

„O čem to mluvíš, Lene?"

„V nemocnici je ještě jeden, co se nemůže dočkat, aby tě dostal ke zdi. Revize tohoto případu je až příliš lákavá a Rossit moc dobře věděl, že ho ten člověk neodmítne."

„Kdo je to?" najednou mi vyschlo v ústech.

„Tvůj dobrý přítel, Paul Hurst. On nám nařídil připravit Sandersovou na pondělní sezení."

8

„Je to jenom předběžná diagnóza, Janet, dokud nebudeme mít přesné výsledky z laboratoře.“ Telefonoval jsem po pitvě ze své kanceláře. Konečně se mi podařilo ji zastihnout v přestávce mezi dvěma porody, kdy chvilku nemusela na sál. „Len Gardner tvrdí, že stafům předcházela nějaká jiná infekce, Legionella je docela dobrý tip.“

„Co Rossit? Jak se tvářil? Jakpak se mu to líbilo?“ nedokázala skrýt sarkasmus.

„Ani nemukl.“

„Pomůže ti to? Dá ti pokoj?“

„Těžko. Tu revizi upekli s Hurstem.“

„Cože? Jak jsi zjistil tohle?“

Řekl jsem jí, že Len dostal shora pokyny po telefonu.

„Ale ne!“ vykřikla. „Rossit a Hurst - ti se opravdu hledali. Oba stejní, hadi. Ale jestlis měl pravdu a laborka diagnózu potvrdí, tak už by mohli zmlknout, ne?“

„Možná se Rossit trochu zklidní, jenže, Janet, já jsem ji skutečně poslal domů. Toho se bude držet a půjde do krajnosti. A ať to příkrášlím, jak chci, přinejmenším jsem udělal v úsudku chybu, která měla ovšem za následek smrt. A víš sama, jak umí být Hurst nebezpečný pro každého, kdo by mohl ohrozit dobré jméno nemocnice. Vždycky se mě chtěl zbavit, i když všechno klapalo, takže teď má konečně ideální příležitost.“

Na druhém konci bylo ticho. Janet Hursta znala. Jednou zašel tak daleko, že mě dokonce předhodil policii jako podezřelého při vyšetřování vraždy, jen aby nevyšly najevo jisté nechutné „domácí“ záležitosti. Později vraha odhalili, ale já jsem dostal působivou lekci.

Pochopil jsem, jak je Hurst nelítostný a pro neposkvrněný obraz Svatého Pavla v očích veřejnosti se nezastaví před ničím. Od té doby jsou naše vzájemné vztahy silně napjaté, stojíme každý na opačné straně barikády; myslím, že už takové zůstanou napořád.

„Pěkná špinavost," vytrhla mě najednou Janet ze zadumání. „Proč mu to ale má projít? Proč se mu ostatní šéfové nepostaví? Copak jste ty a Sean jediní..."

Pokračovala pobouřeně dál, mluvila nepřetržitě jistě přes minutu. Byla tedy přesvědčená, že jsem v pěkné kaši. Mně teď spíš dělalo starosti její bezpečí.

„...kdyby tam sedělo víc žen, určitě by to nesmyslné prošetřování skončily..."

„Janet," přerušil jsem ji, „teď je důležité jenom jedno - co se děje u vás v nemocnici." Nechtěl jsem ji děsit. Pořád ještě se mi zjevovalo před očima tělo sestry Sandersové a v uších zněly tiché kroky tajemné postavy dole v suterénu. Noční přecházení po koberci mi taky moc neprospělo; jen jsem přiživil své stávající noční můry *co kdyby*. „Myslím, že bys chvíli neměla pracovat. Je to nebezpečné."

„Earle!" zarazila mě prudce, „nemůžu jen tak odejít od práce!" V nastalém tichu jsem si měl uvědomit, že říkám hlouposti. „A navíc, všechny ty tři onemocněly venku, ne v nemocnici."

Jako by mi četla myšlenky. Totéž jsem zvažoval ráno. Znovu mě zamrazilo. Ne, ve fakultní v bezpečí není. Odvaha mě kvapem opustila.

„Nemysli si, že jsme se nepřípravili," dodala rychle. „A Cam trvá na přísném dodržování všech bezpečnostních předpisů a zvýšené opatrnosti, přinejmenším dokud se celý případ důkladně nevyšetří."

Nepřesvědčila mě a musela to vycítit.

„Podívej, Earle, nemáme kam utéct. Potřebujeme zjistit, jak ty ženy někdo zabil. Ty vraždy spolu určitě souvisejí, jen musíme objevit, co je spojuje. Kdo za nimi stojí."

Znělo to dost zoufale.

„Ale nic jsi nenašla. Třeba ten společný článek u vás ani nemůžeš najít. Prostě tam není."

„Jenže nejdřív se přesvědčím. Chci, abys se mnou prošel všechny záznamy o obětech tehdejšího Fantoma," řekla rozhodně.

Ze strachu o ni jsem taky nehodlal ustoupit.

„Sakra, Janet, jestli je v těch papírech něco usvědčujícího, už je možná včera v noci ukradli."

„Všechny tam zůstaly. Ráno jsem se dívala, taky mě to napadlo."

Znovu se vrátila do suterénu! Zatrnulo ve mně.

„Janet! Dohodli jsme se přece! Slíbilas mi, že nepodnikneš nic beze mě..."

„Uklidni se, Earle, vzala jsem si s sebou chlapíka z ochranky. Odemkl mi archiv."

Přesto jsem se pokusil ještě jednou.

„Poslouchej, kdyby ty spisy byly opravdu tak důležité, tak by si je ten člověk už odnesl, ne? Nenechal by tě v nich jen tak listovat. A když tam zůstaly, tak asi nemá cenu pátrat v nich po důkazech."

„Možná si netroufl se pro ně vrátit po všem tom rozruchu dole. Přihrnuli se tam elektrikáři..., třeba nechtěl riskovat," vysvětlila mi medovým hlasem.

Ne. Nevzdá se svého plánu. Už se rozhodla a jednat bude buď se mnou, anebo na vlastní pěst. Takže budeme pokračovat.

Chvíli mě nechala přemýšlet a potom dodala: „Earle, chápu, že včera to bylo dost nepříjemné. Vyděsili mě stejně jako tebe. A dneska ta pitva musela být hrozná, vím, že máš o mě strach."

Znovu se na chvíli odmlčela. Zamumlal jsem: „Zase jsi mě dostala, Jan."

„Earle, není to hloupost," nechala mou poznámku bez povšimnutí. „Dnes ráno jsem všude rozhlašovala, že jsme s Michaellem nic nenašli, všechno byla ztráta času, a proto se vracím do práce. A taky jsem řekla, že dole u výtahu se ti jen zdálo, že slyšíš hlasy. Asi jsi zpanikařil, když zhaslo světlo, vysvětlovala jsem lidem."

„Co??" Snad jsem se přeslechl. „Janet! Tos přece nemohla říct!" protestoval jsem. „Nechci, aby si lidi mysleli, že trpím záchvaty paniky. Proboha, jsem primář na pohotovosti. Divoký Billy Tippet si ze mě bude utahovat celý den a..."

„No promiň," smála se, „před chvilkou jsi byl celý pryč strachy o můj život a teď se rozčiluješ, že by tvá vynikající pověst malinko utrpěla."

Já jí nedokážu odporovat.

„Nerozčiluju se," namítl jsem a připadal si jako hlupák. Pak jsem se ale rozesmál s ní. Popíchla mé ego a jedinou poznámkou zahнала náraz všechen strach. Na chvilku ze mě spadla úzkost. Má mě přečteného.

„Vidíš. Teď už nás nikdo nebude považovat za hrozbu. A cena zas není tak vysoká, ne?" uzavřela prozatím celou záležitost.

No, jakás takáš ochrana. Ale stejně jsem se cítil o něco líp. Možná mám skutečně sklon panikařit. Pokud ano, pak je Janet daleko účinnějším lékem než ativan.

„Už jsi mluvil s Michaellem?" zeptala se vážným hlasem, abych pochopil, že se opět vracíme k seriózním záležitostem. Vždycky jsem obdivoval, že neztrácí čas s problémem, když nemůže v danou chvíli postoupit dál. „Teď to prostě nezměníš," říkala, když jsem občas seděl, hlavu v dlaních, a kombinoval všechny možné chmurné varianty, které by mohly nastat, kdyby. Mnohdy se ukázalo, že opravdu zbytečně. Dodávala tak kuráž nám oběma.

„Ne, ale hned mu zavolám," odpověděl jsem. Abych se jí vyrovnal, dodal jsem odhodlaně: „Buď mě povolá oficiálně, anebo se dneska vypravím do archivu tajně."

„Ale ne sám! Dohoda platí pro oba stejně."

„To byl jen vtip," uklidnil jsem ji, „sám bych už dolů nešel." Jenže jestli mě Michael odmítne, budu to muset udělat. A bylo to tu zas. V hlavě se mi vyrojily staré známé obavy. Dokud vraha nechytíme, Janet ani já nebudeme v bezpečí. Rozloučil jsem se s ní, zavěsil a vytočil nejdřív Michaelovo číslo, pak zkusil ústřednu. Nebyl k nalezení.

Než se odpoledne přehouplo do druhé poloviny, měl jsem za sebou hezkou řádku zásahů, obvyklý rušný den na oddělení pohotovosti - srdeční příhody, astma, hemoragický šok a několik stížností na bolesti břicha. Bouřka venku vyvolala u několika lidí

nervový záchvat, i ty přivezli pochopitelně nejdřív k nám. Větší případy byly proložené drobnostmi, od běžného slabého nachlazení po venerické choroby. Pracoval jsem jako obvykle, uklidňoval lidi, rozpumpoval zastavené srdce, doplnil chybějící krev... Ale nepřestával jsem myslet na Janet. Byl jsem přímo posedlý strachem o život a zdraví své vlastní ženy.

Párkrát jsem se vrátil do kanceláře a zkusil zastihnout Michaela. Pokaždé bezvýsledně. Přemýšlel jsem, jestli bych se za ním neměl zastavit ve fakultní, až tady skončím. Sedl jsem si ke stolu a dumal, co dál. Mimoděk jsem hrábl do hromádky obálek, které mi tu nechala má sekretářka. Většinou to byly pozvánky na schůze nebo na recepcce, pár byrokratických formulářů - házel jsem je postupně do koše s recyklovatelným odpadem. Když jsem začínal, poctivě jsem na všechny odpovídal, vyplňoval, zjišťoval. Během doby jsem pochopil, že je to jen ztráta času. Zarazil jsem se až u vzkazu od Hursta. Svolával vedoucí oddělení, primáře a lékaře na schůzi na čtvrtou odpoledne. Znovu se jednalo o plánované spojení Svatého Pavla a fakultní. Zaujal mě jediný bod programu: výzva lékařů ke stávce, pokud sloučení nebude zastaveno.

Možná Hurst tentokrát zašel příliš daleko. Celá léta se mu dařilo štvát lidi proti sobě, vždycky měl kolem sebe své oblíbence a nepohodlné držel na uzdě. Teď to vypadalo, že pobouřil naráz celou řadu lékařů a mohlo by ho to stát krk. Třeba se vzchopili i nenápadní slaboši, o nichž jsme mluvili s Janet.

Z úvah mě vytrhl telefon. Doufal jsem, že volá Michael, a okamžitě jsem popadl sluchátko. „Ano?”

„Pan Garnet?” ozvalo se překvapeně. Poznal jsem po hlase jednu ze svých rezidentek.

„Promiňte, čekal jsem někoho jiného,” vysvětloval jsem. „Co se děje?”

„No,” váhala v rozpacích, „čekáme na vás všichni ve třídě. Ve tři jste s námi měl mít hodinu.” Sakra!

Rychle jsem mrkl na svůj plánovací kalendář. *Slabost a závratě u pacientů*, přednáška od 14,45 do 16,00. Už teď mám patnáct minut zpoždění.

„A, ano, závratě, že? Jenom seberu poznámky a už jsem u vás. Skočte si ještě třeba pro kávu. Pět minut.“

Semináře byly naplánované několik týdnů dopředu a na tenhle jsem měl připravený zvlášť bohatý materiál. Dokonce jsem chtěl uvést i případ Phyllis Sandersové, aby si uvědomili, jak důležité je zkontrolovat náhlý pokles tlaku u stojícího pacienta a poučili se z mé chyby. Dnešní akce mi ale úplně vypadla z paměti.

Budu potřebovat snímky hrudníku. Spěchal jsem ke dveřím. Nejspíš ještě zůstaly na patologii. Len je porovnával s vlastními nálezy. Zastavím se pro ně cestou dole a ukážu je studentům. Zatracený Michael! Proč se mi ho nepodařilo odchytit? Musím vědět, jestli mě nechá spolupracovat oficiálně.

Seběhl jsem po zadním schodišti a dál spoře osvětlenou chodbou. Po několika krocích jsem se zastavil. Nikdy jsem tudy nešel rád, ale po včerejší příhodě u výtahů v suterénu jsem měl tentokrát skutečně nahnáno. Rozbušilo se mi srdce, začal jsem se potit. Ovládl mě známý nepříjemný pocit. Ne, už ne! pomyslel jsem si. Chvilí jsem stál a snažil se ovládnout dech. V žádném případě jsem nechtěl připustit, že by nakonec Janet měla pravdu a já skutečně panikařil.

Srovnal jsem dech i myšlenky. Soustředil jsem se na snímky, které chci získat a předvést rezidentům. Vykročil jsem k pitevně. Popravdě řečeno, tahle chodba nebyla zdaleka tak stará a zašlá jako suterén fakultní nemocnice. Naši budovu postavili o nějakou desítku let později, ale stejně tu na mě padla tíseň. Pořád jsem byl připravený na to, že zhasnou světla a někdo na mě ze tmy vyskočí. Pohled na zaprášené vodovodní trubky a topení pokryté silnou vrstvou pavučin mi klidu nepřidal. Tu a tam se shora ozvaly podivné zvuky, jak havěť pospíchala do děr, ale nic jsem nezahlédl. Za celá léta, co jsem tudy občas prošel, jsem si nikdy nebyl jistý, co všechno tu vlastně žije.

Míjel jsem těžké dřevěné dveře velké místnosti-lednice, kde se uchovávala těla určená k pitvě nebo pro odvoz do krematoria, a nahlédl jsem do zářivě osvětlené pitevny, odkud jsem před několika hodinami odešel. Umyté a nablýskané stoly, pulty i podlaha zářily čerstvou čistotou, ale uvnitř nikdo nebyl.

Šatna hned vedle také zela prázdnotou, tak jsem pokračoval k sekretariátu a kancelářím patologů. Lenovi patřila jedna z prvních. Škvírou pode dveřmi jsem zahlédl světlo. Zaklepal jsem a vešel. „Nazdar, Lene, promiň, že tě ru...”

Nebyl to Len. Okamžitě jsem poznal široká záda a krátce střižené světlé vlasy Harolda Millera. Stál u stolu zády ke mně. Otočil se po hlase a já zahlédl, že drží známý formulář, do něhož se zaznamenávají výsledky pitvy. Vypadal trochu překvapeně, ale hned se vrátil k dokumentu a četl dál.

„Pane Millere,” oslovil jsem ho udiveně, protože jeho bych tu nikdy nečekal, „promiňte, ale hledal jsem doktora Gardnera.”

„To já taky,” odpověděl, aniž vzhlédl od papírů.

Nebylo mi zrovna příjemně z toho setkání.

„Chtěl jsem zařídit převoz matčina těla a zajímalo mě, co ráno zjistil při pitvě,” dodal, ale ani teď se na mě nepodíval.

Už už jsem se chystal k odchodu, když najednou prudce položil složku na stůl, obrátil se a zahleděl se mi přímo do očí.

„Vypadá to, že jste měl pravdu. Dvě infekce.”

„Prosím?”

V obličeji se mu nepohnul ani sval. Žádná známka dojetí, ukřivděnosti, vzteku nebo čehokoli jiného.

„Vyplývá to z předběžné pitevní zprávy doktora Gardnera,” vysvětlil mi a ukázal na Lenův stůl.

„Vy jste si to vzal?” nechápal jsem a vzápětí si připadal hloupě. Možná není dvakrát správné nebo slušné, pokud si syn přečte záznamy o výsledcích pitvy své vlastní matky. Jenže ve srovnání s tím, když někdo pošle nemocnou domů bez pomoci, to nic není.

„Je mi líto, že vaše matka zemřela, pane Millere, opravdu líto.” Už když jsem tu větu vyslovil, cítil jsem, jak je nepravdivá a zbytečná. *Vypadá to jako skleněná rakev, a zavinil jste to vy*, vybavilo se mi. Ať řeknu cokoli, nemůžu smazat svou vinu.

mlčel.

Zamířil jsem ke dveřím.

„Když už bylo pozdě jí pomoci, měl jste zatraceně dobrý úsudek, po klinické stránce,” zavolal.

Nezastavil jsem se. Tohle setkání nemůže skončit dobře a je úplně jedno, jestli něco řeknu, nebo ne.

Vyběhl za mnou na chodbu a dohonil mě.

„Určitě jste mě zaujal víc než kdokoli jiný," pokračoval a přidal, aby mi stačil. „Jako laboratorní technik poznám, kdo sleduje novinky a kdo jenom přežívá."

Zastavil jsem se a pohlédl mu do očí.

„Podívejte, pane Millere, chápu, že tohle je jedno z nejhorších období vašeho života, ale neřekl bych, že takový rozhovor vám pomůže..."

„Pane Garnete, nečekám od vás pomoc. Od nikoho v téhle nemocnici. Jen trochu obyčejné slušnosti. Trochu zdvořilosti, abyste se na chvíli zastavil a vyslechl mě."

Obličej měl stále jako ze skla. Ani bolest, ani zlost. Bylo mi ho líto a uznal jsem, že má pravdu. Věnovat mu pár minut je to nejmenší, co pro něj mohu udělat.

„Nechcete zajít ke mně do kanceláře?"

„Ne, to je v pořádku. Klidně zůstaneme tady."

Všiml jsem si, že stojíme naproti dveřím chladírny. Doufal jsem, že si v zápalu řeči neuvědomí, jak blízko je tělo jeho matky.

„Vlastně, mohl bych vám pomoci," začal.

„Cože?"

„Jsem jenom laborant, doktore Garnete, ale čtu odbornou literaturu, hlavně pokud jde o nové metody testování a snímkování; víc, než někteří, pro které pracuju. Ve zprávě doktora Gardnera se uvádí, že stafylokoky vůbec nereagovaly na vancomycin, který jste správně naordinoval. Rossit se stále snaží dokázat, že šlo o kmen odolný vůči methicillinu, ale existuje ještě jiný typ rezistence, o kterém nikoho nenapadlo uvažovat."

Připadalo mi divné, že někdo dokáže takhle mluvit o smrti vlastní matky, ale považoval jsem to za neobvyklý projev vzdoru, obranu proti žalu.

„Před třemi měsíci," mluvil klidně dál, „zveřejnilo Centrum pro výzkum infekčních chorob doporučení, aby se u stafylokokových infekcí, u kterých nezabíral vancomycin, provedly následně testy na

sníženou vnímavost k tomuto antibiotiku." Jeho hlas zněl nyní autoritativně, mnohem víc, než bych od člověka v jeho postavení očekával.

Věděl jsem, o čem mluví. Slyšel jsem, že se o článku bavili rezidenti. Příspěvek vyšel v bulletinu *Choroby a úmrtnost*, skvělém přehledu vydávaném jednou za dva měsíce. Objevovaly se tu nové hádanky medicíny a někdy v něm byl popsán neobvyklý průběh běžných a „zvládnutých“ nemocí. V kanceláři se mi kupilo několik svazků, jen je přečíst.

„Oč vám jde?“ zeptal jsem se.

„Říkám, že stafy, které zabily mou matku, měly být testovány také na sníženou citlivost k vancomycinu. Pan Mackie už mě i mé lidi s novým postupem seznámil, ale podle záznamů o průběhu léčby bylo tohle u matky zanedbáno.“ Chvilku sledoval můj výraz. Když jsem nic neřekl, mluvil dál. „Ten test by se měl ještě provést, už z důvodů běžných bezpečnostních opatření.“

Znovu na mě upřel oči. Cítil jsem se celý nesvůj, jak tam stál, a nechápal jsem, co ode mě chce. Mám se obdivovat jeho přehledu?

Za okamžik mě dokonale odzbrojil. „Víte, pane Garnete,“ řekl najednou tiše, „nemohl jsem jí pomoci, když ještě byla naživu. Ale chci, aby se jí po smrti dostalo náležitého zacházení. Trvám na tom, aby byla objasněna příčina smrti a všechno zaznamenáno. Jestli se ukáže, že se napříště musí provádět ještě další rozbor, aby totéž nepostihlo někoho jiného, pak dosáhnu alespoň nějakého výsledku...“ Zmlkl. V očích se mu objevily slzy. Otočil se a odkrácel.

Ukončil jsem seminář s rezidenty pár minut před čtvrtou. Setkání s Millerem mě natolik vyvedlo z míry, že jsem málem dole nechal snímky, pro které jsem původně šel. Rychle jsem se musel vrátit a vydolovat je z Lenovy sekretářky. Výsledek rozhodně stál za námahu. Vysvětlil jsem jim, že pacientka byla vyšetřena a bez vážnějších příznaků propuštěna. Následujícího dne už bylo zahnisání plic tak rozsáhlé, že přes všechna opatření do osmačtyřiceti hodin podlehla. Pohled na plíce pokryté téměř souvislou bílou vrstvou zanechal v rezidentech hluboký dojem. Určitě je přesvědčil,

že nikdy nesmí zapomenout na možnou hypotenzi a ověřit krevní tlak pacienta ve vzpřímené poloze. Snímek jim dal mnohem víc než hodiny nad řádky v učebnici.

Zastavil jsem se ještě u sebe v kanceláři, ale zjistil jsem, že se Michael zatím neozval. Nechal jsem mu na záznamníku nový naléhavý vzkaz.

Na chvíli jsem založil ruce za hlavu a protáhl se. Okamžitě jsem ucítil modřinu na čele a ani krkem jsem nedokázal pořádně otáčet bez bolesti. Těžko bych mohl očekávat něco lepšího - čtyři hodiny spánku, káva místo snídaně, žádný oběd - měl bych si spíš gratulovat, že se necítím hůř. Nahlas jsem zaskučel, když jsem se napřímil.

Na stole pořád ležela Hurstova pozvánka na schůzi. Mám jít? Neměl jsem náladu na nějaké strategické úvahy. Byl jsem unavený. Báł jsem se o Janet a znervózňovalo mě Michaelovo mlčení. Možná se nahoře odreaguju. A třeba přinutím Hursta, aby zapřemýšlel i o něčem jiném, než o mém odvolání z funkce.

Než jsem odešel, hrábl jsem mezi výtisky *Chorob a úmrtnosti*. Chtěl jsem najít článek, o němž se zmínil Miller. Jednak jsem byl zvědavý na obsah a jednak mě zajímalo, s jakou přesností ho Miller interpretoval. Přál jsem si, musím přiznat, abych objevil něco mnohem méně vědeckého. Jestli je muž, který má v rukou mou další kariéru, schopen rozpoznat debatu na úrovni, pak mohu očekávat slušné zacházení.

Prolistoval jsem chvatně pár obsahů, až jsem narazil na titulek, po kterém jsem pátral - *Prevence a doporučený postup při výskytu kmene Staphilococcus aureus se sníženou vnímavostí vůči vancomycinu*. Článek byl stručný. Vytrhl jsem ho, složil do kapsy pláště, vyběhl z kanceláře a spěchal do auly.

Nestávalo se příliš často, aby Hurst svolal schůzi pro tak široký okruh osazenstva. Těžce nesl i pravidelná jednání s nemocničním výborem, který kontroloval jeho způsob vedení ústavu. Řadoví doktoři, na druhé straně, se do vnitřní politiky špitálu nijak nehrnuli. Každý měl dost svých každodenních povinností: pravidelná služba, výuka, pracovní schůzky a nekonečný zápas, aby udržovali na úrovni

a případně vylepšovali své znalosti i zručnost. Při zmínce o omezeném rozpočtu obyčejně každý protočil panenky a ohradil se: „Od toho máme šéfy, ne? Ti nás mají chránit před podobným svinstvem.“

Když jsem otevřel těžké dubové dveře, jimiž se do auditoria vcházelo zezadu, ohromila mě přítomnost tolika lidí. Místa do jednoho obsazená a dokonce v uličkách na schodech posedávali lékaři v bílých pláštích. Atmosféra v sále byla napjatá - spíš jako na stadionu před zápasem.

Z pohledu lékařů Hurst nepochybně zvolil správné místo. Vešlo se jich sem na šest stovek. Aula byla po vzoru antických amfiteátrů kruhová a od pódia vybíhaly terasovitě vzhůru řady lavic, takže doktoři obklopovali Hursta i jeho suitu téměř ze všech stran. Přítomnost všech členů správní rady města dávala tušit, že situace je velmi vážná. Mnohé z lidí na pódiu jsem znal z různých společenských akcí. Na těch se ovšem tvářili o poznání příjemněji a bezstarostněji než teď, kdy seděli na skládacích židlích a zírali do přeplněného sálu. Mohli si připadat trochu jako na divadle. Pódium bylo ostře osvětleno, zatímco „publikum“ posedávalo v polotmě. Hurst si zaclonil oči a prohlížel si přítomné, i když jsem pochyboval, že by na tu dálku nějaký obličej rozeznal. Posadil jsem se nahoře na schody. Jako u soudu, napadlo mě srovnání, když jsem se zahleděl dolů. Jednou jsem četl, že existoval zvyk viníky ukamenovat.

V druhé řadě se někdo zvedl a zamířil na pódium. Okamžitě jsem ho poznal. Zrzavé vlasy a mohutná postava - Sean. Postavil se na stupínek k mikrofonu a spustil: „Vážení přítomní, dovolu mi prohlásit dnešní schůzi za zahájenou," pronesl vážně a vyvolal okamžitě bouři souhlasných výkřiků, potlesku a hvízdání. Někteří členové výboru pevně objímali aktovky a nervózně se rozhlíželi kolem sebe. Hurst, na jehož věčně bledém obličejí se těžko dala rozeznat nějaká změna, se zmařeně díval na lidi před pódiem. Čelo se mu nezdravě lesklo.

Před více než deseti lety infarkt ukončil jeho kariéru chirurga. Našel si své místo ve správě nemocnice. Během osmi a půl roku mého šéfování na pohotovosti jsem sledoval jeho další vývoj. Po

celou tu dobu usiloval o získání absolutní moci. Nemilosrdně krátil rozpočet a snižoval rezervy. Správní rada o něm mluvila v superlativech. Členové ho měli za obětavého - všude kolem nemocnice zanikaly nebo se alespoň spojovaly, on dokázal odolat. Lékaři na odděleních zastávali opačný názor. Většina nesouhlasila. Někteří se ho zároveň báli. Ti mlčeli a podřídili se. Jiní si ho podle možností drželi dál od těla a postavili se mu, když mohl ve své honbě za dolarem ohrozit životy pacientů - pokud se třeba pokusil poslat domů lidi ne úplně doléčené, jen aby ušetřil za provoz lůžek.

Nadšený spontánní aplaus přešel v pravidelné vytleskávání. Na několika místech zaznělo: „Ne! Ne! Ne!“ a další hlasy se ke skandování přidaly vzápětí. Za chvíli celý sál vřel.

Hurst se posadil a stříškou spojených prstů si zlehka pokleпával na rty. Čekal, až se publikum uklidní. Seděl bez hnutí, mlčky a oči upíral do podlahy. Znal jsem tu pózu z dřívějšíka, věděl jsem, že zuří.

Ostatní členové správní rady nervózně posedávali na židličkách, šeptali si a šoupali nohama. Čas od času pohlédl některý na Hursta anebo do sálu. Byli očividně ohromeni Hurstovou nečinností a pobouření našim chováním. Sean zvedl ruce a znovu promluvil do mikrofonu: „Tak, vážení, teď se všichni uklidníme a přejdeme k jednání...”

Lidé v sále se postupně ztišili.

„Výborně,” řekl spokojeně. „Takže rovnou k věci. My, lékaři Nemocnice u svatého Pavla, jsme se tu shromáždili, abychom vám, doktore Hurste, a celé radě předali naše prohlášení. Jsem rád, že jste se dostavili v tak hojném počtu.”

Sean mluvil slavnostním hlasem, jako by uděloval vyznamenání. Mnohé svým důstojným vystupováním zmátl; sál byl ještě plný napětí. Někteří mu v rozpacích opětovali úsměv, pak se vzpamatovali a nasadili po vzoru Hursta kamenný výraz.

„Pokud se týká nás, lékařů a zdravotnického personálu, žádná oddělení s fakultní nemocnicí nespojíme. Celou akci naplánovali vedoucí ekonomického a personálního úseku. Všechna rozhodnutí přišla shora. Takový přístup se možná osvědčil v podnicích a v obchodních společnostech,” obrátil se teď Sean ke členům rady, z

nichž mnozí byli ve vedení vlastních korporací a ovládali průmysl v Buffalu. „Mělo by také smysl sloučit administrativu a zredukovat stávající, takový počín bychom dokonce s radostí podpořili.“

Zdálo se mi, že sebou Hurst při zmínce o vytvoření společné správy obou nemocnic škubl?

„Jenže zdravotnictví není výrobní sféra. Když přijde na věc a máme léčit pacienta, jeden každý z nás je výborem i zodpovědným výkonným správcem. Na nás leží osobní zodpovědnost za život člověka, té se nemůžeme vzdát. Stejně tak není reálné, aby naše pracoviště reorganizoval někdo jiný než my. My plně odpovídáme za to, že se lidem včas dostane odpovídající péče. Nikdo nemá právo přesunovat nás jako figurky na šachovnici. Nenecháme si rozbít nemocnici, to není cesta, jak ušetřit. S jinými službami - praním prádla, stravou, zásobováním - si udělejte, co chcete. Nemáme námitky proti společnému systému. Ale vlastní oddělení musí zůstat nedotčena.“

Okolo se ozývalo souhlasné mručení. Hurst najednou zrudl.

„Nemusím zdůrazňovat,“ zakončil Sean řeč, „že jestli má nemocnice fungovat, potřebujete kvalitní lékaře a kvalitní vybavení. S ostatním můžete nakládat podle vlastní vůle.“ Sešel z pódia a posadil se zpátky na své místo.

Následoval dlouhý hlasitý potlesk. Sean dodal našim protestům oficiálně nový rozměr. Zatím se každý bál o své místo; on podal celou záležitost jako aktuální problém týkající se veřejnosti. Zdraví lidí a slušná úroveň lékařské péče, včetně odpovídajícího financování, samozřejmě. Pár členů rady si mezi sebou šeptalo, někteří přikyvovali. Všiml jsem si, že mnozí sáhli do aktovek, vytáhli poznámkové bloky a dali se do psaní. Hurst stále nic neřekl, jen si přestal hrát s prsty. Očividně nedokázal skrýt zlost.

Vedle Seana seděl Stewart Deloram. Postavil se, chvíli se rozmýšlel a pak vykročil k pódiu. V první řadě jsem poznal další dva vedoucí oddělení, kteří byli ochotni se v případě potřeby postavit Hurstovi. Sean sehnal takových celou řádku, aby ho podpořili. V tu chvíli jsem si uvědomil, že mně neřekl nic, a zdálo se mi to divné.

Většinou jsme šli proti Hurstovi oba a podle toho, že nás považoval za nejobtížnější, jsme si tedy nevedli zle.

Znovu jsem mrkl na svého starého protivníka. Ještě pořád kypěl vztekem, protože členové rady vesměs reagovali na Seanovy připomínky pozitivně. Při pohledu na Hursta jsem pochopil, že mi Sean nechtěl způsobit další problémy. Jestli se mu donesl případ Sandersové, řekl si jistě, že mám svých starostí nad hlavu i tak.

Myšlenky mi přetrhl Stewart Deloram. Vzal mikrofon.

„Dovolte mi ještě jednou mezi námi uvítat členy správní rady," začal. Vzápětí se rozkašlal, ale popadl dech a pokračoval. Upíral pohled na výbor, ale vědomě ignoroval Hursta.

„Jsem Stewart Deloram, primář oddělení intenzivní péče v Nemocnici u svatého Pavla," představil se. „Přišel jsem dnes, abych vám umožnil lépe pochopit, oč usilujeme. Už za chvíli budete mít příležitost se na cokoli zeptat anebo vyjádřit svůj názor..."

Mluvil přerušovaně, vždy po několika slovech se musel otočit a odkašlat si. Někde se nachladil nebo dostane chřipku, pomyslel jsem si automaticky. Umělé osvětlení zdůrazňovalo bledost jeho obličeje. Těkal jsem pohledem po sále a tu a tam spatřil lidi, kteří zjevně moc nestáli o Hurstovu pozornost. Krčili se v křesle a snažili se být co nejméně nápadní. Zároveň si však nemohli dovolit nepřijít - co by řekli jejich podřízení, kdyby se zkusili vyhnout tak důležitému jednání?

Stewart chvíli zápasil s novým prudkým záchvatem kašle, potom si lokl vody a pokračoval.

„Nejdřív mi dovolte otázku. Byli jste na oddělení intenzivní péče jako pacienti? Pak můžete jistě zhodnotit vybavení i práci personálu. Nebo jste účetní? Vedoucí, jemuž schází vlastní oddělení a přišel je hledat ve fakultní nemocnici? Anebo..."

Zahlédl jsem Rossita. Seděl o pár řad přede mnou, nakláněl se dopředu, bradu v dlaních. Viděl jsem i jeho spodní čelist a pravidelný pohyb svalů.

Stewart se na závěr omluvil za bídny projev.

„To víte, kovářova kobyla..." rozhlédl se po ostatních a vyzval je, aby se ptali na všechno, co je zajímá.

„Panebože, měl by si jít lehnout. Proč ho někdo nepošle domů?“ myslel jsem nahlas. Deloram předal mikrofon muži na pódiu. Všiml jsem si, že seděl k Hurstovi nejbližší. Pamatoval jsem si, že během Seanovy řeči si nedělal poznámky, ani nepřikyvoval jako většina jeho kolegů. Zdál se mi povědomý.

„Děkuji vám, pane Delorame,“ zahájil řeč. „Považuji za nutné všem přítomným vysvětlit, proč spojení obou nemocnic považujeme za nezbytné.“

Ze sálu se ozvalo šoupaní židliček a podrážek. Podobných vysvětlení a zdůvodnění jsme už slyšeli! *Spolupráce. Důraznější postup v jednání s pojišťovnami. Vyšší účinnost.* V auditoriu to zahučelo. Odevšad létaly polohlasné poznámky a útržky vět. „To snad ne!“ „No tak, dejte si pohov.“ „Už zase...“

Mluvčímu na stupínku to zřejmě nevadilo - spíše naopak, jak se zdálo. Jen zvýšil hlas.

„...nižší částky, což znamená snížený příjem pro nemocniční zařízení...“ Vtom mi došlo, kdo to je. Nepatřil přímo ke členům výboru, byl to jeden z právníků Svatého Pavla. Jednou doprovázel Hursta, když se uvažovalo o soudním sporu mezi nemocnicí a oddělením pohotovosti.

Rychle jsem mrkl na Hursta. Ani se nepohnul. Seděl dál v nezměněné poloze jako předtím, špičky prstů na horním rtu, jen přejížděl pohledem po nepříliš přátelsky naladěném osazenstvu. Zacukal mu koutek. Najednou opřel dlaně o okraj židle a už už vstával. Vzápětí však ztuhl a výraz v obličeji se mu viditelně změnil. Zdvihl obočí, pootevřel ústa a dokonce zvedl ruce. Skvělá parodie zděšení a úleku. Zradil ho ale ten kratičký úšklebek.

„Promiňte!“ zavolal jsem ze svého místa na schodech, „rád bych věděl, kdo jste, pane.“ Aby nebylo pochyb, ukázal jsem zároveň na muže s mikrofonem. Zarazil se v polovině věty a mlčky zíral mým směrem. „Ano, vy,“ naléhal jsem dál. „Povězte nám, kdo jste.“ Nepřestával jsem na něj mířit ukazovákem. Koutkem oka jsem zahlédl Hursta. Právě se zvedal ze židle, ale moje vystoupení ho přinutilo, aby si sedl zpátky, v obličeji celý rudý.

„Jste členem správní rady?" uhodil jsem na vyplašeného právníka.

„Já?" opáčil nejistě a nervózně se podíval na Hursta.

Všichni v sále ztichli. Bylo by slyšet i pověstný špendlík. Snad ani nedýchali. Přítomné lékaře jistě moje vyptávání znepokojilo; nedokázali zatím odhadnout, proč se ptám a jestli jim uškodím, anebo budu spíš ku prospěchu. Většina ostatních na pódiu se zatvářila udiveně a někdo přispěchal s vysvětlením.

„To je Norman Baker, advokát. Pracuje pro nás. Jeho kancelář zastupuje Svatého Pavla ve věci sloučení s fakultní." Podle tónu, jakým promlouval, neviděl v přítomnosti advokáta Bakera nic podivného.

„Jen jsem chtěl, abychom všichni věděli, koho máme před sebou," vysvětloval jsem. „Jako představiteli advokátní kanceláře, která fúzi vyřizuje, mu jistě záleží na úspěchu celé transakce. Jeho zájmy jsou jiné než zájem ostatních členů rady," vysvětlil jsem.

„Dovolte!" vybuchl Baker.

„Doktore Garnete!" zahřměl Hurst a vyskočil ze židle.

„Uklidněte se, pane Hurste," brzdil jsem ho, „a vy taky, pane Bakere. Tahle schůze byla svolaná hlavně proto, aby se k chystanému sloučení mohli vyjádřit lékaři, ne abychom vyslechli další přednášku o výhodách posuzovaných z čistě právního hlediska. Dnešní setkání je o to cennější, že se dostavili i členové správní rady - nemůžeme si dovolit takovou příležitost promarnit. Musíme s konečnou platností vědět, jestli je fúze opravdu nejlepším řešením, ke kterému došli lidé dokonale obeznámeni i s lékařskou problematikou. Lepší podmínky už k tomu těžko budeme mít."

Chtěl jsem svým výstupem jen zabránit Hurstovi, aby ukončil mítink dřív. Mohl jsem najisto odříkat, co má v plánu. Pro členy rady zahraje uraženého, naoko bude šokován naším hrubým chováním a nakonec se zvedne k odchodu a odvede s sebou většinu výboru. Dobře věděl, že všichni už máme po krk hlásání shora, o výhodách sloučení. Samozřejmě předpokládal, že jakékoli prázdné řečnění vyvolá averzi. Dokonce mě napadlo, že se s Bakerem domluvili, aby nás zkusil vyprovokovat a nahrát tak Hurstovi; měl by důvod

ostentativně opustit sál. Už jsem několik podobných scén viděl a nepřekvapovaly mě. Předtím mi ale trvalo dost dlouho, než jsem pochopil, že všechny ty výbuchy jsou skvěle naaranžované předem. Teď jsem se pokaždé soustředil na jeho nenápadný úšklebek. Jakmile mu zacukal koutek, byl jsem doma.

Nepočítal jsem ovšem s aplausem, který následoval. Dokonce i pár lidí na pódiu se zvedlo a tleskalo. Hurst zůstal sedět, jen špičky prstů bubnovaly rychleji. Obrátil zrak mým směrem, ale neušklíbl se. Baker se k němu naklonil a něco zašeptal. Pak sebral aktovku a odkráčel. Osazenstvo v aule stále tleskalo. Zahlédl jsem dole Seana. Zachytil jsem jeho pohled. Usmál se, zvedl ruce ve vítězném gestu a pak mi naznačil, že mi nejspíš přeskočilo.

Seanovo gesto by mě pobavilo mnohem víc, kdyby se na pódium neřítíl Rossit. Vyběhl na stupínek, rychle si s Hurstem vyměnil pár slov a potom se oba zahleděli směrem k mému místu. Hurst přikývl a něco pošeptal Rossitovi do ucha.

„Jago hned ve dvojím provedení," řekl jsem si pro sebe. Hurst se najednou zvedl a zmizel. Rossit se prodíral do uličky a vypadal, že míří až nahoru. Celou dobu se mračil. Když supěl kolem mě, zavrčel: „Zbodej to, Garnete, a naděláš si spoustu vlivných nepřátel!"

Vyskočil jsem a skoro se rozběhl za skrčkem, abych ho chytil a na místě zabil, když se zdola ozvala dutá rána. Někdo vykřikl. Otočil jsem se právě včas, abych spatřil, jak Stewart Deloram upadl, převalil se přes okraj pódia a zůstal ležet na podlaze.

9

Šest set doktorů a nikdo se vteřinku nepohnul. Teprve za okamžik se strhla lavina těch, kteří spěchali pomoci.

Bral jsem schody po dvou. Byl jsem tak ztuhlý, že jsem se sám div nesvalil.

Kolem Stewarta se zatím nakupila spousta zachránců.

„Nosítka! Běžte pro nosítka!”

„Dýchá?”

„Jaký má tep?”

„Uhněte všichni!” zahřměl Sean a poklekl.

Konečně jsem se prodral dopředu a viděl, jak se Stewart snaží posadit. Byl bílý jako stěna a čelo mu pokrývaly krupěje potu.

„Zůstaň ležet, Stewarte.” Podřekl jsem vedle, zlehka mu podepřel záda a pomohl mu položit se. Sáhl jsem mu na zápěstí. Košili měl propocenou. Automaticky jsem okamžitě nahmatl tepnu. Pulz byl rychlý, mělký. Vedle hlavy se objevila krvavá skvrna, jak se při pádu poranil za uchem. Sean vytáhl z kapsy balíček kapesníků a použil ho jako primitivní tlakový obvaz. Ve vzduchu byly cítit fekálie.

„Musíme na pohotovost!” křikl jsem. „Ať sem přivezou nosítka!”

„Tady bude potřeba pár stehů,” řekl Sean klidně.

Nejdůležitější byly v tu chvíli základní životní funkce. Zdálo se, že Stewart dýchá pravidelně, i když se občas rozkašlal. Měl evidentně nízký tlak. Zasténal a udiveně se rozhlédl kolem sebe. Chtěl si pravičkou sáhnout na hlavu, ale zadržel jsem ho.

„Počkej, Stewarte. Omdlel jsi a narazil ses, máš tam obvaz. Bolí tě ještě něco?” Táhla mu čtyřicítká, takže to mohl být i infarkt.

„Earle,” řekl slabým hlasem, „co se stalo?”

„Omdlel jsi,” opakoval jsem. „Bolí tě něco?”

„Jenom hlava." Znovu se pokusil zvednout ruku a sáhnout si za ucho.

„Vydrž, Stewarte," zadržel ho tentokrát Sean, „musí to zůstat stlačené, dokud se na tebe na pohotovosti pořádně nepodívají."

Stewart nechal ochablou ruku klesnout zpátky.

„Stewarte, mělš někdy problémy se srdcem? Nebo cukrovku, vředy, krvácení do střev?" vyptával jsem se.

Okamžitě mi vyskočilo rozlišení: závratě a mdloba mohou být projevem srdeční poruchy nebo metabolického či vaskulárního systému.

„Ne, Earle, nic, jenom jsem se nedávno někde nachladil a - ach, panebože!" vykřikl, protože si všiml mokrého rozkroku.

„To nic," pokusil jsem se ho uklidnit, „to se stává." Jenže obvykle ne při obyčejné mdlobě. Je to běžné při srdečních příhodách, ale u Stewarta jsem nezaznamenal typické pohyby, netřásl se. Také tep mu zřejmě nevynechal.

„Měl jsem průjem, asi půl dne." Znovu zasténal. „Asi mám chřipku, ale je to trapné," bědoval.

Vzpomněl jsem si, že kašlal, když jsem mu včera telefonoval.

„Zatočila se mi hlava, když jsem vstal a šel mluvit," vysvětloval. „Do té doby nic, jen mě bolely ruce a nohy, trochu hlava, obyčejná chřipka. Nebylo mi nijak zvlášť zle."

Zamrazilo mě.

Konečně přijeli s nosítky. Pospíchali jsme k nám na oddělení. Hlídal jsem pulz a Sean tiskl provizorní obvaz na ráně za uchem. Nepřestával na Stewarta mluvit lehkým konverzačním tónem.

„Víš, obvykle k něčemu takovému volám studenty, ať si zkusí šítí. Tobě se dostává zvláštní VIP-péče, dva špičkoví primáři..."

Ledová ruka mi svírala žaludek. „Než Sean dokončí své umělecké dílo, udělám si pár testů, Stewarte," řekl jsem mu a doufal, že mě žádný starostlivý podtón neprozradí.

Ještě před dvěma dny by mě ani nenapadlo podobné rozbory provádět; neviděl bych rozumný důvod. Do té doby jsem se ovšem nikdy nesetkal s případem sestry Sandersové. Jakékoli pochybnosti,

že přeháním, se však rázem vytratily. Ve dveřích stál Rossit a, soudě podle výrazu, trápilo ho stejné podezření jako mě.

Po vzteku nebo nenávisti nebylo ani stopy. Teď se doktor Rossit bál.

Dost velká změna, pomyslel jsem si hořce. Znal jsem ho natolik dlouho, aby mi bylo jasné, že naše válka znovu vzplane při první příležitosti, která jemu bude vyhovovat a já se neudržím zpátky. Zatím ale potřebujeme znát výsledky testů a dočasně tedy platí průměří. Oba jsme očekávali totéž: snížený počet bílých krvinek, nízká koncentrace sodíku a albuminu a snímek plic bez nálezu.

„Nemusím ti to vysvětlovat, Michaeli, a nemám čas na hlouposti.“ Zastihl jsem ho ve fakultní nemocnici, probíral nejdůležitější záznamy. Náš hovor se nevyvíjel nijak dobře. „Právě jsem na oddělení měl Stewarta Delorama a musel jsem ho umístit na jeho vlastním oddělení s příznaky infekce Legionelly. Mě samotného včera v noci někdo málem zabil v suterénu a ani nechci pomyslet, co se mohlo stát Janet, kdybych tam dolů nešel. Tak kdy si sakra uvědomíš, že tu jde o něco víc, než neprovedený rozbor vody?“ vyhrkl jsem na něj jedním dechem.

„Dostane se z toho?“ zeptal se. Ostatní nechal bez povšimnutí.

„Těžko říct. Dali jsme mu erythromycin a snad to podchytili včas... Kde se ale mohl nakazit Legionellou? A jestli je to Legionella, sledujeme teprve počáteční příznaky. Pneumonie se projeví nejdříve zítra. Zatím žádné stafy.“

Nejenže jsme se s Rossitem tentokrát shodli, že zatím zůstaneme jen u erythromycinu, ale dokonce jsme stáli bok po boku a poučovali rezidenty, jak je nebezpečné předávkovat pacienta antibiotiky s odůvodněním: pro případ možné infekce.

Michael se odmlčel. Až po chvíli se zeptal: „Mohl se nakazit od Sandersové, když ji léčil?“

„Michaeli, sám víš, že tohle zatím žádné studie neuvádějí,“ vyštěkl jsem. „Proč si vymýšlíš takové věci? A s Janet ses už kvůli tomu i pohádal!“ Každým okamžikem jsem víc a víc ztrácel trpělivost, jak si odmítal přiznat, co nám hrozí.

„Earle, uklidni se. Měl jsem na mysli třeba možnost přes nedostatečně sterilizované přístroje, které jste použili.”

Zhluboka jsem se nadechl a ztišil hlas: „Teď všechno kontrolují, nic zatím nenašli.”

„Ale ta možnost existuje,” trval na svém.

„Pravděpodobně ne, Michaeli. Stewart je mladý, zdravý. V porovnání s těmi sestrami mu hrozilo nejmenší nebezpečí nákazy.”

„Díval se někdo k němu domů?”

„Ano, Miku, byli i tam! Chápeš, že se zbytečně pouštíš do stejných slepých uliček jako před tebou lidi z fakultní?”

Konečně přestal odporovat. V té chvíli ticha jsem si uvědomil, že jsem najisto přesvědčen o jednom: mám proti sobě někoho z masa a kostí, někoho velmi chytrého a plného nenávisti. Člověka, který se bez omezení pohybuje okolo nás. Nedokázal jsem určit přesně, co smazalo všechny dřívější pochybnosti. Přepadení v suterénu, ranní pitva... Nebo Stewart dnes odpoledne? Třeba jsem trval na svém právě proto, že všichni odmítali připustit možnost vraždy.

Připadalo mi, jako bychom se s Janet pokoušeli překonat ochranný val, jímž se neznámý opevnil. Musel vědět, jaký postup lékaři zvolí. Existuje člověk - vrah, který si je téměř stoprocentně jistý, že každý doktor prakticky vyloučí možnost úmyslného nakažení oběti. Bizarnost infekce byla jako zkouška nebo krutý žert; arogance jeho metody můj nápad jen podtrhovala. Někdo bezohledně demonstrovuje, jak se držíme uznávaných pravidel medicíny, a nikoho nenapadne pátrat po vrahovi - jednoduše proto, že o vraždě neuvažuje.

Paranoia? Možná. Z Michaelova chování jsem si lehce odvodil, jak zareaguje Cam nebo někdo další, až přijdu se svou teorií.

Zamyslel jsem se a zprvu ani nepostřehl, kdy začal Michael znovu mluvit. Teprve po chvíli jsem se probral a začal vnímat jeho hlas.

„...ale Janet všem říká, že jsi dole jednoduše zpanikařil.”

„Dohodli jsme se na tom,” vzdychl jsem unaveně.

„Nevěděl jsem, že trpíš záchvaty paniky.”

„Proboha zapomeň na paniku!”

„Fajn. Fajn! Nemáš záchvaty. Ale copak si nepamatuješ, že jsem ti radil, abys nikde nevykřikoval své teorie o fantomech? A stejně, Janet už to zřejmě taky pustila z hlavy. Rozhlašuje po nemocnici, že audit byl zbytečný, jenom ztráta času. To se mi, mimochodem, zrovna moc nelíbí. I když se zbavíme teorií se záhadným Fantomem, pořád ještě můžeme najít zdroj...”

„Sakra, přestaň! Říkám ti, že je to všechno jen naoko!" skoro jsem zařval. Nadechl jsem se, abych se ovládl. „Mluvil jsi s ní dneska?" zasyčel jsem.

„Ne, vůbec jsem ji neviděl. Nejspíš někde hlásá ty svoje teorie," odpověděl úsečně. Nesnažil se skrýt, že je na ni naštvaný.

„Kdybys ji vyslechl, pochopil bys, že chce toho darebáka jen přinutit, aby si myslel, že svoje pátrání vzdala." Sevřel jsem sluchátko tak pevně, až mi zbělely klouby. Být to Michaelův krk, už se neprobere. Uvolnil jsem stisk a cítil, jak se mi do špiček prstů vrací krev. Znovu jsem se nadechl. „Tys neviděl její plíce!" vrátil jsem se k ranní pitvě. „Mám vážně obavy o všechny ve fakultní, včetně Janet a tebe. A teď Stewart... Nebudu mít klid. Děsí mě pomyšlení, co se může stát, když Janet chodí do práce a pak se vrací k malému." Vysypal jsem všechno, co mi leželo v hlavě. „Miku, zkus pochopit, co Janet prožívá. Myslíš, že nemá strach? A jestli ne o sebe, pak určitě o Brendana. Ať máš pravdu ty, nebo - bůh nám pomoz, ale věřím tomu čím dál víc - ona, měl bys myslet na Donnu a vaše dítě."

Věděl jsem, že tnu do živého. Úplně jsem cítil, jak Michael ztuhl. Chvilí bylo ticho. Potom jsem slyšel jeho dech a nakonec se ozvalo: „Earle, já jsem fakt blbec." Znovu odmlka. „Donna má pravdu. Nevidím neslyším, když mám v hlavě nějaký pracovní problém." Mluvil stále rychleji. „Promiň, Earle, nedošlo mi, že by to mohlo zasáhnout i do vašeho osobního života. Můžeš mi odpustit? Nenapadlo mě takhle uvažovat. A Janet? Donna mě zabije, jestli se dozví, jak jsem šel slepě za svým. Najdu Janet a promluvím s ní sám. Ne! Pošlu jí květiny a omluvím se jí. Jen ať to neříká Donně."

Jak se tak bičoval, zatlačil jsem na něj: „Michaeli, je nejvyšší čas, abys mě jmenoval do svého týmu. Nebo zastrašil Cama, když to jinak nepůjde. Řekni mu, že máme podezření na další Legionellu v

souvislosti s případem Sandersové. Vysvětlí mu, že ten audit musím dělat. Jestli nebude chtít spolupracovat, zveřejním, co se stalo. Michaeli, chci za každou cenu vědět, co se tu děje!"

Tentokrát Michael neprotestoval. Než se ale zmohl vůbec na nějakou odpověď, zavěsil jsem s pocitem, že všechno zařídí.

Zvenku dolehlo do kanceláře ječení sirén. Nejméně dvě záchranky, možná víc. Jestli jedou k nám, zbývá mi pár minut. Zamířil jsem ke dveřím a vytáhl z kapsy stetoskop. Přitom vyklouzl i výstřižek s článkem, o němž se zmiňoval Miller. Zvedl jsem ho a přelétl očima úvodní odstavec. Pochopil Miller text přesně? Záchranky ještě nebyly na dohled, ačkoli sirény vyly hlasitěji. Susanne se zatím neobjevila, měl jsem chvilku pro sebe.

Rozbalil jsem stránku a rychle prošel text. Byl zde uvedený případ z Japonska, kde se poprvé na světě vyskytla infekce vyvolaná kmenem stafylokoků rezistentních k methicillinu a snižujících účinek vancomycinu. Na stafylokoky nakonec vancomycin zabral, ale až v několikanásobném množství. Alarmující na celém případě bylo, jak autor zdůrazňoval, že všechny mikroorganismy, u nichž se po nějaké době vyvinula úplná rezistence vůči určitým antibiotikům, se zpočátku projevovaly právě takto - inhibovaly účinek dané drogy. Ze statistiky vyplývalo, že zcela rezistentní kmeny se objevily zpravidla do dvou let. Pokud má následovat něco podobného i v případě stafylokoků – a s velkou pravděpodobností ano - pak budou stafylokokové infekce tohoto typu neléčitelné. Účinný lék zatím neexistuje. Nová antibiotika jsou teprve ve vývoji a s jejich možnou aplikací u lidí se počítá nejdříve za dva tři roky. Aby autor zdůraznil, že nejde jen o problémy asijského kontinentu, uvedl i případ z Michiganu a další z nemocnice v New Jersey doma ve Státech. V obou případech zabraly extrémně silné dávky antibiotik. Žádný jiný výskyt podobné infekce nebyl nikde zaznamenán.

Jedna siréna byla mnohem hlasitější než ostatní. Potom naráz utichla a už jsem slyšel, jak auto zaparkovalo před vchodem.

Otočil jsem chvatně stránku a našel doporučení, která Miller citoval. Přesně jak říkal: u případů, jako byla jeho matka, se má dalšími testy ověřit míra snížené citlivosti na vancomycin. Dole bylo

uveďeno telefonní číslo Centra pro infekční choroby, které výskyt rezistentních mikroorganismů evidovalo.

Odhodil jsem výstřižek na stůl. Na zbytek, v němž autor rozepsal technické detaily, jsem neměl čas. Teď se musím soustředit na důležitější věci, než teoretizovat o superbakteriích, které by se tu mohly objevit za dva roky.

Cestou na oddělení jsem se rozhodl zavolat na bakteriologii a požádat Rossita, aby nechal provádět testy citlivosti na vancomycin a začal zpětně se vzorky odebranými Sandersové. Centrum infekčních chorob doporučovalo stanovení minimální koncentrace mikroorganismů, při níž se projeví inhibiční účinek. Jedině tak spolehlivě prokážeme přítomnost odolných stafylokoků. Rossit se asi bude vztekat, že mu chci organizovat práci, ale Millera by to mohlo potěšit. Nakonec, kdyby Rossit sledoval novinky ve svém oboru, na stejné doporučení by narazil sám a aktualizoval by postup testování jako Cam ve fakultní nemocnici. Požádal jsem asistentku, aby na bakteriologii zavolala.

Následující hodinu jsem strávil s velmi šikovným rezidentem na resuscitaci, kde jsme zachraňovali několik starších lidí z domova důchodců, kteří se nadýchali kouře při požáru. Domov doslova lehl popelem díky osmdesátiletému muži, který si zapálil cigaretu v posteli. Několikrát předtím ho ošetřovatelky přistihly; tentokrát usnul a k nám dovezli už jen zbytky ohořelého těla.

Vyplňoval jsem úmrtní list, když se ozval telefon. Laborant.

„Pane Garnete, promiňte, že vás ruším, ale mám tu váš vzkaz. Vy chcete, abychom udělali test na inhibiční účinek stafylokoků na vancomycin? Vzorky z případu Sandersová?“

„Přesně.“

„Ale to už bylo zařizováno. Myslel jsem si, že bude lepší, když vám to řeknu.“

„Ano? Ale proč není zmínka v její kartě?“

Následovala kratičká odmlka. „Hmm, pane Garnete, doufám, že z toho nebudu mít problémy.“ Zase chvilka ticha. Uvědomil jsem si, že je to laborant, který prováděl první rozborů a byl tak nadšený objevem stafylokoků. „Víte, on to nebyl oficiální příkaz. Spíš návrh.“

Přišel s ním doktor Mackie z fakultní nemocnice. Zavolal mi včera ráno a doporučil ten test, protože u Haroldovy matky nezabírala antibiotika. Řekl, že na jeho oddělení je takový postup běžný, a doporučil, abychom ho zavedli i u nás. Osobně jsem přesvědčen, že bychom měli ty testy provádět."

„Konzultoval jste to s panem Rossitem?" Ještě že mě neviděl. Namísto odpovědi se na druhém konci rozhostilo výmluvné ticho. Nakonec se mladík odvážil přiznat: „Pane Garnete, víte jaký je. Nakonec, doktor Mackie stejně bude hlavním šéfem, až se spojíme s fakultní, ne?"

Nebyl bych si tak jistý, pomyslel jsem si. Rossit má dlouhé prsty. Cam byl jistě špička ve svém oboru, ale lidi jako Rossit vítězí v našem světě příliš často. Ambiciózní kariérista se dal ostatně snáze ovládat. Neutrálním tónem jsem jen poznamenal: „Musíte mít zdroje informací, které se ke mně zatím nedostaly."

Chtěl jsem zavěsit, ale on se na poslední chvíli zeptal: „Pane Garnete, mohl bych vás o něco poprosit?"

Zpozorněl jsem. „A to?" vyzval jsem ho. Za ta léta ve vedoucí funkci se na mě lidé obraceli se spoustou věcí. Většinou se jednalo o běžné záležitosti, ale někteří z nich, zpravidla mně neznámí lidé, přicházeli občas s naprosto nepatřičnými požadavky, nezřídka naprosto nezákonnými.

„No, když jste ten příkaz stejně vydal..."

„Pomohlo by vám ke klidu, kdybyste u toho prvního testu uvedl mé jméno?" nabídl jsem mu. Tak o tohle šlo. Usmál jsem se - taková maličkost.

„Souhlasíte? To by bylo skvělé. Nejspíš z toho nikdo žádné závěry vyvozovat nebude, ale doktor Rossit se vždycky tak rychle rozzlobí. Zvlášť teď."

Další hříšek na mé černé listině, ale tenhle mi jistě moc neublíží. Zavěsil jsem.

Ještě před odchodem jsem se večer zastavil za Stewartem. Měl jsem podivný pocit, když jsem ho spatřil ve stejném skleněném boxu, v jakém nedávno ležela Phyllis Sandersová.

Zpočátku se zdálo, že je na tom Stewart psychicky velmi dobře. Udivovalo ho víc, kde se mohl nakazit, než aby uvažoval o nebezpečí, které mu hrozí. Když jsme ale chvíli probírali možné zdroje infekce - byl jsem si téměř jist, že kontroly nic neodhalí, pochopil jsem, jak se bojí. Několikrát se rozkašlal a nemohl popadnout dech. Pokaždé se mu v očích objevil strach.

„Myslíš, že je to tak zlé jako s ní?" ptal se.

„Určitě ne, Stewarte," snažil jsem se ho uklidnit. „Když jsme podchytili nemoc včas, měla by proběhnout bez velkých komplikací. Navíc nezapomeň, že u ní probíhaly dvě choroby současně."

Odvrátil pohled a mlčel. Upřeně hleděl přes sklo. V místnosti se pomalu stmívalo. Stewart věděl stejně dobře jako já, že u respiračních onemocnění se v noci stav zhoršuje. Byl jsem si jist, že vzpomíná na všechny případy s výskytem Legionelly, s nimiž se kdy v životě setkal: snímky hrudníků a plic pokrytých bílou vrstvou. Nálezy u pacientů, kteří podlehli. Děkoval jsem bohu, že se nepřišel podívat na pitvu Sandersové. Nikdo si netroufal s jistotou předpovídat, co ho čeká.

Pálilo mě několik otázek, ale smím vůbec? Jak přijme mou teorii o Fantomovi nemocnice? Je přece daleko zranitelnější, než mí realističtí kolegové. Mám mu přidělovat zbytečně další starosti?

„Stewarte," začal jsem a vážil každé slovo, „jestli ses nakazil od Sandersové, pak to muselo být hned ze začátku, nejdéle několik hodin poté, co jsme ji přijali. Vzpomeň si: byl kolem tebe někdo, kdo používá aerosol?"

„Už jsem to probíral s Rossitem, Earle. Ne."

„A ty? Máš nějaký sprej do nosu, třeba kvůli alergii?"

„Ne, nic takového nemám. Na to se taky Rossit ptal."

„Byl u Sandersové někdo z fakultní ten první den?"

„Myslíš návštěva? Kromě syna? Ne, nikdo. Víš sám, že nebyla ve stavu, aby přijímala návštěvy. Jen - Cam Mackie."

„Přišel tam ještě někdo jiný? Sestra, ošetřovatel, někdo v plášti, kdo ti nebyl povědomý?"

„Co máš na mysli?"

„Mohl se kolem tebe a Sandersové pohybovat někdo cizí, aniž sis to uvědomil? Na mém oddělení prochází tolik lidí v pláštích, že je už ani nevnímám.“

„Nevím, možná. Ale moje oddělení je o dost menší a přece jen přehlednější než tvoje. Sestrám by asi nikdo zvenčí neušel, zvlášť pokud by se chtěl dostat až sem,“ odpověděl. Rozhlédl se kolem.

Stále nemohl uvěřit, že se ocitl na svém vlastním oddělení jako pacient.

„Nevšiml sis, že by tě někdo často sledoval venku? Nechtěl ti někdo ublížit?“

„Co?“ vyhrkl překvapeně a zíral na mě.

Hned jsem zabrzdil. „To nic, promiň, zapomeň na to. Hloupý vtip. Jenom jsem si vzpomněl, jak jste dneska se Seanem dostali Hursta.“

Tvářil se pořád udiveně, ale zdálo se mi, že to nakonec přijal jako můj neúspěšný pokus rozesmát ho. Nesmím ho vyděsit a taky nechci vypadat jako cvok.

Cestou zpátky jsem se zastavil u sestry a podíval se na Stewartovu kartu. Dozvěděl jsem se, že všichni na oddělení berou orálně erythromycin jako prevenci pro případ výskytu Legionelly, ačkoli je Rossit ujistil, že to není nutné. Dobrý nápad. Možná by Janet i Michael měli udělat totéž.

Nepřestával jsem přemýšlet o tom, jak mohl Stewarta někdo infikovat bez jeho vědomí. I když se bránil, byl jsem přesvědčen, že i u něj na oddělení byli lidé, jichž si prostě nevšiml. Anonymní zaměstnanci nemocnice, kteří přicházejí a odcházejí, aniž by vzbudili zvědavost. Jak nenápadný je náš vrah? Dokážu ho někdy vůbec vyhnat ze stínu? Anebo bude nerušeně pokračovat?

Trochu naděje mi dodávalo vědomí, že Cam se pohyboval v kritické době kolem Sandersové i Stewarta. Snad mu utkvělo v paměti něco důležitého. Mohl si všimnout někoho z fakultní nemocnice, komu by „doma“ nevěnoval pozornost, ale kdo se mu vybaví, protože se setkali na oddělení Nemocnice u svatého Pavla. Zítra se ho zeptám, rozhodl jsem se.

Před domem mě napadla jiná zásadní otázka. Proč právě Stewart? Jaký měl někdo důvod, aby si ho vybral jako další oběť? Na nic rozumného jsem nepřišel. Najednou mě zamrazilo: co když je to jen demonstrace moci? Někdo nám chce ukázat, že může zničit každého, koho si zamane. Vzkaz od vraha, že jsme proti němu úplně bezmocní.

Janet si viditelně oddechla, když jsem jí oznámil, že brzy budeme oba pracovat na auditu ve fakultní nemocnici. Rázem ožila, ale všechna úleva znovu vyprchala - musel jsem jí říci o Stewartovi. Napadla ji samozřejmě ta nejhorší varianta.

Během večere jsem jí sdělil všechny další události dne. Nebylo to možná nejvhodnější téma ke stolu, ale chtěl jsem se ujistit, že jsem nepřehlédl nic významného.

Janet zůstala chvíli zticha a potom řekla: „Něco mi tu nesedí. Rossit. Jaký on má zájem na té připravované fúzi?“

Na Rossitovo chování na schůzi jsem si ani nevzpomněl, měl jsem plnou hlavu Stewarta.

„Jak - nesedí?“

„No, ať peče s Hurstem, co chce, ale když přijde na věc, ztratí místo. Šéfovat bude pochopitelně Cam, tak by tě měl spíš podporovat, a ne strašit lidi, co jsou proti, ne?“

„Víš, není tak úplně bez šancí, jak si všichni kolem myslí.“

„Vedle Cama?“

„Politika, děvče. S Rossitem by měl Hurst všechno jednodušší. Zaváže si ho a bude ho ovládat.“

„Pěkná všivárna.“

„Tohle samozřejmě udělá i na ostatních odděleních. Nechá si lidi, kterými bude manipulovat. Takže u nás - sbohem a šáteček.“

Nesouhlasně zavrtěla hlavou a usrkla své sody. S ohledem na možnost, že nenecháme Brendana jako jedináčka, se vzdala jiného pití.

„Jestli Rossit s Hurstem něco chystají, pak je sloučení naopak lákavou příležitostí, kterou si nenechá ujít.“

Janet zvedla obočí a chvíli přemítala.

„Něco na tom možná je," připustila nakonec.

Zvedl jsem vlastní sklenku s vodkou, zahnal myšlenku, že příroda je v tomto směru k mužům benevolentnější, zamíchal kostky ledu a symbolicky Janet přitůkl.

„Já zas nechápu, proč po mně Rossit tak jede kvůli Sandersové. Chová se daleko hůř než obvykle. A mě zaboha nenapadá, jakou výhodu by mohl mít z mého pádu."

Janet se zavrtěla. „Už se někdy proti někomu takhle domluvili? Pomáhal Rossit Hurstovi, když se chtěl zbavit nepohodlných lidí?"

Okamžitě se mi vybavila vzpomínka na ty dva, jak si na schůzi šeptají a ukazují na mě. Pokrčil jsem rameny.

„Ne, aspoň já o ničem nevím."

Janet se opřela a hrála si se sklenkou.

„Takže," zvedla palec a začala počítat, „Rossit zašel mnohem dál než obvykle, aby tě potopil." Přidala ukazovák. „Požádal Hursta, aby tě dostal před komisi dříve." Prostředník. „Nadšeně hájí sloučení, i když logicky by se měl bát, že přijde o místo. Možná má v rukávu nějaký trumf, ale musí mu být jasné, že naše nemocnice taky bude bojovat za vedoucí místa, stejně jako vy. Rossit musí mít v zásobě něco závažnějšího." Namířila teď ukazovák na mě. „Čeho se asi dočkáme teď?"

Často takhle sedáváme nad problémy - nápad vyvolá nápad, postupně dospějeme k řešení. Většinou se ale bavíme o dovolené, o úpravách v bytě, o umění. Třeba se naše metoda osvědčí i při pátrání po vrahovi, v jehož existenci věříme stále jen my dva.

Najednou jsem na něco přišel. Velká nesrovnalost, které si všiml Stewart. Prudce jsem se napřímil a luskl prsty.

„Janet, jsi skvělá! Kdyby chtěl Rossit nějaký trumf proti Camovi, proč by zlehčoval mou teorii s Legionellou v případě Sandersové?"

„Jak to myslíš?"

„Podívej: Cam jako vedoucí infekčního oddělení zodpovídá za všechny nemoci, kterými se tu lidi nakazili. Nedokázal vysvětlit dva předcházející případy u svého personálu. Vidiš nějakou vhodnější příležitost, jak zpochybnit Camovu autoritu, než poukázat na třetí? Tím by přece Rossit demonstroval, že fakultní nemocnice má

problém se smrtelnými mikroorganismy a Cam není schopen se s ním vypořádat. Kdyby se něco podobného dostalo na veřejnost, vážně by to ohrozilo smlouvy s pojišťovnou a Cam by měl po reputaci. Možná by Rossitovi přiklepli vedoucí funkci okamžitě."

Odmlčel jsem se, abych se nadechl. Lokl jsem si ze své sklenky. Janet se zamračila. Buď se jí nelíbilo, jak jsem do sebe obrátil čtyřicetiprocentní vodku, anebo přemýšlela o tom, co jsem zrovna řekl. Možná obojí.

„Tak proč to Rossit nerozkřičel hned ten první den?" pokračoval jsem rychle. „Nebo po pitvě? Tohle pro něj musel být dar z nebes, trumf v rukávu, mohl Cama zničit okamžitě. Když jsem přišel s možností infekce Legionellou, měl se mě zastat, a ne jít proti." Popadl jsem dech. „Tak proč se snažil každé zmínce o Legionelle vyhnout?"

Janet potřásla hlavou. „Nevím. Nic mě nenapadá," řekla tiše.

Chvíli jsme mlčeli. Janet pozorovala bublinky v sodovce, já se znovu opřel a díval se kolem sebe. Seděli jsme v útulném obývacím pokoji. Tady jsme jedli při svíčkách, kdykoli se nám naskytla možnost společné večeře; byl to klidný přístav, který nás chránil před shonem a zmatkem vnějšího světa. Z ulice sem dopadalo tlumené světlo pouliční lampy. Uklidňoval mě pohled na mahagonový stůl a na nábytek kolem. Plamen svíčky ozařoval soupravu šachových figur, jejich stíny tančily na zdi a vyvolávaly ve mně zvláštní pocity. Připadalo mi, že se domlouvají pohybem, zatímco já mohu jen přihlížet, aniž bych rozuměl.

Jako když hraju s Janet, napadlo mě. Vždycky mě porazí. Předvídá každý tah. Stejně jako Fantom i ona vynikala v umění obrany.

Díval jsem se dál na stíny na zdi a nesoustředil se na nic určitého.

Fantom se zatím dopustil jediné chyby: nepočítal s někým jako Janet, která objevila spojení mezi všemi třemi sestrami.

Na zdi za šachovnicí se střídavě objevovala a mizela věž následovaná koněm.

A možná počítal. Jestli je tak skvělý taktik, pak musel předpokládat, že někdo pozorný zjistí totéž, co Janet. Proč nepodnikl něco, aby se to nestalo?

„Janet," vytrhl jsem ji ze zadumání, „kdybys netušila, že Sandersová je infikovaná Legionellou, ale domnívala by ses, že má běžné stafylokokové onemocnění, napadlo by tě hledat souvislost mezi ní a ostatními dvěma sestrami?

Zamyslela se. „Nevím. Možná. Možná ne. Určitě by mě to nenapadlo hned, jako když jsem to věděla. Proč?"

„Třeba jsem něco přehlédl. Nepřemýšlel jsem o tom, že by se Sandersová mohla nakazit stafylokokem navíc, po Legionelle. Jednoduše jsem bral jako samozřejmost, že stafy v sobě měla, jako spousta nemocničního personálu. V nose, za nehty... to je přece úplně běžné. Bylo jasné, že stafylokoky by nepronikly do plic a nezpůsobily škodu v takovém rozsahu, kdyby jim cestu neuvolnila Legionella. Narušila stěny dýchacích trubic a poškodila plicní laloky. Jen jsem považoval stafylokokovou infekci za druhotnou, za náhodu. Teď už bych na to nepřísahal. Co když je neznámý nakazil stafem úmyslně?"

„Ale proč? Proboha proč by to dělal?"

„Třeba měl obavy, že třetí případ Legionelly by mohl vzbudit podezření. Použil ji jen proto, aby vyvolal stafylokokovou pneumonii. Až by zachvátila plíce v plném rozsahu, nikoho by nenapadlo uvažovat o Legionelle."

Janet se na mě upřeně dívala a čekala na pokračování.

„Vrah by se samozřejmě snažil potlačit každý náznak vedoucí k Legionelle."

Zarazila se a pomalu se zeptala: „To nemyslíš vážně, že ne?"

„Choval by se úplně stejně jako Rossit."

Ohromeně mě dál pozorovala. „Panebože!" hlesla.

„Esem v rukávu mohl být plán nakazit personál ve fakultní. Nebylo těžké si spočítat, co by následovalo, jaké důsledky by to mělo pro Cama. Jenže plán nevyšel. Sandersová šla k nám místo do fakultní a já diagnostikoval Legionellu."

Po tolika hodinách nejistého tápání jsem měl pocit, že jsem konečně narazil na něco reálného. Seděl jsem nehnutě a pokoušel se srovnat myšlenky. Má teorie měla hlavu a patu, a přitom mě zároveň děsila.

„Je tu jen jeden problém," ozvala se Janet. Okamžitě jsem zpozorněl. Promluvila tichým, chladným tónem, jímž obvykle oponovala svým kolegům ve velmi vážných případech.

Čekal jsem.

„Jak vysvětlíš, že si vybral jen lidi, kteří ponižovali a trápili pacienty?"

To jsem nedokázal.

10

V pátek ráno jsem jel do práce brzy nabral hodinové zpoždění. Auta na dálnici se dopředu pohybovala spíš přískoky, kam jsem dohlédl, viděl jsem jen střídavě blikající šňůry zadních světel. Nebe nad námi mělo temně šedou barvu, jen místy pronikly hradbou mraků slabé sluneční paprsky. Pomalé tempo mi moc nevadilo, měl jsem plnou hlavu rozhovoru s Janet.

Dlouho do noci jsme mluvili o Rossitovi.

„Když si nedokážeš vysvětlit důvody jeho chování, tak si je jednoduše vymyslíš,“ namítala. „Nahání mi to strach, ale jinak je to k ničemu.“

„Ale, Janet, je to stejné, jako tvůj nápad se sestrami. To byl taky dohad,“ bránil jsem se.

„Earle, nechci se tě dotknout, ale sám víš, že spoustu věcí prostě vycítím. Moje intuice funguje líp než tvá.“

Polkl jsem. Nemám jí hodit za šaty kostku ledu?

Vymyslel jsem novou teorii, stejně pochmurnou a znepokojující.

„Co když Rossit vzkřísil Fantoma, naučil ho, jaké smrtící techniky používat, a potom ho nechal řídit v nemocnici? Rossitův nápad, ale provedení zůstává na Fantomovi, který se mstí za pacienty?“

„Zase háček. Co Deloram? A pak, podle toho, cos mi řekl, byl Rossit v případě Delorama stejně vyděšený jako ty sám.“

Tím zarazila další fantazírování.

„Možná se mu celý podnik vymkl z rukou,“ zamumlal jsem.

„Moc se díváš na televizi,“ ukončila debatu a zahnala mě do postele.

Ještě jsem stihl zavolat na intenzivní a zeptat se na Stewarta.

„Víc kašle a zhoršilo se dýchání. Tlak má stále stejný," informovala mě sestra.

„Až se probudí, pozdravujte ho."

Ráno jsme oba zaspali, což se stávalo jen zřídka. Probral jsem se v sedm. Obvykle mě budí telefon nebo Brendan.

Ted' jsem se pomalu vlekl ke křižovatce a odbočil na kensingtonskou výpadevku, ale nepolepšil jsem si. Pět minut podél golfového hřiště, dalších pět kolem hřbitova. Na půl ucha jsem poslouchal rádio a znovu se vrátil k včerejší noci.

Nemohl jsem Janet upřít dobrý pozorovací talent a během společného života jsem se mnohokrát přesvědčil, že má opravdu dar intuice. Důvěřoval jsem jí. Pokud řekla, že něco nedává smysl, většinou se nemýlila. Ale věřil jsem i svému vlastnímu vnitřnímu hlasu, ať už si Janet o něm myslela cokoli. Část mých teorií o Rossitovi mohla být pravdivá. Možná jsem špatně odhadl motiv. Anebo byl motiv správný, ale špatné obsazení. Pravda, nápad s Fantomem v Rossitových službách byl dost přitažený za vlasy. Bylo by pěkně riskantní vydat se někomu takhle všanc. U Rossita se s jistotou nedá předpokládat nic, ale blázen není.

Konečně se přede mnou objevil výjezd z dálnice. V přecpaných městských ulicích jsem vyladil denní zprávy. Politika, počasí, sport, nakonec byznys. Mluvčí buffalské obchodní komory přemílala asi pět minut rostoucí ekonomické ukazatele, milionové investice, které mají naše město pozvednout ještě výš, a nízkou nezaměstnanost. „Jenom do vlastní kanceláře se lidi nedostanou," zabručel jsem a stiskl klakson, protože mi cestu zablokovalo nákladní auto. Pár dalších řidičů se okamžitě přidalo a na chvíli se rozpoutal nesnesitelný hluk. Možná by se vedení města mělo zamyslet nad problémy dopravy.

Vybavil jsem si obrázek, jak všichni sedí u nás v auditoriu a usmívají se. Jenže situace vůbec nebyla k smíchu. Na pódiu seděli vlivní lidé mající v rukou obrovské sumy peněz a rozhodující o existenci veřejných zdravotnických zařízení. Hurst radě vyhovoal. V očích jejích představitelů hájil zájmy nemocnice a poslouchal

jejich pokyny. Že byl ochoten přitom obětovat své podřízené, mu přišlo samozřejmé.

Znovu jsem ho viděl, jak si s Rossitem šeptají, ukazují na mě, a potom Rossitovo *zbodej to a naděláš si spoustu vlivných nepřátel*. Dosáhli jsme včera něčeho? A proč Rossitovi stálo za to mě osobně varovat? Stejně tak by mohl obejít nejméně dalších šest set lidí v sále.

Leda že by odhalení Fantoma ohrozilo fúzi, anebo alespoň Hurstovy nebo Rossitovy zájmy. Ve hře je moc a peníze. Sloučením vzniklý komplex bude mít k dispozici rozpočet ve výši půl bilionu ročně, což je pochopitelně lákavá vidina. Příležitost pro rozdělení rolí i pro nové hráče. Hurst a jeho suita bude pochopitelně usilovat o vedoucí postavení, ale stálo by to za vraždu? Zkusil jsem si představit, jak asi Hurst uvažuje. Co když on sám nebo společně se členy rady přesvědčil Fantoma, aby destabilizoval situaci ve fakultní nemocnici? Rossit by se snad dal pohnout k tomu, aby do věci zasvětil svého člověka a nechal ho manipulovat se smrtícími mikroorganismy. Později, kdyby se něco zvirtlo, by mně a Janet zabránil odhalit pachatele za každou cenu.

Hlasité houkání mě vrátilo do reálu. Došlo mi, že naskočila zelená. Šlápl jsem na plyn a co nejrychleji projel křižovátku. Za ní jsem se znovu zařadil do šňůry aut a myšlenkami se vrátil k Hurstovi. Pořád jsem nechápal, jak do všeho zapadá Stewart Deloram. Taký jsem si dokázal živě představit, jak by reagovala Janet. „Akta X, miláčku.“

Pár minut před osmou mě vytrhlo zvláštní oznámení v rádiu. „Vedení Nemocnice u svatého Pavla oznamuje, že z důvodů mimořádných technických oprav bude dočasně uzavřeno oddělení pohotovosti. Obnovení pravidelného provozu bude včas oznámeno. Správa nemocnice děkuje za pochopení. Nyní, vážení posluchači, zpět k předpovědi počasí. Tlaková níže se...”

„Co to sakra znamená?“ Okamžitě jsem popadl telefon. „Garnet,“ ohlásil jsem se.

„Už víte, co se děje?“ poznal jsem Susanne.

„Nevím ani zblo! Co to má znamenat?“ rozčiloval jsem se.

„Nemám ani ponětí, nikdo nám nic neřekl. Slyšeli jsme rádio zrovna jako vy. Sháněl vás Hurst, je to urgentní, říkála sekretářka." V pozadí jsem slyšel hlášení z reproduktoru. Někdo svolával všechny vedoucí oddělení, aby se neprodleně dostavili do malého jednacího sálu. „Co tím myslí - mimořádné technické opravy?" ptala se Susanne. „Žádná porucha na oddělení přece není."

„Nemám tušení. Hned zavolám Hurstovi. Měl bych dorazit tak za pět minut."

Jednou rukou jsem držel volant, druhou se pokoušel zvládnout telefon a přitom se snažil sledovat provoz na silnici. Nejprve jsem se dovolal do pekařství. Pak jsem vytočil Hurstovo soukromé číslo. Nic.

Čekal jsem na zelenou a rozladěně mačkal tlačítko pro obnovené volání. Vytrvale se ozýval jen krátký tón. Konečně alespoň naskočilo světlo a já mohl projet. Zkusil jsem pohotovost. Téměř okamžitě se znovu ohlásila Susanne.

„Nemůžu se dostat k Hurstovi, je tam pořád obsazeno. Už se vám podařilo něco zjistit, Susanne?"

„Ne, celé je to divné. Nikdo nám nic nevysvětlil, ale nakázali přemístit všechny pacienty do části, kterou loni z úsporných důvodů zavřeli. Představte si: máme nařízeno neodcházet z oddělení. Sanitáři a pomocný personál tu běhají v rukavicích a s maskami. Někdo by nám měl rychle říct..."

Mluvila dál, ale najednou mě zarazilo nové mimořádné hlášení. „A skutečně se zdá, že se tajemné síly dnes ráno soustředily na místní nemocnice. Porodnické oddělení fakultní nemocnice oznamuje, že s okamžitou platností přerušuje provoz až do odvolání, přinejmenším do dnešních odpoledních hodin. Všechny nutné případy..."

„Susanne, musím končit, jsem u vás za pár minut." Okamžitě volat Janet!

„Chvilinku, pane Garnete," odpověděla sekretářka, podle hlasu rozrušená stejně jako Susanne. Ve vteřině se ozvala Janet.

„Netuším, co se děje. Převážejí pacientky i děti do jiného křídla. Sestry i sanitáři mají rukavice a dokonce masky, každého jenom děsí." Byla rozzlobená.

„Nikdo vám nic neřekl?"

„Ani slovo. Čekáme na Cama. Nebo spíš tu musíme zůstat, dokud nepřijde."

Konečně jsem projel bránou Svatého Pavla.

„Janet, neslyšelas, že totéž je u mě na oddělení?" Podařilo se mi předjet mohutný vůz a zabrat prázdné parkovací místo. Řidič vztekle zatroubil a odjel si hledat nové.

„Panebože! Myslíš, že..."

„Nevím, Janet. Musím sebou hodit. Zavolám ti hned, jak budu vědět víc.

Znervózněl jsem a ruce se mi trásly. Nejdřív jsem nenašel správný klíč od vozu a potom mi vypadla aktovka. Phyllis Sandersová. Jedině ona spojovala všechny prvky. Janetin porodní sál, moje pohotovost, personál v maskách a rukavicích. Představa dalších možných obětí Legionelly mi naháněla husí kůži. Běžel jsem na oddělení. Koutkem oka jsem zahlédl, jak velké červené auto pořád ještě krouží po parkovišti.

Všichni se na mě okamžitě sesypali.

„...a nějaký úředník si vyžádal seznam pacientů od pondělka do dneška."

„...svolat všechny personál, který pracoval na oddělení během posledních pěti dnů..."

„...volali z laboratoře, že nám udělají testy."

Stál jsem v kroužku asi dvaceti sester, doktorů i rezidentů a čelil palbě jejich otázek a výtek. Byli pochopitelně rozzlobení i vyplašení, chtěli vědět, co se vlastně děje a proč jim nikdo nic nevysvětlí. Většina už měla rukavice i roušky.

„Poslouchejte, sám nevím o moc víc než vy," začal jsem a prodíral se k sesterně, „ale když mě pustíte k telefonu, za chvíli vám řeknu, o co běží."

Sanitáři převáželi nemocné do jiných pokojů. Susanne pobíhala mezi pacienty a trpělivě opakovala: „Je to jen dočasné opatření, dokud neopraví nějakou technickou závadu." Setkávala se s udivenými nebo ustrašenými pohledy. Lidé čekali další podrobnější vysvětlení, které jim ovšem poskytnout nemohla. Ve dveřích ji

zastavila ochranka. „Neodejdu odsud, nebojte se," řekla netrpělivě. Vrátila se zpátky do sesterny. „Jakým právem nás tu vlastně drží?" ptala se mě a kývla směrem k ostraze.

„Nevím." Když jsem přišel, hned ve dveřích mi muž v uniformě sdělil, že z oddělení nesmím odejít. Nedokázal mi vysvětlit proč a odmítl říci, co by se stalo, kdybych se pokusil pokyn porušit. „Kde je ten úředník, který si od vás vzal seznam pacientů, Susanne?"

„Netuším. Nic neřekl. Představte si: vzal si ten papír, samozřejmě v rukavicích, a uložil ho do igelitového sáčku. Jsme v karanténě - nebo co tohle všechno znamená?"

Jen jsem pokrčil rameny. Šel jsem k telefonu a vytočil číslo Hurstovy kanceláře. Ozvala se mi jeho sekretářka.

„Ach, pan Garnet," neznělo to příliš nadšeně. „Pan Hurst si s vámi chce promluvit. Dobře, že voláte."

Zatímco jsem čekal, až mě přepojí, díval jsem se kolem sebe. Všude pobíhali lidé v maskách a rukavicích.

Některé jsem znal, laboratorní technici, jiné jsem v životě neviděl.

Konečně se ozval Hurst.

„No, Garnete, to se vám zas něco povedlo! Kdybyste tak věnoval tolik energie vedení pohotovosti, jako vyplýváte na maření mých plánů! To by..."

„Co se tu sakra děje?" zařval jsem na něj.

Susanne i pár dalších lidí na mě udiveně zíralo.

„Asi bude lepší, když se k nám přidáte," pokračoval Hurst. „Ale doufám, že budete dodržovat bezpečnostní opatření. Všechno je vzhůru nohama díky vaší neopatrnosti!" Prudce zavěsil, aniž mi dal příležitost cokoli říci.

„Jdi se...", ulevil jsem si a praštil sluchátkem.

Susanne se otočila a za chvíli už jsem ji viděl v živém hovoru s ostatními. Občas se někdo podíval mým směrem. Chtěl jsem se zeptat sanitářů, jestli nevědí víc, ale vtom jsem zaslechl mužský hlas.

„Který z vás je doktor Garnet?" burácel.

Skupinka kolem Susanne ztichla a já vykročil, abych se představil. Pohled na návštěvníka mi skoro vyrazil dech. Obrovský bylo

slabé slovo. Zdálo se, že zabírá celou chodbu. Mohutný plešatý černoš s několika kufříky a krabicemi; některé tiskl v podpaží, jiné svíral obrovitými tlapami. Měl na sobě černožlutou teplákovou soupravu, která musela stát nejméně tolik, co můj nejdražší oblek, a na nohou obnošené kanady. Budil dojem, že právě dorazil z nějakého exkluzivního vojenského výcvikového střediska. Napadlo mě, že tenhle člověk by budil respekt i v růžových pantoflích. Uklidnilo mě, že se usmál, když jsem mu vykročil vstříc.

„Pan Garnet?“ zeptal se vlídně.

„Ano, to jsem já,“ řekl jsem a napřáhl ruku. Při pohledu zblízka jsem si uvědomil, že mohl být mého věku, ačkoli mocné vytrénované tělo mohlo patřit muži mnohem mladšímu.

Měl na ruku ochranné rukavice, ale nesundal si je.

„Promiňte, pane Garnete, odložil bych si věci tady na nosítka.“ Vyskládal bezpočet kufříků a nakonec jeden malý otevřel. Vytáhl balíček obličejových roušek a několik párů gumových rukavic. Přistoupil k Susanne a oslovil celou skupinku, která ji obklopovala. „Jsem Douglas Williams,“ představil se. Na jevišti by určitě nepotřeboval mikrofon. Budil přirozený respekt a upoutal okamžitě pozornost všech kolem. „Dokud nezjistíme nic bližšího, vezměte si, prosím, rukavice a masky, čistě jako preventivní opatření. Nepoužívejte ty, které máte na oddělení, protože mohly být kontaminovány.“ Rozdal nonšalantně náležité vybavení, jako by servíroval koktejly na párty.

„Co se tady děje?“ ptala se nervózně jedna sestra. Stejnou otázku bylo možno vyčíst z pohledů ostatních.

„Já vím, znepokojuje vás to, ale musíme zjistit, jestli se na oddělení nevyskytují rezistentní stafylokoky,“ vysvětlil Williams.

„Všechno kvůli tomu poslednímu případu?“

„A proč ten zmatek? Nikdy předtím jsme pacienty nestěhovali!“

„Nezavíralo se oddělení...“

Susanne se zamračila, když se Williams snažil lidi uklidnit.

„Máte úplnou pravdu, nic takového se předtím nedělalo. Jenže teď máme přísnější nařízení.“ Stále se snažil mluvit klidně a s úsměvem.

„Někteří z vás jsou ze státního úřadu, někdo patří ke zdejšímu personálu. Nevadí. Potřebujeme ode všech vzorky pro kontrolní testy." Otevřel další kufřík a vyndal spirálovité tyčinky běžně používané k odebírání vzorků z močové trubice při podezření na výskyt pohlavní choroby. Několik mužů se na Williamse podívalo s tázavým výrazem.

„Potřebuji vzorky z pokožky na rukou, zpod nehtů a nosní sliznice."

Otočil se ke mně: „Pane Garnete, mohli bychom si promluvit o samotě?" Podal mi také pár rukavic a pokračoval. „Dal bych si někde kávu. Měl jsem pohárek v autě, ale venku na parkovišti se mi nějaký cvok najednou málem zapletl pod kola, tak se rozlila."

„Myslíte, že to vezmou?" zeptal se mě. Seděli jsme u mě v kanceláři a pili kávu. Tady si konečně sundal roušku a oba jsme vychutnávali chvilku klidu.

„Dlouho určitě ne," varoval jsem ho. „Na to mají moc zkušeností, aby uvěřili, že se oddělení zavírá jen kvůli podezření na výskyt rezistentních stafylokoků. Promluvíme s nimi na rovinu, alespoň budou spolupracovat. Vy byste mohl začít se mnou." Když Williams seděl, kancelář se nezdála tak těsná. „Jaké instrukce jste dostal?" zeptal se přímo.

„Žádné. Nikdo mi zatím nic neřekl!"

„Poslyšte, nerozčilujte se na mě. Mě vytáhli před pětadvaceti minutami z hotelu, a to jen náhodou, protože jedu na univerzitu, kam mě volali kvůli zajímavému případu - botulismu u kachen," řekl bříte. „Dokonce ani nepracuju na oddělení pro sledování výskytu infekčních chorob nemocničního původu. Jenže když ten chlapík od vás - Russet?"

„Rossit," opravil jsem ho.

„Jo, Rossit. Když volal horkou linku v Atlantě ráno ve tři čtvrti na sedm a nadiktoval výsledky rozboru, zburcoval vedoucího sekce..."

„Vy patříte k Centru pro sledování infekčních chorob?" přerušil jsem ho. „Proč jste to neřekl?"

„Protože by všem došlo, že jde o něco výjimečně vážného, a vyděsili by se.“

„Máte víc případů s Legionellou?" Udělalo se mi zle při pomýšlení, že Neznámý rozesel mikroorganismy tentokrát po celé nemocnici. Možná se opravdu přestal kontrolovat a moje teorie nejsou až tak bláznivé, jak se Janet zdálo. „Kolik?" odhodlal jsem se dodat.

„Co?" Při zmínce o Legionelle si málem znovu vylil kávu. „O čem to mluvíte? Jaká Legionella?" vyštěkl.

Zamrazilo mě. „Tak kvůli čemu vás volali?" Mluvit pomalu a klidně mě stálo dost námahy.

Najednou si všiml výstřižku, který jsem předtím hodil na stůl a pak na něj zapomněl. Poklepal ukazovákem na stránku. Má poslední otázka ho viditelně zarazila.

„Díky tomuhle, samozřejmě. A podle toho, co mi faxovali, jste vy ten doktor, kterého napadlo nechat provést dodatečně kontrolní testy, když nezabral vancomycin. Určitě jste měl podezření." Znovu se podíval na výstřižek.

Trhl jsem sebou. „Prosím?"

„Zjištění minimální koncentrace stafylokoků s inhibičním účinkem na vancomycin. Nařídil jste ho v případě té pacientky... Saundersonové?"

„Sandersové," odpověděl jsem automaticky. Vyschlo mi v ústech. „Panebože, takže máme kmen odolný vancomycinu."

To přece nemůže být pravda. Jak by se Fantomovi dostalo do ruky něco tak exotického? Tohle je příliš nepravděpodobné. I můj požadavek, aby provedli dodatečné testy, byl spíš vstřícným gestem vůči Millerovi.

Rázem jsem měl znovu v hlavě zmatek. Williams si musel myslet, že mi přeskočilo.

„Copak vy vůbec nevíte, co se ráno stalo?" díval se na mě nevěřícně. Pohladil si mohutnou tlapou svou zpocenou lebkou.

Pořád ještě mi dalo práci promluvit tak, aby se mi netrásl hlas, ale pokusil jsem se: „Předpokládám... stafylokoky rezistentní k

methicillinu s inhibičním účinkem na vancomycin. Vzácný výskyt. Tokio, Michigan, New Jersey." Podíval se mi přímo do očí.

Žaludek mi vibroval. Cítil jsem hořkou pachut' v krku.

„Mrzí mě to, pane Garnete," řekl tiše, „ale z výsledků testů, které nám ráno poslal váš člověk, se jedná o zvlášť odolný kmen. Prakticky rezistentní vzhledem ke všemu."

Nesmysl. To byla moje bezprostřední reakce, první myšlenka. Příliš horlivý, ale uspěchaný laborant udělal chybu. Desetinná čárka. Špatný zápis. Teprve potom jsem dostal strach a hned nato se mi znovu málem zvedl žaludek. Vrah, který má v ruce zvláštní odolný kmen bakterií? To přece není možné. Vždyť i autor článku mluví o dvou letech, jak by se tedy ten kmen mohl objevit teď a tady? Odkud?

„Jděte mezi své lidi a buďte mezi prvními, kteří si nechají odebrat vzorky," ozval se Williams. Skoro jsem ho nevnímal, jako by jeho hlas doléhal odněkud z dálky. Vstal, skoro mě zvedl ze židle, chytil mě levičkou za ruku a vedl zpátky na oddělení. Postupně jsem se trochu probral.

„Takže protilátka neexistuje?" zeptal jsem se. Vlastní hlas mi připadal vzdálený a cizí. Můj mozek se pořád ještě bránil uvěřit tomu, co jsem před chvílí slyšel.

Williams si zřejmě neuvědomil plný dosah svých slov. Naprosto ignoroval mou otázku a nepřestával chrlit pokyny.

„Základní pravidlo, jak tyhle situace zvládnout, je lhát - musíte blufovat, předstírat, že všechno máte v ruce, nezaváhat ani na chvíli a nezpánikařit. Vy musíte uhlídat a povzbudit lidi, my se postaráme o všechno ostatní. Dokud se nepřesvědčíme, že se tu žádné nebezpečné bakterie nevyskytují, zůstane oddělení uzavřené. Tak se vzchopte, doktore! Nalaďte hlas a raději si natáhněte roušku, takhle vypadáte dost zničeně. No, to je trochu lepší."

Natahoval jsem nohy, abych mu stačil, vnímal jsem spíš jeho hlas než obsah toho, co říká, a v hlavě mi vířila spousta jiných myšlenek.

„Poslyšte, měl byste vědět, že celý tenhle případ..."

„Počkejte s tím, doktore, tady ne."

Můj personál se zatím shromáždil kolem týmu, který odebíral vzorky. Jak si Williams přál, šel jsem příkladem. Za okamžik jsem měl v nose dlouhou tyčinku a cítil ji v místech, o jejichž existenci jsem doposud neměl ani tušení.

„Nehýbejte se, pane Garnete," napomenula mě laborantka. Energický hlas a pevný pohled - šedé oči jsem viděl nad okrajem roušky - dávaly tušit, že ví, co dělá, a práci si nenechá nikým mařit.

Z očí mi vyhrkly slzy, když skončila s mým levým nosním kanálkem.

„Dopřejte mi minutku, než začnete na druhé straně," zaprosil jsem automaticky a zvažoval dál naše chmurné vyhlídky.

Povzdechla si a uložila použitý smotek do připravené lahvičky. „To nám bude trvat věčně," otočila se na Williamse. V rohu sedělo několik jejích „obětí" a zřejmě se navzájem litovaly nebo naopak snažily povzbudit. Všiml jsem si, že mnohým ještě slzí oči. Zdaleka jsem nebyl první, který si postěžoval.

Williams kývl směrem k hloučku a řekl ženě: „Jen co si trochu odpočinou, mohou vám pomoci. Bude se nám hodit každá ruka tady z pohotovosti, když nás čeká tolik pacientů."

Panebože! Ani mě nenapadlo myslet na to, že by se bakterie dostala mezi lidi venku. Zalil mě studený pot.

Laborantka přikývla, sejmula ochranný kryt ze sterilní tyčinky s očkem a věnovala se mé druhé nosní dírce. Potom odebrala vzorky zpod nehtů a nakonec mi otřela hřbety rukou i dlaně. Okamžitě jsem si znovu nasadil masku a rukavice. Chvilí na to promluvil ke všem přítomným doktor Williams.

„Žádám všechny zaměstnance pohotovosti, aby setrvali na oddělení v izolaci a nesundávali ochranný oděv, dokud se doktor Garnet a já nevrátíme z krátké pracovní porady. Dodržujte prosím striktně všechna bezpečnostní opatření." Z hloučku se ozvalo nesouhlasné mručení, ale nenechal se odradit a pokračoval: „Dnešní vyšetření se týká i desítek pacientů. Počítáme s vaší pomocí při odebírání vzorků, zatím se prosím připravte. Děkuji za pozornost." Obrátil se ke dveřím. Než vyšel na chodbu, zmačkal v ruce kelímek od kávy a hodil ho přes celou místnost přímo do koše. U vchodu

jsme si oba sundali rukavice, ochrannou roušku i plášť a všechno odložili do speciálního boxu. Williams zamával kartou se zvláštním kódem a kývl na ochranku: „Pan Garnet jde se mnou.”

„Všichni z pohotovostního si musí obléci sterilní ochranný oděv, rukavice a roušku, pokud se budou pohybovat v jiných prostorách nemocnice,” oznámil strážný a ukázal rukou na připravený vozík s hromádkou plášťů a ostatního vybavení. Zpětná izolace, jejímž účelem bylo chránit ostatní zaměstnance i pacienty Svatého Pavla před těmi, kteří už mohli být infikováni.

„Tak dobře, veliteli, jdeme na to!” pobídl mě, když jsem se převlékl.

Míjeli jsme cestou několik lidí. Udiveně se za mnou otáčeli. Ani v nemocnici není běžné, aby se někdo procházel v masce, rukavicích a ochranném oděvu. „To jste mi zrovna mohl zavěsit na krk zvonek,” zamumlal jsem k Williamsovi, ale nevěnoval mi pozornost.

Pár známých, které maska neoklamala, se zastavilo a vyptávali se, co se děje.

„Vypadá to, že se u nás zase objevily rezistentní stafylokoky,” pokoušel jsem se o lehký tón a zrychlil krok, abych předešel dalším zvědavým dotazům.

„Proč jste ale zavřeli oddělení?” zavolal kdosi za mnou. Otočil jsem se po hlase a pokrčil rameny: „To nebyl můj nápad. Snad je to přehnané!”

Kéž by, přál jsem si v duchu. Chytil jsem se té myšlenky jako pověstného stébla. Člověk není neomylný.

„Třeba existuje mnohem jednodušší vysvětlení: zmatek v laboratoři,” vyhrkl jsem a natahoval nohy, abych srovnal s Williamsem krok. „Nakonec, nakolik je pravděpodobné, že se Sandersová mohla nakazit výjimečně ničivým bakteriálním kmenem, jehož výskyt je hlášený odněkud z Japonska? Dva případy v celých Státech. Musíme provést znovu všechny kontrolní testy. Proč by zrovna ona...”

„Samozřejmě,” umlčel mě Williams mávnutím ruky. „Za chvíli sem dorazí celý tým lidí přímo z Atlanty, aby prověřili výsledky a navíc prohlédli nejen vaši nemocnici, ale i fakultní. Městská správa

pochopitelně pošle na místo své specialisty, kteří se včas postarají o vše potřebné." Na okamžik jako by zaváhal. „Promiňte, Garnete, ale když jste měl podezření na něco zvláštního a objednal jste testy, proč jste teď tak skeptický?"

„Někoho to napadlo přede mnou, já jen souhlasil, aby uvedli mé jméno." Už jsem nebyl tak žhavý mu vyprávět, že ty prakticky nezníčitelné bakterie jsou v rukou maniaka a nikdo neví, kdy s nimi vyrukují. Musím dobře zvažovat, co řeknu. „Zní to spíš jako fantazie," vypravil jsem ze sebe nakonec. „Ten článek naznačoval, že úplně odolný bakteriální kmen by se mohl vyskytnout nejdříve tak za dva roky. Jak by se sem dostal z Tokia tak rychle?"

„Pozor, autor uvedl během dvou let. U některých bakterií se vyvinula úplná rezistence na určité antibiotikum do tří měsíců. A vzdálenost už taky nehraje roli. Letadlem kamkoli do čtyřiaadvaceti hodin, což samozřejmě platí i pro mikroorganismy. Myslím, že tyhle nejsou z Tokia."

Připojili jsme se k hloučku lidí čekajících na výtah.

„Proč myslíte?"

„Vy jste ten článek nečetl?"

Cítil jsem, jak mi červeň stoupá do obličeje. „Jen zběžně," přiznal jsem.

„Říká vám něco pojem konjugace?" ptal se. Zavrtěl jsem hlavou.

Založil ruce na prsou a začal vysvětlovat.

„Různé typy bakterií se mohou dostat do těsné blízkosti a předat si vzájemně genetický materiál. V článku, který jste si vystříhl, popisoval autor případ, kdy splývají enterokoky odolné vancomycinu se stafylokoky rezistentními k methicillinu a vzniká organismus s rezistencí k oběma antibiotikům. Jeden z těchto genů, VanA, se už podařilo experimentálně vpravit do DNA u kmene *Staphylococcus aureus*. Ačkoli vědci použili rekombinační techniky - k narušení řetězců DNA použili specifické enzymy, izolovali gen VanA a vložili ho do DNA-řetězce bakterie rezistentní k methicillinu - jejich úspěch jen potvrzuje možnost, že obdobný transfer může proběhnout přirozenou cestou v živém organismu."

Odmlčel se na chvíli, než přednesl dramatický závěr.

„Podmínky, za kterých se konjugace a následně i úspěšný přenos mohou uskutečnit, jsou naprosto jednoduché. Oba typy bakterií žijí vedle sebe v zažívacím traktu v tenkém střevě. Jelikož ke konjugaci dochází prakticky neustále, dříve nebo později se uvolní specifické geny podmiňující rezistenci k vancomycinu, včetně VanA, a začlení se do řetězce DNA bakterie odolné vůči methicillinu. Pokud člověk nedodržuje základní hygienická pravidla, dostane se pak mikroorganismus snadno do okolního prostředí.“

Přijel výtah, otevřely se dveře, ale já jsem byl stále šokovaný účinkem Williamsových slov. Nikdo nenastupoval. Ani jsem si nevšiml, že hlouček kolem nás ztichl. Williams mluvil jasně, zřetelně a hlasitě, takže nemohli neslyšet. Instinktivně poodstoupili o dva kroky. Už ráno se pochopitelně rozneslo, že pohotovost je do odvolání uzavřena, dokonce už stačily vzniknout nějaké fámy, které ještě přibarvily skutečnost.

„Ach, bohudíky, že něco takového nemáme u nás,“ řekl jsem velmi nahlas a konečně vešel do kabiny. „Připadá mi alespoň, že naše stafy rezistentní k methicillinu jsou naprosto rutinní záležitostí.“ Dveře výtahu se zavřely.

Skupinka trochu oddychla, ale přesto jsme nahoru jeli sami.

„To se vám docela povedlo,“ pochválil mě Williams a kývl hlavou. „I tak je kolem dost řečí a během dalších dnů ještě bude.“

Kráčeli jsme chodbou kolem kanceláří.

„Občas zapomenu, že mluvím moc nahlas,“ přiznal. „Možná důsledek práce - kachnám je jedno, co říkám,“ zasmál se. Podíval se na mě a luskl prsty: „Dole jste mi chtěl něco vysvětlit a já vás přerušil. O co jde?“

Presvědčil jsem v duchu už sám sebe, že mu nedokážu říci *Sandersová byla zavražděna*. Mimo to, prohlídka se stejně musí dokončit; moje teorie výsledky neovlivní.

Zahnuli jsme za roh a konečně stáli před párem mohutných dubových dveří, které sahaly až ke stropu. Pomyslel jsem na lidi, s nimiž se za nimi máme setkat, a odpověděl: „Je to trochu složité. Probereme to raději až potom, v klidu.“ Musím s ním mluvit o samotě, ne s Rossitem nebo Hurstem za zády a s hodinkami v ruce.

Pokrčil rameny. „Dobře. Bude to muset počkat. Teď máme jinou práci - udržet je na uzdě." Kývl hlavou a palcem ukázal na dveře zasedačky. „Když se něco vyvrbí, největší problémy jsou vždycky s vedením. Zapřou, co se dá, pak se začnou navzájem obviňovat nebo se vrhnou na doktory, všichni se snaží chránit si vlastní zadek. Jako by mohli umlátit bacily řečením." Aniž zvolnil tempo, otevřel dveře dokořán a napochodoval dovnitř. Vypadal spíš, jako by přišel někoho přinejmenším zatknout.

„Dobrýtro!" zahlaholil. Dveře stále ještě duněly zpětným nárazem. „Jsem Douglas Williams z Centra pro evidenci a výzkum infekčních chorob. Jsem pověřen vyšetřováním vašeho případu. Ode dneška přebírám řízení a nesu plnou zodpovědnost za řádný průběh zásahu."

Všichni v místnosti okamžitě ztuhli. Rossit a Hurst, kteří spolu předtím o něčem živě diskutovali, zírali teď na Williamse div ne s otevřenou pusou. Několik lidí jsem neznal vůbec - zřejmě zástupci místní hygienické správy nebo členové městského výboru státní zdravotní péče. Mlčky stáli, kelímky s kávou na půl cesty k ústům.

„Všichni se teď prosím posad'te. Čeká nás spousta práce." Williams maličko ztišil hlas, ale vzbuzoval stále stejný respekt. Osm či devět vedoucích oddělení, kterých se bezpečnostní opatření dotýkala nejvíc, se rychle posadilo. Sean na mě jako obvykle přátelsky mrkl, ale tentokrát jsem v jeho očích postrádal veselé jiskřičky. Len Gardner, patolog, měl před sebou na stole hromadu papírů. Nepochybně případ Sandersové, domyslel jsem si. Usmál se na mě a lehce pokynul na pozdrav. Arnold Pinter, primář interny, se tvářil ještě víc vyplašeně než obvykle. Neobratně si přitáhl židli vedle Hursta a příkrčeně se posadil. Také ostatní - lidé zvenku i od nás z nemocnice - si našli přijatelná místa a usadili se. Prohlížel jsem si je, jak upírali pohledy na Williamse. Bezpochyby měl situaci pevně v rukou, s jedinou výjimkou. Rossit.

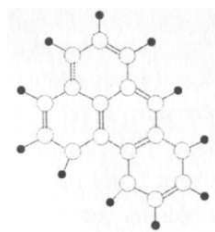
„Je pro nás nesmírným potěšením a zároveň překvapením, že jste nás navštívil," vrhl se k Williamsovi, aby mu potřásl rukou. Williams se maličko zachmuřil.

Rossit tomu nevěnoval pozornost a pokračoval: „Netušil jsem, že náš problém vzbudí pozornost tak vyhlášeného odborníka." Otočil se do sálu a vysvětlil: „Doktor Williams je génius ve svém oboru. Zabývá se studiem přenosu infekcí v souvislosti s přemnožením hlodavců, blech, klíšťat a jejich výskytem v lidských sídlištích. Například jeho výzkum Hantaviru na jihozápadě..."

Rossit mlel dál své chvalozpěvy a Williams na něj vztekle shlížel. Situace mu byla očividně krajně nepříjemná. Napadlo mě, kdyby si Rossita vysadil na rameno, vypadali by jako dvojice z cirkusu, něco na způsob Obr a Paleček.

„Tak, je čas pustit se do práce," ukončil rázně Rossitův projev při krátké pauze. Doktůrek celý zrudl a zatál zuby. Beze slova se posadil.

Nepřestal jsem ho sledovat. Za normálních okolností bych výstup pustil z hlavy, nanejvýš večer pobavil Janet, jak se Rossit pokusil vydrápat na žebříčku politicky vlivných o příčku výš. Jenže okolnosti nejsou normální. Po nemocnici se potuluje vrah... V podvědomí se mi okamžitě zrodila myšlenka. Kdyby Rossit opravdu znal pozadí smrti Phyllis Sandersové, nebylo by logické, že se snažil udělat na Williamse dojem? Později by mohl ovlivnit vyšetřování, anebo alespoň získávat informace z první ruky. Šlo mu skutečně o tohle?

Nemocnice jako Sv. Pavel, čítající osm set lůžek, v níž zároveň probíhá i výuka studentů a příprava budoucích lékařů, zaměstnává kolem tří tisíc lidí. Nastane-li výjimečná situace, mnozí se samozřejmě začnou chovat jinak. Rutinní práce získá na důležitosti, běžné úkony jsou prováděny s větší pozorností, na chodbách vycítíte zvláštní atmosféru. Personál prochází kolem rychleji, rozhovory se omezí na pár slov a někdy zůstane jen u pokynů a nezbytných dotazů. Zdá se to neuvěřitelné: i schůze jsou kratší a přímo k věci.

Sotva jsme začali jednání s Williamsem, vyrušila nás laborantka s výsledky rozborů. Oznámila, že zhruba deset našich lidí vykazuje příznaky nachlazení - bolí je v krku, teče jim z nosu, kašlou - ale v daném okamžiku to není nic vážného. Williams nařídil, že všichni musí zůstat v karanténě. Požádal, aby je někdo pravidelně kontroloval. Shodli jsme se, že pravděpodobně půjde o chřipku. Pokud by se však objevil hnisavý hlen, musely by se okamžitě provést další testy na přítomnost grampozitivních bakterií a vyloučit možnost stafylokokové infekce. I kdyby byly výsledky negativní a žádné koky ve vzorcích nebyly, stále ještě není skupina bez rizika. Při chřipce mohou stafylokoky proniknout do hlubší plicní tkáně, podobně jako se to stalo Phyllis Sandersové díky Legionelle. Kdyby fungoval někdo jako přenašeč a měl „superodolné“ bakterie v sobě, pak by mu v případě chřipky hrozilo nebezpečí, že se u něj rozvine i druhá, zhoubná infekce. V každém případě však všichni bez rozdílu musí počkat osmačtyřicet hodin na výsledky kontroly naočkovaných kultur.

Trval jsem na tom, že půjdu a osobně s těmi lidmi promluvím. Zkusil jsem je ujistit, že se jedná jen o nutná preventivní opatření, ale

nebylo mi příliš dobře, když jsem je odváděl do vyhrazeného pokoje. Hrdinně vtipkovali o lékařském klubu, ale smích nezněl příliš vesele. Poučil jsem kolegy, kteří budou skupinku průběžně sledovat, aby jim neunikl žádný příznak nasvědčující přítomnosti Legionelly.

Chvíli se domlouvali, jak izolovat případného přenašeče. Já se vrátil zpátky nahoru. Jako obvyklá opatření se většinou praktikovalo opakované mytí rukou a vydrhnutí kůže za nehty antibakteriálním mýdlem, do nosu si člověk nabral pořádnou dávku mupirocinové masti jinak používané na odřeniny a škrábance. Výsledky však nebyly nijak slavné a většina mikroorganismů zásah přežila.

„U nových kmenů bude tenhle způsob možná naprosto neúčinný," řekl Williams vážným hlasem. Ačkoli to zní neuvěřitelně, ani moderní nemocnice neměly spolehlivou metodu dekontaminace použitelnou v případě přenašeče. „Jestli se opravdu někdo pozitivní objeví, budeme muset experimentovat. Možná by se dala propláchnout nosní dutina. Zkusili bychom protáhnout hadičku z úst do nosohltanu a nosní dutiny."

Ucítil jsem pachut' na jazyku.

Williams pokračoval v organizaci: nařídil, abychom zrentgenovali všechny pacienty, kteří od pondělka byli ošetřeni na pohotovosti včetně všech, kteří přišli s nimi. Nemusel jsem dlouho počítat; z výkazů jsem věděl, že našim oddělením prošlo zhruba osm set pacientů. Většinu z nich někdo doprovázel.

„Uvědomujete si, jaké náklady si taková operace vyžádá? Kolik lidí, času a materiálu budeme potřebovat?" zeptal jsem se ho a upřel pohled na Hursta. Nechtěl jsem, aby nám všeho dal jen polovinu.

Dostal jsem za úkol zřídit čtyřicet kontrolních stanovišť v auditoriu a obsadit je lidmi z pohotovosti. Doktoři, sestry, sanitáři, rezidenti - všichni, kteří netrpěli příznaky chřipky, měli pomáhat s odbavením pacientů.

„Náklady na kontrolu personálu i ostatních samozřejmě nepůjdou z vašeho rozpočtu," ozval se Hurst, ale nepodíval se na mě. Otočil se k Rossitovi a něco mu šeptal. Zaslechl jsem útržek odpovědi, „...a kdyby se o ni postaral včas..., vyhnout celému tomuhle zmatku..."

Nahrnula se mi krev do hlavy. Cítil jsem, jak postupně rudnu a přitom se mě zmocňoval vztek.

Mé oddělení zůstane uzavřeno, dokud neskončí odebrávání vzorků a nedozvíme se výsledky. Celé bude důkladně umyto a vydezinfikováno.

Rozešli jsme se pověření různými úkoly. Kdo ze zaměstnanců neměl službu, toho zavolali, aby pomohl zvládnout mimořádnou situaci. Posbírali jsme mikroskopy a potřebné vybavení ke kultivaci jsme si vypůjčili z různých zařízení ve městě. Na chodbách jsme zřídili provizorní laboratoře; naše vlastní prostory pochopitelně nestačily. Našlo se několik dobrovolníků, kteří okamžitě sbírali důležité údaje a ukládali je do počítače.

Pozoroval jsem, jak se každý kolem snaží, aniž by tušil, že všechno je dílem neznámého člověka. Stále silněji jsem pociťoval nutkání svěřit se Williamsovi.

Oficiální verze zůstala stejná, ovšem vysvětlení znělo dost nepravděpodobně.

„Testujeme účinnost našich provozních bezpečnostních opatření pro případ výskytu vzácného bakteriálního kmene. Musíme se ujistit, že žádný z našich pacientů není ohrožen stafylokoky rezistentními vůči methicillinu.“ Nebyla to lež, ale také ne celá pravda a já měl nepříjemný pocit pokaždé, když jsem tuhle formulku někomu opakoval.

Williams navrhl další postup.

„Nechci velkou publicitu, žádné vysílání v rádiu,“ řekl rovnou. „Raději každého pozveme osobně. Musí se dostavit. Nezbytná kontrola. Žádné velké vysvětlování.“ Dohodli jsme se na znění telefonátů a pověřili veškeré administrativní síly, aby sezvaly první várku.

Rozsah celé akce byl závažný, rychlost obdivuhodná. Pravdou ovšem zůstalo, že ve století vyspělé techniky a zázračných léků stejně bojujeme s bakteriemi těmi nejstaršími prostředky - mýdlem, dezinfekčním roztokem a izolací.

Z očí se jí řinuly slzy, drobný obličej ustrašený a snažila se vymanit z mého dosahu. „Mami!“ naříkala. Zasunul jsem jí opatrně tyčinku se smotkem gázy do nosu. Okamžitě začala vzlykat.

„Co jí to děláte?“ obořila se na mě její matka, objala děvčátko a nepřátelsky se na mě podívala. Holčička se jmenovala Cynthia, bylo jí šest a měla tu smůlu, že ji matka přivedla na oddělení s bolavým krkem právě v den, kdy jsme přijali Phyllis Sandersovou. Seděla matce na klíně a oběma jsem měl odebrat příslušné vzorky. Ruce, nehty, nos - se vším jsem byl v minutě hotov. Vysvětlování trvalo nekonečně dlouho. Během hodiny se mi podařilo vyšetřit jen šest lidí.

„Promiňte,“ řekl jsem matce. Pak jsem se holčičce podíval do očí a zkusil ji uchlácholit: „Cynthia, jsi statečná slečna. Já vím, že je to nepříjemné, ale musí to být. Chvilku si odpočineme, než se dáme do té druhé dírký.“ Uložil jsem mezitím smotek se vzorkem do připravené zkumavky.

„Já už nechci!“ plakala Cynthia a zabořila obličej matce do klína.

Ta se trochu zachvěla. „Nestačí to, pane doktore? Máte moje vzorky a přece jste mi řekl, že možnost je velmi malá. Proč ji trápit znovu?“ namítla.

„Je mi líto, ale opravdu musím vzít ještě ten poslední,“ odpověděl jsem jí a znovu promluvil k děvčátku: „Už jen chvilíčku a bude to za námi. Víš, že mi ráno dělali totéž? A ječel jsem dvakrát tolik než ty.“

Poočku se na mě podívala.

„Dole v kantýně mám přátele, kteří dají zmrzlinu každému, kdo je statečnější než já.“

Zkoumavě se mi podívala do očí. Od hlavy k patě v ochranném plášti, v rukavicích a s maskou na obličejí jsem určitě obavy lidí nezmenšil. Přesto jsem Cynthii něčím zaujal, protože druhý stěr jsem měl v okamžiku. Ani nehlesla.

„Jmenuju se Garnet,“ představil jsem se matce. Dejte si dole pořádnou zmrzlinu a řekněte, aby mi to připsali na účet.“

„Můžu jim říct, že jsem byla statečnější než vy?“ ptala se dychtivě holčička. Úplně se rozzářila, že už je po trápení.

„Samozřejmě, musíš," zasmál jsem se, „jinak by ti přece nedali tu zmrzlinu."

„Kdy dostaneme výsledky, pane doktore?" ptala se matka.

„Za dva dny. Ale jak jsem říkal, je velmi nepravděpodobné, že bychom něco našli."

„A kdyby?"

„Pak si budete muset umývat ruce dezinfekčním mýdlem a dostanete speciální mastičku do nosu," odpověděl jsem a snažil se nezačervenat.

„Děkujeme, pane doktore," rozloučila se žena. Holčička vesele poskakovala před ní. Potom mi obě zmizely z dohledu.

Označil jsem pečlivě zkumavky se Cynthiinými vzorky a vyzval dalšího. Pomalu ke mně přistoupila starší černoška. Při chůzi se opírala o hůl.

„Dobrý den, paní," začal jsem. „Jmenuji se Garnet a potřebuji vám odebrat pár vzorků kvůli kontrole. Nemusíte se bát. Teď prosím maličko zakloňte hlavu, ano, takhle. To je ono..."

Pokračoval jsem a hlavou se mi honila jediná myšlenka. Bůh nás ochraňuj, aby někdo z těchto lidí onemocněl a vyšlo najevo, jak jsme všem lhali.

A pak začaly první problémy.

Skupinka lidí v karanténě se zpočátku bez odmluvy smířila se svým osudem. Považovali izolaci za rozumné řešení. Báli se o vlastní zdraví a ještě více o své rodiny, nechtěli doma nikoho nakazit. Potom ale Rossit přišel s nápadem, aby se podrobili očistné kůře hned, bez ohledu na výsledky, což ovšem bylo v rozporu s Williamsovými pokyny. Najednou už nestačilo vysvětlení, s nímž se předtím spokojili. Nejdřív jsem zaslechl nespokojené hlasy, později přerostly v přímé protesty. Držíme je v izolaci, což je omezování svobody, a navíc je podrobujeme nějakému zákroku bez jejich souhlasu.

„To je přece idiot," rozčílil se na adresu Rossita Williams.

Anebo to udělal schválně, pomyslel jsem si.

Šli jsme s Williamsem do pokoje, kde čekala skupinka s chřipkovými příznaky. Williams se snažil všechny ujistit, že Rossit nemá

právo proplachovat někomu nosní dutinu bez příčiny, ale dorazili jsme pozdě. Mnozí už stačili zalarmovat svého právníka a do celé věci se už vložili i zástupci odborů a hygienické správy. O patro výš už probíhala bouřlivá diskuse.

„Nikdo nebude mluvit s reportéry," poručil Williams. „Všechny informace budu vydávat já." Narychlo svolal krátkou schůzi. Rossit chyběl.

Brzy nato dorazili první zástupci médií. Byli bojovně naladěni, takže mi došlo, že je musel zavolat někdo ze skupinky v karanténě. Vrhli se i na orgány státního zdravotního úřadu a zpochybňovali oprávněnost našich opatření.

Jedno z nejhorších vystoupení se odehrálo v auditoriu. Na pódiu se rozohňoval zástupce tisku vybavený mikrofonom, který přinesla sestra. „Osobní svoboda versus státní zdravotní péče. Velký Bratr se stal Velkým Doktorem? Když muži a ženy v bílých pláštích začnou rozhodovat o tom, co je pro nás nejlepší.." Shodou okolností byl v sále i Williams. Právě poskytl jednomu novináři rozhovor, v němž se snažil uklidnit rozjitřené emoce, mluvit rozumně.

„Skončete s tím žvaněním!" houkl přes celou aulu dolů k pódiu. Potom zavrtěl hlavou a odcházel. Všiml jsem si, že je mnohem vážnější než ráno.

Brzy po poledni přerostl převážně tichý nesouhlas v otevřenou revoltu podněcovanou jednáním zástupců tisku a místních reportérů. Na kontrolních stanovištích se objevovalo čím dál méně lidí. I přes nízký počet vyšetřených trval Williams na tom, aby pravá příčina zůstala veřejnosti utajena.

„Jinak nemocníci zachvátí panika," varoval, „a nemocní budou chtít jít domů. Pro lidi, jejichž stav není stabilizovaný, by mohl přesun skončit smrtí."

„Ale takový odchod přece nemá logiku," namítal jsem.

„Panika ji taky nemá. Viděl jste, jakou škodu dokážou napáchat sdělovací prostředky. Představte si, že reportérům oznámíte: *máme tu všemu odolné bakterie, které usmrtí člověka do osmačtyřiceti hodin. Někdo z personálu je klidně může mít na ruce nebo v nose, aniž by o tom měl sebemenší tušení, takže je může bez zábran rozsévat kolem*

sebe." Nadechl se. „Jaká bude první reakce pacientů? Okamžitě co nejrychleji opustit nemocnici. A jejich rodiny je samozřejmě budou v jejich rozhodnutí podporovat. Myslíte, že by se nám podařilo zvládnout hromadnou hysterii?" zeptal se pochybovačně.

Nelíbilo se mi naše polovičaté vysvětlení, ale představa chaosu v nemocnici byla ještě horší.

Vystřízlivěl jsem vzápětí díky náhodě. Stal jsem se svědkem rozhovoru mezi rezidenty. Ten mě nenechal na pochybách, jak postupovat dál.

Stále ještě nám zůstalo pár pacientů, kteří navzdory cirkusu kolem čekali trpělivě na odebrání vzorků. Poblíž mého místa pracoval mladičký rezident. V krátké pauze se otočil ke kolegům a dost nahlas pronesl: „Stejně nevěřím tomu, co nám říkají."

Hlavička, pomyslel jsem si hořce.

„Zrovna jsem četl zajímavý článek, který by mohl vysvětlit tenhle zmatek."

Hned jsem zpozorněl. Všiml jsem si, že upoutal nejen pozornost kolegů, ale i všech lidí v jeho doslechu. Zhlédl jsem i nějakého reportéra, který si okamžitě začal chystat mikrofon.

„Zmiňovali se o stafylokoku rezistentním k methicillinu, ale jedná se o nový vzácný kmen."

Položil jsem tyčinku se smotkem do zkumavky a chystal se přiskočit ke studentovi, abych ho umlčel. Pozdě.

„Je to nějaký zvlášť nepříjemný kmen, potvrdili ho v Ontariu. Infikuje třicet procent nositelů. Určitě ho někdo zavlekl sem. Turista nebo obchodník, tipoval bych."

Vydechl jsem úlevou a vrátil se k práci. Věděl jsem, o čem hovoří. Na tenhle kmen naštěstí stačil vancomycin. Existoval poměrně dlouho, ale nedávno způsobil větší komplikace v okolí Toronta a to zřejmě podnítilo autora ke zveřejnění zmíněného článku.

Ve vteřince se ke studentovi přitočil muž s mikrofonem. Mladík se důležitostí celý rozzářil a s naprostou jistotou promlouval o ontarijském mikroorganismu. Několik jeho kolegů přikyvovalo. Zřejmě o bakteriích také četli anebo o nich slyšeli na přednášce. Do debaty se zapojilo i pár sester, které vyslechly hovor a teď

vyjadřovaly určité obavy. Některé měly přátele v karanténě na vyhrazeném oddělení, a tak se vyptávaly na podrobnosti. Rezidenti všechny ujistili, že agresivní mikroorganismy se dají zlikvidovat běžně dostupným antibiotikem.

Řeči o *ontarijské bakterii* se brzy roznesly a zdomácněly v celé nemocnici. Prozrazený „pravý důvod“ karantény i kontroly pacientů se stal veřejným tajemstvím. V půl třetí se zpráva objevila v rádiu a zalarmovala lidi natolik, že přece jen přicházeli ve větším počtu a nechávali si bez protestů odebrat vzorky. Zároveň však hlasatel zdůraznil, že existuje účinný lék, takže veřejnost nezpanikařila. Kolem třetí vypadal svolně i personál v karanténě, jen právníci nahoře se ještě dohadovali. Williams si mnul ruce: „Líp bych to sám nezaranžoval.“ usmíval se spokojeně, když jsme na chvilku vyšli ze sálu. Stáli jsme na chodbě vedle auditoria. Chaos opadl, testování probíhalo hladce. Chtěl jsem si konečně s Williamsem promluvit a přesvědčit ho, že mezi smrtí Sandersové a ostatními případy výskytu Legionelly existuje souvislost. Jenže jsem neměl příležitost.

„Pane Williamsi,“ ozvalo se před námi. Hurst. Spěchal k nám, přesněji k Williamsovi. Mně nevěnoval špetku pozornosti. Vzal Williamse za rameno a vysvětloval: „Přijeli vaši kolegové z Atlanty. Čekají na vás nahoře.“

Williams se omluvil a odešel. Hurst chvíli počkal, a když si byl jist, že nás Williams neuslyší, zasyčel: „Na celé věci mě těší jediné - po tom, co jste tady způsobil, se vás konečně můžu zbavit!“

Otočil se a vyrazil za Williamsem.

„Přesně jako u vás, jenom víc zmatku, matky se pochopitelně bojí o miminka.“ Volal jsem Janet a vyličil jí, co se tady celý den dělo. Měl jsem trochu času na večeri, takže jsem s ní mohl promluvit. I ona dostala ráno stručné přísně tajné vysvětlení o možném výskytu „ultrarezistentních“ bakterií. Zbytek dne pak strávila podobně jako já - odebíráním vzorků, uklidňováním, vysvětlováním. Teď byla unavená, hlavu plnou obav.

„Co vaši lidé?“ zajímalo mě.

„Taky jako u vás. Pár sester s příznaky chřipky zůstalo v izolaci, dokud nebudou hotové výsledky. Máme jednu výhodu: když se objevila první Legionella, Cam nařídil prohlídky zaměstnanců, nejrůznější testy na infekce, které mohou mít původ v nemocnici.

Každého zkontrolovali před pěti týdny a na mém oddělení nebyl nikdo pozitivní. Ani Sandersová. Takže jako potenciální přenašečka připadala v úvahu tři týdny před nástupem na dovolenou."

„Taky se tím vymezuje doba, kdy se sama nakazila," poznamenal jsem. Kdyby se nám podařilo zjistit, kde se pohybovala a s kým přišla do styku, mohlo by nám to pomoci v pátrání po zdroji."

„Hm, pokud ovšem dokážeme někoho přesvědčit, že byla zavražděna. To by stálo spoustu hodin navíc."

„Mluvilas s někým z Centra o těch případech s Legionellou?" Povzddechla si. „Ještě jsem se k tomu nedostala a dneska už to neudělám. Všichni jsou posedlí tou novou bakterií. Až skončíme s první prohlídkou a budou čekat na výsledky, zkusím s nimi promluvit. Mám dojem, že i Michael už přemýšlí mezi možnou souvislostí všech tří Legionell. Ráno u nás na schůzi. Cam přišel s tou bombou o nezníitelné bakterii, co se našla u Sandersové, a Michael se mi omluvil, že mi předtím nevěřil. Zdálo se mu to moc fantastické, říkal, že nikdy o ničem podobném neslyšel. Dost to s ním otřásl. Pak se sháněl po dřívějších obětech Fantoma. Měla jsem potom hodně práce u sebe na oddělení, tak jsem se za ním ani nezašla podívat. Nevím, jak pokročil." Otřásl jsem se.

„On je dole v archivu sám?"

„Poslouchej, moc jsme toho nenamluvili. Ptala jsem se ho, jestli jde někdo s ním, ale jenom se smál. Když je tu plno expertů z Atlanty, těžko se tu bude potulovat nějaký Fantom. Ti chlapi jsou horší než vojsko," napodobila Michaelův tón, kterým mluví, když s něčím nesouhlasí. „Doufám, že je v pohodě," dodala nakonec. Vycítil jsem, že znervózněla.

Možná ano, možná ne. Vojsko v bílém se nestará o fantomy, vždyť je to ani nenapadne, takže vrah může jednat dál. Navíc ho třeba vyděsil náš preventivní zásah a bojí se prozrazení.

Janet mě probrala ze zamyšlení. „Musím zpátky, Earle. Mimochodem, sekretářka mi volala, že mi ráno donesli náruč růží, jenže jsem neměla čas se utrhnout a přečíst si věnování. Tys je poslal?“ „Ne, ty patří k Michaelově omluvě,“ usmál jsem se. „No to je ale smůla! Už jsem se chystala, jak se sejdem na parkovišti u tebe v autě. Pochopitelně v rukavicích a pláštích, ale vespod vůbec nic!“

Večer jsme ukončili prohlídky, zbytek - lidi, kteří nepřišli sami nebo se nám je nepodařilo zastihnout u telefonu - vezmeme v sobotu. Skupinka na izolaci uznala, že je lepší pro ně i jejich blízké, když zůstanou v nemocnici. Zatím pochopitelně pořád nevěděli, jaké nebezpečí jim možná ve skutečnosti hrozí. Váhali jsme, co si počít s ostatními. Všichni musí počkat osmačtyřicet hodin. Ale kde? Pustíme je domů? Nebo si je necháme tady?

„Jestli mají ty bakterie někde na kůži nebo za nehty, když půjdou domů k dětem, teoreticky je to riziko. Stačí škrábanec, čerstvá odřenina...,“ vysvětlil Williams ráno na schůzi.

Brendan. Zatrnulo ve mně. Co když už jsem něco přinesl domů?

„Můžeme vyhradit další pokoje pro všechny, kteří tu zůstanou dobrovolně,“ navrhl jsem.

Asi jsem jednal přehnaně, ale okamžitě po schůzi jsem zavolal Amy, aby Brendana pořádně vykoupala a požádal ji, aby vydrhla ohrádku jeho postýlky i všechny hračky mýdlem a horkou vodou a vyprala znovu povlečení i jeho košilky a dupačky. Večer jsem pak sám uznal, že izolace bude mnohem snazší i bezpečnější. Zatelefonoval jsem Janet, že večer domů nepřijdu. Jak jsem tak seděl v prázdném pokoji, kde nebylo nic než lůžko, připadal jsem si najednou tak osamělý, že jsem si to málem rozmyslel. Toto křídlo bylo už dlouho zavřené v rámci úsporných opatření, takže vzduch byl prosycený zvláštním oděrem, ačkoli všechno spěšně umyli a vyvětrali. Dokonce nezapomněli zatopit. Většina lidí se raději vrátila domů, ale čas od času jsem odněkud zaslechl zakašlání nebo spláchnutí na toaletě. Venku za okny se znovu rozpoutala bouřka. Vítr lomcoval okenními tabulkami a hvízdal ve spárách, což mi na náladě zrovna nepřidalo. Přemohl jsem pokušení vzít nohy na

ramena a utíkat k Janet a Brendanovi. Lehl jsem si na postel a snažil se utřídit myšlenky.

Zdálo se mi příliš přitažené za vlasy, že by nezničitelná bakterie v těle Sandersové byla výsledkem přirozeného procesu konjugace - spájení. Bez vnějšího zásahu byla statisticky doložená pravděpodobnost tak jedna ku čtyřem miliardám. Že by náhodně k takovému vývoji došlo u ženy, která je infikovaná Legionellou, to už bylo naprosto nesmyslné. Něco, či spíše někdo, náhodě pomohl. Ale jak mám o všem přesvědčit Williamse? A ostatní?

Ať už je vrahem kdokoli, musí to být člověk, který má přístup do genetické laboratoře. Nikoho s takovými možnostmi jsem u nás neznal. Dokonce ani Hurst nebo Rossit se na taková místa nedostali, nehledě k tomu, že člověk musí umět zacházet se speciálním technickým vybavením, aby mohl své návštěvy patřičně využít. Musím se zeptat Janet, jestli neví o někom ve fakultní. Nebyl jsem si ani jistý, jestli vůbec takovou laboratoř mají.

Na sklo dopadaly kapky deště a ve svitu lamp zvenku jsem viděl tenké potůčky, které za sebou nechávaly.

Přemýšlel jsem o tom, co řekl Michael. Podle něj se Fantom na nějakou dobu uklidí, protože nemocnice je plná expertů z Centra. Pochyboval jsem o tom. O jeho existenci přece nikdo neví. Všichni jsme celý den mechanicky prováděli prohlídky, jednu za druhou, aniž po něm někdo pátral. Naše snažení mu mohlo připomínat mušky na obrovské pavučině, kterou pro nás utkal. On zatím někde nepozorovaně číhá, sleduje každý náš krok a osnuje plány.

Najednou mě probral ostrý zvuk. Klepal někdo na dveře? Nápor větru se opřel do oken? Anebo... ?

Už předtím jsem si svlékl plášť i kalhoty a odpočíval jen ve slipech. Automaticky jsem zavolal: „Ano?“

Ticho.

Hned jsem si představil, jak za dveřmi někdo stojí a zadržuje dech. „Kdo je tam?“ houkl jsem znovu a zkoušel si vzpomenout, jestli jsem zamkl. Vyskočil jsem z postele a rozhlédl se kolem po něčem, čím bych se mohl bránit. Pokoj byl úplně prázdný, nebyl tu dokonce ani telefon. Připadal jsem si hloupě, ale zároveň jsem se bál.

Zvedl jsem jednu botu, pevně ji chytil za špičku a potichu jsem se přikradl ke dveřím. Ani jsem nedýchal. Srdce jsem cítil až v krku. Pomalu jsem napřáhl ruku a v půli strnul. Klika se zlehka pohnula a někdo otevřel.

„Doprdeledoprdele,“ ulevil jsem si a zároveň dodával odvahy. Couvl jsem, botu pořád v ruce. Opřel jsem se o zeď. U dveří se objevila vysoká štíhlá postava s rouškou na obličeji a rukavicemi na rukou. Začala si svlékat plášť.

„Earle, to zrovna nebylo něžné přivítání milované dámy.“ Janet. Odložila plášť a já pustil botu.

„Vyděsilas mě k smrti, miláčku,“ zašeptal jsem a objal ji. Byla oblečená, nebo spíš nahá, přesně jak slibovala. Cítil jsem její krásné tělo a okamžitě po ní zatoužil. Nedočkavě jsme se políbili. Stála na špičkách, prudce dýchala. Byla vzrušená stejně jako já. Objímali jsme se a líbali, touha v nás rostla každým dotekem. Když už jsme leželi v posteli, celá se rozechvěla a hladově mě strhla na sebe. Vklouzl jsem do ní a cítil ji všude, bylo to jako náhlý oslňující záblesk. Splynuli jsme v jedno a umocňovali krásnou extázi až k nevyššímu bodu...

Leželi jsme vedle sebe a oddechovali.

„Tady asi nefunguje donáška do pokoje, vid’?“ ozvala se Janet po chvíli.

„Hm, raději bych nepil ani vodu z kohoutku, je úplně rezavá.“

„No, dáma se tedy vrátí do své kanceláře, protože tam se může aspoň osprchovat.“ Začala se oblékat.

Venku dál zuřila bouřka, snad ještě silnější než před půlhodinou. Déšť tloukl na okna, jako by někdo házel na sklo plnými hrstmi písek.

„Poslouchej, mám pro tebe trochu příjemnou zprávu.“ Celou dobu jsem ji pozoroval. „Harold Miller byl dneska ráno na schůzi. Cam mu odhalil skutečnou příčinu smrti jeho matky. Vysvětlil, že se proti bakterii dá bojovat, jen dokud se nedostane do organismu. Pokud se začne množit v těle, je konec.“

Cam samozřejmě chtěl, abychom byli nanejvýš ostražití. Taky dal Millerovi jasně najevo, že by ji nezachránil, i kdybys ji byl neposlal

domů a on se o ni staral v nemocnici. Infekce už byla na postupu, takže nemohl udělat nic."

Otřásl jsem se, ale potěšilo mě, že mám Cama na své straně. Jestli mě Miller přece jen požene k soudu, může být jeho podpora velmi důležitá.

„A co ta dobrá zpráva?" zeptal jsem se, možná až příliš stroze.

„Nechápeš? Nejsme ti nejhorší, ani já, ani ty," přehodila přes sebe plášť.

„Promiň, Janet." Chytil jsem ji za ruku. Posadila se na kraj postele, hladila mě po hlavě a pokračovala: „To nejlepší je, že po schůzi ke mně přišel Miller a požádal mě, abych ti vyřídila, že je mu líto, jak byl hrubý. Nic víc neřekl, je pořád ještě napůl v šoku z její smrti, ale připadalo mi, že to myslel vážně. Zdá se mi, že teď všechen vztek obrátil proti té bakterii. Trval na tom, že se zapojí do prohlídek, a celý den pracoval jako posedlý. Nejspíš mu to pomáhá se vším se vyrovnat." Naklonila se a lehce mě políbila. „Vidíš, třeba to nebude tak hrozné a nakonec nám ještě bude prospěšný," zašeptala.

Ležel jsem se smíšenými pocity. Úleva, překvapení a dojem, že jsem všechno nepochopil.

„Kdybych jí hned ze začátku dal erythromycin, ještě předtím, než se stafy začaly množit..."

Přitiskla mi něžně ukazovák a prostředník na rty a ukončila mé rozumování.

„Earle, přestaň si už konečně dělat výčitky. Počkej na rozbor z Atlanty. Pak se dozvíš, jestli se vůbec dalo něco dělat. Není to tvoje vina."

Usmála se, vstala a byla pryč.

V sobotu kolem poledne jsme měli za sebou téměř všechny prohlídky. Zbývalo asi padesát pacientů, k nimž zajdeme osobně.

Večer oznámila laboratoř první předběžné výsledky. Zatím se nevyskytl ani jediný případ mikroorganismů rezistentních vůči vancomycinu, ale u několika zaměstnanců se zřejmě potvrdí přítomnost bakterií nereagujících na methicillin. Někteří už byli v

karanténě. Ostatní, kteří odjeli domů, jsme zavolali a všichni bez rozdílu se museli podrobit důkladné očiště: vydrhnout se baktericidním mýdlem a nosní dutinu vytrít mupirocinovou masťou.

V neděli odpoledne jsme konečně měli rozhodující výsledky. Naštěstí laboratoř potvrdila negativní výskyt obou druhů rezistentních stafylokoků a - což bylo ještě mnohem důležitější - u nikoho se neobjevil nový smrtící kmen. Jediné pozitivní nálezy byly ty, s nimiž jsme počítali už od soboty. Pohotovost vyšla s čistým štítem a večer můžeme znovu obnovit provoz.

Nakonec všechno dobře dopadlo, alespoň z pohledu odborníků z Atlanty. Smrtící bakterie se beze stopy objevila u naší jedné pacientky, Phyllis Sandersové, udeřila plnou silou, a znovu zmizela. Vzorky byly odebrány ze všech možných koutů, z nábytku, z přístrojů používaných i nepoužívaných. Chodby a stěny byly vydrhnuty dezinfekčním roztokem. Všichni, kdo se jen přiblížili k Sandersové, absolvovali očištnou kúru několikrát za sebou. Ve čtyři odpoledne jsme už seděli nahoře v jednacím sále a důstojný šedovlasý muž, vedoucí specializovaného atlantského týmu, zahájil závěrečnou schůzi. Přestálé napětí, strach a vyčerpání opadly a dostavila se reakce naprosto opačná. Lidé se spolu živě bavili a vypadali téměř rozverně.

„Milí kolegové, měli jsme tentokrát velké štěstí," zahájil předseda. Rossit a Hurst ho nejdříve sledovali nedůvěřivým zrakem, ale uvědomili si, že by se měli tvářit spokojeně, protože akce skončila. Přidali se tedy k ostatním, kteří se zatím plácali po zádech anebo si alespoň vzájemně gratulovali. Pro mě bylo odměnou už to, že jsem odložil ochranný oděv, v němž jsem vězel téměř nepřetržitě déle než dva dny. Po celou dobu se mi ustavičně mlžily brýle, jak jsem pod rouškou dýchal. Opravdu jsem si oddechl.

K Hurstovi jsem se nedostal blíž od našeho setkání na chodbě. Zachovával obvyklý odstup, choval se rezervovaně jako vždycky, ale nečísela z něj nenávist. Čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc mě jeho tah mátl. Málokdy vystoupil proti někomu tak přímo, to prostě nebyl jeho způsob, a nahlas už vůbec nikomu nevyhrožoval. Zákulisní manévr, pletichy, to bych chápal. Bez velkého rozruchu

stáhl obtížné lidi ze scény, měl rozsáhlou síť příznivců a svého vlivu neváhal využít. Zřídka kdy se mu dalo něco dokázat. Očekával jsem, že mi dá za vinu smrt Sandersové, a tím mě zničí jako šéfa oddělení, aniž by se mnou musel mluvit osobně. Proč ten výstup? Měl strach o pověst nemocnice? Povolily mu nervy? Z jeho kamenného výrazu jsem nevyčetl vůbec nic.

Rozhlížel jsem se po Williamsovi, ale marně. „Nejspíš už se vrátil ke svým kachnám," zažertovala mladá žena vedle mě, když jsem se po něm sháněl. Pár lidí kolem se zasmálo, ale ne nijak zlomyslně. Byl zřejmě ve svém oboru kapacita.

Všichni se usadili a kdosi ze specialistů začal referovat o výzkumu probíhajícím právě v jejich laboratořích. Pak se pustil do podrobného výčtu studií, které budou provedeny se vzorky odebranými Sandersové, včetně poplitevních rozborů orgánů a tkání. Pohroužil jsem se do svých vlastních myšlenek. Legionella. Nevyřešená záhada.

Těsně před mítinkem jsem se zastavil v laboratoři. Po víkendu se už daly s jistotou potvrdit pozitivní výsledky testů, objednaných před smrtí Sandersové. Díky zmatku kolem nevzbudily velkou pozornost.

Kdybych tak mohl zahrnout problém Legionelly do jejich programu, uvažoval jsem. Třeba by si uvědomili, co se tu vlastně děje. Diskuse se teď točila kolem stanovení faktorů, které mohou vést k infikování přenašeče v případě „superodolného" mikroorganismu. Poslal jsem dokola výsledky a vyzval ostatní: „Mohlo by se také brát v úvahu, že Sandersová byla už předtím infikovaná Legionellou. Šlo o třetí nevysvětlitelný případ. U lékaře, který se o Sandersovou staral, se objevily první příznaky možné infekce před dvěma dny. Zatím nemáme jeho výsledky. Můžete se zaměřit i na tyto souvislosti?"

Rossit a Hurst se okamžitě zamračili. Za to, že jsem přerušil výklad? Anebo se jim zdálo vhodnější, aby se případem nikdo hlouběji nezabýval?

Předseda se na mě podíval z druhého konce stolu.

„Tohle je, pane kolego, velmi vážná otázka, ale bohužel vás musím zklamat. Neprijeli jsme proto, abychom se zabývali několika

ojedinělými případy Legionelly. Ostatně, jsem si jist, že vaše vlastní oddělení infekčních chorob je na dostatečné úrovni, aby vám poskytlo potřebnou pomoc, zvláště pokud se jedná o rutinní záležitosti." Zdůraznil slůvko rutinní, čímž dal jasně najevo, abych neotravoval hvězdy svými triviálními pozemskými problémy.

Mladík, podle vizitky člen městské správy zdravotní péče, se okamžitě chopil své příležitosti. „Samozřejmě, že se tomu případu budeme věnovat, pane Garnete. Ujišťuji vás, že také navštívíme fakultní nemocnici, kde paní Sandersová pracovala. Už jsme se domlouvali s panem Mackiem; všem zaměstnancům byly odebrány vzorky stejně jako tady. Možná bychom mohli navrhnout opakovanou kontrolu kvůli Legionelle, ačkoli nás pan Mackie ujistil, že všechna opatření už byla provedena. Paní Sandersová se mohla nakazit prakticky kdekoli. Každopádně jsme velmi spokojeni s postupem pana kolegy Rossita, zvláště pak v případě primáře vaší jednotky intenzivní péče."

Rossit zářil jako sluníčko. I Hurst se usmíval. Jistě je oba potěšila plánovaná návštěva fakultní nemocnice.

„Pokusíme se vymezit podmínky, za kterých bude mikro-organismus neúčinný," vrátil se předseda k původnímu výkladu.

Znovu jsem se ponořil do myšlenek na Fantoma. Otřásl jsem se. Musíme ho objevit... Musíme.

Hned po schůzi jsem měl sto chutí zajet domů, abych se pomazlil s Brendanem a promluvil s Janet, ale zbývalo mi ještě pár věcí dokončit. Pod záminkou, že mu chci poděkovat za pomoc, se mi podařilo získat Williamsovo telefonní číslo. Potom jsem odešel do knihovny a vyhledal všechny dostupné publikace pod hesly „infekční onemocnění", „zákonitosti výskytu" a „Douglas Williams, Výbor pro výzkum infekčních chorob". Získal jsem třístránkový seznam různých článků a publikací. Vybral jsem ty, které mě mohly zajímat, a strávil nad nimi dobrou hodinu. Přitom mi svítila naděje, že tenhle člověk bude prospěšnější než celá zdravotní správa.

Nakonec jsem se zastavil na intenzivní péči, ale Stewart zrovna spal. Sestry mě ujistily, že jeho stav se stabilizoval a slíbily, že mu vyřídí můj pozdrav hned, jakmile se probudí.

Před půlnocí se rozřinčel telefon. Ležel jsem doma v posteli, ale chvilku mi trvalo, než jsem si to uvědomil. Popadl jsem sluchátko a z druhého konce slyšel rozčilenou polekanou sestru, „...má horečku, potíže s dýcháním, je v šoku, stejné příznaky jako u Sandersové, jenže se nechce nechat intubovat, dokud u toho nebudete vy."

Panebože, Deloram! „Stewart je v šoku?" vybreptl jsem. Okamžitě jsem vystřízlivěl. Prudce jsem se posadil. „Vždyť jsem tam před chvílí byl a vypadal..."

„Ne, pane Garnete, volám z pohotovosti. Doktor Popovitch. Před několika minutami ho přivezli." Sestra se nedokázala ovládnout a vzlykla. „Jenom sípe, vypadá to, že za chvíli nebude moct mluvit. Musíte přijet!" Znělo to naprosto zoufale. „Hned! Je mimo! Trvá na tom, že ho někdo nakazil úmyslně."

Cesta do nemocnice připomínala jízdu na horské dráze. Déšť bez přestání bičoval přední skla a já seděl za volantem s žaludkem sevřeným úzkostí. Michael je ve stejném stavu jako Sandersová. Zemře?

Ačkoli stěrače pracovaly na plné obrátky, chvílemi jsem neviděl na krok před sebe. Jel jsem jako šílenec, našťastí v tuhle hodinu byly silnice téměř prázdné.

„To je tou tvou umíněností!" vyčítal jsem mu nahlas, ale ve skutečnosti jsem cítil, že všechno je moje vina. Měl jsem mu natlouct do hlavy, že to, co si myslí Janet, je správné. A všem kolem. Mohlo se nám podařit Neznámého zastrašit. Já se však bál, že budu vypadat jako hlupák, a teď ...

Řítil jsem se prázdnými ulicemi. Michaeli, prosím tě, neumírej! Nesmíš umřít! To byla jediná myšlenka, na niž jsem se dokázal soustředit.

Přestal dýchat pár vteřin poté, co jsem vpadl na resuscitační oddělení. Možná mě ještě vnímal, když jsem tam doběhl. Brada se mu třásla a doširoka otevřenýma očima se na mě díval. Snažil se zvednout ruku, ale za chvilku bezvládně klesla zpátky. Celé jeho tělo se lesklo, v obličeji byl nepřirozeně bledý následkem šoku. Všude

kolem kroužili rezidenti v ochranných oblecích. Už před chvílí zavedli kapačky a teď měli připravené vybavení k intubaci i respirační přístroje.

Michael sklouzl pohledem po všech přístrojích. Poznal jsem, že se bojí, ale vzápětí ho přemohly křeče, které brzy zachvátily celé tělo. Nemohl dýchat a přestal ovládat ruce i nohy.

Sestry okamžitě přiskočily blíž. Jedna mu otvírala ústa, zatímco já na sebe rychle hodil plášť, roušku a natáhl si rukavice. Na monitoru vedle lůžka jsem viděl, že pulz klesl na třicet a nejdůležitější orgány postupně přestávaly fungovat. Koncentrace kyslíku se snížila na kritické minimum.

„Nedají se mu otevřít ústa, abych ho mohl intubovat!“ zjevně zpanikařil jeden z rezidentů. Jeho kolega se zatím snažil Michaelovi protáhnout hadičku nosem. Znervózněl a zřejmě přitlačil moc silně, takže se uvnitř netrefil do dýchací trubice a vyvolal krvácení. Netrvalo příliš dlouho, protože Mikeův krevní tlak byl velmi nízký. Michael se ocitl na hranici mezi životem a smrtí, a to doslova. Na obrazovkách kolem svítily rovné linky kromě ukazatele srdeční činnosti. Tep byl nepravidelný, ale srdce přece jen ještě pracovalo.

I sestry byly vyvedené z míry. Zaslechl jsem několik úplně zbytečných pokynů.

„Proboha, zaveďte už tu trubicí!“

„Pulz se ztrácí, tlak klesá! Masáž!“

„Atropin!“

Potřeboval okamžitě vzduch. Konečně jsem měl rukavice. Rezident mě pustil blíž.

„Dejte mi měkkou nosohltanovou trubicí,“ otočil jsem se k sestře stojící nejbliž. Podala mi elastickou hadičku šíře zhruba mého malíčku. Jemně jsem ji potřel lubrikačním gelem a zlehka zasunul do nekrvácející nosní dírky. Cítil jsem, že se dostala do nosohltanu a pak hlouběji. Hlavní přístup do plic blokoval kořen jazyka. Bránice i mezižeburní svaly se začaly pohybovat, ale to nestačilo. Pomohl jsem nasadit dýchací vak a jeden z rezidentů pumpoval vzduch Michaelovi přímo do plic. Pulz se okamžitě zrychlil a hodnota tlaku vyskočila. Povolil i stisk čelistí a Michael pootevřel ústa. Za chvilinku jsme

zvládli klasickou intubaci, napojili ho na respirátor a připravili k převozu na jednotku intenzivní péče.

Sestra, která mi telefonovala, mě odvedla kousek stranou. Vyšli jsme na chodbu. Měla červené oči a pořád ještě nedokázala promluvit, aniž by se jí třásl hlas.

„Dostane se z toho?“

„Doufám,“ bylo jediné, co jsem v danou chvíli mohl odpovědět.

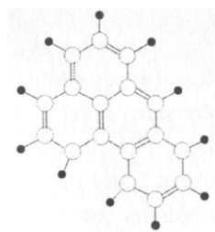
Rozplakala se. Odvrátila hlavu a přitiskla si k nosu kapesník.

„Promiňte,“ vzlykala, „ale nikdy jsme tu neměli někoho z našich. Michael je síla a jistota. Je hrozné vidět ho takhle...“ Zradil ji hlas. Po chvílce se vzchopila a pokračovala: „Jenom šeptal, potom už lapal po dechu. Určitě byl v deliriu. Ale moc s vámi chtěl mluvit. Pořád se bál, že nevydrží, než přijedete. Nakonec chtěl tužku a papír a něco vám napsal.“ Vytáhla z kapsy složený lístek.

Poděkoval jsem jí, otočil se a rychle papírek rozbilil. Stál tam krátký roztřesený vzkaz: „Fantom existuje. Zkontroluj záznamy. Souvislosti!“

Druhá část

POČÁTEČNÍ PŘÍZNAKY

12

Mrkl jsem na hodinky. Jedna. Chtěl jsem přijít na to, co měl Michael na mysli: prohlédnout si záznamy - ale pořádně jsem nevěděl, které si vzal. V pátek se Janet zmiňovala, že ho zajímaly první oběti Fantoma, jenže tytéž karty pročítala Janet tu noc, kdy mě přepadli ve sklepě. Našel tam snad něco nového? Co objevil? Hledal i o víkendu?

„Pane Garnete," vyrušila mě opatrně sestra.

Opíral jsem se o zeď vedle vchodu do resuscitační místnosti a pořád zíral na Michaelův vzkaz.

„Pane Garnete, manželku pana Popovitche jsme nechali v čekárně. Přišla s ním a je stále hodně rozrušená. Nepromluvil byste s ní?"

V tu chvíli se otevřely dveře a sanitář vyvezl Michaela k výtahu. Bylo mi ho upřímně líto. Ležel tiše a bez hnutí, z úst mu vycházela hadička a tvarovala rty do nepřirozeného úšklebku.

Zkusil jsem si v duchu sesumírovat pár vět, kterými bych mohl trochu uklidnit Donnu. Přestože byla jedna po půlnoci, v sousední čekárně sedělo pár lidí.

Otevřel jsem dveře místnosti, kde seděla samotná Donna. Když jsem vešel, vzhledla a hlesla: „Ne!"

„Žije," řekl jsem rychle. „Musel dostat kapačku a dýchá s respirátorem, dali jsme mu erythromycin." Přešel jsem k ní a objal ji kolem ramen. Mluvil jsem dál; bál jsem se, že se jinak začne ptát sama. Nechtěl jsem, aby hned poznala, jaký mám o Michaela strach. „Leží teď na intenzivní péči, můžeš se za ním podívat, ale je pod sedativy, tak se nelekni. Je to lepší kvůli respirátoru. Až mu bude trochu líp..." snažil jsem se dál a dál.

Po celou dobu ze mě nespustila oči plné slz. Byla hezká, ale teď se jí ve tváři odrážel strach. Černé kadeře zdůrazňovaly až nepřírozenou bledost obličeje.

„Earle, co mu vlastně je? A vysvětli mi to jasně," přerušila mě. „Je to nebezpečné pro dítě?"

Jinými slovy, přestaň žvanit. Nadechl jsem se a vysypal ze sebe: „Předpokládám, že je to Legionella. Zdravý dospělý by se jí neměl nakazit, to znamená ani ty. Přímý přenos z člověka na člověka zatím nikde nezaznamenali," vysvětloval jsem vážně. „Tobě ani malému nebezpečí nehrozí."

Napřímila se, polkla a o poznání slabším hlasem se ptala dál: „Nezemřela na to jedna sestra? Je to ta infekce, kvůli které pracoval ve fakultní nemocnici?"

„Ta žena měla v sobě navíc i jiné zhoubné bakterie, virulentní formu stafylokoků. Michael je na tom líp. Když jsem ho intuboval, nenašel jsem v dýchací trubici žádný hnis, což je dobře. Musíme pro jistotu nechat udělat testy na grampozitivní koky, ale sám jsem přesvědčen, že je nemá." Že i od ní budu potřebovat vzorky, jsem si nechal na později, abych ji tolik neděsil.

„Ráno ale vypadal, jako by na něj šla chřipka. Nic zvláštního mu nebylo," přesvědčovala mě, jako by se stále odmítala smířit se současným stavem. Potřásla hlavou a tázavě se na mě podívala.

Nemohl jsem jí pochopitelně vykládat, že Michaela někdo úmyslně nakazil, takže jsem se zeptal: „Donno, měl Mike nějaké potíže v sobotu? Postěžoval si na něco?"

„Ne, vůbec ne. Celý den zůstal ve fakultní a kontroloval záznamy. Večer byl úplně v pořádku, jenom zas moc prožíval práci."

„Co říkal?"

„Nemluvil o ničem konkrétním, jenom byl takový vážný. Normálně hrajeme karty nebo sledujeme film, ale ten večer chtěl jít ven. A celou cestu mlčel, jestli řekl tři čtyři slova, tak je to moc. Prostě jsme jen tak chodili. Když jsem se ho ptala, co je, odpovídal, že audit nepostupuje tak, jak si představoval, a že bude muset v neděli zpátky do nemocnice."

„Co mu přesně ráno bylo? Hodně zle?"

„Ne, moc ne, trochu kašlal a měl slabší průjem. Nic zvláštního. Jen mi připadalo divné, že se o tom vůbec zmínil. Obvyčejně všechno přechází do té doby, než je mu opravdu zle a nemůže do práce. Takže mě dost překvapilo, když řekl, že si vezme nějaká antibiotika.“

„A vzal? Co to bylo?“

„Mám je tady,“ sáhla do peněženky. „Pak se vrátil domů, nějak po druhé, a šel si lehnout. Ještě říkal, že když mu nebude do rána líp, tak k tobě půjde jako pacient. Dost mě to vyděsilo, protože vypadal špatně, nejsem na to u něj zvyklá. Vtipkovala jsem, že je jako pán středního věku moc zhýčkaný.“ Roztřesenými prsty vytáhla pilulky a rozplakala se. „Kdybych ho pořádně zkontrolovala dřív, možná to nemuselo dojít tak daleko. Jenže jsem ho nechala spát, a teprve když jsem si šla sama lehnout, někdy kolem jedenácté, zjistila jsem, že celý hoří a ztěžka dýchá. Jenom sípal a ani jsem ho nemohla probudit. Hned jsem zavolala záchranku.“ Vzlykla a podala mi balíček červenočerných kapslí. Přitiskla si znovu kapesník k nosu.

Aniž jsem se díval na štítek, okamžitě jsem poznal, co mám v ruce - erythromycin.

Hladil jsem Donnu po hlavě a nechal ji vyplakat. Zatím jsem horečně přemýšlel. Michael musel mít už ráno podezření na Legionellu, proto si vzal antibiotika při prvních příznacích. Nebyl si stoprocentně jistý, jinak by hned přišel na pohotovost a nechal by si dát další nitrožilně. Co ho přesvědčilo, že Neznámý skutečně existuje? A jaké souvislosti měl na mysli? Měl podezření už předtím a teprve teď si uvědomil skutečný dosah? Přesvědčila ho až vlastní nemoc? Proč jen byl tak paličatý a nevěřil, že někdo infikuje lidi úmyslně! Modlil jsem se, aby ho tahle zkušenost nestála život.

Doprovodil jsem Donnu na intenzivní, pomohl jí s pláštěm a následoval ji na izolaci. Na chvilku jsem si stoupl za ni a počkal, než si trochu zvykne. Mlčky pozorovala svého muže, jak leží uprostřed hadiček a vodičů a dýchá pomocí respirátoru. Hrudník se mu rytmicky zvedal a klesal. Na monitorech u postele běžely jasné křivky. Donna jen stála a z očí se jí řinuly slzy.

„Earle, nech mě tu s ním chvíli o samotě,“ řekla tichým, ale překvapivě rozhodným hlasem.

Když jsem odcházel, ještě ve dveřích jsem se ohlédl. Ani se nepohnula. Tiše jsem za sebou zavřel. Ve vedlejším pokoji vpravo ležel Stewart Deloram. Nakoukl jsem dovnitř - spal. Kolik takových ještě bude? Zalila mě vlna bezmocného vzteku.

Prudce jsem vyrazil z našeho nemocničního parkoviště a zamířil do fakultní s jediným cílem: přijít na to, co objevil Michael. Byl jsem odhodlaný dostat se dovnitř za každou cenu, třeba oknem, kdyby to nešlo jinak. Váhání už nás stálo příliš. Když mi Fantom přijde do cesty, Bůh mu pomoz.

Pořád ještě se blýskalo a lilo. Řítil jsem se dopředu, kaluž nekaluž, a se skřípěním prudce vybíral zatáčky kolem rohů.

Cestou mě přece jen napadlo něco lepšího než vylomený zámek. Zalovil jsem v kapse a našel zmuchlaný papírek s číslem. Rozhodně jsem nepředpokládal, že ho použiju tak brzy. Teď jsem ale vůbec neuvažoval o tom, jestli je vhodné burcovat někoho uprostřed noci. Netrpělivě jsem čekal dobrou minutu, v jedné ruce volant, v druhé mobil, než se konečně na druhém konci ozvalo ospalé: „Prosím.“

„Garnet. Potřebuji vaši pomoc. Okamžitě.“

„Teď?“ Dovedl jsem si živě představit jeho obličej. Přesto neklel, jen nechápal.

„Ano, hned. Nemůžu vám to vysvětlovat po telefonu, ale mám důvod si myslet, že Sandersovou někdo infikoval úmyslně. Stejně tak i dvě sestry předtím. Jedna zemřela. Pokaždé to byla Legionella. Před třemi dny onemocněl lékař, který se staral o Sandersovou, a teď jsem odvezl na intenzivní svého nejlepšího přítele se stejnými - příznaky. Septický šok. Zabýval se těmi předchozími případy, pokoušel se zjistit něco bližšího.“ Skoro jsem křičel, znovu mě zachvátila vlna zuřivosti, kterou jsem pocítil při pohledu na zuboženého Michaela. Odmlčel jsem se, abych popadl dech a trochu se uklidnil, pokud mám dojet zdravý. Čekal jsem, jak se zachová Williams.

„Doktore, vy jste pil?“

„Krucifix!“ zaječel jsem a na chvílku přestal ovládat volant. „Nejsem žádný cvok! To přece musíte vědět!“ Stačí půl dne, abyste poznali, jaký respekt a pořádek má primář na oddělení. Nejen z

chování lidí při práci, ale i z poznámek letmo utroušených na chodbě nebo u kávy. „Stěžoval si snad někdo na mě? Měl někdo připomínky kromě Rossita a Hursta?“ Chtěl jsem ho jenom vyburcovat, aby mi věřil a pomohl, neměl jsem chuť dohadovat se o své pověsti. Musí mi důvěřovat! Hlasitě zahřmělo.

Slyšel jsem, jak se směje.

„Ti dva, co jste jmenoval, mě vlastně přesvědčili, že stojí za to s vámi mluvit.“

Záblesk naděje.

„Ale jak jste proboha přišel na tak divokou historku?“

„Všechny tři sestry se vyžívaly v ponižování pacientů, tak mě napadlo, že se jim někdo chtěl pomstít.“

„Co?“ vyhrkl.

„Už dřív se stalo něco podobného, ale nebylo to tak dramatické,“ vysvětlil jsem rychle a dodal: „Podívejte, chápu, že tomu nevěříte, ale Michael Popovitch objevil nějaký důkaz, že tu máme vraha. Nestihl mi říct nic bližšího, ale já se teď musím dostat do archivu, abych to našel!“

„Ale co já...“

„Zavoláte ochrance, řeknete, že řídíte akci Centra a potřebujete naléhavě nějaké informace. Dáte mu pokyn, aby mě pustil dovnitř a byl mi v případě potřeby k dispozici.“

„To těžko projde.“

„Neprojde, jestli budeme čekat do rána. Pak bych musel přes všechny kontroly. Když je tu strážný v noci sám, dostanu se ke spisům a vezmu si, co potřebuju.“

„Ale vždyť já ani nepatřím do užšího týmu, to už není moje věc,“ namítl.

„Ale sám jste mě přece poučil: blufovat, to je jediná možnost. Lhát a dívat se přímo do očí, jinak to nezvládneme - to jste říkal, ne?“ zaútočil jsem. Chvilí jsem čekal se zatajeným dechem, jak se s tím vyrovná.

„Já nevím, Garnete, je to o hubu...“

„Poslouchejte!“ skočil jsem mu do řeči rázně. „Pročítal jsem některé vaše články. Specializujete se na zvláštní způsoby rozšiřo-

vání infekčních onemocnění. Zjišťujete, zda je ve výjimečných případech rozhodující hostitel, například krysy, myši, klíšťata, vysoká. Já tu mám taky infekci nevysvětlitelného původu a myslím, že ji způsobil úmyslně jediný škůdce - vrah. Když jste schopen sledovat čtyřnohou verbež, možná zvládnete i dvounohou. Prostě použijete tytéž metody, jen je trochu přizpůsobíte."

Půl minuty jsem ho neslyšel ani dýchat. Potom se konečně ozval. Musel se usmívat, na to bych přísahal.

„Garnete, opravdu mě začínáte zajímat. Dejte mi pár minut, zavolám ochranku a uvidíme, co se dá dělat. Jestli tenhle bláznivý podnik vyjde, kde vás mám ráno hledat?"

Dal jsem mu přesné instrukce.

Za několik minut jsem dorazil k fakultní a zaparkoval. Zůstal jsem sedět v autě, poslouchal, jak déšť bubnuje do střechy auta a čekal, jestli se Williamsovi podaří obalamutit bezpečnostní hlídku. Přemýšlel jsem, nač se zaměřit nejdřív. *Prohlédni záznamy*. Jenže jaké? Na to musím přijít. Potom se mi snad rozsvítí. Ať už objevil cokoli, neznal zřejmě vrahovo jméno, jinak by mi ho jistě napsal.

Mrkl jsem na hodinky a usoudil, že je nejvyšší čas vyrazit. Williams určitě nepotřeboval víc než dvě tři minuty. Buď uspěl, anebo - žádné anebo jsem si nepřipouštěl. Vystoupil jsem z auta a podíval se na tmavou kamennou budovu před sebou. V první chvíli mě napadlo, že bych si měl vzít alespoň francouzský klíč z kufru, abych se mohl dole ve sklepě bránit. Okamžitě jsem si ale uvědomil, že ochranka má detektor. Budu se muset spolehnout na skromné základy sebeobrany a hlavně být připravený. Vyběhl jsem k bráně.

Williamsova metoda fungovala stoprocentně.

„Ano, pane Garnete, už o vás víme. Musí to být pěkně důležitá věc, když vás vyhnali do takové sloty," politoval mě jeden z mužů. Až teď mi došlo, že mají oba ochranné obličejové masky, jaké jsme měli my na sále.

„Kdo vám nařídil tohle?" zeptal jsem se, když jsem ukázal průkaz a podepsal návštěvní knihu.

„Nikdo, ale s tím vším zmatkem kolem, dezinfekce, dvě sestry po smrti, víte, jsme z toho trochu nervózní. Takhle se člověk cítí

bezpečnější," přiznal ten s více pásky na rukávu. „Někteří pacienti si je taky vyžádali," dodal ještě.

Jistě to přehnali, ale lidi nejednají vždycky racionálně, pokud se poblíž objeví smrtící bakterie.

„Kde chcete začít?" zeptal se služebně starší strážný.

„Ve správním oddělení. Potřebuji záznamy *Kontrolní komise pro výskyt infekčních onemocnění* za poslední dva roky. Budou mezi interními materiály."

Každá nemocnice má své tajné spisy, které drží přísně pod pokličkou. Některé se dokonce oficiálně nevydávají ani pro soudní jednání. Je-li někde něco v nepořádku, zjedná se náprava, ale není potřeba to rozmazávat. Pokud se ovšem dostanou choulostivé informace na veřejnost, ať úmyslně nebo kvůli něčí chybě, pak je pacienti mohou využít ve svůj prospěch. Proto si každá nemocnice svého „kostlivce ve skříni" pečlivě střeží.

Druhý strážný zapsal bez námitek název příslušného oddělení, můj doprovod přikývl a mohli jsme jít. Za pár minut jsme se ocitli v křídle, kde sídlila správa fakultní nemocnice. Stěny byly obloženy tmavým dřevem, kroky tlumily husté měkké koberce. Strážný odemkl masivní dvojité dveře a vstoupili jsme do místnosti plné polic s řadami černých šanonů. Všechny byly pečlivě označeny. Ruku v ruce s rozvojem výpočetní techniky se zdokonalovali i hackeři, takže velký počet nemocnic dával přednost klasickému způsobu skladování tajných materiálů - pevné dveře a zámek. Záznamy se uchovávaly kvůli případné kontrole - akreditační komise totiž sledovaly nápravu nedostatků a hlídaly požadovaný standard. K jedné z nich patřil i Michael. Williams musel zapůsobit velmi silným dojmem, když mě sem pustili.

Rychle jsem našel potřebné dva svazky a nalistoval pod dohledem ochranky inkriminované zápisy. Nepadl jsem na nic, o čem by se mi už Janet dříve nezmínila. Sáhl jsem tedy po přehledech, jež se týkaly přímo obětí.

Vrátil jsem po chvíli papíry zpět a zavadil zrakem o sousední polici. Popitevní rozborů. Zachvěl jsem se. Můj případ - Sandersová - bude na programu asi za pět hodin.

Strážný zamkl a přešli jsme do další místnosti s přehledy o zdravotním stavu personálu. Měl jsem čísla asi osmnácti karet. Pokud se jedná o lidi, kteří ještě aktivně pracují, budou mít své záznamy tady. Našel jsem dva. Zbytek bude uložený dole v archivu, kam už Janet taky zašla, a Michael nepochybně taky.

Celý jsem strnul, když se výtah lehce zakymácel a zastavil v suterénu. Nebylo to zrovna příjemné. Můj doprovod vystoupil a podržel mi dveře. Polkl jsem a přinutil se vystoupit. Chvilku jsem nemohl odtrhnout pohled od kovového rámu. Živě se mi vybavilo, co jsem tu nedávno zažil. Potom jsem se otočil doprava, kudy vedla cesta k opuštěnému psychiatrickému oddělení. Muž mě vybídl: „Tudy, pane Garnete,“ a ukázal opačným směrem. Šel krok přede mnou, natahoval jsem nohy ve snaze udržet s ním krok. Hlavně se neohlížet! Procházeli jsme chodbou - zrcadlovým obrazem té, v níž jsem bloudil před čtyřmi dny. Na konci nás tentokrát čekaly skutečně dveře s nápisem ARCHIV. Strážný otevřel, rozsvítil a já vstoupil do místnosti o poznání větší než předcházející dvě. Bylo tu horko a nevětraný vzduch, plno prachu. Kdokoli by se tu mohl nepozorovaně skrývat. Připadal jsem si jako pověstná stará panna, která se každý večer ujišťuje, že nikdo není schovaný pod postelí. Obešel jsem všechny police, prohlédl každý výklenek a teprve potom vrátného propustil. Hned jsem za ním zamkl a naslouchal ozvěně vzdalujících se kroků. Uvědomil jsem si, že tu opravdu není telefon. Mobil jsem bez přemýšlení nechal v autě. Nikdy ho neberu s sebou do nemocnice, abych náhodou nezablokoval přístroje na sále. Z dálky ke mně dolehlo slabé zaklapnutí výtahových dveří. Zůstal jsem naprosto sám.

Pustil jsem se do hledání zbývajících záznamů. Vyrovnal jsem všechny složky na stůl a jednu po druhé pozorně probíral. Celkem snadno jsem vytřídil tři typy problémů.

Asi deset lidí si stěžovalo na prudké zvracení. Žádné jiné obtíže nepocitovali. Všem se udělalo špatně po obědě v nemocniční jídelně. Byly to ojedinělé případy; ostatní, kteří snědli totéž, nepostihla ani slabá nevolnost. Šlo o sestry, sanitáře, laboranty a technický personál pracující v různých částech nemocnice.

Dál jsem našel pět akutních případů kombinovaného výskytu závratí, nadměrného pocení, zpomaleného srdečního rytmu, zúžení zornic, nucení močit, břišních křečí a celkové nevolnosti. Ačkoli sem spadali lidé s různým povoláním, všichni pracovali na fyzioterapii nebo rehabilitaci.

Poslední skupinku tvořily tři sestry z psychiatrie, u nichž se objevily halucinace. Mezi případy byla vždy měsíční pauza. Žádná z obětí netrpěla nikdy předtím mentální poruchou ani nebrala drogy.

Protáhl jsem se chvíli v židli - najednou jsem pocítil únavu i nevyspání, ale mozek odmítl vzdát to v půli, zvláště když všechno bylo tak výmluvné. Základní toxikologie. Janet měla pravdu. Kterýkoli pečlivější lékař mohl vyzorovat, jakými látkami byl stav vyvolán. Zatímco běžnému obvodnímu lékaři by to nějakou dobu trvalo, zkušenému doktorovi na pohotovosti stačil pohled.

Prvním deseti někdo pravděpodobně přidal do jídla ipecac, sirup bez chuti. Dříve jsme ho běžně ordinovali předávkovaným pacientům, abychom vyvolali zvracení. V omáčce nebo v polévce nebyl nápadný. Ačkoli se jeho používání časem výrazně omezilo, na mnoha odděleních se dal sehnat. Pár lidí si stěžovalo a dokonce naznačilo, že se může jednat o úmysl. Ošetřující lékaři však vesměs usoudili, že šlo o nevolnost a snad slabší otravu z jídla, gastroenteritidu, anebo že si pacienti vymýšlejí, aby mohli zůstat doma.

U tří případů halucinace se nabízel psilocybin. Na seznamu pouličních drog se dnes vyskytuje jen vzácně, nahradily ho mnohem nebezpečnější látky. Na některých místech, například na studentských kolejích, ho můžete dostat celkem snadno buď jako pilulky, nebo prášek. Hořkou příchuť v silné kávě obvykle nepoznáte a navíc látka není uvedena na seznamu testovaných. Stačilo ve vhodnou chvíli oběti nabídnout šálek. Rád bych se sester zeptal, jestli předtím, než se dostavily halucinace, něco snědly nebo vypily. Tehdy všechny shodně vypověděly, že mohly být něčím omámené. U jedné i ošetřující lékař poznamenal do zprávy halucinogeny?, ale nijak blíž se už případem nezabýval. Ostatní přisoudili zmíněné obtíže stresu.

Zdánlivě nejsložitější symptomy vedly jasně a přímo ke konečné diagnóze - otrava organofosfáty, například insekticidy. I přes absenci některého příznaku lékaři nepochybovali; slinění, výtok z očí, časté močení, průjem, gastritida, zánět jícnu, zpomalení srdečního rytmu, obtíže s dýcháním a zúžení zornic svědčily jasně o otravě. Lékaři se snažili najít logické vysvětlení. Dospěli k názoru, že lidé se náhodně dostali do styku s pesticidy neznámého původu. Poznamenal jsem si, že musím zjistit, jestli pracují, a promluvit si s nimi.

Většina pacientů, kteří byli vystaveni působení pesticidů a v důsledku toho se ocitli na mém oddělení, absorbovala jedovatou látku kůží. Jedna žena například vystříkala podlahu v koupelně a potom se po ní prošla bosa. Třeba se personál z rehabilitace nevědomky opakovaně dopouštěl nějaké chyby, a proto docházelo ke kontaminacím.

Nejdřív mě zarazila nedůvěřivost ošetřujících lékařů k pacientům. Když jsem prostudoval starší záznamy, došlo mi proč. Většina postižených se už delší dobu objevovala s různými nepříliš závažnými problémy - únava, slabá závrať, různé bolesti, nevolnost, jimž se však nepřičítal valný význam. Spíše se zdálo, že si pár lidí chtělo trochu odpočinout. Vzpomněl jsem si, s jakou nedůvěrou jsem pohlížel na Phyllis Sandersovou. Co to jen říkal její syn? *Ona nikdy nic nepodceňuje.*

Mrkl jsem na hodinky. Tři. Obvykle vydržím být čilý tak do čtvrté. Potom mě vzbudí jedině poplach. Dnes jsem ale necítil únavu, naopak, byl jsem nabitý energií. Konečně jsem měl před sebou konkrétní úkol, žádné záhadné stíny a tápání ve tmě. Dva roky staré záznamy odhalovaly Fantomův úspěšně provedený plán krok za krokem. Doposud utajil všechny způsoby svých útoků na lidi. Když chybělo podezření, že jim někdo ublížil úmyslně, pak samozřejmě nebylo po kom pátrat. Pokud nikdo neuvažoval o vraždě, vrah zůstal v bezpečí na svobodě. Teď se mi podařilo alespoň kousek poodhalit plášť jeho anonymity a vnímat ho jako reálného člověka z masa a kostí. Přece jen jsem se pohnul o krůček dopředu.

Byla to ale stará stopa. Ačkoli jsem měl před sebou chmurné svědectví - a nepochyboval jsem ani chvíli, že i Michael si srovnal

souvislosti -, byla to minulost. Tohle nemohly být důkazy, které ho přesvědčily, že neznámý darebák měl přístup ke smrtícím mikroorganismům, dokonce k tak vzácně se vyskytujícím kmenům. Mike určitě našel něco víc - jenže co? V záznamech jistě existují další stopy. Když už mi Williams uvěřil, budu je muset objevit.

Vstal jsem a zaúpěl: to moje kolena a záda protestovala proti ošizenému spánku. Potřeboval jsem se trochu rozhybat. Procházel jsem se po místnosti a přemýšlel, do čeho se mám pustit dál. Okolní ticho násobilo zvuk mých kroků.

Především si nejdřív promluvíím se všemi, jejichž složky jsem prostudoval, a to co nejrychleji. S těmi dvěma ze záznamů nahoře nebude problém. Hůř najdu ostatní. Jejich osobní karty byly založené v archivu, takže majitelé už v nemocnici nepracují. Zapisoval jsem si vestoje jména, adresy a telefonní čísla. Ve starých trubkách pod stropem čas od času něco hrklo. Jediným pravidelným zvukem bylo škrábání mého pera po papíře.

Natáhl jsem se pro další složku a opřel se do stolu. Pod mou váhou se se skřípáním posunul. Lekl jsem se a papíry mi vypadly z rukou. Panebože, pomyslel jsem si, nech mě to dokončit, ať můžu odsud.

Psal jsem a přemýšlel, kam se vypravím potom. Janet tvrdila, že kruté schválnosti, kterými sestry sužovaly pacienty, byly těžko dokazatelné. Ale co když to nebyla tak úplně pravda? Třeba si někdo postěžoval a existuje zápis; jistě by stálo za to promluvit si s ním. Přinejmenším bych si udělal obrázek o obětech a míře nenávisti k jejich trýznitelům. Zjistil bych, jestli se chtěli mstít. Zajímalo mě také, komu se pacienti svěřovali. Možná se někdo rozhodl vzít spravedlnost do vlastních rukou a po svém vyrovnat všechny křivdy.

V každém případě - pokud se stížnost oficiálně projednávala, musí existovat záznam v osobní kartě pachatele s uvedením jména stěžovatele. Rozhodl jsem se pokračovat v osobním oddělení. S pocitem, že jsem zas o kus dál, jsem se natáhl pro předposlední složku.

Všude kolem bylo nepřírozené ticho. Za normálních okolností bych vzdálenému tlumenému hučení výtahové klece nevěnoval

pozornost. Takhle jsem ale zaslechl známý zvuk. Na pár vteřin jsem tomu nepřikládal žádný význam. Teprve když výtah s žuchnutím dosedl, uvědomil jsem si, co jsem vlastně slyšel.

Okamžitě jsem zpozorněl, ale nutil jsem se do klidu. Třeba sjel dolů strážný od brány a přijde se podívat, jak jsem daleko s hledáním. Strnul jsem a zůstal nehnutě stát. Taky by někdo mohl chtít starý záznam o pacientovi, kterého neočekávaně přijali na pohotovosti.

Ale žádné kroky se neozvaly.

Po špičkách jsem nehlučně přešel ke dveřím. Pořád nic.

Dobře, klid, snažil jsem se pravidelně a pomalu dýchat. Výtah mohl taky sjet dolů prázdný, třeba si nahoře spletli tlačítko a odeslali ho omylem až do suterénu.

Možná. Vrátil jsem se ke stolu, abych doplnil chybějící údaje z posledního záznamu. Složil jsem papír do kapsy a zamířil ke dveřím.

Venku bylo naprosté ticho. Otočil jsem klíčem v zámku co nejtišeji. Cvaknutí mi připadalo v tu chvíli jako výstřel. Ztuhl jsem, okamžitě připravený znovu zaklapnout, jakmile odněkud zaslechnu kroky.

Nic se nedělo. Pootevřel jsem a škvírou nakukoval ven. Naštěstí jsem byl na konci chodby, takže mi i úzká štěrbina stačila k ujištění, že venku nikdo nečíhá.

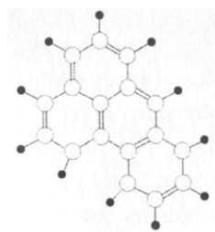
Vyšel jsem ze dveří a vykročil k první křižovatce. Se zatajeným dechem jsem se rozhlédl, potom zahrnul doleva a pak pokračoval opatrně dál. Opravdová muka ale začala v dlouhé chodbě vedoucí k výtahu. Ačkoli jsem stál na opačné straně od bývalé psychiatrie, nemohl jsem se zbavit pocitu, že na chodbě někdo stojí a vyčkává. Srdce mi zase bušilo až v krku a skoro jsem nemohl popadnout dech. Přitiskl jsem se zády ke zdi a v duchu se modlil, aby světla vydržela. Zmocnila se mě panika a najednou jsem skutečně něco zaslechl. Slabý zvuk, téměř neslyšitelný. Nevěděl jsem s jistotou, jestli to nebyla jen má divoká fantazie.

Slyšel jsem stále opakované kníkání. Postupovalo chodbou a nakonec utichlo docela. Přemohla mě zvědavost a naklonil jsem se, abych se podíval.

Necelých sto metrů přede mnou jsem zahlédl postavu v plášti. Rozeznal jsem dokonce i masku. Kňouravé zvuky vydávala rozvrzaná kola vozíku, který neznámý tlačil.

Vydechl jsem úlevou a připadal si směšně, že mě vyděsilo něco tak samozřejmého. Některý ze sanitářů jede do skladu. Vydal jsem se k výtahu.

Stín v dálce se prudce otočil doprava a aniž se ohlédl, zmizel v tmavé chodbě.

13

Zarazil jsem se. Proč nepokračoval rovně? Prostory vpravo jsou už dávno vyřazené z provozu, stěží slouží jako skladiště. Veškerá úleva byla ta tam. Je to ten stejný člověk, který mě už jednou tady dole napadl? Snad vrah? Skrývá se tu před lidmi? Anebo si sem sjel někdo zakouřit? Devadesátá léta patřila nekuřákům a v mnoha nemocnicích vyhnala milovníky nikotinu do sklepů nebo málo používaných prostor. Tmavá chodba by jistě byla za chladné deštivé noci přímo přepychem.

Ať to byl kdokoli, předpokládal, že je sám. Anebo mu to bylo jedno. V každém případě netušil, že jsem kousek od něj já, což mi dodávalo pocit převahy. Projela mnou vlna vzrušení. Jestli je to ten darebák, díky jemuž skončil Michael až na jipce, mohl bych ho překvapit a tentokrát rozbít hlavu já jemu. Lákavá vidina mě trochu uklidnila. K čertu s tebou! pomyslel jsem si trpce a vykročil.

Potřeboval jsem nějakou zbraň. V prostoru kolem výtahu nic nenajdu, to jsem věděl. Cestou jsem potichu otevřel několikero dveří a hledal cokoli použitelného k obraně. Bezvýsledně. Když jsem míjel klec výtahu, nápis nade dveřmi ještě jasně hlásal „S“, suterén. Alespoň mám jistotu, že mohu naskočit, až budu chtít rychle zmizet. Kdesi poblíž šachty musí být i schodiště, ale neviděl jsem je.

Prošel jsem halou, odkud se rozbíhaly chodby. Stále jsem pátral po vhodném nástroji. Pootevíral jsem dveře jedny po druhých, ale narazil jsem jen na několik starých krabic a zbytky napůl rozbitého nábytku. Nezdržoval jsem se podrobnější prohlídkou těch věcí, neměl jsem čas. Stál jsem teď asi třicet metrů od místa, kde neznámý před chvílí zmizel, a snažil se ani nedýchat.

Kousek dál byl výklenek plný mopů, kbelíků a lahví saponátů. Našel jsem tu i koště s dlouhou násadou. Odšrouboval jsem ji a několikrát se rozmáchl do vzduchu, abych získal jistotu. Tak to bychom měli!

V místě, kde se chodby křížily, jsem se na chvíli zastavil a naslouchal. Nic. Všude ticho. Ani povědomý závan tabáku jsem nezaznamenal. Nos mi dráždil výrazný pach vlhké hlíny. Připravil jsem si tyčku, abych mohl udeřit, a odbočil.

Žárovky na zdech spoře osvětlovaly chodbu asi na patnáct metrů. Nikdo tam nebyl. Přitiskl jsem se zády ke stěně a kradl se dopředu. Cítil jsem chlad, přestože jsem se hrubých kamenů zdi nedotýkal. Levičkou jsem svíral násadu od koštěte, stejně jako jsem zvyklý držet baseballovou pálku. Stěna za zády mi dodávala jistoty; v nejhorším se mohu opřít a naplno rozmáchnout.

Jenže jsem pořád ještě nikoho neviděl ani neslyšel.

Mé oči zatím přivykly šeru, takže jsem postupoval dál. Věděl jsem, že za chvíli se všechno ponoří do tmy. Co potom? Mám jít dál? Na chvíli mě napadlo, že jsem sem možná vůbec neměl chodit.

Po dalších asi dvaceti metrech se vpředu něco matně zalesklo. Podíval jsem se pořádně a rozeznal několik světlejších skvrn, jako by někdo zahrabil chodbu odshora dolů. Za okamžik jsem zjistil, že tunel je přepažený drátěným pletivem s dveřmi v kovovém rámu uprostřed. Zámek chyběl, jen při jednom okraji se daly zajistit petlicí. Čerstvá malta kolem napovídala, že konstrukce není příliš stará. Vysunul jsem zástrčku a otevřel primitivní branku. Šlo to skoro nehlučně.

Šoural jsem dál a uvědomil si, jak světla rapidně ubylo. S každým krokem bylo šero intenzivnější. Nakonec jsem se musel zastavit. Stěží jsem rozeznal vlastní ruku, když jsem ji zdvihl před obličej. Zadržel jsem dech, ale i tentokrát zůstal temný prostor přede mnou dokonale tichý. Nepochyboval jsem, že neznámý je v suterénu jako doma. Pohyboval se po chodbách s naprostou jistotou; určitě se snadno orientoval i v ostatních částech budovy. Teď jsem stoprocentně věděl, že si sem dolů nikdo na cigaretu neodskočil.

Vzduch kolem byl o poznání chladnější a zdál se mi lepkavý. Znamý pach ušlapané hlíny se mísil s oděrem mokrých zdí. Znovu jsem si představil ponuré sklepní místnosti, v nichž nebezpeční chovanci trávili nekonečné noci připoutáni ke kamenné stěně. Otrásl jsem se a snažil myslet na něco příjemnějšího.

Šlo to dost těžko. Stojím v černé chodbě, v ruce tyčku, a ani ponětí, co přijde dál. Můžu tady taky bloudit do rána a nenarazit na živou duši, uvažoval jsem. Přece se ale nevrátím?! Třeba narazím na nějakou stopu. A jestli jsem před několika minutami opravdu viděl vraha, mám šanci překvapit ho a jednou provždy s ním skoncovat.

Ohlédl jsem se. V ústí tunelu se světlo odráželo od nerovných zdí a drátěného pletiva. Vypadalo to, jako by uprostřed chodby někdo rozprostřel obrovskou pavučinu. Nad podlahou zůstával dost vysoký černý pruh. Sem už světlo nedopadalo, takže kdybych si tam lehl, nikdo by mě nespasil. Nerušeně bych mohl počkat, až se neznámý bude vracet, a zezadu na něj skočit.

Anebo by stačilo počkat, až přejde kolem a já ve světle uvidím, kdo to je. Jestli ho znám, nepomůže mu ani maska na obličeji. Kdyby mě zahlédl a dal se na útěk, vyrazil bych za ním. Kdyby zaútočil, budu připravený. A navíc bych alespoň měl důvod rozbít mu hlavu.

Moje počáteční zuřivost se změnila v racionální vztek, který mi pomáhal zvážit možné varianty dalšího vývoje. Když někoho vezmu násadou po hlavě, vystavím se tím nebezpečí, že bude mít pro svou cestu do suterénu zcela prozaické vysvětlení a nakonec zažaluje on mě pro ublížení na zdraví, nebo dokonce pro pokus o vraždu.

Klekl jsem si a pak se natáhl podél zdi. Cítil jsem nepříjemné mokro a chlad. Obličej si přikryju dlaněmi, až ho uslyším přicházet. Tyčku jsem držel pevně v ruce.

Ležel jsem nehnutě. Jistě ho nepropásnu, ať už má vozík, nebo ne. Jen musím dýchat co nejtíšeji, až mě bude míjet. Podíval jsem se na ciferník. Dvě jasně zelené čárky zářily do tmy - čtyři. Byl jsem připraven.

Trhl jsem sebou a naráz otevřel oči. Jakmile jsem se trochu hnul, projela mi celým tělem pronikavá bolest. Nejdřív jsem nechápal, kde

jsem. Něco mi přejelo po noze a zatahalo dole za kalhoty. Konečně jsem si vzpomněl, jak jsem se sem dostal. Posadil jsem se, hlasitě vydechl a zkusil se protáhnout. Strnul jsem vpůli: u nohy mi seděla obrovská krysa.

„Doprdele!“ zařval jsem a zuřivě kopal nohama kolem sebe. Okamžitě jsem vyskočil a kus zacouval. Zvíře zapištělo a zmizelo ve tmě. Určitě jsem mu nijak neublížil, ani jsem necítil, že bych se ho dotkl. Vráť se? Upřeně jsem pozoroval místo, kde se ztratilo, a přitom pozpátku spěchal k drátěnému plotu. Otočil jsem se, kvapně otevřel dveře a hned je za sebou zabouchl. Tak tohle je důvod! Pletivo má držet krysy dál od používaných suterénních prostor.

Celý jsem se třásl. Bylo mi špatně z představy, že mi jedna z nich mohla přeběhnout i po obličejí, když jsem spal. Byl jsem celý ztuhlý a zuby mi drkotaly zimou. Navíc se mi hrozně chtělo na záchod. Ruce se mi klepaly a chvíli trvalo, než jsem zjistil čas. Hodinky ukazovaly pár minut po šesté.

Venku už přestalo pršet, zato se všude kolem rozprostírala mlha. Když jsem vyrazil zpátky do Svatého Pavla, byla ještě tma. Řídil jsem mizerně a cítil se zrovna tak. V ústech jsem měl divnou pachut’.

Vztekal jsem se sám na sebe. Taková příležitost - a já ji hloupě promarnil!

Ráno tam dole v ústí chodby jsem promrzlý přešlapoval z nohy na nohu a přemýšlel, jestli se neznámý už vrátil. Slyšel mě, jestli prošel zpátky? Jestli tam byl, určitě mě viděl. Ale možná mě minul, namlouval jsem si; ležel jsem přece obličejem dolů, takže jsem oddechoval k zemi a do dlaní. Co když zůstal uvnitř? Anebo zná nějaký jiný východ a je už dávno spokojeně pryč? Třeba si předem připravil tajný vchod - nezablokované okno či odjištěné dveře - a dostane se dovnitř i ven, aniž by vzbudil pozornost ochranky.

Zprudka jsem vjel do kaluže a voda se rozstříkla mohutnými gejzíry až na opuštěný chodník. Průčelí okolních domů se i po nočním dešti zdála špinavá a nevypadala nijak lákavě.

V šest jsem se měl sejít s Williamsem. Chtěl jsem mu konečně vysvětlit svou teorii a ukázat mu nějaké záznamy z archivu fakultní

nemocnice. Namísto toho jsem se ploužil v suterénu za nějakým sanitářem ozbrojený násadou od koštěte a nakonec zaspal i domluvenou schůzku. Vztekle jsem projel další louží, ale moc se mi neulevilo. Idiote-idiote-idiote!

Doufal jsem, že kdyby se mi podařilo Williamse nahlodat, mohli bychom společně využít popitevního rozboru a získat pár lidí na svou stranu. Snad bychom přesvědčili většinu, že Michaela kdosi nakazil úmyslně. Ukázal bych jim i vzkaz, který stačil naškrábat, než upadl do bezvědomí.

Ted', na reálné silnici v šeru nového dne, se mi celý noční podnik zdál bláznivý a nápad vystoupit na popitevním jednání přinejmenším naivní.

Williamsovo obrovské červené auto jsem spatřil hned u vjezdu na parkoviště u nemocnice. Nakonec - bylo by dost obtížné přehlédnout ho kdekoli. Když jsem přijel blíž, viděl jsem, že mohutný majitel sedí za volantem a čeká. Právě si naléval kávu z termosky posazené na palubovce. Zajel jsem vedle něj. Chvilí nedůvěřivě zíral na mé auto. Nejspíš si uvědomil, že ten chlápek, který mu v pátek před nosem zabral místo a navíc ho připravil o ranní kávu, jsem byl já, ale nijak to nekomentoval. Jen mi pokynul pohárkem, s úsměvem otevřel dveře a vystoupil. Okamžitě mě udeřilo do očí jeho oblečení. Pod elegantním modrým sakem zářila bílá košile, na krku se skvěla ručně malovaná hedvábná kravata - ten typ, u kterého jsem se ani neobtěžoval hledat cenovku, když jsem vybíral doplňky pro sebe. Přišla jistě na větší peníze než mnohý celý oblek.

Vypadal jsem vedle něj, jako by mě právě vytáhli z kontejneru. Volné kalhoty i sportovní sako pomačkané, samá špinavá šmouha a skvrna. Pravá nohavice dole ořepaná, jak se do ní pustila krysa. Samozřejmě jsem si ráno vypláchl pusu a snažil se provizorně vyčistit zuby prstem, ale i tak jsem si připadal jako otrapa. Potřeboval jsem se pořádně umýt, oholit a převléknout, a to hned.

Williams mě přejel nevěřicným pohledem. Zvedl obočí, nakrčil nos a zavrtěl hlavou: „No, doktore, umíte si vybrat.”

„Musíme si promluvit," řekl jsem vážně. Porada začínala za dvacet minut. Zatím jsem si nebyl jistý, jestli bych vůbec dokázal Williamse přesvědčit, i kdybych měl třeba dvacet hodin.

Posadili jsme se u mě v kanceláři a Williams nám oběma nalil kávu z termosky, kterou s sebou přinesl z auta. Já zatím zavolal na intenzivní a zeptal se na Michaela. Žádná změna, oznámila mi sestra. Stále je v šoku a v bezvědomí, dýchá pomocí respirátoru.

Vykutal jsem ze skříňky holicí strojek, který tu nechávám pro dny, kdy mám noční. Začal jsem Williamsovi vysvětlovat souvislost mezi nedávnými třemi případy výskytu Legionelly. Pak jsem přešel k takzvaným „nehodám", které se ve větším počtu vyskytly před dvěma lety a byly připisovány Fantomovi.

Když jsem se dostal k přepadení v suterénu, měl jsem jednu tvář hladce oholenou a Willimsovi vyskočily vrásky. Řekl jsem mu, co jsem objevil v archivu, a potom popsal svou dnešní noc v suterénu. Přejížděl si hlavu dlaní. „Panebože," opakoval tiše.

Nedokázal jsem odhadnout, jestli mi věří a děsí se pravdy, anebo si myslí, že mi přeskočilo.

Nepřemýšlel jsem o tom a pokračoval. Přiznal jsem, jak jsem nakonec dole usnul. Pohladil jsem si bradu i tvář, abych zjistil, jestli mi neuniklo nějaké strniště. Vypnul jsem strojek. V místnosti nastalo ticho. Mrkl jsem na hodinky - do začátku schůze zbývalo deset minut.

Williams seděl nehybně v křesle a nevěřicně na mě zíral. Byl jsem jako na jehlách, ale mlčel jsem. Určitě mě na svůj verdikt nenechá dlouho čekat.

Vzal jsem zatím lahvičku vody po holení a natřel si tváře. I kdybych si zbytek nalil na záda, pořád bych páchl vlhkou hlínou. Ve skříni jsem našel čistý plášť a bez zaváhání si ho natáhl.

„Jak můžete vědět, že ty tři sestry zacházely úmyslně špatně s pacienty?" zeptal se najednou Williams.

Zatím jsem se nezmínil o Janet a už vůbec nepřiznal, že hlavně její instinkt mě přinutil pátrat po vrahovi. Rozhodl jsem se vyrukovat

s pravdou ven. Třeba se mi podaří získat Williamse na svou stranu, když vyklopím všechno na rovinu.

„Moje žena je gynekoložka a pracuje na porodním oddělení ve fakultní nemocnici. Pacientky si stěžovaly na stále stejné lidi. Když se to opakovalo...”

Mluvil jsem dál a díval se mu přímo do očí. Doufal jsem, že poznám, co si myslí, ale nezahlédl jsem ani náznak souhlasu, ani protest.

Opřel se, a když jsem domluvil, znovu si mě chvíli mlčky prohlížel. „Žádný z vás nic nehlásil, že?”

„Ale ano, pokusili jsme se. Nevěřili nám.”

„Máte na někoho podezření?”

Okamžitě mi vyskočila v mysli dvě jména a dvě známé tváře. Rossit. Hurst. Vybavil jsem si je na nedávné schůzi v auditoriu. Společný zájem. Spojení dvou nemocnic.

„Ne, nemám,” odpověděl jsem. Předpokládal jsem, že tak vzdálené dohady nemohu prezentovat, to bych Williamse naprosto ztratil.

Přešel si ukazovákem po bradě. Znovu mě změřil zkoumavým pohledem.

„Chápu. Zní to opravdu bláznivě. Moc fantazie,” řekl pak pomalu.

Popadl mě záchvat strachu i vzteku a neudržel jsem se.

„Panebože! Už toho mám po krk! Všichni mají klapky na očích a ohánějí se vědou. Můj nejlepší přítel leží nahoře v bezvědomí a možná umírá. Nejdřív se nám jenom smál, ale...”

„No tak!” okřikl mě rázně. „Uklidněte se. Neřekl jsem, že já vám nevěřím, Garnete. Jenom tvrdím, že vaše vysvětlení zní bláznivě. Jsem na vaší straně už od včerejška, kdy jste mi navrhl, abych se na případy s Legionellou podíval. Možná v nich figuruje vrah, možná ne. V jednom jste se nemýlil. Zaměřím se na každý další případ, kde nebude jasný zdroj nákazy a způsob přenosu.”

Potřeboval jsem chvílku, než jsem si uvědomil skutečný dosah jeho slov. Jestli se Williams hodlá případem zabývat, o pomoc jistě nebude nouze.

„Myslíte, že byste mohl přesvědčit Centrum, aby se blíž zabývalo pozadím těch infekcí?" zeptal jsem se a pokračoval: „Aby vaši lidé vzali v úvahu možnost úmyslného přenosu?" Konečně bychom mohli na vraha udeřit systematicky společnými silami.

„S tou vaší historkou?" zasmál se ironicky. „Na to zapomeňte. Ale mám nápad, jak postupovat dál - jak pročesat suterén a vašeho člověka nevyplašit. Každopádně to bude účinnější než se potulovat ve tmě s koštětem."

Mé tajné naděje byly ty tam. Nedokázal jsem skrýt zklamání. Musel mi je vidět ve tváři. Narovnal se v křesle a pobídl mě: „Tak, nejvyšší čas! Nemůžeme popudit dav pozdním příchodem. Božstvo nerado čeká. Až vejdemo dovnitř, rychle se posaďte někam dál od ostatních a nohy nechte pod stolem." Mrkl a ušklíbl se. „Kdo uvěří chlápkuvi, který zrovna nevoni a chodí v uválených kalhotách s roztrhanou nohavicí, že?"

Moje situace byla nesmírně vážná a zároveň naprosto absurdní. Člověk ve vypjatých momentech reaguje buď smíchem, nebo pláčem. Všechno mi připadlo tak neuvěřitelné, že jsem se nahlas rozesmál.

„Matku by to šokovalo! Představte si: jdu bojovat o kariéru neumytý a ve špinavých slipech!"

Ale stejně se mi svíral žaludek. Protože jsem se v poslední době soustředil na úvahy o vraždách, nezabýval jsem se jinými myšlenkami. Pracovní problémy jsem odsunul do pozadí. Teď vypluly obavy znovu na povrch. Nedělal jsem si iluze, pokud se týká Hursta. Jestli měl v plánu mě odvolat z funkce, pak to jistě udělá. Nedokázal jsem se také zbavit pocitu, že Rossit je nějakým způsobem zapletený do vražd a že se oba snaží zpochybnit mou důvěryhodnost, protože jsem objevil příliš mnoho a mohl bych je odhalit. Těžko bych to Williamsovi vysvětlil během minuty, takže jsem navenek navlékl masku hrdiny a předstíral o sto šest.

„No, doktore," oslovil jsem Williamse, „vy jste jako ze škatulky a vsadím se, že by ty vaše kachny byly celé paf. Mně by to dalo mnohem víc práce zaujmout ty svoje. Abych z Hursta nebo Rossita vyrazil kapku sympatií, asi bych musel zajít pěkně daleko. Co abyste

sebral tyhle dva ptáčky a udělal jim botulinové testy? Pak byste je mohl hodit zpátky do bahna, odkud beztak přišli. Určitě by jim tam bylo dobře."

Zašklebil se a roztáhl pusu do širokého úsměvu. Potom už jsme vykročili k oddělení patologie.

Chodba v přízemí byla plná studentů. Postávali v hloučcích a srkali horkou kávu. Pohled na ně mi nepřinesl žádnou úlevu, spíše naopak. Vše nasvědčovalo, že na dnešním setkání bude účast stoprocentní. Někteří si dokonce nesli skládací židličky. Instinktivně jsem zpomalil.

„Dav připravený lynčovat," zabručel jsem.

„Klid, doktore," pošeptal mi Williams a stiskl mi pevně ruku. „Lidem dojde, že je to nafouknutá aféra."

Za stolem v dlouhé úzké místnosti sedělo natěsnáno asi dvacet lidí. Další příchozí si rozkládali přinesená sedátka a zformovali druhý kruh kolem stěn. Pár mých lidí se přišlo zeptat na Michaela; zvěsti o jeho zdravotním stavu se brzy roznesly po celém oddělení.

Na stole v nahnědlém konzervačním roztoku zde byly uloženy orgány Phyllis Sandersové - plíce, srdce, játra, slezina, ledviny, mozek a vybledlé kličky tenkého střeva.

Williams kývl směrem k opačnému konci stolu, kde seděl Rossit. Jako předseda třímal v ruce malé kladívko, připraven zahájit schůzi. Nespustil ze mě oči. Po jeho pravici se pohodlně usadil Hurst. Opíral se v židli, ruce zkřížené na prsou, v koutcích úst nenápadný úšklebek. Škodolibá Mona Lisa, napadlo mě okamžitě. Po jeho boku jsem spatřil Bakera, nemocničního právníka. Všichni tři měli na sobě tmavé obleky. Na stole sice neležela oprátka, ale i tak se mi vybavily scény ze starých westernů.

U stolu seděla i žena, která mi dala Williamsovo telefonní číslo. Také nás pozorně sledovala. Tentokrát byla oblečena přinejmenším stejně nákladně jako Williams. Vzala si karmínový kalhotový kostým, a protože neměla plášť, vynikala v bílé řadě zvlášť nápadně.

Když jsem ji lehkým pokývnutím pozdravil, zamračila se, vyskočila a zamířila k nám. Obrátila se na Williamse: „Douglassi, co ty

tu děláš?" zeptala se ledovým hlasem, jako bych tam já ani nestál. Nedala mu šanci odpovědět. Než se stačil nadechnout, dodala: „Já mám za úkol to tady dokončit."

„Možná budu užitečný, Doris," řekl klidně. „Kdyby si někdo stěžoval na počáteční opatření, to byla moje práce. Věř mi, Doris, nechci ti konkurovat."

Zčervenala, nadechla se, jako by chtěla něco dodat, ale namísto toho se prudce otočila a zamířila zpět na své místo. Všude je to stejné, pomyslel jsem si. Prestiž především. I v Centru.

„Každý se bude snažit urvat trochu slávy," povzdechl si Williams, když se nám podařilo získat dvě volná místa u zdi. Pokýval hlavou a posadil se. „I kdybychom měli dostatek důkazů o existenci vraha, které ovšem nemáme, těžko bych Doris přesvědčil, aby neběžela do první redakce celý váš případ zveřejnit místo toho, abychom všichni společně začali uvažovat a něco řešit."

Bohužel měl pravdu. Rozhlédl jsem se po místnosti a přitom se snažil zastrčit nohy co nejdál pod židli. Přemýšlel jsem o vhodných formulacích, jimiž bych přítomné přiměl, aby mi věnovali pozornost.

Jak jsem předpokládal, sedělo tu několik lidí, jimž jsem kdysi něco vytýkal. Daleko víc mě potěšilo, když jsem zahlédl Susanne s jednou z našich nových sester. Susanne na mě kývla, ale bledá mladá žena po jejím boku zůstala sedět bez hnutí, oči upřené na skleněné nádoby na stole. Protože byla tak bílá a vypadala polekaně, domyslel jsem si, že je to ona sestřička, která nepřikládala patřičnou důležitost stížnostem Phyllis Sandersové. Tady měla přiznat svou chybu a podobně jako mě ji čekala kritika. Veškerá odpovědnost padá na mě; já přece poslal Sandersovou domů, ale nezdálo se, že by v tom sestra nacházela úlevu.

Potom dovnitř vrazil Cam. Hned zamířil k Doris. Potřásli si rukama a pustili se do řeči. Hmm, doufám, že už nezjistil, kdo se mu hrabal v papírech. Možná přišel jen proto, aby poreferoval o výsledcích posledních bezpečnostních opatření. Když s ní mluvil, Doris se znovu zamračila a kývla směrem k nám. Cam se na mě podíval a vykročil přímo k našemu místu. Leskly se mu oči a vypadal dost nazlobeně.

„Ochranka mi referovala, že ses v noci probíral v našich tajných materiálech," štěkl. Neudržel hlas na uzdě, takže se několik lidí otočilo. Uvědomil si to a nervózně se rozhlédl kolem. „Dokonce ses mi hrabal v archivu!" dodal. To už byl skloněný nade mnou a syčel mi téměř přímo do ucha. „Šel jsem se sám přesvědčit. Dávno jsem říkal Janet, aby přestala s tím nesmyslem, který se objevil před dvěma lety. Ale tys tvrdil, že jsi z Centra, obelhals ochranku a neoprávněně pročítal přísně důvěrné materiály. Je toho dost, abych tě obvinil z neprofesionálního postupu, nebo tě dokonce zažaloval." Připadal mi celý bez sebe. Ruce zaťaté v pěst, v obličejí rudý.

„No tak, Came, uklidni se přece," snažil jsem se. Čekal jsem, že se mu můj noční výlet nebude líbit, ale zdaleka jsem nepočítal s tak prudkým vztekem. „Potřeboval jsem jen najít..."

„Nejsi nic jiného než zloděj a lhář! A..."

„Pane Mackie!" přerušil ho najednou rázně Williams. Šeptal sice, ale tak, že polovina osazenstva okamžitě ožila v očekávání pěkné scény. Naklonil se dopředu a položil Camovi mohutnou tlapu na rameno. „Pan Garnet se nevydával za nikoho z Centra pro infekční choroby. Plnil jen můj pokyn."

Cam osvobodil rameno a hlasitě zaútočil: „Nemáte žádné oprávnění k takovému zásahu, pane Williamsi! Jsem hluboce šokován, že dáváte všanc svou vědeckou reputaci a zabýváte se něčím tak nesmyslným..."

Pokračoval dál a já pořád nemohl uvěřit, že je takhle rozzuřený. Naštvaný, jistě. To bych byl na jeho místě taky. Jenže on se celý třásl, skoro jako v transu, a ve světle zářivek se mu jasně po celém čele zrcadlily perličky potu. Proč reaguje tak přehnaně? Neobjevil jsem v šanonech nic nového, co bych už předtím nevěděl od Janet, a podle mě to nestálo za takové divadlo. Popudilo ho, že jsem si přečetl záznamy o obětech Fantoma? Ale proč? Z jakého důvodu?

Spousta lidí kolem ztichla a sledovala nás.

„Uklidni se, Came!" zašeptal jsem. Rozhodně jsem nepotřeboval další konflikt.

Můj hlas ho však jenom podnítil k novému útoku. Oči mu vztekem ztmavly. Čekal jsem, že se neudrží a popadne mě pod

krkem. Namísto toho se natáhl až k mému uchu: „Jestli si myslíš, že tobě nebo Janet dovolím, abyste poškodili pověst mého oddělení nějakými starými nesmysly o fantomech, tak jsi pěkně na omylu! Ani...”

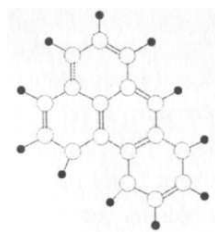
„Came!" zarazil jsem ho. „Michael Popovitch leží na intenzivním se septickým šokem. Legionella, předpokládám. Než se zhroutil úplně, nechal mi tenhle vzkaz." Hrábl jsem do kapsy, vytáhl pomačkaný lístek a podal ho Camovi.

Zamračil se, potom přelétl řádek a zbledl. „Panebože!" vyhrkl.

„Proto jsem šel do archivu. Chtěl jsem přijít na to, co Michael objevil."

Neposlouchal mě. Díval se kamsi do dálky se skelným výrazem v očích. Byl někde docela jinde.

V tu chvíli Rossit poklepal kladívkem na stůl a zahájil sezení.

Lidé čekající na chodbě spěšně zaplnili zbývající místa. Pár opozdílů ještě zaskočilo ke kávovaru, aby si vydobyli pohárek. Hovor utichl. Na poslední chvíli vpadla dovnitř skupinka rezidentů.

Rossit se ujal slova: „Dovolte mi zahájit naši mimořádnou schůzi. Vítám všechny přítomné a zvláště pak naše hosty z Centra pro výzkum infekčních chorob - paní Doris Levitzovou a pana Douglase Williamse.“

Williams kývl hlavou. Doris Levitzová se rozhlédla a věnovala ostatním neosobní úsměv, přičemž vědomě ignorovala Williamse.

Většina těch, kteří pozorovali mě a Cama, věnovala nyní pozornost jednání. Někteří si vyměnili nechápavé pohledy a utrousili pár poznámek. Potom už se otočili k Rossitovi. Cam pořád stál vedle mé židle a zíral na Michaelův papír jako uhranutý.

„Rád mezi námi vidím i pana Mackieho z fakultní nemocnice,“ pokračoval Rossit dál. „Případ, kterým se dnes budeme zabývat, se bohužel týká obou zařízení.“

Cam uslyšel své jméno a trhl sebou.

„Jo, jo...“ probral se a letmo přelétl pohledem místnost. Pak se vydal jako stroj na druhý konec, kde stál hlouček studentů. Uvolnili mu místo.

Na podobných setkáních případ obvykle uvádějí rezidenti. Rossit zvolil mladíka, který se staral o Phyllis Sandersovou při její první návštěvě. Ten vstal a nervózně promluvil podle připravených poznámek. Srovnal nejdříve výsledky pozorování a vyjmenoval testy, které následně požadoval. Předvedl první rentgenový snímek plic a odpověděl na několik dotazů. V tomto stadiu nebyly na snímku patrné žádné patologické změny. Mladík skončil a posadil se.

Rossit se podíval na Hursta a potom se obrátil na rezidenta: „Povězte mi, kolego, proč jste si vyžádal všechny zmíněné testy? Vždyť jste nenašel příznaky žádného onemocnění?”

Rezident zrudl. „No,” spustil váhavě, „ta pacientka velmi trvala na důkladném vyšetření. Byla přesvědčena, že je mnohem víc nemocná.”

„A měla pravdu!” neudržel se Rossit. Mávl přitom směrem ke stolu s vystavenými orgány.

Mladíka Rossitova reakce zjevně zarazila. Pár lidí v místnosti se ušklíblo, zatímco jiní překvapeně vydechli. Zpozorněl jsem.

„Řekněte mi,” pokračoval Rossit, „jakým dojmem na vás ta žena působila?”

Mladík otevřel překvapením ústa. „Prosím?” vybředl.

„Slyšel jste mě dobře,” napomenul ho Rossit ledovým hlasem. „Všichni dobře víme, jaké to je mít na tak rušném oddělení jako pohotovost pacienta, který vyžaduje zvláštní pozornost a není spokojený s prohlášením lékaře. Jakou reakci vyvolalo její chování u ostatních? Jak s ní jednali?”

„Nevím, jak vám odpovědět, pane Rossite.” Rezident byl zjevně v rozpacích. Hlas se mu chvěl. Podíval se mým směrem s udiveným nebo spíš zoufalým výrazem v očích. Zvěsti o Rossitovi a jeho schopnostech pronásledovat a zničit lékaře pronikly samozřejmě občas i mezi rezidenty. V místnosti se teď rozhostilo hrobové ticho.

Drobný mužík se naklonil dopředu.

„Pane kolego, řekl byste, že se chovala jako *vyzmor*?” zeptal se škodolibě.

Už jsem to nemohl poslouchat. Vyskočil jsem a zařval: „Moment, Rossite!” *Vyzmor* byl akronym používaný silnými náturami, když měly charakterizovat neodbytného pacienta. Zkratka věty VYpadni Z Mé ORDinace. Slyšel jsem tenhle nechutný termín i od několika lékařů. Mně osobně se ale z duše protivil. Ať je pacient jakýkoli, jednou je v nouzi a vy jste od toho, abyste mu jako doktor pomohl. Jenže i mnozí studenti a rezidenti tohle slovo pochytili a zdálo se jim úžasné výstižné a na místě.

Rossit ucouvl a posadil se. Hurst sepnul prsty do obvyklé pyramidy před obličejem. Neušel mi jeho úšklebek. Ostatní jen zírali v němém úžasu.

„Co máte na srdci, kolego Garnete?“ zeptal se Rossit přehnaně zdvořilým tónem. Mnozí kolem se začali bavit.

Proklel jsem se v duchu, že jsem nedržel pusu a nechal se vyprovokovat. Tak dlouho ho přece znám! Snažil jsem se sebrat.

„Je mi líto, že jsem se nechal unést, pane Rossite, ale termín vyzmor je natolik pobuřující... Na mém oddělení všichni vědí, co znamená, a zároveň učíme každého, aby si uvědomil, jak odporný je v našich podmínkách. Nemorální.“ Snažil jsem se, aby se mi netrásl hlas a ruce, ale cloumala mnou zuřivost. „Taky bych rád poznamenal, že zesměšňování práce či lidí není vhodným způsobem výuky.“ Klidně si troufni na mě, mizero, ale moje studenty nech na pokoji!

Sedl jsem si a zaslechl souhlasné mručení. Rossit jen pokrčil rameny a pokračoval podle svého itineráře.

Vyzval mladou sestru, která seděla vedle Susanne. Stoupla si a představila se jako slečna Johnstonová. Popsala potom, jak byla Phyllis Sandersová propuštěna z nemocnice - když si stěžovala na slabou závrť, posadila ji do křesla a odvezla k taxíku. Rossit pozorně hlтал každé slovo, ačkoli všechno dávno věděl. Johnstonová od něj neodtrhla oči, napjatá jako struna. Když chtěl položit otázku, Susanne se maličko předklonila a odkašlala si. Zvuk Rossita na chvílku zarazil. Zdál se na okamžik vyvedený z konceptu, ale hned pokračoval. Požádal, zda by slečna Johnstonová neobjasnila pár detailů. Zřejmě i on respektoval jedno ze základních pravidel medicíny: nikdy nechtěj naštvat sestru.

Díval se na Susanninu chráněnkou a spustil: „Phyllis Sandersová byla zkušená zdravotní sestra. Upozornila vás, že závrť nebo mdloby, které pacient pociťuje vestoje, mohou být důležitým jevem? Že by měly být pod kontrolou?“

Johnstonové zahořely tváře. „Ano,“ hlesla.

„A co jste tedy udělala?“ Ani stopy po nějaké zaujatosti. Nevinná otázka.

Mladá žena polkla, podívala se na mě a odpověděla: „Řekla jsem jí, že pan Garnet je jedním z nejlepších lékařů v nemocnici a že mu může věřit.“ Zachvěl se jí hlas. „Taky jsem ji ujistila, že když ji propustil, pak se nemusí ničeho obávat.“ To už jí tekly po tváři slzy. Vytáhla kapesníček a osušila si oči. „Promiňte,“ špitla.

Posadila se a Susanne ji objala kolem ramen. Všude se rozhostilo ledové ticho.

Rossit se odmlčel na několik sekund, ale mně se zdály nekončné. Hurst si prohlížel tváře přítomných, ústa bezpečně skryta za stříškou prstů.

„A teď ke druhé návštěvě,“ pronesl konečně Rossit pomalu, vážným hlasem.

Celá resuscitace se přede mnou opět odvíjela jako zlý sen. Rossit si dal záležet, aby dostatečně zdůraznil, jak mě při ní Michael střídal. „Vyskytly se snad neočekávané problémy, pane Garnete? Proč jste nepokračoval sám? Našel jste v dýchací trubici nějaké anomálie a další zásah byl pro vás složitý?“

Zavrtěl jsem hlavou, rozhodnutý ignorovat jeho skrytou narážku, že jsem bezdůvodně odstoupil od provedení klíčového zákroku. Věděl jsem, že se bude ze všech sil snažit z něčeho mě usvědčit, ale nemohl jsem se nijak bránit. Kdybych začal cokoli vysvětlovat, bylo by to mnohem horší.

O vývoji zdravotního stavu Sandersové při jejím pobytu na intenzivním referoval Rossit osobně. V jeho podání se poslední okamžiky jejího života i smrt sama smrskly na pár číselných údajů. „Když se k nám dostala, exitus už byl nevyhnutelný,“ řekl na závěr. V tom jsem s ním musel souhlasit.

Jakmile skončil, předal slovo Lenu Gardnerovi, aby seznámil shromáždění s pitevními nálezy. Začal s plícemi, kde podtrhl jedinečnost souběžného vývoje dvou infekcí - zhoubné spolupůsobení stafylokoků i Legionelly. Netoužil jsem je vidět znovu. Bloumal jsem zatím pohledem po ostatních orgánech. Všechny byly plné abscesů.

„...septická embolie,“ zachytil jsem konec jedné Lenovy věty. Zapnul diaprojektor, aby nás seznámil se smrtí na úrovni buněk.

Na plátně se objevil pohled na plíce pod mikroskopem. Úvodní snímek zdravého orgánu vzápětí vystřídal záběr na „zabijáka“ samotného - tenké červeně skvrnitě tyčinky Legionelly a modré hrozny stafylokoků. Nejvýmluvnější nás teprve čekalo - shluk koků, které pronikaly poškozenou stěnou tenké průdušinky do hlubších vrstev tkáně. Při podrobnějším zkoumání bylo jasné patrné, že celé okolí už předtím napadla Legionella.

„Jde o dvoufázový proces,“ vysvětloval Len. „Legionella, dalo by se říci, proklesť cestu. A stafylokoky dokonají započaté dílo.“

Další diapositivы dokumentovaly postup bakterií a jejich šíření v ostatních tělních orgánech.

Když Len skončil prezentaci, místnost zaburácela potleskem.

„Je vynikající,“ obrátil se ke mně Williams.

Seděl jsem a přemýšlel o tom, jak ji vrah vlastně postupně zničil zevnitř; zabil buňku po buňce, orgán za orgánem. Pohlédl jsem na druhou stranu na Rossita a Hursta. Tvářili se nezúčastněně, jen občas mezi sebou šeptem prohodili pár slov. Kdyby měl některý z nich na svědomí vraždu, přece by tu nemohl takhle klidně sedět?! Cam, naopak, Lena upřeně pozoroval.

Rossit vyzval doktorku Levitzovou, aby přítomné seznámila s výsledky rozboru nakultivovaných vzorků. Já jsem se ale soustředil na Cama. Jeho chování mě dokonale zmátlo. Když se mi Janet svěřila, že se Camovi nelíbila historka s Fantomem a nechtěl o ní víc slyšet, připadalo mi, že se chová podobně jako zpočátku Michael. Jenže Camova reakce dnes ráno byla něco úplně jiného. Lámal jsem si hlavu proč, ale bez valného výsledku. Jestli mě navíc dá do hlášení kvůli mému nočnímu dobrodružství, těžko budu moci pokračovat v pátrání. Nepotřebuje ani soudní proces, stačí následné sankce správní rady. Nejspíš mě potom nepustí samotného ani na toaletu, natož pak mezi tajné materiály.

Levitzová vysvětlovala konjugační procesy probíhající u bakteriálních kmenů a věnovala se výkladu o odolnosti různých druhů. Brzy jsem přestal vnímat obsah a všechno splynulo v jednolitou zvukovou kulisu.

Snad by mohla Janet zjistit, co já nestihl. Zbývá pročíst záznamy lidí, jejichž seznam jsem pořídil v archivu, a potom vyhledat pacienty, kteří si na ně stěžovali. Ale nezabrání jí v tom Cam?

Jestli si myslíš, že tobě nebo Janet dovolím, abyste poškodili pověst mého oddělení nějakými starými nesmysly o fantomech...

Pokud by souhlasila, musela by v dokumentech slídit Camovi za zády.

Ted' jsem ho pozoroval, jak sedí obklopen studenty. Znovu pročetl lístek s Michaelovým vzkazem. Pak se zamračil, zmuchlal papír do kuličky a hodil do koše. Ohlédl se po mně a zachmuřil se ještě víc.

Byl jsem znechucený jeho gestem a zároveň mě pořád pronásledovala otázka: proč se tak snaží, aby se staré dohady nedostaly znovu na přetřes?

Levitzová stále mluvila.

Pokud se Cama týče, nechtěl jsem dělat ukvapené závěry, podobně jako u Hursta a Rossita. U něj, narozdíl od těch dvou, nebyl žádný důvod spojovat ho s Fantomem. Navíc - Janet ho obdivovala a já mnohdy věřil jejímu instinktu víc než vlastnímu úsudku. Zakázal jsem si dál o něm přemýšlet. Dám mu pokoj alespoň do chvíle, než přijdu na to, čím se užívá.

V tu chvíli Levitzová nadzvedla přítomné ze židlí. Potvrdila existenci „superodolné“ bakterie. Okamžitě se rozpoutala živá debata. Odevšad se ozývaly výkřiky údivu i rozhořčení. „Proč nic neřekli?“ „Hrozí nám nebezpečí?“ „Panebože!“

Hurst i Rossit se okamžitě přidali k Levitzové a ujišťovali lidi, že všechny podrobné kontrolní testy vyšly negativně a tedy není důvod k obavám. Smrtonosný mikrob se v nemocnici nevyskytuje.

„Proč jste lhali?“ přehlušil nějaký ječivý hlas ostatní.

„Abychom předešli panice!“ zahřměl Williams. Pomohl těm třem uklidňovat studenty i lékaře. Za chvíli rozčilené hlasy utichly a Rossit se znovu ujal vedení schůze.

„Paní Levitzová," začal pomalu, „položím vám otázku jako zástupkyni Centra pro infekční choroby: bylo možno zabránit smrti Phyllis Sandersové?

Vyhnila se mému pohledu a bez zaváhání pronesla: „Jediná možnost, jak tenhle mikroorganismus zastavit, je prevence. Infekce by se nikdy nerozšířila v takovém rozsahu, kdyby byla podchycena v počátečním stadiu a pacientka včas dostala náležitá antibiotika, hned při první návštěvě. Považuji za nevyhnutelné uvést tento případ jako precedens pro ostatní lékaře kdekoli v zemi. Pokud další studie neprokáží opak, zdůrazníme v bulletinu, že první ošetřující lékař mohl zabránit smrti, kdyby postupoval adekvátním způsobem."

Jako by mi najednou podřízla hrdlo. Jakkoli sem se na tuhle chvíli připravoval, realita byla naprosto jiná. Tváří v tvář kolegům jsem tu stál s plnou odpovědností za smrt pacientky. A nejen to - měla mi být přičknuta i „zásluha" za to, že se smrtící bakterie objevila a rozšířila ve Státech.

Několik vteřin jsem jen seděl, neschopen čehokoli. Obličej mi přímo hořel. Pohledy všech přítomných se upíraly na mě. Najednou mi Williams stiskl ruku. Slyšel jsem jeho hlas, ale nebyl jsem schopen vnímat obsah slov. Díval jsem se strnule dopředu; netoužil jsem rozeznat jednotlivé obličeje kolegů a známých, hlavně ne těch, s nimiž jsem pracoval a jejichž úsudku jsem si vážil. Přál jsem si, aby Williams už skončil. Jen prodlužoval mé trápení. Proč kruci nepřestane, aby všichni mohli odejít a nechali mě na pokoji?

Jenže nezmlkl. Snažil jsem se nic nevnímat, ale i tak ke mně proniklo pár vět.

„Myslím, že vám všem ušlo pár důležitých souvislostí," prohlásil vážně. „Když spočítáte oběti - Phyllis Sandersová, doktoři Deloram a Popovitch, dvě sestry z fakultní nemocnice, u nichž byla potvrzena Legionella, máte skupinu pěti jinak úplně zdravých lidí nakažených za naprosto neznámých okolností. Pane Rossite, je povinností vaší i vašich kolegů neposuzovat těchto pět případů odděleně."

Všiml jsem si, že se Cam už při prvních slovech zamračil.

Rossit vypadal překvapeně. „Samozřejmě, jestli..."

„Dobrá," přerušil ho Williams, „tohle si myslím já: první tři případy podle všeho souvisejí s fakultní nemocnicí. Dokonce i doktor Popovitch se tu mohl nakazit při auditu. Třeba přece jen existuje zdroj, na který jste zatím nepomysleli."

Účinek jeho slov byl okamžitý. „Počkejte chvíli," ozval se Cam, „já sám jsem dozíral na rozbory vzorků vody. Nemůžete sem jen tak zničehonic vpadnout a šmejdit..."

„Pane Mackie!" nenechal ho Williams domluvit. „Věřím tomu, že tam, kde jste hledali, Legionella opravdu není. Znepokojují mě místa, která jste vynechali."

„Upřesnil byste laskavě, co máte na mysli?"

„Byl jsem upozorněn, že někteří z vašich lidí chodí dolů do suterénu, do prostor, které dřív patřily psychiatrii. Možná na cigaretu, možná oficiálně kvůli něčemu, co patří k jejich pracovním povinnostem, ale teď nejde o důvody. V těch místech určitě musí být nachytaná spousta stojaté vody a jestli tam někdo chodí pravidelně, mohl by být tím zdrojem, který se snažíme najít."

Z ohromeného výrazu na Camově tváři jsem vyrozuměl, že ho nic takového předtím nenapadlo.

„Co o tom soudíte, pane Rossite?" zeptal se Williams.

„Já?" opáčil. „Myslím, že je to bystrý postřeh a navrhuji nechat okamžitě prohledat suterén." Oči mu téměř zazářily. Jistě si hned spočítal, že celá záležitost způsobí Camovi potíže a posílí jeho vlastní šance. Dokonce si přisadil i Hurst: „Přikláním se k názoru pana Williamse a plně souhlasím s návrhem kolegy Rossita."

„A paní kolegyně Levitzová?" pokračoval Williams. „Jaký je váš názor? Záleží na vašem rozhodnutí, tohle je vaše akce."

Dal najevo, že uznává její autoritu. Ocenila jeho gesto úsměvem a přikývla: „Samozřejmě budeme muset suterén prohlédnout a doporučuji co nejdříve."

„Velice chytré," zamumlal jsem, „skutečně. Všechno je to velice chytré."

Rossit odročil jednání, Doris narychlo naškrábala pár poznámek do bloku, Cam si mě vztekle změřil a odešel ze sálu. Nechápal jsem, proč je tak vyvedený z míry. Uvědomil jsem si také, že Hurst a

Rossit nejevili ani stín znepokojení nad tím, že za chvíli obrátíme suterén vzhůru nohama.

Po schůzi jsem odmítl s kýmkoli mluvit a uklidil se do kanceláře. Nezamkl jsem, ale také jsem nikoho nezval. Měl jsem ostatně plné ruce práce; muchlal jsem útržky papíru a házel je do koše.

Věděl jsem, že dnes mě z funkce neodvolají. Doktorka Levitzová ve své závěrečné řeči nikoho nejmenovala a v článku, který hodlá publikovat, se mé příjmení také neobjeví zrovna tak, jako Phyllis Sandersová zůstane pro čtenáře anonymní pacientkou. Ale Hurst má v ruce, co potřeboval. Ačkoli jsou jednání popitevních rozborů přísně důvěrná, šuška mě brzy roznese po celé nemocnici. Nepotrvá moc dlouho, než budou všichni znát můj podíl na smrti Millerovy matky. Až za pár měsíců přijde doba, abych se znovu ucházel o vedoucí místo, Hurst jednoduše prohodí něco o „té politováníhodné záležitosti na pohotovosti“ a každý bude vědět, co tím míní. Možná přidá pár slov v tom smyslu, že nemocnice si nemůže dovolit veřejný skandál a riskovat, že lidé začnou poukazovat na nekompetentnost vedení tak důležitého oddělení. Navíc bych jako šéf jistě oslabil šance Svatého Pavla v soupeření s fakultní, pokud se oba ústavy opravdu spojí.

Pokrčil jsem rameny. Vybavil jsem si, kolikrát jsem byl svědkem něčeho podobného v případech kolegů.

Bloumal jsem očima po stěnách a nakonec můj pohled utkvěl na roztržené nohavici. Úplně jsem zapomněl, že jsem se ještě neumyl a nepřevlékl. Překvapilo mě, že je teprve osm dvacet pět. Schůze trvala něco přes hodinu, ale měl jsem pocit, že mám za sebou celý namáhavý den.

Po tom všem jsem zdaleka neměl žádný nápad, jak se postavit Hurstovi, až se mě bude chtít zbavit. Také mi nebylo jasné, jestli jejich nadšení pro pátrání v suterénu není zastíracím manévrem. Musel jsem připustit, že oba vypadali až příliš klidně, takže možná na vraždách skutečně nenesou žádnou vinu. Vlastně se chovali naprosto jinak, než bych očekával. Třeba šlo jen o obvyklou politiku. Rossit touží po křesle šéfa, Hurst se mě chce zbavit. Mohli se dohodnout, že si vzájemně vypomohou. Nic složitého. Tahle teorie

by nejspíš vyhovovala i Janetinu přísnému skepticizmu. Ale stejně jsem je v hloubi srdce úplně nevyškrtl ze svého pomyslného seznamu podezřelých.

Co se Cama týče, nechtěl jsem dělat žádné závěry, dokud si nepromluví s Janet. Její realistický pohled mě uchrání od mých vlastních divokých představ. Vzpomněl jsem si na Michaela. Janet o něm vlastně ještě nic neví. Bylo mi jasné, že ať jí řeknu cokoli, vyděsí se a bude mít výčitky, že ho dohnala k pátrání a nedomyslela následky. Michaelův stav nám dával jasně na srozuměnou, že neznámý maniak nezaváhá a klidně zabije nevinného, pokud se jím bude cítit ohrožený.

Zavolał jsem na ústřednu fakultní nemocnice, a zatímco jsem čekal, až se mi ozve Janet, pohrával jsem si s myšlenkou, že zatajím svou noční výpravu do archivu. Bude se zlobit, že jsem šel sám, zvláště po tom, co se stalo Michaelovi. Došlo mi ale, že ji musím upozornit na Camovo chování. Mohl by se domnívat, že mě dolů poslala ona, a vylít si na ní vztek podobně jako ráno na mě.

Rozhodně jí nesmím říct o sledování Neznámého ve staré chodbě; dost dobře by mě za porušení naší úmluvy mohla praštit po hlavě ona sama.

Konečně to ve sluchátku kliklo a zdálky se ozvala asistentka: „Moment, pane Garnete. Přepojím vás na sesternu na porodním.”

Zase jsem chvílku čekal, opět něco párkrát cvaklo a pak jsem slyšel ženský hlas: „Porodnice fakultní nemocnice. Prosím.”

Pozdravil jsem, představil se a dodal: „Hledám Janet. Měla by chvílku?”

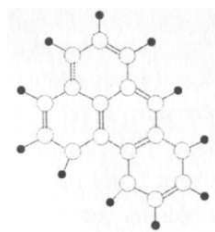
„Bohužel, je dole na pohotovosti. Potřebujete ji nutně? Mám vás tam...”

Přerušil jsem ji v půli věty. „Jen jí prosím vyřídíte, aby mi zavolala, jakmile bude volná.” Těžko bych jí mohl oznámit tak závažné skutečnosti uprostřed operace.

„Promiňte, pane Garnete, ale vaše žena je na pohotovosti jako pacient. Sama se rozhodla tam zajít, protože se ráno necítila dobře. Měla kašel a horečku. Víte, trochu nás to překvapilo. Když mě

požádala, abych obvolala pacientky, ničeho zvláštního jsem si nevšimla. Hlas měla normální, žádný chrapot..."

Pokračovala dál, ale mně vypadlo sluchátko z ruky. Nezdržoval jsem se a vyrazil ze dveří.

Pohotovostní oddělení fakultní nemocnice bylo nedávno zrenovované - všude květiny, moderní nábytek a vkusně sladěné barvy. Prostředí bezpochyby působilo na personál velmi příznivým dojmem. V mém případě, bohužel, byl výsledný efekt naprosto nulový; cítil jsem jen hrozný strach a přítomnost lidí v rouškách a rukavicích ho ještě umocňovala.

Stále jsem nemohl popadnout dech, protože jsem celou cestu z parkoviště běžel. Na příjmu jsem vyhrkl: „Mám tu manželku. Lékařka. Janet Gracetonová. Pracuje u vás na porodním. Kde leží?”

„Ano, hned, pane Garnete. Už ji převezli na intenzivní. Ale jestli si chcete promluvit s lékařem...”

„Ne, děkuji,” přerušil jsem ji a spěchal k výtahům. Stejně jako u nás byla jipka ve čtvrtém patře. Na hlavní chodbě jsem spatřil houf lidí, kteří také čekali na odvoz. Zamířil jsem proto ke schodišti.

Pořád dokola jsem si opakoval, že Janet musí být v pořádku. I kdyby se nakazila Legionellou, byla by teprve v počátečním stadiu, rozhodně ne jako Stewart. Ale co když má v sobě i stafy? „Ne, ne, proboha, tohle ne,” prosil jsem v duchu a lapal po dechu.

Rozrazil jsem lítačky a slyšel, jak se křídlo s boucháním zastavovalo. Někdo za mnou zavolal: „Pane Garnete!” Ozvěna se mísila s hlukem dveří. Ohlédl jsem se.

Uviděl jsem postavu v plášti. Přestože měl masku na obličeji, poznal jsem podle ostříhané blondáté hlavy Henryho Millera. Už tak jsem byl bez sebe strachy o Janet. Neudržel jsem se a okamžitě vyhrkl: „Pane Millere, nezlobte se, ale teď opravdu není vhodná chvíle na rozhovor. Moji ženu právě...”

„Já vím, pane Garnete," skočil mi do řeči a vyběhl těch pár schodů ke mně. „Jakmile jsem se dozvěděl, že je tady, odebral jsem jí osobně vzorky na rozbor. Pomáhal jsem tady při testování personálu, byl jsem po ruce," vysvětlil.

„Takže jste ji viděl! Jak je jí?" Stál o schod níže. Skoro jsem ho popadl za ramena, aby mluvil rychleji.

„To jsem vám chtěl zrovna říct. Nemějte obavy. Nebude to nic vážného. Jistě tak vypadala i moje matka při první návštěvě. Nebojte se."

Cítil jsem nával vzteku. Snaží se mě marně zahnat do úzkých zmínkou o matce. Vykročil jsem znovu nahoru a doufal, že půjde svou cestou.

Bohužel, vydal se za mnou. Zřejmě se rozhodl, že mi nedá pokoj, a jeho neodbytnost vybičovala mé nervy do krajnosti.

„Jen vám chci říci, pane Garnete," nezastavil se, „víte, mou matku asi nemohl zachránit nikdo, ani kdyby se podařilo správně diagnostikovat chorobu hned na začátku, vezmeme-li v úvahu vlastnosti druhého mikroorganismu."

Nepochopil jsem, jestli mě obviňuje, nebo udílí rozhřešení. Dokonce jsem si ani nebyl jistý, zda jsem ho pořádně slyšel. V hlavě jsem měl jedinou myšlenku: musím za Janet. Hned.

„Pane Millere, teď opravdu ne. Promiňte, že jsem na vás tak vyjel, ale oba máme své problémy..."

„No právě, nedělejte si se mnou hlavu. Je toho na vás dost: nejprve ten poplach s hromadnou nákazou, teď zase vaše paní. Uvědomil jsem si, že jste stál proti ničivému organismu, který se navíc prakticky nevyskytuje. Dokonce jsem pochopil, že jste mohl pochytit v případě prvotních projevů Legionelly."

Připadalo mi, jako by citoval fráze naučené z paměti, ale i tak vypadal, že se mě za každou cenu snaží uklidnit. Bylo to překvapující a zároveň velkodušné gesto, třebaže v naprosto nevhodnou chvíli.

Přinutil jsem se zůstat a vyslechnout, co má na srdci. Vytanulo mi na mysli, že o víkendu pravděpodobně pochoval matku. Janet by mi jistě neodpustila, kdybych odmítl jeho pokus o smíření. Správně tedy

předpokládala, že se Miller časem trochu zklidní, zatímco já zůstával v tomto ohledu skeptický. V žádném případě jsem nečekal omluvu. Nezasloužil jsem si ji.

Zjevně se mu ulevilo, když viděl, že mě nebude muset dál pronásledovat po schodech. I jeho slova nezněla už tak škrobeně.

„Pan Mackie mi vysvětlil, že v případě matky nešlo o nedbalost, takže bych vás neměl žalovat.“ Nadechl se. „Dozvěděl jsem se toho o vás víc, pane Garnete, a došel jsem k názoru, že jste prvotřídní lékař. To je všechno, co jsem chtěl. Víím, že spěcháte za paní Gracetonovou, a nebudu vás už déle zdržovat. Vaší paní patří v mém hodnocení také přední místo. Když bude potřeba provést nějaké další rozbory, cokoli v laboratoři, jsem vám plně k dispozici. Pokud jde o odběry nebo testování, každý ví, že jsem k pacientům ohleduplný. To je také jeden z důvodů, proč mě pan Mackie pověřil vedením. Velmi důsledně dbá na to, abychom pacientům nepůsobili zbytečnou bolest - ani fyzickou, ani psychickou.“

Otočil se a bez dalšího slova seběhl po schodech. Slyšel jsem, jak v přízemí vychází lítačkami na chodbu.

Nejspíš mi měl spadnout kámen ze srdce, ale místo toho jsem se cítil velmi provinile, mnohem víc než kdy předtím. Po celou dobu, kdy mluvil, mi v uších zněl hlas jeho matky. Zprvu jsem si nebyl jistý, co mají ti dva společného. Pak se mi rozsvítilo: tón. U něj to byl jen náznak, zlomek toho, co bylo tak výrazně patrné u jeho matky. Asi bych si ničeho nevšiml, pokud bych předtím neslyšel Phyllis Sandersovou. I Miller měl v hlase ozvěnu jejích vzdechů, dával najevo nespokojenost s životem, beze slov se ptal jako ona: *I vy mě zklamete?*

Znechucen sám sebou jsem vystupoval do třetího patra. Ačkoli pro Millera jistě nebylo jednoduché za mnou zajít a měl za sebou těžké období, nedokázal jsem potlačit nechuť, protože mi připomněl její hlas.

Napadlo mě, že Cam promluvil s Millerem v můj prospěch a později mu připadalo, že jsem ho podrazil, když jsem se mu probíral archivem. Proto byl asi ráno tak vzteklý. Pak už jsem myslel jen na Janet a ostatní úvahy nechal stranou.

Skleněné boxy pro pacienty v izolaci byly ve fakultní nemocnici stejné jako u nás. Světlo v nich ostře kontrastovalo s mdlým pološerem okolních nekrytých prostor. Zdály se malé a vyvolávaly v člověku nepříjemný stísněný pocit. Stáhl se mi žaludek. Skupina rezidentů mi zakrývala výhled. Sotva jsem se ale přiblížil ke dveřím, jasně jsem slyšel Janetin hlas.

„Nechte toho, prosím," vzlykala. Pak se rozplakala a nakonec ji zachvátil prudký kašel. Chrčela, jak se snažila dýchat. Průdušnice musela být podle zvuku téměř neprůchodná. Zamrazilo mě.

Jeden z rezidentů zavelel: „Prokrista! Podejte nějaký atropin!"

„Co se děje?" zařval jsem ode dveří a vřítíl se dovnitř. Stačil jsem ještě z vozíku shrábnout plášť a masku. Nikdo z rezidentů mi neodpověděl. Namísto toho na sebe vyděšeně pokřikovali různé pokyny, zatímco Janet zápasila o kyslík.

„Obrat'te ji na bok!"

„Zapojte odsávání!"

„Potřebuje atropin. Má křeče!"

„Tak co se tady děje?" zahřměl jsem. Hrnul jsem se k nim a natahoval si rukavice.

Sestra se pokusila zastoupit mi cestu.

„Pane, sem nesmíte," řekla striktně. Dokonce zvedla ruce, opřela se mi dlaněmi o hrudník a pokusila se mě vytlačit ven.

Setřásl jsem ji. „Ksakru, to si buďte jistá, že smím. Jsem její muž! Jsem doktor Garnet."

„U nás lékař nejste," zaječela rozčileně.

Už jsem si jí nevšímal a proklouzl mezi studenty blíž k lůžku. Spatřil jsem Janet. Ležela na boku, obličej téměř fialový, svaly na krku naběhlé. Celé tělo se zmítalo, jak zápasila o trochu vzduchu. Katétr na odsávání slin a zvratků syčel na polštáři před ní. Všude kolem ležely na posteli lahvičky na vzorky, tampóny a tyčinky. Zděsil jsem se. Tihle hlupáci se nejspíš pokusili odsát jí hlen z trachey. Došlo k protrahované křeči, hrtan se stáhl a hlasivky zablokovaly cestu, takže do plic nemohl proudit vzduch. Nedalo se vyloučit, že předtím vdechla nějaké zvratky.

Snažil jsem se potlačit vlastní vztek a paniku. Natáhl jsem se a sáhl jí na krk. Cítil jsem napjaté svaly a šlachy, pak se mi konečně podařilo nahmatat tepnu. Pulz byl nepatrný.

Zaťal jsem zuby a musel jsem se ovládat, abych nekřičel. Hlouchkem se prodrala blíž sestra, již jsem odstrčil.

„Okamžitě kapačku, dva miligramy atropinu!“ vyštěkl jsem, než stačila otevřít pusu. „A hněte sebou, ženská!“ To už jsem ječel, strachy bez sebe, protože stála jako sloup.

Trhla sebou a otočila se k podnosu s nadávkovanými roztoky.

Janet upírala doširoka otevřené oči mým směrem, ale nemohl jsem s jistotou říci, že mě vnímá. Natáhla ke mně ruku, jak bez ustání lapala po dechu. Celé tělo se třáslo. Přitiskl jsem si její dlaně na hrud'. Byly studené a lepkavé potem.

„Janet, to jsem já, Earl. Dám ti něco, aby se ti ulevilo, abys mohla dýchat. Jenom vteřinku vydrž.“

Sestra si teprve přichystala dvě ampulky. Zuřivě mě pozorovala přes okraj masky.

Kčertu s tebou, pomyslel jsem si. Obrátil jsem se o pomoc k rezidentům.

„Dejte mi desítku stříkačku, jehlu dvaadvacítku s normálním fyziologickým roztokem,“ nařídil jsem mladíkovi, který stál nejbliž. Ženě vedle něj jsem pak přikázal, aby pro jistotu připravila všechno potřebné k intubaci. Další pokyny jsem udělal studentce nalevo: „Natáhněte desítku midazolamu a stovku succinocholinu. Možná ji budeme muset znehybnit a píchnout sedativa.“ Všichni tři poslechli okamžitě. Poté, co nadělali takovou spoušť, jim opravdu málo záleželo na tom, kdo jsem, jen když jim zachráním pacientku a dostanu je z maléru.

Janet zatím pořád chrčela, děsivý zvuk doprovázel nepatrné množství vzduchu, který procházel úzkými štěrbinami mezi hlasivkami. Máme zhruba půl minuty. Pak bude následovat zástava srdce. Teď byla ještě při vědomí.

„Pevně ji chytněte a držte jí hlavu,“ obrátil jsem se ke třem zbývajícím rezidentům. „Ale opatrně, ať ji to nebolí, rozumíte?“

Přikývli a něco souhlasně zamumlali.

V Janetiných očích se objevil děs, jakmile k ní vztáhli ruce, aby ji položili na záda a podepřeli hlavu.

„Jsem u tebe, Jan, tohle ti pomůže, věř mi," ujišťoval jsem ji a musel se ovládat na nejvyšší míru, aby se mi netřásl hlas. Nebyl jsem si stoprocentně jistý, jestli všechno zvládnou. Při resuscitaci jsem pokaždé ve střehu, člověk nemůže nikdy úplně vyloučit nezdár. Jenže představa, že bych Janet ztratil, mi zatemňovala mozek a svazovala ruce. Nervy jsem měl napjaté k prasknutí.

Atropin uvolní dýchací cesty, jenže při aplikaci v podobě nitrožilního roztoku - kapačkou - to potrvá věky. Rezident mi podal injekční stříkačku s požadovaným fyziologickým roztokem.

Natáhl jsem obsah dvou hnědých ampulí. Rozhodl jsem se pro injekci přímo do hrtanu. Nikdy předtím jsem takový zásah neprováděl, ale mnohokrát už jsem před intubací napichoval tracheu. Považoval jsem tenhle způsob za nejúčinnější.

„Janet, lásko, jestli mě slyšíš, zavři oči," řekl jsem a snažil se rychle nahmátnout krikotyreoidní membránu, která kryje ústí dýchací trubice. Přiblížil jsem špičku jehly na vhodné místo. Janet na mě upírala pohled a snažila se vytrhnout. „Podržte ji!" křikl jsem na studenty.

Znehybnili ji a já vpíchl injekci do hrtanu.

Uplynulo deset vteřin. Janetiny pohyby zmalátněly. Oči měla zatím stále otevřené, viděl jsem, jak se jí protočily panenky.

Popadl jsem ventilační masku připravenou na vozíku vedle postele, připojil přívod vzduchu a zkusil jí vtlačit první dávku do plic. Hrtan zůstával stále neprůchodný, protože jsem cítil odpor.

Uběhlo dalších deset vteřin. Teď měla Janet oči téměř zavřené, promodralou kůži a všiml jsem si občasných trhavých pohybů rukou i nohou.

„Připravte se, budeme ji muset paralyzovat a dát sedativa," ohlásil jsem rezidentům. Vlastní hlas mi zněl cize, zmocnila se mě panika. Jestli ji zachvátí křeč, zatne zuby a bude se zmítat tak, že jí ublížíme, když se budeme snažit ji znehybnit. Máme možnost ji intubovat pouze poté, co nedostatek kyslíku vyřadí svaly z činnosti a

stahy se uvolní. Pak se ovšem dostaví zástava srdce. Zbývá asi minuta.

Ještě jednou jsem stiskl vak a znovu cítil silný protitlak. Při třetím pokusu napětí konečně opadlo a první doušky kyslíku roztáhly Janet plíce. Postřehl jsem, jak se jí nepatrně zvedá hrudník. Stlačoval jsem plynový měch znovu a znovu. Bohudíky, dýchací trubice byla volná. Pokožka jí postupně růžověla a Janet zasténala. Nakonec opět začala dýchat sama. Rozkašlala se. Poslechl jsem si hrudník. Zevnitř se ozýval sípot, ale vzduch procházel u obou laloků až k okraji. Každopádně budu potřebovat rentgenové snímky.

Když začala dýchat pravidelně a konečně přestala kašlat, podívala se na mě nevěřícnýma očima a vypravila ze sebe: „Bodls mě do krku!”

Z očí mi vyhrkly slzy a zároveň jsem se rozesmál.

„A tys mě vydělala k smrti,” sklonil jsem se nad ní a vzal ji do náručí.

Rezidenti stojící kolem se nervózně ošívali. Zpovzdálí mě nesouhlasně pozorovala sestra. V tu chvíli jsem je ani nevnímá. Později si je všechny podám, ale teď chci být jen s Janet. Nepřestával jsem ovšem uvažovat jako lékař. Pořád obtížně dýchala, odhadoval jsem, že dostane zápal. Zatímco jsem ji objímal, zkontroloval jsem přívod nitrožilního roztoku. Všiml jsem si štítku na zásobníku: erythromycin. Trochu jsem ho upravil rukou, a když jsem vzhlédl, spatřil jsem ve dveřích Cama. Mlčky nás sledoval.

Měl na sobě plášť, oči mu plály zuřivostí, tmavé vzteky, přesně jako ráno. Na okamžik jsem se domníval, že ho popudila moje přítomnost, ale rozkřikl se na rezidenty: „Co jste ksakru prováděli s paní Gracetonovou?”

Mladí se zachvěli a polekaně mlčeli. Obzvlášť jeden se snažil ze všech sil vyhnout Camovu pohledu. Zaregistroval to ihned a další otázka mířila přímo na něj: „Vy tam! Co se tu stalo? A mluvte, nebo vás všechny vyhodím a postarám se, abyste se tady už neukázali!”

Mladík celý ztuhl, ostatní kousek ucouvli, takže zůstal sám tváří v tvář Camovi. Nekrytá část obličeje byla nachově rudá, stejně jako uši.

„No?“ vyzval ho Cam. Vypadal vedle studenta jako obr.

„Domníval jsem se, že můžeme zavést malý katétr a odsávat,“ začal provinile vysvětlovat. „Už jsem to dělal několikrát na anesteziologii a...“

„Jenže nemocným, kterým jste předtím dal sedativa a intuboval je!“ zahřímal Cam. „A to je sakra něco jiného!“

„Ale já jsem myslel...“

„Prokrista, chraň nás bůh před tím, čemu vy říkáte myslet. A vy ostatní jste se dívali a žádný se nepokusil zastavit tohoto génia! Nechali byste ho klidně, aby ji zabil!“ ječel na vyděšené tváře kolem. „Jak jste tu jen tak mohli stát? Nenapadlo vás zbavit nejdříve pacientku bolesti? Vždyť to je první, o co se musíte postarat! Nesmíte lidem ubližovat. Skoro mám chuť nacpat vám do krku katétr stejně jako vy jí. Taková nehoráznost! Dejte si pozor, pokud jde o mě, jeden každý jste v podmínce!“

Ted' už hořely tváře všem bez rozdílu. Pár jich stálo s vykulenýma očima, někdo se zuřivě díval na mladíka, který se předtím pokoušel o odsávání.

„Vy se mi nepřibližujte k pacientům, aniž byste to se mnou předem probral,“ varoval ho Cam. Mluvil nyní tišším, o to však neúprosnějším tónem. „Neopovažte se odevzdat požadavek na léky bez konzultace s někým zkušeným. Do osmačtyřiceti hodin si připravíte lekci pro ostatní studenty, kde budete prezentovat svůj výkon jako příklad, aby se i ostatní poučili. A teď zmizte!“

Se sklopenými hlavami spěchali z místnosti. Dva byli tak ohromení, že je ostatní museli upozornit na rukavice a ochranný plášť. Někteří našťavaně mrskli věci do koše vedle dveří a potom vzprímeně odpochoovali. Sestra se chtěla tiše vytratit za nimi, ale Camovi neunikla.

„Moment,“ zadržel ji příkře. „Vy mi taky dlužíte vysvětlení. Nezdálo se vám, že tenhle případ je pro rezidenty trochu velké sousto? Klidně jste se dívala? Kdo vůbec zorganizoval celý ten zásah?“

Zastavila se a otočila hlavu, takže jsem jí i já viděl do obličeje. Měla tmavé vlasy na několika místech prostoupené šedinami. Byla

vysoká a odhadl jsem, že spíše štíhlá. Plášť mi neumožnil vidět, jakou má vlastně postavu, ale usoudil jsem, že je ošklivá. Ve výšce prsou měla jmenovku: Slečna Brownová.

„Je to přece vaše vlastní zásada, pane Mackie," pronesla sladce.

Cam vybuchl: „Tracheální odsávání u pacientky, která není pod sedativy není moje..."

„V poslední době jsme měli hodně infekčních případů, doktore, to dobře víte. A potřebný materiál na rozbor tady chyběl. Dole na pohotovosti, kde provedli první odběr, získali jen zanedbatelné množství."

Ted' byla řada na Camovi, aby zrudl. Obličej mu přímo zbrunátněl, nabral barvu vařeného raka.

„Při infekci způsobené Legionellou, jak sama jistě nejlíp víte, nevzniká příliš mnoho hlenů." Hlas mu vibroval napětím. Znovu se mi vybavilo naše ranní setkání. „Mé nařízení o odebírání vzorků samozřejmě platí, ovšem při plném respektování ostatních etických zásad! Rozhodující je úsudek lékaře."

„Já jsem jen pouhá sestra, pane Mackie. Není na mě, abych činila závěry. Jen plním pokyny. Já..."

Cítil jsem, jak se Janet pohnula. Zkusila zvednout hlavu.

„Came, řekla jsem jí, že Henry Miller odebral vzorky na pohotovosti a počítal s tím, že bude mít k dispozici jen malé množství. Neposlouchala mě!" Ačkoli mluvila tiše, její hlas byl ostrý, chladný a neosobní. Takovým oznamovala nepříjemné, ale závažné skutečnosti.

„Ale paní Gracetonová, jste tu přece pacient, ne lékař..."

„Ale já jsem lékař," přerušil ji rázně Cam. „A protože tak dodržujete pokyny, poslouchajte: nechci vás vidět poblíž paní Gracetonové. Ted' pojd'te se mnou. Promluvíme o vás s vrchní sestrou, chci, abyste byla u toho. Na intenzivním jste dneškem jednou provždy skončila!" Vyřítel se z místnosti, u dveří ze sebe doslova serval plášť a masku s rukavicemi. Zamířil k sesterně.

Brownová šlehla nenávidným pohledem po Janet, a když nedbale odhodila ochranný plášť do koše, pospíchala za Camem.

„Kristepane," bylo v tu chvíli jediné, nač jsem se zmohl. Párkrát jsem pochopitelně zažil, že studenti něco pokazili, to se ve fakultní nemocnici přes všechna opatření občas stane, ale ze sestry Brownové šel vážně strach. Zasloužila si všechno, co Cam vyjmenoval; lepší by ovšem bylo ji na hodinu vyhodit. Pro rezidenty bude případ jistě velmi poučný. Pravděpodobně se už nikdo z nich takové chyby víckrát nedopustí. Ale pochyboval jsem, že by se někdy mohla změnit Brownová. Já osobně bych ji na oddělení nechtěl, chraň bůh, a už vůbec ne jako ošetřující sestru Janet. Ne. Ani v mém případě, ani poblíž nikoho jiného.

Znepokojoval mě i sám Cam. Jistě, také jsem byl strachy bez sebe a mnohokrát i vzteky, jenže jemu dnes už podruhé povolily nervy. Ano, měl vážný důvod. Ale stejně, lékař v jeho postavení by měl mít víc sebekontroly. Jinak se vystavuje nebezpečí, že brzy pronikne i na veřejnost, jak se nedokáže ovládat. Stačí nevhodná poznámka před pacientem. Já osobně měl chuť Janet okamžitě dostat pryč i z jeho dosahu.

„Janet, dovol mi, abych tě vzal k nám, do Svatého Pavla. Zaručím ti, že tam se s žádnou Brownovou nesetkáš."

„A předáš mě přímo Rossitovi? Ne, dík, Earle."

Na toho jsem si ani nevzpomněl. Vybavil se mi společně s Hurstem, nerozlučná dvojice.

„Ne, pochopitelně že ne," ujistil jsem ji obratem. „Postaral bych se o tebe. Tady ti mohou snadno ublížit. Ať už je Neznámý kdokoli. Seženu ti někoho spolehlivého."

„Přestaň, Earle," okřikla mě rázně. S vážným výrazem ve tváři se mi podívala zpříma do očí. „Stewartu Deloramovi nepomohla ani vaše nemocnice, taky se nakazil. Už jsem ti říkala: útek není řešení." Nadechla se, ale rozmyslela si to. Znovu mi položila hlavu na hrud'. Po chvíli přece jen dodala: „Pokud jde o sestry a rezidenty, Cam určitě zařídí, aby se neopakovalo něco podobného." Mluvila mírným tichým hlasem. „Teď mám strach hlavně z té infekce. Stewartovi je líp, ale nedokážu odhadnout, jak to půjde dál se mnou. Chtěla bych, aby se o mě Cam staral sám."

Hladil jsem ji po vlasech a byl rád, že nemůže zahlédnout slzy, které se mi draly do očí. Vyslovila nahlas, čeho jsem se obával, a ona jistě také, ačkoli to nedala na sobě znát. Nebylo snadné držet v tu chvíli emoce na uzdě.

Tiskl jsem ji k sobě a potom jednu chvíli zabloudil pohledem ke skleněné přepážce. Zhlédl jsem Cama, jak živě rozkládá rukama a rozčileně mluví k vrchní sestře. Z jeho prudkých gest jsem usoudil, že jím stále ještě cloumá zuřivost. Opět jsem si vzpomněl na naše ranní setkání. Bylo mi divně, když jsem si uvědomil, že má být Janetovým lékařem. Ačkoli se před chvílí rozzuřil na nešikovné studenty, necítil jsem se v jeho přítomnosti úplně volně ani já.

Znovu jsem měl v hlavě zmatek. Snad to způsobil šok, že jsem resuscitoval vlastní ženu, možná se projevil i otřes z Michaelova stavu. Důvodem mohlo být i to, že jsem nedokázal kolegy přesvědčit o existenci vraha v našem okolí. Ať už to bylo cokoli, instinktivně jsem považoval za povinnost bránit své blízké všemi prostředky, a proto jsem třeba dělal ukvapené závěry.

Všechna předsevzetí, že zůstanu vyrovnaný a ke každému budu přistupovat bez předsudků, byla ta tam. Opět mi v mysli ožily okamžiky z dnešní schůze. Před očima mi defiloval Hurst a Rossit, oba zabráni do živého hovoru u stolu plného vypreparovaných orgánů Phyllis Sandersové. Pak jsem si připomněl skupinku mocných našeho města, jak spokojeně přikyvují Hurstovým plánům. Nakonec se odněkud z podvědomí vynořila neurčitá temná postava sklánějící se nad Janet.

„Jan, netušíš, kdo se pokouší tě nakazit?“ drtil jsem skrz zuby a hlídal hlas.

„Ne,“ odpověděla tiše. „Probírala jsem každý svůj krok, Earle. Musela bych vdechnout nějaký sprej nebo kapénky, ale nikdo se nepřiblížil natolik, aby k tomu došlo. Ani já se nedostala do žádného podezřelého prostředí. Lámala jsem si hlavu, ale nic vhodného mě nenapadlo. Při práci jsem pořád měla na sobě plášť, masku a rukavice.“ Krátce se odmlčela a pak dodala: „Úplně mě deptá pomyšlení, že jsem mu nedávno stála tváří v tvář.“ Rozplakala se.

Zabil bych v tu chvíli každého, kdo ji sem dostal.

Přitiskl jsem tvář k její a opatrně se zeptal: „Janet, překvapilo mě, jak se Cam rozzuřil. Bývá takový často? Nikdy jsem si u něj nevšiml ani náznaku špatné nálady nebo dokonce vzteku." Vymýšlel jsem nepředstavitelné kombinace.

„Nesud' ho moc přísně," povzdechla po chvíli váhání. „Je přímo posedlý ohleduplností k pacientům." Pak upřesnila: „Všichni bychom měli být laskaví, ochotní a zbytečně je netrápit. Jenže u Cama je to vystupňované na nejvyšší míru. V jeho případě je to trochu složitější."

Zamrazilo mě.

„Jak - složitější?" naléhal jsem okamžitě.

„Je to osobní, Earle. Jednou mi o tom vyprávěl, ale slíbila jsem, že se o tom nikomu nezmíním. Věř mi, s Fantomem to nemá nic společného, opravdu." Už neplakala, jen se jí tu a tam zatřásl hlas. Určitě neměla ponětí, jak na mě její slova zapůsobila.

Zamrazilo mě. Vzpomněl jsem si na svůj poslední rozhovor s Millerem. Když jsem spěchal za Janet, nevěnoval jsem mu příliš pozornosti, ale teď se mi vybavil závěr: *Pan Mackie důsledně dbá na to, aby chom pacientům nepůsobili zbytečnou bolest - ani fyzickou, ani psychickou.*

Pečlivě jsem zvažoval každé své další slovo.

„Já vím, Janet, jsi přesvědčená o tom, že nemám tak dobrý úsudek ani kombinační schopnosti jako ty. Taky Camovi bezmezně důvěřuješ. Ale dnes ráno se choval přinejmenším divně." Počkal jsem, jestli zaprotestuje, ale ležela klidně, a tak jsem pokračoval. „Byl celý vzteky bez sebe, že jsem nahlédl do starých spisů prvních Fantomových obětí..."

„Cože jsi?!" vykřikla nevěřicně a odtáhla se. Rozkašlala se.

Rychle jsem začal všechno vysvětlovat.

„Prošel jsem ty záznamy, musel jsem. Poté, co onemocněl Michael..."

„Michael?" ujišťovala se chraplavým hlasem. „Co je s Michaellem?" Posadila se na posteli.

Kruci! Měl jsem plnou hlavu starostí o ni samotnou a na Michaela jsem zapomněl. Janet nic neví! Sáhл jsem po její dlani. Určitě jsem ji nechtěl děsit.

„Janet, včera v noci jsme přijali Michaela se septickým šokem způsobeným s největší pravděpodobností Legionellou." Užasle na mě hleděla. „Nevšiml jsem si žádného projevu přítomnosti stafylokoků, ale ráno byl v bezvědomí a museli ho napojit na respirátor."

„Ne!" vykřikla. Potřebovala chvíli, než si uvědomila plný dosah slov, a potom mlčky seděla a přemýšlela.

„Ale jak se to stalo, Earle?" hlesla konečně. „A kde?" Její slabý hlas byl rozechvělý. Uvažovala nahlas: „Pokaždé, když jsme se přiblížili byt' jen na dohled nějakým kulturám v laboratoři, každý jsme si museli obléknout plášť a nasadit masku. Cam byl na bezpečnost vždycky přísný a v poslední době to ještě vystupňoval! Osobně s Millerem na všechno dohlížel. Panebože, proč jsem ho dostala do takové situace!"

Poděpřel jsem jí záda dlaněmi a kolébal ji na rukou.

„Co Donna?" zeptala se.

„Otřesená, není divu, ale drží se. Když odsud včera odcházela, vypadala, že to zvládne."

Chvíli jsme potom jen tiše seděli. Rád bych ji uklidnil, ale čím? Hlavou se mi honily různé myšlenky, hlavně o Camovi. Kéž bych dokázal Janet přesvědčit, že tady jí hrozí nebezpečí!

„Janet, poslouchej," začal jsem znovu, „pokud jde o Cama, musíš mě vyslechnout. Přísahám, něco tají." Tentokrát jsem jí nechtěl dát příležitost, aby mě přerušila, a hned jsem pokračoval dál: „Podívej: snaží se nás odradit od těch případů před dvěma lety. A když Williams ohlásil, že prohledáme suterén, úplně se vyděsil. Uznej sama: kdyby neměl co skrývat, choval by se takhle? Čeho se bojí?"

Janet zvedla hlavu a zlehka mi pohladila obě tváře. Hýčkala mi obličej v dlaních a tiše říkala: „Poslechněš mě? Earle, vím, že mě miluješ a máš strach z té infekce...", sundala mi brýle a políbila na čelo, „...a musel tě vyděsit zásah rezidentů." Znovu jsem ucítil její rty, tentokrát na víčkách. Potom mi lehce přejela přes okraj ucha dolů ke krku. „Poslechněš mě, Earle?" Vzhledla, napřímila hlavu, můj

obličej stále v dlaních. Dívala se mi vážně do očí. „Nech Camův případ na pokoji.“

Než jsem se zmohl na odpověď, ozvalo se ode dveří: „Earle, dovol jí, aby si odpočinula.“ Cam. Protože jsem se tiskl k Jan, neviděl jsem ho přicházet. Stihl si už vzít čistý plášť; musel se převléknout za skleněnou přepážkou, když jsme se s Jan bavili. Bez ohledu na jeho klidný zdvořilý tón se mi ihned vrátil nepříjemný tísnivý pocit. Vstal jsem a pohlédl na něj. Kolik asi z našeho rozhovoru mohl zaslechnout, vrtalo mi hlavou.

„Promiň, ale potřebujeme si s Janet promluvit. A za těchto okolností...”

„Earle, počkej. To je v pořádku, Cam má pravdu,” přerušila mě Janet. Opravdu bys měl jít a nechat mě prosperovat. Dej za mě pusu Brendanovi.” Znělo to víc jako rozkaz než rozloučení. Janet se natáhla na posteli a položila hlavu na polštář. Zamrazilo mě, když jsem viděl, jak je unavená.

„Ta hrozná sestra ti už nebude znepríjemňovat život, Janet,” řekl jí tiše. „Postaral jsem se o to, abys byla v péči těch nejlepších lidí, které na oddělení mám. A léčit tě budu sám, jestli...,” podíval se úkosem na mě a potom zpět na Janet. „...tedy, jestli o mě ještě jako o lékaře stojíš.”

„Samozřejmě, Came,” odpověděla hned trochu překvapeně a zároveň po mně šlehla varovným pohledem, abych zůstal zticha. „Kdo jiný než ty by se o mě měl postarat?”

Cam si mě ještě jednou změřil od hlavy k patě. Naskočila mi husí kůže, ale stál jsem beze slova a jen se snažil potlačit paniku. On naopak vypadal naprosto klidně, když přistoupil blíž k lůžku.

„Takže - ujednáno,” stiskl Janet dlaň.

Co by udělal, kdybych na něj vychrlil všechna podezření? Mám se ho pokusit zahnat? Jak by asi zareagoval?

„Tahle krásná paní by si měla teď trochu odpočinout,” prohlásil s úsměvem, „to je důležitý krok, abychom ji znovu postavili na nohy.” Mluvil přátelským sebejistým tónem jako na večírcích, kdy nenuceně bavil sebe i lidi kolem.

Zatímco ho Janet svým úsměvem ujistila, že lepšího lékaře by si nemohla přát, já instinktivně cítil, že musím zůstat ve střehu, jakákoli kritická poznámka z mé strany by jí možná ublížila, napadlo mě; nesmím ho podráždít a vystavit ji ještě většímu nebezpečí. A jestli předtím stál za dveřmi, už i tak toho slyšel dost.

Narovnal se v celé své výši, přátelsky na Janet mrkl a povzbudivě ji poplácal po ruce. Nato se obrátil ke mně. Přes příjemný vzhled i výraz obličeje zůstával pohled jeho modrých očí neosobní a studený. „Tak, Earle," řekl tiše a mávl rukou ke dveřím, „zastavíš se u mě po vizitě? Kolem jedenácté. Měli bychom si spolu promluvit o tom, co se stalo dnes ráno."

Potřeboval jsem důkaz, jemuž by Janet uvěřila bez ohledu na své sympatie k Camovi. Usoudil jsem, že nejlepší bude pokračovat podle původního plánu - projdu všechny důvěrné záznamy a přijdu na to, co objevil Michael. Ačkoli neodhalil vraha, dospěl k názoru, že existuje. Snad se s Janet dostaneme dál. Nejdůležitější teď pro mě bylo nějak obejít Cama a získat přístup k inkriminovaným spisům.

Rozhodl jsem se předhodit svůj problém nejvyšším složkám. Ve fakultní to paradoxně znamenalo sestoupit níž (do třetího poschodí) a smluvit si schůzku s Reginaldem Fossem. Měl kancelář ve správním centru, tedy obloženou plyšovými koberci.

Po cestě jsem si opakoval, s čím vyrukuji. Moje řeč zaváněla trochu vydíráním, maličko podplácením, ale hlavně jsem spoléhal na sebejisté vystupování.

Reginald Fosse, jak hlásaly diplomy na stěnách jeho kanceláře, vystudoval ekonomiku a řízení se specializací na problematiku organizace zdravotní péče. Lékařský titul neměl. Patřil k nové odrůdě manažerů, kteří během posledních deseti let určovali chod nemocnic. Vedli si dobře na akciovém trhu; méně jasný byl dopad jejich činností na zdraví národa. Ne každá nemocnice uchráněná před bankrotem byla požehnáním pro pacienty, obzvlášť tam, kde byla zavedena drastická úsporná opatření. Odstrašujícím příkladem tohoto typu byly porodnice, které zkrátily nemocniční pobyt matek s novorozenci na jeden den. Janet proti takovému omezení všemožně bojovala a ke cti Fosseho jsem musel přiznat, že její rozumné argumenty vyslechl ještě dříve, než ho k tomu donutila legislativa.

Fosse byl na pohled celkem sympatický chlapík. Počínající pleš na temeni hlavy se snažil zakrýt několika prameny šedých vlasů.

Přes opasek kalhot mírně přetévalo vypouklé břicho. Na nose mu seděly brýle s tenkými kovovými obroučkami. Vypadal spokojeně, na rtech stále laskavý úsměv. Přijal mě ihned. O Janet ho už předtím informovali, a tak se okamžitě zeptal na vývoj událostí.

Stojí-li v čele nemocnice právník nebo ekonom, musí v otázkách medicíny spoléhat na radu lékařů. Ne každému se podaří úspěšně spolupracovat s nejlepšími doktory v oboru a zachovat si vlastní úsudek, pokud jde o finance. Až příliš často se stává, že se bojí o ztrátu prestiže a raději se obklopí méně schopnými, ale snáze ovladatelnými lidmi. Po několika letech, jak mi Janet sdělila, k podobným praktikám lehce inklinoval i Fosse. Usadil jsem se na židli a zapremýšlel, jak na něj.

Rozhlédl jsem se kolem sebe a musel přiznat, že kancelář má velmi pěknou. Byla to prostorná místnost s podlahou pokrytou měkkým růžovým kobercem. Obrovská okna odhalovala bohužel jen protější křídlo nemocniční budovy s ostrůvkem zeleně a o kousek dál střechy okolních domů. Mohutný mahagonový stůl zabíral stejnou plochu jako celá moje spartánská pracovna ve Svatém Pavlu.

Fotografie vedle dvou diplomů ukazovaly usmívajícího se Fosseho, jak si potřásá rukama s různými lidmi, které jsem neznal. Na většině snímků také třimal šek zvětšený natolik, aby se dala přečíst úctyhodná suma, nejspíš peněžitý dar nemocnici. Často se jediné takovou cestou daly získat peníze na inovaci budov i vybavení. Zisky organizací provozu a údržby zdravotnických zařízení směřovaly spíše na Wall Street než k pacientům.

Poděkoval jsem mu za starost o Janet a během dvaceti minut vyličil všechno podstatné o Fantomovi. Začal jsem událostmi, k nimž došlo před dvěma lety, potom se zmínil o sestrách infikovaných Legionellou a nakonec o Michaelovi a Janet. Protože tu nebyl jiný doktor, aby ho zviklal tvrzením, že jsem se pomátl, zapůsobila na něj má řeč silným dojmem. Během vyprávění se nakláněl blíž a pozorně hlta každé slovo. Když jsem se mu svěřil s obavou, že se mohou objevit další útoky, vyrazily mu na čele krůpěje potu. Na závěr jsem prohlásil, že k tomu, abych požádal o zásah policii, mi chybí důkazy,

ale všechno oznámím státnímu akreditačnímu výboru, který ustanoví Michaelova zástupce.

I když lidé z komise nejspíš neuvěří, že se tu volně potlouká vrah, jakmile se dozvědí o infekci, budou muset pozastavit platnost osvědčení.

Když jsem skončil, vypadal dost zničeně.

„A proč bychom nemohli dál pokračovat neoficiálně, stejně jako doktor Popovitch?“ vyhrkl. „Jestli někdo opravdu provádí ty odpornosti schválně, nemůžeme čekat na pomoc zvenčí. Přinejmenším zjistíme, co objevil, a budeme vědět, na čem jsme.“ V hlase měl téměř prosebný tón. Ačkoli jsem nepochyboval, že prioritou pro něj bylo zlikvidování zdroje nákazy, jistě si rychle spočítal i škody, které by na pověsti nemocnice napáchalo byť jen dočasné omezení provozu.

„Na to jsem myslel hned,“ přikývl jsem, „kdybychom jednali rychle... Ale pan Mackie odmítl jakékoli úvahy o záměrném šíření infekce, takže mi nedává jinou možnost.“

Fosse o odstín zbledl. „Prosím?“

Přiznal jsem návštěvu archivu i ranní střetnutí s Camem.

„Prokrista!“ vylétlo z něj. Sundal si brýle a začal si mnout oči. Byl zjevně vyveden z míry. Dokonce se ani nezeptal, jak jsem se do archivu v noci dostal.

Zdálo se mi, že situace je zralá pro můj návrh.

„Možná bych měl řešení,“ řekl jsem přemýšlivě. „Budu teď často ve fakultní kvůli Janet, tak bych mohl pokračovat v tom, co Michael Popovitch začal: projít záznamy a zkontrolovat údaje. Výsledky bych svěřil výhradně vám. Musel byste ovšem rozhodnout a dát pokyn panu Mackiemu. Nemáme na vybranou. Nemůžeme otálet.“

Polekaný výraz se změnil na neutrální. Fosse nebyl lékař. Odhadoval jsem, že se nikdy předtím nedostal s žádným doktorem do křížku, alespoň ne s člověkem v postavení Cama Mackieho. A pokud ano, měl asi za zády řadu příznivců s odpovídajícími tituly.

„No, pane Garnete,“ začal pomalu, „cením si vaší nabídky, ale zároveň chápu, že máte dost vlastních starostí a...“

„Znám celou řadu primářů, kteří můj plán podpoří," přerušil jsem ho. Po krátké pauze, kdy si mě zkoumavě prohlížel, jsem dodal: „Udělám cokoli, abych toho vraha zastavil. Dokud je volný, mám strach o Janet. Bez důkazů policii nepřesvědčíme. Dokud nezjistíme, co našel Michael, je všechno k ničemu." Chtěl jsem, aby si dobře uvědomil, co je v sázce, kdyby se ho Cam pokusil odradit.

Když jsem si připravil půdu, vytasil jsem se s posledním trumfem. Předpokládal jsem, že nemůže odmítnout.

„Podpořím kandidaturu Williama Tippetta, až se bude hlasovat o obsazení vedoucího místa na pohotovosti. Na oplátku očekávám, že mi dočasně udělí některá privilegia na svém oddělení a svěří mi ten audit. Oficiálním důvodem by mohlo být porovnání počtu úmrtí u shodných případů přijatých na pohotovosti ve fakultní nemocnici a U svatého Pavla. Okolí může naznačit, že šlo jen o laskavost - přidělil mi ten úkol proto, abych se dostal častěji k Janet. Takové vysvětlení mi umožní procházet se po nemocnici bez pocitu, že mi za zády někdo vyzývavě zvedá obočí nebo vrtí hlavou. A vy tak umlčíte protesty pana Mackieho. Samozřejmě, neuvěří, ale také nenadělá nic moc proti."

Snad ho to zaujalo. Věděl jsem, že William Tippet hrábne po šéfovském křesle všemi deseti. Billy se v mé blízkosti nikdy necítil stoprocentně jistý a nenechá si ujít příležitost jednou provždy tenhle problém vyřešit. I Fosse přivítá v čele pohotovosti svého oddaného příznivce. A konečně v této chvíli ani jeden ještě netuší, že se mě Hurst stejně chystá zbavit.

„Promluví s Tippetem," řekl nakonec. „Kde vás zastihnu?"

Napsal jsem mu svá čísla. Potřásli jsme si rukama a já prohodil: „Mimochodem, nemáte ponětí, proč je pan Mackie pokaždé při zmínce o Fantomovi tak podrážděný?"

„Ne, vůbec ne," zareagoval okamžitě.

Odpověď mi připadala upřímná. Díval se mi stále do očí, hlas se mu nezměnil. Jenže když jsme spolu předtím mluvili, vždycky alespoň chvilku váhal, než něco pronesl. Když si tolik cenil pravdy, mohl by mi lhát? V každém případě jsem mu nevěřil.

Sestoupil jsem do prvního patra suterénu a zamířil k Camově kanceláři vedle laboratoří. Odhadl jsem, že pode mnou je staré křídlo, kde jsem strávil dnešní noc. Na rozdíl od nejhlubších prostor tyto byly nedávno renovovány; kráčel jsem tedy po široké jasné osvětlené chodbě. Domluvili jsme se na jedenáctou, takže mi zbývalo pět minut.

Na stěně před vstupem do Camova oddělení se nedala přehlédnout tabule s nápisem CENTRUM BIOLOGICKÉHO VÝ-ZKUMU. Vedle někdo přilepil kus kartónu s mnohem skromnějším rukou psaným označením LABORATOŘE. Honosný název na vyblýskané mosazi dříve zřejmě lidi mátl, když tu bloumali se vzorky moči nebo šli na odběr krve.

Míjel jsem cestou několik místností se spoustou složitých přístrojů. VIROLOGIE, BAKTERIOLOGIE, BIOCHEMIE, HEMATOLOGIE...četl jsem na dveřích. Tady se denně zpracovávaly desítky vzorků, které pomáhaly stanovit diagnózu zhruba osmi set pacientů na odděleních o pár pater výš. Pootevřenými dveřmi vycházelo na chodbu tlumené vrčení ventilátoru přerušované občas hlasy laborantů a pípáním přístrojů. Vzduch byl prosycený pachem chemikálií, do něhož se mísila všudypřítomná vůně černé kávy. Tu a tam jsem ucítil závan moči ze stojanu s plnými zkumavkami.

Uhodilo mě do očí, že na rozdíl od personálu nahoře zde téměř nikdo na sobě neměl ochrannou masku. Možná Camův vliv - také ji nosil jen v nejnutnějších případech, tedy když byl v přímém kontaktu s pacienty. „Jestli se sami nebudeme chovat rozumně, abychom dali příklad ostatním, potom hrozí nebezpečí, že vypukne panika," slyšel jsem ho předtím nahoře u sesterny.

Tady dole měli masku laboranti, kteří pracovali s rizikovým materiálem.

V jedné místnosti jsem zahlédl Herolda Millera obklopeného pultuctem lidí, zřejmě z údržby; prováděl výtěr nosu. Další skupina čekala na chodbě. Ve fakultní tedy důsledně prohlédli každého zaměstnance.

Chod celého oddělení svědčil o Camových schopnostech a byl skvělou demonstrací jeho kompetencí. Představa, že by muž s jeho

odpovědností měl něco společného s neznámým monstrem, se mi při pohledu na dokonale fungující laboratoře zdála nemožná. Jenže nebyla by tu právě pro Cama ideální možnost?

Chvilku jsem postál přede dveřmi kanceláře a soustředil se na příštích pár minut. Ať mi říká cokoli, zkusím poznat, jestli lže. Ve vhodném okamžiku ho přitlačím ke zdi a dostanu z něj, proč ho mé pátrání po Fantomovi tak irituje. Slíbil jsem si, že se ovládnou.

Jestli ví, že jsem teď jednal s Fossem za jeho zády, už se jistě roz-
zuřil znovu. V žádném případě nesmí náš spor nějak ohrozit péči o Janet.

Už na mě čekal.

Camova kancelář byla prostorná i luxusně zařízená, rozhodně nezůstával pozadu za Fossem. Stěny obložené tmavým dřevem, na podlaze modrý koberec. Na jedné straně stál pohodlný ušák a vedle sedací souprava, naproti pak široký psací stůl. V rohu jsem zaznamenal pěknou palmu. Horní okraj jedné stěny lemovala řada úzkých oken, kudy sem pronikalo sluneční světlo příjemně tlumené vkusnými jemnými žaluziemi. Všechno kolem nenechávalo člověka na pochybách, že Cam je váženým, i ve světě uznávaným lékařem.

„Posaď se,“ vybídl mě a pokynul směrem k pohovce. Přešel ke stěně, otevřel nenápadná dvířka v obložení a ukázal na vybavenou chladničku: „Dáš si vodu, colu, nebo raději kávu?“

„Nic, díky,“ řekl jsem, možná trochu příkře.

Ruka se zastavila v půli cesty. Otočil se ke mně, na obličej ani stopa po obvyklém přátelském úsměvu. Pak pomalu zavřel mini-bar, aniž si vzal něco pro sebe. „Dobře.“ I jeho tón prozrazoval, že laskavosti jsme si odbyli.

Posadil se na opěradlo ušáku vedle pohovky, kde jsem seděl, takže se prakticky tyčil nade mnou. Napadlo mě, jestli praktikuje tenhle způsob i při jednání s ostatními. Automaticky byl do jisté míry v převaze. Někde jsem četl, že tenhle tah používal Lyndon Johnson.

„Včera v noci jsi to opravdu přehnal, Earle,“ začal. „Já tě hájím před Millerem a ty mi na oplátku tajně slídíš za zády. Proč jsi nepřišel za mnou? Nakonec...“

„Janet za tebou šla, ale tys ji odbyl. Nevzpomínáš si?“

Ušklíbl se. „Podívej. Jsem ochoten připustit, že tě vyvedl z míry Michael. A navíc ten jeho bláznivý lístek...”

„Bláznivý!" vykřikl jsem a vyskočil. Užasle na mě vyvalil oči.

„Řeknu ti, co je bláznovství!" ječel jsem rozčileně. „Ty se chováš jako blázen, když nechceš slyšet, že všechny ty případy mají souvislost s Fantomem!" Bylo po plánech. Tohle jistě nebyl diplomatický přístup.

Zase mě přemohl vztek.

Řval jsem mu přímo do obličeje a přibližoval se k němu, takže se snažil couvnout. Ať ochutná vlastní taktiku, blesklo mi hlavou „Janet tě varovala. Potom se nakazil Michael a nakonec i ona! A ty to pořád nechceš pochopit! A navíc jdeš proti nám, když se pokoušíme přijít té hrůze na kloub!"

Cam zrudl. „Hej! Zabrzdi na chvíli! Počkej!" Také si stoupl. Znovu jsem k němu musel vzhlížet.

„Ne, Came, ty počkej. Tady jde o lidi. O pacienty, o Michaela, o Janet. Pokud jde o pacienty, musím postupovat profesionálně. Ale kvůli Mikovi a Janet půjdu do čehokoli, kašlu na protokol.

I kdybys měl mít ze mě noční děsy."

Hulákal jsem a už nemohl přestat. Všechno se slilo dohromady: obavy, nevyspání, strach, že Janet má Legionellu. Přestal jsem se ovládat. A ani jsem nechtěl.

Ustoupil a v obličeji se mu rychle změnil výraz. Vztek vystřídal úžas.

Útočil jsem dál. „Jestli mě chceš žalovat, prosím. Jen si posluž. Kašlu na to, Came! A kašlu na reputaci, na tebe, na sebe i na špitál. Chápeš to?!" Zapíchl jsem mu ukazovák do hrudníku. „Záleží mi teď jenom na dvou věcech: ochránit Janet a zlikvidovat toho darebáka. A udělám to!"

Celý zbledl. Jak couval, dostali jsme se až ke stěně plné diplomů, plaket a čestných uznání. Opatrný vnitřní hlas mi říkal: *to je bláznivý hazard*, ale nemohl jsem si pomoci.

„Tak co, Came, co teď? No? Vztekal ses, že jsem viděl záznamy v archivu. No bylo to něco! Přišel jsem na to, jak to tehdy dělal. Came, je to tak, ten člověk opravdu existuje!"

Tohle by mohlo ohrozit Janet, ozval se znovu rozum. Potřeboval jsem se vydýchat a uklidnit. Tak jsem si naše setkání neplánoval! Vybuchl jsem úplně stejně jako on ráno. Ale přece jen jsem si uvědomil, že se mi ho podařilo vyvést z rovnováhy. Okamžitě jsem přitlačil ještě víc.

„Takže tě chci varovat, Came, jako ty mě předtím. Vysvětli mi, proč nechceš, aby se kdokoli probíral v záležitostech kolem Fantoma. Nebo zařídím, aby vyslýchali tebe!“

Reagoval okamžitě. Jako bych mu dal ránu na solar. Celý zpopelavěl. Trefil jsem do černého.

„No tak! Mluv na rovinu!“

Nemohl jsem k němu blíž. Přešel jsem k baru ve stěně a vzal si Colu. Otevřel jsem plechovku, ani se na něj nepodíval a zhluboka si lokl. Cítil jsem, jak se mi ledová tekutina rozlévá v žaludku. Uvědomil jsem si, že jsem nic nejedl. Podíval jsem se letmo na hodinky. Jedenáct deset.

Když jsem se na něj konečně otočil, vypadal hrozně. Jeho jindy výrazné oči ztratily barvu i výraz, připomínaly sepranou denimovou košili.

„Earle, špatně jsi to pochopil. Úplně špatně,“ vzdychl. Pomalu obešel pohovku. „Přiznávám, že jsem se ráno neovládl a vyletěl na tebe. Omlouvám se. Měl jsem víc myslet i na tebe.“ Mluvil pokorně, mírným hlasem. Natáhl ruku přes opěradlo sedačky.

Teď nesmím povolit. Je čas.

„Proč ses ale tak rozzlobil, když jsem si přečetl ty záznamy?“ naléhal jsem. „Vždyť jsi je sám viděl. Určitě sis spočítal, že to někdo dělal úmyslně.“

„Nechci, aby se s Fantomem začalo znova.“ Stáhl ruku zpět a vzápětí na mě namířil ukazovák: „Nedošlo ti, jaká může vypuknout panika? Stačí, že se objevily řeči o Legionelle. A teď, když jsou všichni vyplašení nezničitelnou bakterií, by se objevila tvoje historka. Dokážeš si to představit? Tu katastrofu?“

Pořád mluvil klidně, ale naléhavě, to mi nemohlo ujít. Hraje? Snad ne. Panika byla vždycky vážná záležitost; přehnané obavy v mezích zákona, mnohdy ovšem s nenapravitelnými důsledky.

„Proč tě tak popudil návrh prohledat suterén?" vyzvídal jsem netrpělivě dál a pozorně sledoval jeho obličej. Na okamžik se objevil známý záblesk v očích.

„Dostal jsem vztek, že budeš kolem dokola rozšiřovat povídačky o Fantomovi, že s tím půjdeš i za Williamsem - stejně, musels mu namluvit něco fantastického, když ti pomohl s tím nočním podnikem - ale omluvil jsem se. Měl jsi Michaelův vzkaz a, no, vlastně chápu tvé jednání, ale to není ospravedlnění." Měl divný hlas a byl zjevně nesvůj. Přeshlapoval z nohy na nohu a očividně trpěl. Skrývá něco? Nedokázal jsem to odhadnout. Nesmím přestat, snad povolí.

„Pořád se nechceš vyrovnat s tím, že Fantom má na svědomí tu infekci," tlačil jsem na něj.

Zavrtěl hlavou. „Ne. To rozhodně odmítám." Nadechl se. „Earle, nemá cenu se dohadovat. Bojujeme na stejné straně. Nemohl bys tedy přijmout moji omluvu za ten ranní výstup a nechat to tak?"

„Souhlasím, jenže jsi mi nevysvětlil ani ň."

Znovu hlasitě vzdechl.

„Aspoň si sedni, Earle," vyzval mě. „Musíme si promluvit o Janet. Jestli mou omluvu nepřijímáš, chceš k ní jiného doktora? Můžu ti navrhnout tucet výborných lidí, kteří se o ni postarají. Ale přesto bych rád, kdyby zůstala..."

„Než začneme mluvit o Janet, odpověz mi, prosím tě, na jedno," nemínil jsem se vzdát, „co si myslíš ty? Šel po těch lidech před dvěma lety někdo úmyslně?" Díval jsem se mu zpříma do očí.

Svraštil čelo a potom odpověděl: „Ano. Ano, myslím, že to tak opravdu bylo. Ale to nemá nic společného..."

„A nezdá se ti, že si je vyhlédl kvůli jejich nevhodnému chování k pacientům? Třeba je ponižovali?"

Polkl. „Nevidím důvod..."

„Odpověz, kruci!"

Podíval se na mě, dlouho mlčel a nakonec pronesl: „Ano." Další pauza. „Máš pravdu. Každý z nich měl pochybnou pověst, pokud se péče o pacienty týká. Nedalo se jim přímo nic dokázat, ale spousta lidí si stěžovala, často se jen zmínili mezi řečí, anebo si přímo k sobě vyžadovali někoho jiného z personálu. Přesně jak ti říkala Janet."

„Takže je kdosi po čase potrestal?"

„Tak," souhlasil zamyšleně po krátké pauze.

Rozhostilo se ticho. Já v duchu zajásal, že se mi podařilo postoupit o krůček blíž vysvětlení, a zvažoval jsem, jestli dál tlačit na pilu, anebo ho nechat trochu vzpamatovat. Camův obličej byl teď naprosto bez výrazu. Žádný strach, zlost, úleva - nic takového. Jen neutrální pohled.

Přece jen jsem pokračoval.

„Jak tedy můžeš připustit, že před dvěma lety existoval trestající Fantom, a přitom nevidět, že Phyllis Sandersová i ty dvě další infikované sestry patřily ke stejné sortě jako jeho tehdejší oběti?"

Zvedl obočí, když jsem se zmínil o sestrách. Pak unaveně vydechl: „Věděl jsem, že ti Janet řekne o Brownové, zrovna jako mně o té další a o Sandersové."

Brownová? Janet nezmiňovala nikoho takového. Bože! Brownová byla tedy tou obětí, která se nakonec uzdravila! Ano, vybavilo se mi, jedna sestra to přežila. A jestli si dobře vzpomínám, pracovala na jipce.

„Jenže to sem nepatří," ozval se znovu Cam, „jsme zase zpátky na začátku. Neexistuje způsob, že by se bakterie šířily selektivně a napadaly jen určité lidi," namítl a udeřil pěstí do dlaně. Seděl teď zpříma a opět se dostával do varu.

Neměl jsem čas zaobírat se dál Brownovou. Vypálil jsem další argument: „Tvrdíš ty, ale to neznamená, že na něj nepřišel někdo jiný!"

„Prokrista, Garnete! Končím! Už toho mám dost!" vybuchl. Vyskočil z pohovky a rázoval ke mně. „Ty jsi opravdu cvok! Úplně posedlý!"

„A co tedy objevil Michael?"

Pochodoval sem tam a rozčileně máchal rukama.

„Nemám tušení, co si myslíš, že našel! Sakra, nebylo mu dobře, kdoví, co ho napadlo. Poslouchej, něco ti řeknu na rovinu," namířil na mě znovu ukazovákem. „O bakteriích toho vím mnohem víc než ty. Když ti říkám, že to nejde, tak to prostě nejde. Vyplývá to ze všech dosavadních výsledků vědeckého výzkumu."

To mě popudilo. „Třeba bys tolik nemyslel na statistiku, kdybys měl někoho z rodiny na jipce," vyštěkl jsem na něj.

V očích mu ožil modrý plamínek. „Ty mě nebudeš poučovat, jaké to je mít někoho na intenzivním!" odpálil okamžitě. „To vím moc dobře a nepřeju ti, abys zažil něco podobného!"

Natahoval se ke mně přes opěradlo pohovky, prsty křečovitě zaťaté do polštáře.

Vzájemně jsme se propalovali pohledem, když se ozvalo hlasité zaklepání na dveře. Než stačil Cam zareagovat, objevila se Millerova nakrátko ostříhaná kštica. „Pane Mackie, omlouvám se, ale měl byste chvilku?" Ještě nedomluvil a už stál uvnitř. Slyšel, jak se dohadujeme? napadlo mě okamžitě.

Přešel až k nám, masku volně zavěšenou na krku, v očích útrpný výraz, který mě pronásledoval už několikrát předtím.

„Promiňte, pane Garnete, ale nebude to trvat dlouho." Obrátil se na Cama. „Na bakteriologii mi řekli, že necháte prohledat suterén kvůli Legionelle. Považoval bych za čest, kdybych se toho mohl ujmout."

Cam se zamračil. „Harolde, máte být přece na dovolené," namítl. „Chápu, že chcete pomoci, ale ve vašem případě... Doporučuji vám, abyste..."

„Prosím vás, pane Mackie. V práci je mi líp, než když sedím doma a myslím na ni."

Otočil jsem se a udělal pár kroků k chladničce. Odložil jsem plechovku od coca-coly. Bylo mi nepříjemné Millera poslouchat; jako bych tajně špehoval a vkrádal se do jeho smutku.

Pokoušel jsem se odvést vlastní pozornost od rozhovoru vedle, a tak jsem si začal prohlížet fotografie na stěně. Téměř na všech jsem viděl dospělého muže s chlapcem: na lyžích, na kolech, na řece v kanoi. Muž zůstával na všech snímcích stejný - o něco starší Cam - zatímco chlapec se mi postupně před očima měnil, dospíval v mladého muže. Tady příběh končil. Žádné fotografie ze současnosti.

„Opravdu chcete, Harolde? Rozmyslel jste si to dobře?" vrátil mě do reality Camův hlas.

„Věřte mi, chci zjistit, jak se nakazila. Nic jiného mě momentálně nezajímá. Nestojím o to zůstat doma," řekl rozhodně a obratem se zeptal: „Mimochodem, koho napadlo prohledat suterén?"

Cam bez zaváhání vysvětlil: „To je zásluha tady kolegy Garneta. Mělo mě to napadnout hned. Možná by vám mohl poradit, na co se zaměřit nejvíc."

Sarkastický podtón jsem nezachytil. Cam mluvil klidně, nezaujatě. Důkladně jsem si ho změřil, ale nejevil žádné známky jakýchkoli emocí. Ohníčky z očí zmizely, upíral na mě prázdný pohled.

„Třeba by měl zájem podílet se na té akci s vámi," dodal.

Vyrazil mi dech. „Co?" vylétlo ze mě. Nevěřící jsem zíral na Cama, jestli to myslí opravdu vážně, ale z jeho kamenné tváře se však nedalo nic vyčíst.

Zato Miller vypadal ohromeně.

„Pane Mackie, s veškerým respektem, který k vám chovám, tohle bude špinavá práce - hrabat se ve starých trubkách, brát vzorky kdoví odkud..."

„Samozřejmě konečné rozhodnutí nechám na panu Garnetovi," prohlásil Cam a nespustil ze mě oči.

O co mu jde? Chce dokázat, že přede mnou nic neukrývá? Anebo je to otevřená výzva, abych se pokusil dole hledat, zatímco on si je jist volbou své skryše? Ale proč by se na druhé straně bál mého pátrání ve starých záznamech? Nikdy bych ho nezačal podezřívát, kdyby se o ten archiv tolik netrásl. Ještě jednou jsem si ho změřil.

„Tak co, Earle?" popíchl mě, aniž změnil výraz v obličeji. Stále stejně nezúčastněný. „Nebude ti líp, když se pokusíš přijít na to, jak se nakazila Janet?"

Váhal jsem s odpovědí. „Dobře," hlesl jsem. Na víc jsem se v tu chvíli nezmohl, žaludek už zase sevřený úzkostí.

„Dobrá, Harolde," řekl Cam a dal svému chráněnci ruku na rameno. „Vím, že odvedeš dobrou práci, i když osobně si myslím, že jsi na sebe moc tvrdý." Pak dodal: „Snad to tak má být. S doktorem Garnetem najdete zdroj infekce, která ti vzala matku."

Miller se ještě nevzpamatoval ze šoku, že mě má na krku. Nejdříve jen mlčky těkal očima ze mě na Cama.

„Harolde?" oslovil ho Cam znovu.

„Ano!" vyhrkl, zjevně vytržený z vlastních myšlenek. „Máte pravdu. Třeba to tak má být."

„Kdy se do toho pustíte?"

Miller se už vzpamatoval. „Musíme se domluvit s někým z údržby. Budeme potřebovat instalatéry, plánky rozvodu vody, prodlužovačky, světla - nevím, co všechno. A taky je nutné dohodnout se přesně na čase. Každý dělá na těch výtěrech. Myslel jsem, že bych se s několika lidmi domluvil na večer, měli by to jako přesčas."

Cam přikývl a ptal se dál: „Jste schopni začít už dnes?"

„Nevím. Já osobně mám naplánovanou ještě hodinu odběrů, ale hned potom můžu shánět lidi a zařizovat. Předpokládám, že se to dá do večera stihnout."

Cam se otočil ke mně: „A ty, Earle? Vyhovuje ti to?"

„Samozřejmě," odpověděl jsem pohotově. Tak já se dobrovolně nechám zverbovat, abych strávil další noc v tom příšerném sklepě! Harold se znovu netvářil nijak nadšeně, že mě dostane na starost, nicméně opsal si pár telefonních čísel. Slíbil, že se ozve, jakmile všechno zajistí. Poté poděkoval Camovi a odešel.

Cam chvíli upíral zrak na zavřené dveře.

„Jak myslíš, že to zvládá?" otočil se pak ke mně.

Všiml jsem si, že se mračí a tváří mnohem víc ustaraně, než když spatřil Millera v kanceláři.

„Těžko říct," odpověděl jsem opatrně. „Žal je osobní věc, každý reaguje po svém. Připadá mi, že se nutí do práce, aby nemusel truchlit."

„Nutí se do práce - možná je to správný výraz. Ten kluk se zřejmě rozhodl sám odhalit zdroj infekce, která mu zabila matku. Dneska vyšetřil tolik lidí, jako nikdo jiný na oddělení. Předtím chtěl vést tým, který měl prohlédnout dům, v němž Sandersová bydlela. To jsem si ale vzal na starost sám." Potrásl hlavou. „Snad nedělám

chybu, když ho nechám, aby si toho nakládal tolik." Mluvil teď otcovským tónem jako o vlastním synovi.

Po naší předchozí hádce jsem měl smíšené pocity.

„Hm..., Came, díky žes s ním o mně promluvil. Potkal jsem ho ráno na schodech a vypadalo to, že už na mě není tak nabroušený."

„To je dobře." Potěšilo ho to. „Je důležité, že to v něm nezůstalo."

„Díky, žes mě zahrnul do jeho týmu, to bylo opravdu vstřícné gesto, Came. Já..."

„Dělám to kvůli Janet," ukončil mé rozkládání. „Jedna dobrá věc, která vzešla z tvého paktu s Williamsem. Ten nápad prohledat stojaté vody v suterénu je skvělý. Hned po ranním sezení jsem se šel domluvit s Fossem. To bylo před tím, než jsem se dozvěděl o Janet. Snad tě přesvědčím, že se nestavím proti výzkumu a kontrole. Jen nevěřím těm tvým historkám."

Ted' jsem pro změnu ohromeně zíral já. Předpokládal jsem, že rychle zorganizoval průzkum suterénu, protože k tomu byl donucený. A tady, pokud nehrál, byl celý nadšený, že půjdeme dolů.

Vzdychl. „Earle, dovolíš mi, doufám," pokračoval pomalu měkkým tónem, „abych se staral o Janet, až se přesvědčíš, že nemám co skrývat. Potřebuje dobrou péči a já ji dokážu zajistit. Jestli se ale rozhodneš přemístit ji do jiné nemocnice, udělej to, prosím tě, co nejdříve, než jí bude hůř. Taky ti doporučuji, abys dal preventivně erythromycin i synovi. Nemůžeš riskovat; i když přímý přenos nebyl nikde zaznamenaný, přece jen byl v úzkém kontaktu s matkou. Pro jistotu. Tobě a vaší pečovatelce pravděpodobně nebezpečí nehrozí, ale děti jsou zranitelné. Možná bys měl vzít také dávku; když si vzpomenu na Delorama a Popovitche... a teď Janet. Nedokážu to vysvětlit. Doufám, že se neobjeví nějaký nový způsob nákazy."

Pokoušel jsem se vstřebat všechno, co mi povídal, a zároveň studoval jeho výraz. Mluvil tiše, klidně, vyrovnaně. Přesto jsem mu jasně viděl na očích, že má strach. Připadal mi jako králík, kterého zahnali do rohu.

„Came, počkej chvílku..."

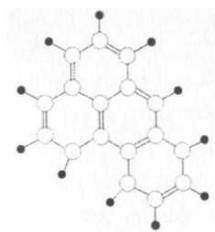
Zarazil mě mávnutím ruky.

„Chci, abys souhlasil s jednou věcí: zapomeň na Fantoma a na Michaelův vzkaz. Nedovolím ti tady bloumat a provokovat lidi k řečem. Když mi tohle slíbíš, nechám plavat tvou noční návštěvu. Myslím, že po dnešku si už další konflikt nemůžeš dovolit. Co ty na to?"

Neříkal jsem nic.

Sjel pohledem na hodinky. „Teď mě omluv, prosím tě. Za patnáct minut mi začíná hodina. Udělej si pohodlí a promysli si můj návrh. Potom mi dej vědět, jak ses rozhodl ohledně Janet. Čím dřív, tím líp."

Otočil se a byl pryč.

Dobrá, dobrá, dobrá, uklidňoval jsem se. Tohle byla diplomacie rozjetého nákladáku.

Stejně jako já i Cam byl občas ochoten tolerovat drobný úplatek nebo kapku vydírání, ale musel jsem si přiznat, že v tomhle ohledu jsem zběhlejší. Klíčová otázka zůstávala viset ve vzduchu dál. Je on ten darebák a snaží se mě dostat, anebo je opravdu natolik čestný a dělá jen to, co považuje za správné pro Janet, pro své oddělení, pro nemocnici? Neměl jsem tušení.

Nenapadalo mě, jak Janet přesvědčit, aby Camovi nedůvěřovala. Určitě se rozzlobí, až uslyší o jeho návrhu, a jistě mu to bez obalu vmete do tváře. Na druhé straně pochopí, že měl strach, aby se po nemocnici neroznášely klepy. Cam může prohlásit: „Všechno jsem Earlovi vysvětlil. Dovolil jsem mu prohledávat suterén s mými lidmi, a stejně mi odmítá důvěřovat.“ A Janet, jak je zvyklá, si mě kvůli mému podezření podá.

A pořád je tu možnost, že bude mít v Camově případě pravdu.

Znovu jsem přehodnocoval svůj úsudek. Nevyspal jsem se, třeba mi to už opravdu dobře nemyslí. Něco si namlouvám. Fotografie na stěnách kolem mi v úvahách nijak nepomáhaly. Naopak, bylo dost nepříjemné okupovat jeho útočiště a přitom pochybovat o jeho charakteru. A jestli je nevinný, měl plné právo se na mě rozzuřit. Janet by mi jistě řekla, že jsem to přehnal, zvlášť když mi Cam předtím pomohl s Millerem.

Cítil jsem záda, bolely mě nohy a v hlavě mi rytmicky bušilo. Nejvyšší čas zalehnout do postele. Jestli si nedám pozor, najde mě Cam zařezávat na pohovce. Přinutil jsem se vstát a chodit.

Možná jsem se mýlil i s Rossitem a Hurstem. Potom se nabízela možnost, že pachatelem je někdo zvenčí, nějaká naprosto neznámá osoba. Takle představa mě děsila.

Párkrát mi zakručelo v žaludku. Doufal jsem, že najdu alespoň něco na uklidnění a proti bolesti hlavy. Nejdříve jsem nahlédl do baru a zapátral po anacidu, ale musel jsem se spokojit s lahví sody. Znovu jsem přemítal o vrahovi a upadl do malomyslnosti. Motiv? Nejspíš něco, o čem mě zatím ani nenapadlo přemýšlet. Bez motivu ale těžko najdu pachatele.

Otrásl jsem se. Nemohu chránit Janet čtyřicet hodin denně před něčím nebo někým neznámým. Kdokoli - sanitář, ošetřovatelka, rezident - jí může cokoli podstrčit, aniž vzbudí pozornost. Příležitostí bylo bezpočet. Kalcium například vyvolává zástavu srdce. Dávka vzduchu injikovaná do cévy by ji zabila. Vrah by se ale pravděpodobně držel své zaběhnuté techniky: rezistentní stafylokoky. Těžko se dozvím, jak se mu podařilo infikovat Phyllis Sandersovou, aniž to tušila, ale věděl jsem, jak vpravit bakterie do těla spící pacientky zavedenou kapačkou. Já sám bych vpíchl mikroorganismy přímo do krve. Znovu jsem měl před očima temnou postavu, která se vkrádá do pokoje. Skoro se mi zvedl žaludek.

Přešel jsem rychle k Camovu stolu. Jistě, večer jdu pátrat do suterénu, ale stále ještě jsem se nevzdal úmyslu přijít na to, co Michael. I kdybychom na někoho dole narazili, bez důkazů ho neusvědčíme. Potřebuju ty záznamy, aby se žaloba měla o co opřít. Všechno záleží na Fossovi a Tippetovi, jestli odsouhlasí můj návrh. A Cam by se neměl nic dovědět dříve, než všechno bude fait accompli - hotová věc.

Také jsem nemohl dopustit, aby mě dal do hlášení. Odhadoval jsem realisticky, že jakákoli zmínka o nočním vloupání by Fosse okamžitě odradila. Nezbyvalo než Cama ujistit, že mě zastavil.

Vytáhl jsem z tiskárny na stole list papíru a napsal krátký vzkaz:

*Came,
omlouvám se za nedorozumění. Děkuji za radu ohledně
Brendana. Janet Ti stoprocentně důvěřuje, myslím, že lepšího lékaře
bych tedy pro ni nenašel.*

Earl

Kdyby to jen bylo tak jednoduché, pomyslel jsem si. Jedno je jasné: Cam pochopí z mých opatrně volených výrazů, že jsem se zatím nezbavil podezření. Možná to není tak úplně na škodu Popřemýšlí o tom, nakolik jsem přistoupil na jeho návrh, a na druhé straně bude tušit, že mě má v zádech. Třeba se stáhne zpátky alespoň do doby, než budu mít v ruce hmatatelný důkaz.

Pro jistotu jsem z jedné zásuvky vytáhl Zlaté stránky, vyhledal v seznamu jednu soukromou bezpečnostní agenturu a domluvil, že u dveří Janetina pokoje bude nepřetržitě hlídkovat uniformovaný strážný.

Cestou zpět jsem znovu zahlédl Millera. Měl stále plné ruce práce s odběrem vzorků a vyšetřováním personálu. Pracoval klidně, systematicky, nezahlédl jsem, že by se někomu po výtěru nosu řinuly po tvářích slzy jako mým pacientům.

Přemýšlel jsem, jestli zkouší prací zahnat smutek. Lékař ve mně se ozval - přemíra práce bez odpočinku nebývá vždy nejlepším řešením. Jen oddaluje možnost vyrovnat se se ztrátou blízké osoby. Zkusím s ním promluvit večer.

Už už jsem se chystal vykročit, ale něco mě napadlo.

„Pane Millere," zavolal jsem ode dveří, „můžete na minutku?"

Vzhlédl, pak odložil tyčinku se smotkem vaty: „Jistě."

„Chtěl bych vás požádat, abyste o naší akci nikde nemluvil. Ať se o té kontrole nezmiňují ani ostatní, které si vyberete."

Podíval se udiveně.

Rychle jsem vysvětlil: „Abychom nevyvolali paniku. Pan Mackie říká, že se jí musíme za každou cenu vyhnout."

Přikývl. „Samozřejmě. Zavolám vám, až budeme připraveni."

Vrátil se ke svému stolu a já pospíchal za Janet. Potřeboval jsem si ujasnit pár věcí ohledně Brownové... a Cama.

„Earle! Nechceš přece Cama podezřívát?!”

Janet teď kašlala víc než předtím a pozoroval jsem, že dýchá s mnohem většími obtížemi. Sípala; i bez stetoskopu jsem slyšel vysoký pískavý zvuk. Úsudek si zachovala naprosto beze změny. Okamžitě mě prokoukla, když jsem se začal vyptávat.

„Ale ne,” lhal jsem statečně. „Jenom mi odpověz. Anebo mi vysvětl, co myslel tím *věděl jsem, že ti Janet poví o Brownové*.

Při zmínce o sestře sebou trhla.

„Earle, připadám si trapně, když obviňuješ Cama. Tohle...”

„Mám se ho zeptat sám?” skočil jsem jí do řeči. „Opovaž se!”

Namířil jsem ke dveřím. „To taky udělám.” Počítal jsem, že mě nevezme vážně. Byl jsem unavený a ztrácel trpělivost. Neměl jsem rozhodně v plánu se teď za ním vracet a vyptávat se na cokoli.

„Panebože!” vykřikla užasle. „Ty o něm vážně pochybuješ?”

Obličej mi zakrývala rouška; možná ji celá situace přiměla uvěřit, že nežertuji a jdu.

Vztek okamžitě ustoupil smířlivému vemlouvavému tónu.

„Earle, ať už si o něm myslíš cokoli, já vím, bojíš se o mě, ale Cam není schopen někomu ublížit, on...”

„Janet, tak mi jenom řekni, jak do toho všeho zapadá Brownová, a proč je Cam tak háklivý na vlídné jednání personálu. Já si to už přeberu.” Uvědomil jsem si, že mluvím dost ostře, to jsem rozhodně nechtěl. Pokusil jsem se to napravit. „Janet, musíme se na to dívat kriticky. Zrovna tak, jako když stanovuješ diagnózu.”

Tázavě na mě pohlédla.

„Janet, víš co myslím,” naléhal jsem. „Musíme zvážit všechny možnosti. Snažíme se přece odhalit vraha!”

Vyčítavě se na mě podívala. Brala to ode mě jako ránu pod pás. Potom ji ovládl záchvat kašle, ale nakonec mi řekla, co jsem potřeboval vědět.

„Brownová je ta sestra, která přežila infekci.”

Takže jsem se nemýlil. Janet pokračovala:

„Dneska mi zřejmě chtěla oplatit, že jsem jí nedovolila chodit k mým pacientkám a zkoušela jsem ji při něčem nachytat. Měla smůlu,

když se zachovala tak hloupě a nechala rezidenty provádět tu intubaci. Odepsala se sama."

„Janet!" vybreptl jsem ohromeně. Nemohl jsem uvěřit svým uším. Vzpomněl jsem si, jak ji Cam napomenul; vytýkal jí, že přece musela počítat s malým množstvím sputa. „Chceš říct, že to udělala úmyslně?" zhrzil jsem se.

„Víš, pochybuji, že měla v plánu vyvolat ty křeče. Určitě nikdy předtím nikoho nezabila. Jenom lidem sužovala život, jak jsem ti říkala. Nepočítala s tím, že rezidenti všechno tak hrozně zkazí. Nejspíš chtěla, abych chvíli pořádně kašlala a pak se pozvracela, to by odpovídalo jejímu stylu. Pěkná ironie! Nikdy se mi nepodařilo ji při něčem přistihnout a teď, když se přišla pomstít, bude jí to stát přinejmenším místo na oddělení, pokud ji nevyhodí docela."

Až po hodně chvíli jsem hlesl: „Mohla tě zabít! Jestli je to tak, jak říkáš, měla bys ji žalovat!"

Janet se rozkašlala. Když se jí alespoň částečně vrátil hlas, chraptivě pokračovala: „Mysli, Earle. Tohle byla typická ukáзка, jak takové Brownové a jim podobní a podobné ztrpčují lidem život. Ale ani tady na ni nic moc nemáš. Podívej: na pohotovosti někdo rezidentům napsal poznámku, že odebraného vzorku hlenů je málo. Pak jim připomenul nařízení o odevzdávání řádného množství. My dva víme, o co ve skutečnosti šlo - ale jak to dokážeš? A trest? Cam ji může nanejvýš obvinít z chybného úsudku Ale je pravda, že si na ni alespoň ostatní dají pozor, když dostane cejch veřejně, a také se bude muset vyhýbat místům s pacienty v kritickém stavu. I když ji nepropustí, zůstane neoficiálně pod dozorem, všichni ji budou držet zkrátka. Myslím, že to má spočítáno."

Musí to mít spočítáno - a tečka, pomyslel jsem si. Přitížit nemocnému, který se nedokáže bránit, to přece zasluhuje trest!

„A proč ses ty sama nepokusila rezidenty zarazit?" zeptal jsem se co nejohleduplnějším tónem. Pořád ještě jsem byl vyvedený z míry tím, co se stalo, a jak tragicky všechno mohlo skončit. „Dovedeš si přece poručit."

Naježila se. „Protože," šlehla po mně pohledem, „mi zprvu nedošlo, že rezidenty svolala Brownová." Po chvilce mrazivého ticha

dodala: „Mimoto, snažila jsem se být dobrou pacientkou, nevystupovat jako doktor, který vyžaduje zvláštní péči. Udělala jsem, co mi řekli. Když jsem potom začala protestovat, mladík, který se chystal odsávat, mě ujistil, že už má zkušenosti a bude hotov, než si toho všimnu. Mělo mi to být podezřelé, ale jsem gynekoložka, ne specialista na dýchací cesty. Až když mi do krku strčil katétr, uvědomila jsem si, že neví, která bije.“

Rozuměl jsem jí. Většina doktorů má problém, když se dostanou do role pacienta, anebo při ošetřování člena rodiny. Vměšovat se do práce jiného lékaře může být stejně kritické jako ignorovat instinktivní pocit, že něco není v pořádku. Ani druhá strana to nemá lehké; být lékařem lékaře, na to musíte mít zvlášť silné nervy.

„A co Camův případ?“ zeptal jsem se. Za jiných okolností by se mnou odmítla mluvit úplně. Nebude to pro ni snadné, zvlášť když si uvědomuje, že leccos může posílit mé podezření.

Vzdychla a opřela se o polštář.

„Jeho otec byl hemofilik,“ začala chraptivým šepotem. „Pracoval tady v nemocnici jako laborant. Dovedeš si představit, jaké to pro Cama bylo, když se musel dívat na jeho utrpení. Někdy mu pomohl jenom morfin, aby utišil bolesti. Na medicíně Cam pochopil úplně podstatu i rozsah otcovy choroby a hlavně viděl na vlastní oči, čím vším musí pacienti projít. Navíc, vezmi v úvahu, jak se v té době stavěli lékaři k použití narkotik. Spousta nemocných byla nucena spolknout nechutné narážky, že předstírají bolest, aby dostali dávku.“

Znal jsem to. S něčím obdobným jsem se dokonce párkrát setkal i na vlastním oddělení. Jak to asi poznamenalo syna, když viděl, že otec je nucen téměř se doprošovat léků?

„Cam se asi stal vedoucím laboratoří právě kvůli otci,“ pokračovala Janet. „Myslím, že zajištění pořádku alespoň ve svém rajonu vnímá jako své poslání. Nikdo nesmí zbytečně strádat jako tenkrát on.“

„Žije ještě jeho otec?“ vzpomněl jsem si na fotografie v Camově kanceláři.

„Ne," odpověděla vážně, „jako spousta jiných hemofiliků se na začátku osmdesátých let nakazil HIV při transfúzi, dostal špatně testovanou dávku krve. Zemřel asi před deseti lety."

Všechno dávalo smysl. Bohužel.

„Janet, uvědomuješ si, cos mi právě řekla?" Vyschlo mi v krku, tak jsem sotva dokázal mluvit.

Posadila se zpříma a podívala se mi tvrdě do očí.

„Co ti tu říkám, Earle," sekala každé slovo, „je, že ta trpká zkušenost z Cama udělala poctivého pečlivého doktora, kterému se nebojím svěřit vlastní život. Není to žádný křivák, který se chce mstít. Jestli máš sám nějakou intuici, dáš mi za pravdu."

Má vlastní intuice mi teď jasně radila jediné: nemá cenu se s Janet hádat.

Pár minut nato jsem se zastavil u sester a informoval přítomné o muži z bezpečnostní agentury, kterého jsem najal na ochranu Janet. Upozornil jsem je, aby nebyly překvapené, když si je všechny zaznamená. Nijak blíž jsem to nerozváděl, takže jsem zaznamenal několikero zdvižených obočí, ale nikdo otevřeně neprotestoval. Přestože strážný dostane své pokyny, ještě jsem jim přísně zakázal posílat ho pryč; i kdyby si to přála Janet, nesmí ji poslechnout. Jí samotné jsem o ochrance neřekl, na to už jsem po našem rozhovoru neměl nervy.

Cesta do naší nemocnice mi trvala necelou půlhodinu. Chvíli nato jsem už stál u Michaelova lůžka, přesněji díval se na něj přes okno jeho izolačního boxu. Přestože jsem se na ten okamžik mohl připravit, vidět ho tak bezmocného mě stejně silně rozrušilo. Co jsem nečekal a doopravdy mě zaskočilo, byl Gary Rossit, který si vzal Michaela na starost. Teď právě mu zaváděl pod pravou klíční kost silnou jehlu, která měla zajišťovat spojení s žilním systémem.

Sestry mi svěřily, že Rossit kroužil kolem Michaela jako kvočna, a potom mi stručně popsaly průběh léčby a vyjmenovaly použité antibiotika. Zdálo se, že myslel na všechno. Dokonce zařadil i rifampin aplikovaný v případě nákazy Legionellou, týž, kvůli

kterému ztropil takový povyk, když jsem ho chtěl nasadit Sandersové.

Nejčerstvější snímky Michaelova hrudníku pořízené před hodinou visely vedle včerejších. Proti prosvětlenému pozadí se jasně rýsovaly bílé plochy, na nových fotografiích mnohem rozsáhlejší, což znamenalo, že se infekce stále šíří. Pokoušel jsem se potlačit vzpomínku na skleněné nádoby s plícemi ve formalínu.

Sestry se utěšovaly alespoň tím, že hleny nejsou plné hnisu.

„Pro stafy může být ještě brzy," řekl jsem a v duchu myslel na to, jestli pro mého přítele naopak už není moc pozdě.

Podíval jsem se po Rossitovi. Zaváděl teď Michaelovi katétr do podklíčkové žíly. Dva rezidenti nespustili oči z monitoru, na němž zářila tabulka jasně zelených čísel a nad ní se vlnila zářivá křivka. Obojí vyjadřovalo hodnoty krevního tlaku, které potvrzovaly, že se špička katétru dostala úspěšně do srdce a odsud vklouzla do plicní arterie. Rossit teď může doplňovat potřebné tekutiny a hydratovat Michaelovo tělo, aniž by přetěžoval jeho oběhovou soustavu.

Rossit se zřejmě rozhodl věnovat Michaelovi veškerý svůj um. Tohle mi na našem prckovi připadalo nejhorší: člověk viděl na vlastní oči, jaký dokáže být vynikající doktor, když je potřeba, jenže jakmile odvedl kvalitní práci, vrátil se ke svému namyšlenému vystupování. Přes svou podprůměrnou výšku s despektem shlížel na lidi kolem.

Dnes se však nabízelo i jiné vysvětlení. Jestli se Rossit podílel na vraždách, pak Michaela nespustí z očí a nenechá si ujít první příležitost udeřit znovu.

Teprve po chvíli si mě všiml a okamžitě odvrátil pohled. Měl opravdu něco na svědomí a netroufal si hledět mi do očí, anebo tak zareagoval kvůli rannímu popitevnímu jednání? Po bouřlivém dopoledni s Camem jsem v přítomnosti malého Garyho cítil přímo výzvu.

Oblékl jsem si plášť i ostatní náležitosti a vstoupil do místnosti.

„Kolego Rossite, na okamžik, prosím. Potřebuji s vámi mluvit mezi čtyřma očima." Obrátil jsem se potom k oběma rezidentům: „Pánové, necháte nás prosím chvíli o samotě?" Tón hlasu jasně dával

najevo, že nejde o otázku, ale žádost. Rychle odešli. Trvalo jim jen několik vteřin, než za dveřmi odložili ochranný oděv.

Rossit se na mě podíval přes horní okraj masky.

„Podívej, Earle, dneska ráno...”

„Bud’ zticha, Rossite. Jdu teď rovnou z intenzivního. Leží tam moje žena s podezřením na nákazu Legionellou. Nemám náladu na hlouposti!”

„Tvoje žena!” vykřikl. Nevypadal, že hraje divadlo. Jeho tvář vyjadřovala nelíčený údiv.

„Překvapuje tě to, Gary?” vypálil jsem okamžitě. „To mě zajímá. Myslím, že ji někdo infikoval úmyslně, stejně jako předtím Michaela a Stewarta Delorama. Nemám tušení, proč Stewart, ale Mike i Janet to odnesli proto, že se začali přehrabávat v minulosti. Chtěli vědět víc o sestrách z fakultní, které se také nakazily Legionellou. Je to na tebe moc rychlé? Anebo už všechno víš? Ať se neopakuju.”

Stál jsem nad ním, musel vzhlednout. Na moment jsem pocítil uspokojení, jak se mu rozšířily oči. Měl strach.

„Earle, proboha, o čem to mluvíš?”

„O tom, že se chystám odhalit vraha. A než se mi to povede bude pro tebe lepší, když se Janet ani Michaelovi nic nestane rozumíš?” Tak tak jsem potlačil nutkání zabubnovat mu prsty na holé temeno hlavy.

„To nemůžeš myslet vážně!” zaprotestoval.

„Rossite, vím naprosto přesně, co myslím vážně. Postarej se o Michaela, jak nejlíp dovedeš. Budu tě kontrolovat každý den A dej si záležet na tom, aby se mezi léky neobjevilo nic pochybného! Všechno si zjistím. Jasně?”

Zabodl jsem mu špičku ukazováku do hrudníku, pak jsem se otočil a vypochoďoval z místnosti. Už jsem se neohlédl.

„Zbláznil ses, Garnete!” hulákal za mnou. „Jsi cvok! Úplně ti přeskočilo!”

Znovu jsem vytočil číslo teď už známé bezpečnostní agentury. Vyžádal jsem ochranku i pro Michaela, za stejných podmínek jako v případě Janet. Sestry jsem tím dost vyvedl z míry; tvářily se podobně

jako jejich kolegyně ve fakultní nemocnici. Udělil jsem pokyny a odepsal se ze služby, abych se konečně mohl jet domů vyspat. Byly dvě po poledni; musel jsem se silně soustředit, abych udržel oči otevřené. Na oddělení bych teď nadělal víc škody než užitku. Cestou jsem ještě zaskočil do lékárny pro preventivní dávku erythromycinu pro Brendana, pečovatelku i pro sebe.

Postavil jsem se k pultu a čekal na objednávku. Zvažoval jsem v duchu možnost, že Fantom napadne mě. Michael a Janet nahlédli do starých záznamů, a i to bylo dost, aby ho popudili. Já jsem se zrovna střetl se dvěma lidmi, které nejvíc podezřívám, a prakticky je obvinil z vraždy. I kdybych se nakrásně mýlil, opravdový viník by si snadno dokázal spočítat, co vím a oč mi jde. Mou výhodou je, že jsem na něj, narozdíl od Janet a Michaela, připravený. Také jsem se rozhodl, že je nejvyšší čas promluvit s Williamsem a ukázat mu můj skromný seznam podezřelých, jen pro případ, že by něco nevyšlo. Koneckonců, on byl kromě mě jediný, kdo věřil, že infekce se nešíří spontánně. Večer mu zavolám

Pro případ, že by se události nevyvíjely podle předpokladu. Ušklibl jsem se nad tou frází. Občas ji používám, abych pacienty připravil na nejhorší.

Když jsem dorazil domů, Brendan spal. Ovládl jsem se a nepohoupal ho v náručí jako obvykle. Další z Fantomových vítězství: nemohu se polaskat se svým synem.

Ukázal jsem Amy, jak má dávkovat lék - roztok s banánovou příchutí byl mnohem přijatelnější než červenočerné kapsle, které bude muset zdolat ona - a vysvětlil jí, že Janet nehrozí bezprostřední nebezpečí a erythromycin pro nás je jen preventivní opatření. Stejně ale vypadala ustaraně a ptala se na spoustu věcí, hlavně proto, aby mohla sledovat Brendana.

Potom jsem si dal vytouženou sprchu. Otočil jsem kohoutkem naplno, nastavil obličej horkým kapkám a nekonečně dlouho nechal celé tělo bičovat prudkým přívalem. Cítil jsem, jak ze mě v tu chvíli padá únava a voda odplavuje strach z možného nebezpečí venku.

Nakonec, to už jsem seděl na posteli a skoro spal, jsem se ještě přinutil zavolat do fakultní nemocnice. Janet spala, její stav se naštěstí nezhoršil.

„Mimochodem, pane Garnete, dorazil první strážný z vaší agentury," dodala sestra ještě, „ohromně velký chlap, to vás mohu ujistit. Ale vaše žena se dost zlobila," varovala mě nakonec.

Zavěsil jsem a s úlevou si lehl. Janet si mě pěkně podá, jen co si odpočine. Muffy vyskočila a usadila se vedle mě. Než jsem usnul, bleskla mi ještě hlavou myšlenka na večer. Jestli Miller udrží akci v tajnosti, mohlo by se nám podařit Neznámého chytit a zneškodnit jednou provždy.

Nejasný příkrčený stín plížící se podél stěny chodby v suterénu mi nedal pokoj ani ve snu. Pronásledoval jsem ho tmavými zátáčkami obrovského bludiště. Na chvíli se ztratil z dohledu a potom se mi zčistajasna vynořil v patách. Role se obrátily: byl jsem to já, kdo teď běžel o život.

Odněkud se vytrvale ozýval telefon. Ostrý tón se mi zařezával do uší a zdálo se, že nikdy neustane. Naopak: připadalo mi, že každým okamžikem nabývá na intenzitě. Pomalu a těžce jsem se probouzel. Ještě jednou, a potom otevřu oči. Při třetím zazvonění jsem konečně procitl. Zprvu jsem neviděl naprosto nic, všude kolem bylo černo. Postupně mé oči přivykly tmě a vedle postele se vylouppl čas na displeji: Deset minut po deváté. Zašmátral jsem rukou dopředu a nahmátl sluchátko. Na druhém konci se ozval Cam a po několika jeho slovech jsem se nadobro probral. „Earle, okamžitě sem přijed'!"

Vyskočil jsem z postele.

„Co je s Janet?" napadlo mě jediné, kvůli čemu by mi mohl tak naléhavě volat. Asi jsem spíš křičel, než mluvil.

„Janet je v pořádku," vysypal ze sebe rychle. „Myslím, že jsem přišel na to, co objevil Michael. Měl jsi pravdu, ale musím ti to ukázat. A chci u toho i Williamse. Nevíš, kam mu mám zavolat?"

Rozsvítil jsem lampičku na nočním stolku a zalovil v bundě. Nadiktoval jsem mu telefon. „Sejdeme se u mě," zavelel nakonec, a než jsem se zmohl na odpověď, zavěsil.

Za dvacet minut, přesně dvě minuty po půl desáté, jsem vjel do areálu fakultní nemocnice. Přestože jsem si v poslední době užil jízdy v dešti až až, trvala mi cesta o pět minut déle než obvykle Janet. Zdržel jsem se na křižovatkách a během čekání na zelenou jsem alespoň zkontroloval telefonické vzkazy. Nakupila se jich během odpoledne celá hromada; mimo jiné jsem měl také neprodleně volat Reginalda Fosseho.

Budova nemocnice v dálce přede mnou vypadala v noční mlze jako velká plovoucí kostka, která uvízla ve větvích. Mezi vysokými stromy s řídnoucími listy pronikalo tu a tam světlo. Je s podivem, že podnikavého manažera, jako je Fosse, ještě nenapadlo předvádět v noci starobylou budovu jako strašidelný hrad a vydělat slušný peníz na denní provoz univerzitního ústavu.

Zaparkoval jsem vedle kamenných chrličů. Venku bylo chladno, od úst mi stoupala bílá pára. Ohrnul jsem si límec a pospíchal ke vchodu. Hádal jsem, nač asi Cam narazil, že tak najednou změnil názor. Ať už se mu do ruky dostalo cokoli, nevěřil jsem mu a byl jsem rád, že přijede i Williams.

U brány jsem se stejně jako včera musel podepsat. Muž, který mi kontroloval identifikační kartu, mě upozornil: „Pane Garnete, až si půjdte vypůjčit záznamy, jeden z nás vás pokaždé doprovodí. Nařízení.”

„Prosím?” nechápal jsem hned.

„Váš audit pro pana Tippeta,” vysvětlil trpělivě, sám trochu zmatený mým chováním. „Hádám, že kvůli tomu jste přijel,” dodal. „Odpoledne jsme dostali memo od pana Fosseho, samozřejmě máte přístup, kam budete potřebovat.”

„Á, dobře,” vzpomátoval jsem se. Jestlipak to není ironie? „Dnes jsem tady za panem Mackiem,” řekl jsem strážnému. „Volal mi před chvílí, mám s ním schůzku v laboratoři.”

Zvedl obočí. „Tak tam tolik pospíchal. Už byl na odchodu, asi v šest, zastavil se tady a chtěl se podívat do návštěvní knihy. Jenom na něco mrkl a hned se hnal nazpátek k výtahům.” Naklonil se ke mně blíž a zašeptal: „Děje se něco? Doufám, že se nenakazilo víc lidí.

Slyšel jsem, že ráno přivezli jednoho doktora." Měl nejistý hlas, určitě se bál. „Mohl by nás někdo infikovat tady, když se zapisuje do knihy?"

„Ne, to určitě ne," lhal jsem - pokolikáté už? „Ted' máme všechno pod kontrolou." Přitom jsem myslel na Cama. Co si ověřoval v knize příchozích? Zapsal jsem jako místo určení *laboratoř bakteriologie* a prolistoval několik předcházejících stránek. Nepadlo mi do oka nic zajímavého. Všiml jsem si, že Williams se ještě neobjevil. Teprve když jsem vystoupil v prvním suterénu, uvědomil jsem si, nač jsem předtím vůbec nepomyslel.

Možná Cam vůbec neprohlížel záznamy. Třeba nemá nic a jenom lhal, aby mě dostal do nemocnice. Zpomalil jsem krok a ohlédl se přes rameno.

Rozšířená hala byla jasně osvětlená a dlážděná podlaha se leskla, kam jsem dohlédl. Nikde živá duše. Kabina výtahu vyjela zpátky nahoru, její zvuk postupně slábl, až se všude kolem rozhostilo ticho. Necítil jsem se zrovna nejlíp. Došel jsem až k nápisu CENTRUM BIOLOGICKÉHO VÝZKUMU a na chvíli se zastavil. Vyčkával jsem před řadou laboratoří.

Nebudeme tu snad úplně sami, uvažoval jsem. Určitě má službu alespoň jeden laborant, spíše dva tři pro odbavení případů hlavně z pohotovosti. Měl by tu někde být i Miller; ostatně, slíbil, že mi zavolá, vzpomněl jsem si.

Pozorně jsem chvíli sledoval chodbu a napínal uši, ale nikoho jsem nezahlédl ani neslyšel. Technici mohou být nahoře na oddělení, odebírat vzorky, a Miller asi někde organizuje elektrikáře a instalatéry, dusil jsem pochybnosti. Anebo už vyrazil a začal s prohlídkou chodeb beze mě. Stejně se netvářil moc nadšeně, když mě Cam navelel do jeho týmu.

Váhal jsem. Mám se vrátit a počkat nahoře na Williamse? A jestli ho Cam vůbec nevolal? Řekl mi sice, že mu zatelefonuje, ale to mohla být jen zástěrka, aby se pojistil, že přijedu.

Instinktivně jsem se přitiskl zády ke stěně a rozhlédl se kolem. Ticho bylo stále tísnivější a už jsem cítil první záchvěvy paniky.

Možná bych měl zajít k bráně a požádat strážného o doprovod. Najednou se kdesi vpředu rozřinčel telefon.

Někdo asi shání laboranta, takže tu teď možná některý pracuje, ačkoli se celé oddělení zdá být opuštěné. Vyzvánění ale neustávalo, a tak jsem vykročil tím směrem.

Dveře hematologie byly pootevřené, světla svítila. Vsunul jsem hlavu dovnitř. „Haló, je tu někdo?“ Odpovědi mi bylo jen tiché monotónní vrčení přístrojů. Totéž mě čekalo vedle.

Zvonění telefonu nepřestávalo. Nepovažoval jsem to za nic zvláštního; ve večerních hodinách to bylo podobné i u nás. Často jsem vysedával se sluchátkem v ruce celou věčnost, než jsem se dočkal odpovědi. Prostředí vlastní kanceláře bylo pochopitelně mnohem příjemnější.

Pár kroků přede mnou byla bakteriologie. Na rozdíl od ostatních místností se tu nesvítilo. Zdálo se mi to divné. Kdyby nebezpečí infekce, chápal bych, že tam nikdo nesedí. Za současného stavu bych zde očekával nejméně dva lidi. Telefon vyzváněl marně. Chytil jsem za kliku. Bylo odemčeno. „Je tu někdo?“ opakoval jsem do tmy. Připadal jsem si jako idiot - vyděšený idiot.

Ticho rušilo vedle telefonu jen temné hučení digestoří. Na nejbližším laboratorním stole stálo v řadě několik skleněných boxů. Nad každým svítily na displeji číselné hodnoty stálé teploty a vlhkosti. Na opačné straně místnosti nechal někdo zapnutý počítač, takže okolí mělo šedomodrý nádech. Odtamtud se také ozývalo neúnavné zvonění. Zbytek laboratoře zůstával ponořený do tmy. Zašmátral jsem dlaní po vypínači, ale nepodařilo se mi ho najít.

Telefon neutichal. Je to Cam a chce se sejít jinde? Anebo musel narychlo nahoru kvůli nějakému případu? Okamžitě jsem si vzpomněl na Janet. Třeba mi volá kvůli ní; ví, že jsem dole. To mě probudilo. Vykročil jsem k počítači, dotápal k obrazovce a vedle se mi pak podařilo nahmatat sluchátko.

„Haló? Garnet u telefonu,“ ohlásil jsem se obvyklým tónem. V tichu místnosti jako bych křičel.

Na druhém konci se nikdo neozýval.

„Haló!“ zopakoval jsem důrazně.

Nic. A potom ze sluchátka zachraptělo: „Podívej se kolem sebe!“ Pak jsem uslyšel kliknutí a pravidelný přerušovaný tón.

Pustil jsem sluchátko a měl chuť okamžitě vyběhnout ven. Vtom jsem uviděl obrazovku počítače.

Ztuhl jsem. Zíral jsem na tři slova, která zářila do tmy. *Janet je mrtvá*. Podlomila se mi kolena. Jako bych dostal ránu palicí. Nejdřív jsem chvíli němě zíral na monitor a potom zaječel.

Rozběhl bych se hned za ní, jenže nohy jsem měl jako rosol.

Popadl jsem sluchátko a vymáčkal číslo, které se mi během půldne vrylo hluboko do paměti.

„Intenzivní péče," ohlásila se sestra na druhém konci.

Úplně se mi rozčilením zvedal žaludek. V ústech jsem cítil odpornou pachut'.

„Tady... Ga-Garnet," vysoukal jsem ze sebe. Hrozně se mi chtělo zvracet. „Stalo se něco mé ženě?"

„Moment, pane Garnete," odpověděla sestra.

„Ach bože," vydechl jsem zoufale. Šla nejspíš pro lékaře, aby se mnou promluvil sám.

Ve sluchátku něco cvaklo. Temná laboratoř se zhoupala. Musel jsem se opřít o stůl.

„Haló, pane Garnete?" uslyšel jsem stejný ženský hlas jako před několika vteřinami. „Janet spí, občas se záchvaty kašle. Je stabilizovaná, stav se nezhoršil, ale ani není lepší. Říkal vám snad někdo něco jiného?"

Nedokázal jsem už vypravit slovo.

„Pane Garnete?"

„Bohudíky," bylo všechno, nač jsem se zmohl. „Promiňte, přidal jsem s největším úsilím a zavěsil. Vzhlédl jsem k monitoru. Obrazovka byla prázdná.

Doklopýtal jsem k nejbližšímu umyvadlu a vyzvracel se.

Proč mi to proboha Cam dělá? Musí být šílený, vlákat mě sem dolů a mučit tak bezohledně. Teď rozhodně nemůže popřít svou vinu. Zřejmě se chtěl nechat poznat a také mě ranit. Pořád jsem ovšem nechápal - proč??

Přestal jsem si vyplachovat ústa a už se viděl nahoře u Janet. Narovnal jsem se a vtom na monitoru zazářil nový nápis: *Podívej se do mikroskopu a uvidíš, jak zemře!*

„Ty hajzle!“ vybuchl jsem a vytrhl sluchátko z vidlice. Zavolám ochranku. Možná by se jim podařilo zjistit, jaký terminál tyhle vzkazy vysílá. Přinejmenším alespoň uvidí to, co já. Řekl jsem strážnému, že ho dole potřebuji co nejdříve.

Když jsem zvedl hlavu podruhé, výzva z obrazovky byla pryč.

Kdyby se v tu chvíli Cam zjevil ve dveřích, zabil bych ho. Nervózně jsem přecházel po místnosti, vzteklý a přece neschopný jednat. Jak se mohl odvážit!

Jak jsem tak rázoval sem a tam, všiml jsem si najednou slabého světla vycházejícího od jednoho zadního stolu zpoza skleněných boxů. Když jsem vstoupil do místnosti poprvé, přehlédl jsem je.

Okamžitě jsem si uvědomil, co to je; znovu se mi začalo dělat zle.

Díval jsem se na lampičku mikroskopu. Další předem naplánovaný tah.

„K čertu s tebou!“ zaklel jsem nahlas. Znovu jsem měl chuť obrátit se zády a vyběhnout nahoru, a ne dělat přesně to, co mi nalinkoval. Stejně jsem ale zůstal a šel se podívat k místu, odkud vycházelo světlo. Oči už přivykly tmě, takže jsem tolik netápal mezi stoly. Sklonil jsem se nad tubus a prohlédl si, čeho jsem se obával.

Zorné pole bylo plné koků shluknutých do modrých hroznů.

Narovnal jsem se a vtom si všiml Petriho misky připravené vedle mikroskopu. V jasně osvětlené výseči jsem na živném podkladu lehce rozeznal šedé prstence bující bakteriální kultury. I když byly pod sklem a předpokládal jsem, že nejsou přenosné vzduchem, stejně jsem ucukl. Štítek na víčku oznamoval, že prostředí je hojně prostoupeno methicillinem i vancomycinem. Výsledek jsem viděl na vlastní oči.

Pokud byly údaje pravdivé, díval jsem se právě na zatím neznitelné smrtící bakterie.

Vybavila se mi slova Lena Gardnera. *Nejdříve zaútočí Legionella, prokletí cestu stafylokokům, a ty dokončují dílo zkázy.*

„Ach bože," hlesl jsem. Mohl Janet nakazit oběma. A ve sputu se neobjevil hnis, protože bylo příliš brzy. „Ne, panebože, prosím tě, ne!" Možná jí už bakterie pronikla do plic a teď ničí tkáň, jak jsem to viděl na snímcích z pitevny.

Zastavil se mi dech.

Jako opilý jsem vrávoral zpátky. Na obrazovce počítače se rozzářil nový vzkaz.

Viděl jsi moje dílo.

Ted' musím udeřit.

Viníci budou potrestáni jednou provždy.

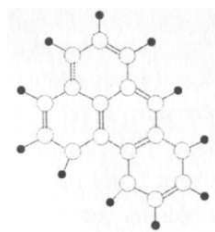
Prvních padesát je po zásluze infikováno.

Budou následovat další.

Zaříd'te evakuaci nevinných, než bude pozdě.

Třetí část

SEPSE

Stál jsem jako přimražený, nedokázal jsem odtrhnout oči od obrazovky. V uších mi zněla ozvěna vlastního dechu. Jazyk v ústech mi zdřevěněl, cítil jsem, jak mi vyprahlo v krku, když jsem zkusil naprázdno polknout. Nevím, jak dlouho jsem takhle zůstal - pár vteřin? minut? - a pokoušel se srovnat si všechno v hlavě. Najednou jsem měl pocit, že za mnou někdo stojí. Otočil jsem se, připraven instinktivně si chránit obličej rukama. Stěží jsem zadržel výkřik, když jsem spatřil postavu ve tmě. Vzápětí se ozval známý hlas: „Tohle našel Mackie?“ zeptal se Williams.

„Hezky jste mě vyděsil!“

„Hmm! Člověče, vy jste tedy napružený!“ stál pořád ještě pár kroků ode mě. „A proč si nerozsvítíte? Možná byste se trochu uklidnil. Co je sakra tohle?“ Přistoupil blíž. Modré šero obrazovky zdůrazňovalo obrysy jeho holé lebky. Obličej v tu chvíli připomínal masku z lesklého tmavého dřeva. „Ach bože!“ zvolal při pohledu na řádky před sebou. „Kde je Mackie?“

„Nevím,“ zašeptal jsem chraptivě. „Volal vám?“

Williams se prudce narovnal a obrátil se na mě.

„Řekl mi, že jste se pravděpodobně nemýlil a lidi někdo nakazil záměrně. Ale co má znamenat tohle? *Prvních padesát je po zásluze infikováno?* No tak! Máme to brát vážně?“

„Mě se ptejte! Objevilo se to, když jsem přišel.“ Stručně jsem popsal, jak jsem strávil uplynulou půlhodinu, a snažil se ovládnout hlas. Otřáslo jím, že Janet leží na intenzivním. Pokud jde o Cama, neobviňoval jsem ho přímo, ale když jsem se vypovídal, visel nad jeho nepřítomností velký otazník.

Williams mrkl na misku s kulturami u mikroskopu.

„Proč Mackie nepřišel?"

„Zkuste hádat!" vyštěkl jsem.

Můj ostrý tón ho překvapil. Vzhlédl od mikroskopu s tázavým výrazem. Chvilí váhal a pak se zeptal: „Myslíte, že by..." Zmlkl v půli věty. Zachmuřil se a na obličejí mu vyskočila spousta vrásek. Přemýšlel. „Proboha! Vy se vážně domníváte, že je to on?"

„Spíš řekněme, že mám hromadu nezodpovězených otázek ohledně jeho chování, hlavně z dnešního rána."

Williamsův úžas zesílil, když jsem mu popsal svou dopolední schůzku a zdůvodnil své podezření.

„Ach bože!" bylo jediné, nač se po chvíli zmohl. Začal přecházet po laboratoři a občas si přejel dlaní hladké temeno hlavy „Musím vám říct, Gamete, že mi tu pár věcí neseďí. Například proč by nás volal sem dolů a vás trápil poznámkami o Janet? Proč by na sebe upozorňoval teď, když má v plánu obrovský podnik a doposud se mu dařilo zůstat v utajení?"

Tahle otázka ležela v hlavě i mně.

„Nevím. Nemám ponětí," přiznal jsem. „Ale jestli si zvlášť naplánoval, že mě vyděsí k smrti, když bude ohrožovat Janet, může si mnout ruce; to se mu podařilo dokonale."

Uvažoval nahlas: „Jestli se tu Mackie neobjeví hned, budu muset uznat, že asi máte pravdu. Ale bez jediného důkazu..." Mávl rukou a podíval se na hodinky. „Sakra!" ujelo mu a zamířil k telefonu. „V jedenáct se mění služby na oddělení. Musíme rozhodnout, jestli pošleme lidi domů. Ať to má na svědomí kdokoli, nezbývá než předpokládat, že máme co dělat s nebezpečným bakteriálním kmenem, aspoň než provedeme testy. Když sebou hodíme, podaří se nám vzít nejméně polovinu lidí do karantény. Jenže bude dost problém, abychom nevydělali noční směnu, když tu ty lidi z odpolední necháme."

Jeho řeč připomínala kulometnou dávku. Bleskově zvažoval možnosti, chrлил slova a mezitím vytýkal na číselníku dlouhý kód pro meziměstský hovor.

„Pokud se týká pacientů, návštěv, rodin zaměstnanců..."

„Počkejte chvíli," přerušil jsem ho. „Jak můžeme nechat v nemocnici lidi zavřené pod jednou střechou s šilencem, který má v zásobě smrtící bakterie? Už teď vyhrožuje, že nakazí další lidi."

„Bože... to mě nenapadlo," přiznal. „Bude potřeba je nějak chránit. Ale musíme lidi izolovat, o tom nepochybujte. Karanténa je nutná, to..."

Zmlkl a za okamžik už hovořil s někým na lince. Vyrozuměl jsem, že volá Doris Levitzové do Atlanty.

Pozoroval jsem prstence na Petriho misce. Musíme je otestovat, abychom zbytečně nespustili planý poplach. Hned na místě mohu provést test na přítomnost stafylokoků; tu prokáže Gramová reakce. Jenže vnímavost na různá antibiotika se dá zjistit až po delší době, výsledky budeme mít v ruce teprve za pár dní. Nikdo neuvěří, že mikroorganismy jsou úplně rezistentní, dokud se nepřesvědčí. Pak mě napadlo, že bychom alespoň mohli určit složení živného substrátu a stanovit koncentraci methicillinu a vancomycinu. To je vcelku rutinní záležitost, podobné rozborů se provádějí i na pohotovosti. Do hodiny se dá ověřit, jestli bakterie na podkladu prosyceném antibiotiky prosperují, a nikdo nebude moci ignorovat fakta.

Při pohledu na šedé ostrůvky na agaru jsem si představil Janetiny napadené plíce. Pak mě zamrazilo. Sáhl jsem po telefonu na stěně - tenhle přístroj měl narozdíl od toho na stole více linek - a vytočil číslo oddělení intenzivní péče.

„Zastavil se u Janet pan Mackie?" vypálil jsem okamžitě, jakmile se na druhém konci ozvala sestra.

„Ne, ne, pane Garnete, od rána tu nebyl." Poznal jsem týž hlas, který jsem slyšel před deseti minutami. „Děje se snad ně..."

„Prosím vás, zavolejte mi toho muže z agentury, musím si s ním promluvit. Ať si vezme telefon u ní v pokoji."

Chvíli jsem čekal, než sestra všechno zařídí. Musí si myslet, že mi přeskočilo. Konečně se strážný ozval. Stručně jsem mu oznámil, že se vyskytlo nové nebezpečí a zakázal mu kohokoli vpustit do pokoje k Janet, doktora Mackieho nevyjímaje. Pak jsem zavěsil.

Williams stále mluvil s Levitzovou.

„...ano, budeme tu potřebovat policii," slyšel jsem ho, „a také co nejvíc lidí z městské i státní zdravotní správy. Doris, musíš dostat povolení od výboru, tohle je urgentní záležitost! To znamená pohotovost všech nehodových týmů, aby se nám podařilo to tady udržet pod kontrolou."

Musel jsem se opřít o hranu stolu. Ze všeho se mi zatočila hlava. Představil jsem si důsledky celého podniku. Každý v izolaci. Fakultní nemocnice se změní ve vězení. Všichni uvnitř - stovky lidí - dostanou masky, rukavice a pláště.

„Tady je zádrhel, Doris. Píše *další budou následovat*. Ten darebák se bude procházet mezi námi, vybírat si oběti a trestat, jak sám píše, tak mi neříkej, že přeháním, Doris..."

Jejich hovor pokračoval a já znovu probíral nezodpovězené otázky. Zatím poslední Camův-Fantomův tah vypadal tak nepochopitelně - nechá se poznat, a přece chce dál zabíjet. Zdá se, že je šílený, přesto zachovává logický postup. Jestli je Cam opravdu vrah, musí existovat rozumný důvod, že nás zavolal zrovna sem dolů a zmizel. Co mi uniklo?

„Navíc, Doris, ani nevíme, kolik času zbývá, než se objeví první případy!" Williams už téměř křičel. „Co bys tedy navrhovala ty? Jak máme pomoci lidem, které už infikoval? Proboha, Doris, Garnetova žena je možná jednou z nich! Než se nám podaří odebrat vzorky a provést všechny rozborů, na kterých trváš, bude třeba už pozdě! Mohli bychom sbírat těla a sejít se rovnou na pitevně! Doris, varuju tě! Jestli ty lidi nenecháme v karanténě a budeme čekat na první oběti, neudržíme bakterie tady pod pokličkou."

Zalétl pohledem ke mně a na okamžik přestal mluvit. Neřekl nic, nač bych nepřišel sám, ale takhle, když jsem slyšel jeho realistické zhodnocení bez jakýchkoli příkras, mě znovu zachvátil hrozný strach o Janet. Určitě poznal, jak mi je.

„Zavolej, až potvrdí, že smíme zahájit karanténu!" vyštěkl a praštil sluchátkem. Rozhodný výraz zmizel. V očích se mu zračila bolest, když se obrátil ke mně: „Promiňte, Earle, nechtěl jsem, aby to znělo tak tvrdě. Ale musel jsem je vyburcovat. Navrhovali mi čekat osmačtyřicet hodin na výsledky testu."

„Pomozte mi přijít na způsob, jak ji ochránit," řekl jsem tiše. „Atlanta musí znát všechna místa na světě, která studují rezistentní bakterie. Rozešlete mail každému, kdo v minulém roce publikoval cokoli o ultrarezistentních kmenech. Možná se mezitím podařilo objevit něco nového, co zatím nezveřejnili. Přece nemůže existovat jen dezinfekce a mýdlo." Mluvil jsem úplně stejně jako mí pacienti a jejich rodiny: naléhavým, skoro prosebným hlasem člověka, který chce slyšet *ano, je reálná naděje*, a odmítá se smířit se skutečností.

Jen na mě chvíli strnule koukal a potom zakroutil hlavou. Obrátil dlaně vzhůru a váhavě pronesl: „Je mi líto, Earle, ale nevím, co bych měl říct." Jeho chování v tomto okamžiku ostře kontrastovalo s obrázkem, jež jsem si vytvořil za posledních pár dnů. Teď v něm nebylo ani stopy po rozhodném autoritativním jednání; přede mnou stál muž, který si sám není jistý vývojem věcí příštích. „Obnovujeme data každý den; požádám Doris, aby ještě jednou zkontrolovala všechny nejnovější závěry. Minulý pátek, kdy jsme dostali hlášení z vaší nemocnice, nebylo prakticky nic použitelného v dohledu. Vývoj nových antibiotik bude trvat nejméně dva roky. Skupina lidí v Denveru se snaží vyvinout vakcínu. Zkoušejí vyvolat tvorbu protilátek, které zlikvidují toxiny produkované stafylokoky."

„Vakcína!" skočil jsem mu netrpělivě do řeči. „Jestli je to v našem případě otázka života a smrti..."

„Earle!" zarazil mě. „Sotva zahájili testování na myších. A i kdyby měli tu látku připravenou pro lidi, nezapomeňte, že je to vakcína. Účinkovala by tak za dva týdny. A každý, kdo už je infikovaný...,“ hlas uvadl.

Zoufale jsem myslel jen na Janet. Byl jsem úplně zpitomělý strachem.

Williams se odvrátil, ale ne dost rychle, abych nezahlédl, jak se mu lesknou oči. Slzy, došlo mi. Ani pro něj nebylo jednoduché říkat lidem tvrdou pravdu do očí.

„Pane Garnete?" ozval se ode dveří povědomý hlas.

Otočil jsem se a spatřil Reginalda Fosseho s ustaraným výrazem ve tváři. V patách za ním kráčel strážný z ochranky u brány.

„Pan Mackie tu není?" zeptal se Fosse. „Volal mi a řekl, že našel důkazy, po kterých jste pátral. Vyděsil mě k smrti!"

Já i Williams jsme jenom němě zírali: měl na sobě kovbojský oblek. Rychle vysvětlil: „Právě jsme pořádali večírek ve prospěch zdravotních služeb. A vy jste?" oslovil Williamse a napřáhl ruku k pozdravu.

Williams se představil. Pak ukázal Fossemu vzkaz na obrazovce a vyložil, jaké další kroky se chystá podniknout.

Vzal jsem strážného kousek stranou. Nevěděl, jak vystopovat e-mail, ale souhlasil, že projde ostatní laboratoře a podívá se, který počítač je zapnutý. Musel jsem ho několikrát ujistit, že pouhou obchůzkou místností nemůže „nic chytit". Ani jsem se ho neptal, jestli byl kdy hrubý k pacientům.

Fossemu mezitím zmizela z obličeje veškerá zdravá barva. Postupně zpopelavěl a zjevně pochopil, že pro dnešek večírek dál pojede bez něj.

„Karanténa? Policie? Starosta!" ječel na Williamse „O čem tu sakru mluvíte, člověče? Jaká karanténa?!"

Williams se narovnal a v tu chvíli vypadal vedle obtloustlého mužika jako obr.

„Pane Fosse, jestli někdo tyhle hrozby," pokynul k obrazovce, „vezme vážně, pak možná hrozí nezvladatelná epidemie! A my jí musíme čelit!"

V tu chvíli vešel Harold Miller. Fosse byl otočený zády ke dveřím. „Co když je to jen žert?"

Williams vybuchl: „Otestovali jsme vzorek v Petriho misce a...,“ zarazil se, když si všiml laboranta. Vzal Fosseho za loket, něco mu zašeptal a lehce pokynul hlavou směrem ke dveřím. Pak odvedl Fosseho k mikroskopu.

Rychle jsem šel za Millerem. Měl na sobě sportovní oblek, mnohem skromnější než Williamsův, a na hlavě se mu ježily kratičké vlasy, teď úplně zmáčené, jako by se zrovna osprchoval.

„Pan Mackie mi nechal asi před hodinou na záznamníku vzkaz," řekl šeptem, „našel prý něco v souvislosti s Legionellou." Přejel očima oba muže u mikroskopu. „Co se děje?" zeptal se.

Ošil jsem se. Chtěl jsem ho ušetřit vysvětlování, že mu zavraždili matku a pachatelem je možná člověk, kterému on sám plně důvěřoval.

Ještě se nesebral z prožité ztráty, tohle by ho dorazilo, myslel jsem si a omezil se na stručné: „Máme problém. Někdo vyhrožuje nakažením dalších zaměstnanců nemocnice. Bakteriální kultury má k dispozici." V duchu jsem si slíbil, že si ho ve vhodnou chvíli vezmu stranou a všechno mu popravdě vysvětlím. I na pohotovosti jsem vždycky potřeboval pár minut, abych si připravil správná slova, když jsem někomu musel sdělit něco velmi závažného. Teď jsem se ale cítil mnohem hůř než kdykoli jindy. Hrozné bylo už to, že Camovo laskavé chování byla jen přetvářka a to, jak utěšoval Millera, mi připadalo cynické.

„Vyhrožuje? Jak? Čím?" vyptával se okamžitě.

„Vlastně je dobře, že jste se tu objevil," ignoroval jsem jeho otázky. „Najděte si nějaké tiché místo s telefonem a obvolejte všechny personál z laboratoří. Ať sem co nejdřív přijedou. Vysvětlím vám to později, nesmíme ztrácet čas. Budeme muset znovu provést testy u zaměstnanců a bohužel začneme už dnes v noci." Nedal jsem mu příležitost klást další otázky. „Mimochodem, jak to dopadlo s průzkumem dolního suterénu? Nevolał jste mi, že ne?"

Miller se zamračil, zřejmě se mu nelíbilo, že se vyhýbám ožehavějšímu tématu.

„Jsem schopen dát dohromady tým nejdříve zítra ráno," odpověděl a koutkem oka si prohlédl Fosseho. Ten zatím v obličeji celý znachověl. Něco říkal a zuřivě přitom gestikuloval. Miller se zamračil, ale přesto odešel telefonovat, jak jsem ho požádal.

„...jenom Petriho miska a snímky," trval na svém Fosse. Teď, když byl Miller pryč, se už přestal krotit a mluvil docela nahlas. „Jak si můžeme být jistí, že to není hloupý kanadský žertík anebo něčí pokus nás vystrašit?"

Jeho slova a hrozící zmar celé akce mě rozčilily.

Ale Williams ho obratem zpacifikoval.

„Opatrně, Reginalde! Dávejte pozor," napomenul ho břitce. „Vysvětlím vám, co to znamená dovolit, aby se padesát infikovaných lidí volně pohybovalo po budově."

Fosse vypadal vyděšeně. Williams se nahnul blíž: „Stafylokoky se šíří dotekem," pokračoval. „Daří se jim na kůži, za nehty, drží se v nosní dutině i ve slabinách."

Slova se neminula účinkem. Vystrašenému muži se rozklepala brada. Jenže Williams ještě neskončil. Napřáhl palec Fossemu těsně před obličej. Ten svraštil obočí, semknul rty a ucukl.

Williams ho chvíli nechal a potom se sladce otázel: „A teď, když přijdete domů k manželce a dětem, dáte jim pusy a řeknete, že všechno je v nejlepším pořádku?" zlehka přejel Fossemu špičkou palce napříč rty.

Fosse nevydržel a zaječel. Příkrčil se a snažil se stáhnout zpátky.

„Počkejte, no tak, počkejte," utíral si dlaní pusy, v koutku mu zůstala kapka slin. Koktal: „Vy - vy dva mě... nebudete... takhle šikanovat! Trvám... na tom, aby... tu byl... pan Mackie."

„Earle, nemám tolik času, abych mohl debatovat s laiky," obrátil se ke mně.

Fosse skoro nadskočil, jak ho to urazilo. „Co si to dovoluujete..."

„Tak dost, pánové," napomenul jsem je. „Už se uklidněte, oba."

„Řekneme mu, jaké máte podezření?" zeptal se mě Williams neutrálně.

Fosse přestal propalovat pohledem Williamse a sjel očima na mě.

„Co tím myslíš?" vyštěkl.

Chvíli jsem s odpovědí váhal. Vrtalo mi hlavou, proč se Cam rozhodl vystoupit z anonymity. Kdybych tohle pochopil, snad bych našel souvislosti. Neví něco sám Fosse? Zkusil jsem to.

„Pane Fosse, nesvěřil se vám pan Mackie, proč ho tak znepokojilo hledání ve spisech dva roky starých?"

Zbrunátněl ještě víc a potom začal znovu koktat: „Já... říkal jsem, nevím..."

„Dnes ráno jsem se vás na totéž ptal nahoře v kanceláři. Zdálo se mi, že něco tajíte, pane Fosse. Chci, abyste mluvil na rovinu!" tlačil jsem na něj.

„Ach bože! Cam to nebyl, nemohl..."

„Co ho tak vyvedlo z míry?"

„Poslyšte, nechci s vámi o tom..."

„Musím to vědět!"

Fosse polkl. „Proč je to pro vás tak důležité? Nakonec, reputace velkého muže je v sázce."

„Nebál se náhodou, že narazím na něco v jeho minulosti, co nebude moci popřít? A co by mu mohlo teď ublížit? Třeba by se ukázalo, že má na svědomí ty infekce a svou vinu už nemůže déle skrývat."

„Ne! Šlo jen o staré řeči, ničím nepodložené klepy..."

„Tak z čeho měl strach?"

Několikrát polkl a potom se rozhodl.

„Tak dobrá. Před dvěma lety, protože všichni věděli, jak nenávidí hrubé zacházení s pacienty, a každý slyšel, co se předtím stalo jeho otci..., tenkrát se objevily řeči, že Cam by mohl být Fantom."

Dva roky staré dohady! Jakkoli jsem byl překvapený - tohle byl důvod, proč mě třeba Cam nechtěl nechat hrabat se v archivu - nevěřil jsem, že by takové řeči Cama přiměly k odhalení své identity, pokud byl skutečně vrahem. Rozhodně stačily k tomu, abych vzal telefon a přes Fosseho protesty oznámil policii, že mé ženě někdo vyhrožoval smrtí.

„Co tady děláte, pane Garnete? A Janet? Je v pořádku?" ptaly se mě sestry z porodního. Spěchaly do práce.

Stál jsem u hlavního vchodu a čekal na detektiva, s nímž jsem mluvil po telefonu. Měl jsem na sobě masku, plášť i rukavice - Williams trval na tom, aby každý v nemocnici povinně nosil ochranný oděv - ale i tak mě mnohé sestřičky z Janetina oddělení poznaly. Bylo deset čtyřicet a lidé přijížděli na noční.

„Díky za optání, je jí pořád stejně. Budu ji pozdravovat," slíbil jsem. Nahoře jsem se zastavil cestou k bráně. Janet spala, tak jsem rychle přelétl její záznam a trápil sestry otázkami tak dlouho, dokud jsem se neujistil, že se zatím skutečně neobjevily žádné příznaky přítomnosti stafylokoků. Stejně mě to ale nepřesvědčilo sto-

procentně; ještě bylo příliš brzy. Věděl jsem, že existuje pouze jeden způsob, jak mikroorganismy zastavit. Musím přijít na to, jak ji infikoval, a zbavit se jich, než nemoc propukne. Pokud byl případ Phyllis Sandersové typický, pak mi zbývá velmi málo času. Jediným světlým bodem pro mě v tuto chvíli bylo ujištění ochranky, že se nikdo nepokusil k Janet přiblížit.

Lidi z porodního trochu udivila moje vizáž; naštěstí neměli čas se ptát. Jakmile dorazí na oddělení, dostanou náležité instrukce.

Detektiv, jehož jsem očekával, byl jediný, kterého jsem v Buffalu znal. Přesvědčil jsem dispečera, aby mě spojil právě s ním. Byl překvapen, že si George Riley hovor ochotně vzal.

„Haló, doktůrku," ozvalo se ospale, „to nemůže být nic dobrého, co?"

Minulý rok jsem mu pomáhal s vyšetřováním vraždy u nás v nemocnici. Nevěděl jsem pořádně, co si o něm myslet - byl stejným dílem detektiv i byrokrat, vždycky si hleděl chránit vlastní záda - ale pokaždé mě pozorně vyslechl, a to jsem právě teď potřeboval. Stručně jsem mu vysvětlil, že mou ženu se někdo pokusil zabít a možná i dalším hrozí nebezpečí. Při zmínce o smrtících bakteriích zřejmě zapochyboval, nicméně slíbil, že okamžitě přijede.

Čekal jsem tedy na Rileyho u brány, zatímco kolem proudily davy nemocničního personálu. Všichni ti lidé netušili, že vcházejí do karantény.

Ještě než jsem odešel z laboratoře, volala Doris Levitzová a potvrdila, že středisko v Atlantě uznalo závažnost problému a podpoří Williamsovy kroky. Fosse se samozřejmě bude musel přizpůsobit. Cestou jsem z reproduktoru na stěně zaslechl výzvu, aby personál zůstal i po vystřídání směny na svých místech a vedoucí oddělení, popřípadě dozorčí se mají shromáždit v aule, kde dostanou další instrukce.

„Všichni ať jsou kdykoli k dispozici pro případ kritické situace," oznámil rozhlas neurčitě. Samozřejmě se hned objevily dohady, jaká krize může nastat - havárie letadla? hromadná nehoda na silnici? exploze bomby? - nikoho pochopitelně nenapadlo, že obětmi mohou být oni sami a nemocnice se dočasně mění na izolaci. Ve chvíli, kdy

si museli obléknout ochranné pláště a příslušnou výbavu, se otázky a podezření znásobily. Po půlnoci jim řeknou o existenci Fantoma, takže největší zmatek teprve propukne.

Muž z ochranky u vchodu, jehož jsem žádal o kontrolu počítačů v kancelářích, se vrátil a šeptal mi, že dostal pokyn rozmístit všechny své muže u dveří z budovy a každému zabránit v odchodu. Spěchal, ale stačil mi říci, že nenašel žádný počítač v chodu, jen přístroj u Cama Mackieho někdo vypnul těsně před jeho příchodem - kryt byl teplý.

Ve vlastních šatech a plášti mi začalo být horko. Ani maska na obličeji nebyla moc příjemná. Možná ale za všechno mohlo spíše rozčilení. Chystal jsem se v duchu, jak Cama uvedu coby hlavního podezřelého. Proč na sebe upozornil zrovna teď?

Zhluboka jsem se nadechl, pokud mi to maska dovolovala, ale žádné vysvětlení mě nenapadalo. Snad na něco narazím, abych pochopil jeho náhlý pocit viny.

Vrátný přivezl krabici s ochrannými pomůckami a plášti.

Přípravy na půlnoční večírek, pomyslel jsem si hořce.

Všichni přítomní v nemocnici, kteří nebudou podléhat karanténním opatřením, musí z budovy vyjít stejnou cestou, kudy přišli. Jestliže někdo navštíví pacienta, pak jedině v plášti a s maskou. Krabice u vchodu si zatím nikdo nevšímal.

Vyhlédl jsem ven: po Rileym ani stopy. „No tak, co je s tebou," mumlal jsem si pro sebe celý netrpělivý. Opíral jsem se střídavě o rám dveří napravo nalevo a sledoval strážné, jak kontrolují průkazky. Kdo nemohl prokázat totožnost kartou, musel se zapsat do knihy stejně jako já v noci. Potom ho nechali projít.

Když jsem pozoroval, jak se kdosi podepisuje, znovu jsem si vzpomněl na Cama. Zvečera si přece na vrátnici prolétl knihu návštěv, alespoň to tvrdila ochranka. Co ho mohlo tak znepokojit, že vyběhl zpátky? Pročítal jsem seznam jmen, ale sám jsem neviděl nic nápadného. A přece o tři hodiny později předvedl své divadýlko. Znovu jsem si opakoval: *zapiše se, zrovna jako jsem to udělal já*. Zamrazilo mě. Copak je to tak jednoduché? Panebože! Popadl jsem

knihu příchozích a bleskově nalistoval sobotu a neděli. Tohle musel Cam vidět.

Michael tu nechal seznam míst, kde se bude pohybovat. Všechny zastávky jako na dlani. Archiv, osobní oddělení, administrativa, zdravotní záznamy, archiv záznamů ze schůzí, kabinet mikrofilmů. Krok za krokem.

Rozbušilo se mi srdce. Prošel Cam všechna místa a zjistil, na co Michael narazil? Třeba se potom vyděsil a to ho donutilo udeřit ve velkém.

Okamžitě mě napadlo, že Michael možná také přišel na způsob, jak Fantom lidi infikoval. Kdyby se mi tohle podařilo zjistit, pomohlo by nám to zlikvidovat bakterie v počátečním stadiu, nejen u Janet, ale snad i u Michaela.

Celý jsem se roztřásl, jak jsem se pokoušel co nejrychleji určit další postup. Možná Michael nechal zápisy všude, kde o víkendu pracoval. Anebo si třeba někdo zapamatoval, jaké složky zakládal v pondělí zpátky do šanonů, pokud zůstaly na stole.

„No tak, doktore, proberte se," slyšel jsem za sebou povědomý hlas. „Pane Garnete!" Detektiv Riley se zřejmě už pár vteřin snažil upoutat na sebe mou pozornost.

„Moment, doktore, nestačím vám. Zopakujte mi to ještě jednou. Pochopte, že o vašem případě nic nevím. Vezměte to hezky od začátku."

Sešel jsem s Rileym dolů do laboratoře. Byl jsem celý nedočkavý provést to, co mě napadlo u brány, a tak jsem pospíchal s vysvětlováním. Pokud měl pochopit situaci, musel mě krotit.

Detektiv Riley byl rozložitý chlap, a když se napěchoval do pláště a masky, nesedělo se mu příliš pohodlně. Na čele mu pod hustými tmavými vlasy vyrazily krůpěje potu. Věděl jsem, že jeho vlastní šaty musely provlnnout cestou ke vchodu. Teď seděl u stolu, který mu byl zjevně malý, a dělal si poznámky do bloku.

Zabrzdl jsem a zkusil vypovídat o událostech v logickém sledu. Z druhého konce ke mně doléhal Fosseho hlas; svolával vedoucí oddělení a přítomné členy výboru, aby se dostavili na půlnoční

mítink. Dopředu bylo dohodnuto, že mimořádně povolání členové správní rady se po schůzi opět vrátí domů, ale primáři oddělení už zůstanou v karanténě spolu se svými lidmi.

Popsal jsem Rileymu, co se doposud stalo, počínaje infekcí Phyllis Sandersové až po můj dnešní závěr na bráně.

„Ty záznamy mohou zachránit lidem život, ale musíme si pospíšet," tlačil jsem na něj.

Okamžitě zavolal strážným u vchodu, aby zapečetili příslušné vchody podle seznamu v knize návštěv.

Do této chvíle jsem se slovem nezmínil, že bych měl na někoho podezření. Když se však Cam doposud neukázal, nebylo těžké hádat, na kom nejvíc ulpívá. Riley se nakonec stejně musel zeptat Fosse, který ho slyšel na druhé straně, zuřivě vrtěl hlavou; stále odmítal věřit, že Mackie je vrah.

Nakonec jsem Rileymu ukázal obrazovku počítače, kde doposud zářily známé nápisy. Překvapeně hvízdł.

„Doktore, tohle je přece mnohem víc, než výhrůžka vaší ženě!"

„Já vím, ale i tak mi trvalo, než jsem vedení přesvědčil, aby to vzali vážně," kývl jsem hlavou směrem k Fossemu. „Alespoň jsem mohl nahlásit ohrožování života vlastní ženy. Teď se snad věci pohnou rychleji."

V ten okamžik se ve dveřích objevil Williams. Pokynul mi, abych šel k němu. Pracoval vedle s Millerem na rozboru obsahu Petriho misky. Tlumeným hlasem mi oznamoval, čeho se zatím dobrali. „Jsou tam stoprocentně stafylokoky," prohlásil. „Živný substrát obsahuje vancomycin i methicillin. Když to zjednoduším, stafy prosperují na podkladu, který je měl zabít."

Neomráčilo mě to. Takový výsledek jsem očekával. Pak jsem mu řekl, co mě napadlo nad návštěvní knihou.

„Fantastické!" zaplály mu oči.

„Ale budeme potřebovat víc lidí, abychom to prošli brzy. Popovitch potřeboval dva dny. Vezmeme infekční?"

„Už jsem je svolal, aby nám pomohli s karanténou, ale můžu je přesměrovat na kontrolu záznamů, to není problém. Chápu podstatu, jsou dobře obeznámeni s případy Legionelly - mohli by přijít

na to, co našel Popovitch. Než se k nim přidáte, potřebuji vás nahoře na schůzi."

„Ale tady běží o životy! Můžeme pár lidí zachránit, když objevíme způsob..."

„Poslouchejte! Musíte mi pomoci ostatním vysvětlit důvod karantény. Aby všechno fungovalo. V sázce je spousta životů, souhlasím. Nesmí se nám to vymknout z ruky. Potřebuji podporu někoho z místních."

„Ale já přece nedělám ve fakultní," namítl jsem.

„No a? Jste jediný z Buffala, kdo mě podrží." Zajel pohledem na Rileyho. „Kdo je to? Policie?"

„Hmm," zamručel jsem na souhlas. „Vraždy. Asi by si s vámi rád promluvil."

Představil jsem Williamse detektivovi, a ten mu hned položil několik otázek. Williams ho okamžitě přesvědčil, o jak závažnou a rozsáhlou záležitost jde. Riley jen valil oči.

Během jejich hovoru jsem slyšel Fosseho mluvit telefonem se starostou města a policejním velitelem.

Diskutovali o dalším postupu. Fosse požadoval posílení hlídek kolem nemocnice, jen trval na tom, aby se nadělalo co nejméně hluku a zmatku.

Williams a Riley po chvíli zmlkli a do ticha se ozvaly Fosseho poslední věty: „Povolili jsme každému z odpolední směny, aby zavolal domů a informoval rodinu, že zůstává v nemocnici z důvodů pohotovosti. Ještě jsme ovšem nikomu neřekli proč. Za chvíli tu asi propukne pěkná vřava, až jim prozradíme pravý důvod. Ovšem ráno to bude mnohem horší, jen co se probudí město.

Zatím jsme si neujasnili, co s ranní směnou." Ještě dodal: „Kdyby se případu chytla média, budeme to zvládat velice těžko." Fosse potom zopakoval svůj požadavek na obstavení nemocnice hlídkami. Starosta mu slíbil vojsko. Ráno se dostaví asi tisíc mužů, kteří udělají kordon kolem budovy. Nepochopil jsem ale, co by Fosse navrhoval v případě, kdy někdo zpanikaří a opravdu se pokusí utéci, což bylo docela reálné. Rileyho napadlo okamžitě totéž. Zašeptal mi: „A jestli

se nějaký zmatkař bude snažit pláchnout, co s ním? Zastřelíme ho, nebo co?"

„Promiň, Janet, ale něco se děje. Máme tu policii," oznámil jsem jí opatrně.

Vykulila oči a posadila se. Zapřela si záda polštářem a rukou si zastínila oči před světlem. „Cože?"

Ohromeně mi naslouchala, když se dozvěděla o hrozbě. Její bledý obličej vypadal jako tvář porcelánové panenky. Nic jsem z něj nevyčetl ani poté, co jsem se zmínil o Camově zmizení. Když jsem jí řekl, co mi přiznal Fosse, prohlásila: „Ty klepy musely skončit velmi rychle. Nikdy jsem je neslyšela," řekla ledovým hlasem. Všiml jsem si, že několikrát rychle mrkla; věděl jsem, že se takhle brání slzám. Mluvil jsem dál, vylíčil jí, co se děje v nemocnici a ona se mezitím stačila ovládnout.

Skončil jsem. Mlčky mě sledovala. V jejích očích jsem spatřil strach i vztek, spíše směs obojího. Ticho se prodlužovalo. Riley zašoupal podrážkami. Nakonec se ozvala Janet: „Cam to udělat nemohl."

„Proč to říkáte, paní?" zeptal se detektiv.

Podívala se na něj, jako by se zbláznil, když se dokázal takhle zeptat. „Protože ho znám," vysvětlila. Vybavil se mi skalpel, který stejně hladce proniká do svalů. „Není šílený a není vrah, nikdy by nevymyslel takovou obłudnost." Pak zvedla oči ke mně: „Earle, nevím, proč a kam zmizel, ale o jednom jsem přesvědčena: není to on! Pokud jsi kdy uznával můj instinkt, věř mi teď. Cam to nebyl! Policie ztrácí čas, když uvažuje o něm. Tohle přesně Fantom chtěl, aby mohl pokračovat v dalším zabíjení!"

Riley se dál vyptával Janet a já se zatím vracel dolů. Na schodech jsem se srazil s Williamsem. Pospíchal na půlnoční schůzi. Jeho: „Jdete už, doktore?" znělo spíš jako povel než otázka.

„Ještě se musím zastavit dole, ale za pár minut jsem tam," řekl jsem rychle.

„Dobře," souhlasil. „Mimochodem, policisté střeží celý objekt. Když se ptali ochranky, zjistili, že pan Mackie procházel mezi šestou

a devátou místa, kde předtím pracoval doktor Popovitch. Zřejmě hodně spěchal, protože některé soubory nevrátil do polic a nechal je na hromadě spisů určených k opětovnému zařazení." Už se téměř znovu rozběhl, ještě se ale jednou obrátil ke mně: „Dal jsem stručné pokyny skupině z infekčního, aby lidé věděli, nač se mají ve spisech zaměřit." Přes rameno pak houkl: „Neopozdíte se!"

„Stručné pokyny," zabručel jsem navztekane. Raději jsem měl jít s nimi. Nahoře se stejně nic nevyřeší; všichni se prostě budou muset přizpůsobit krizové situaci. Tady dole bych měl alespoň pocít, že jsem Janet nějak užitečný.

V suterénní místnosti, která sloužila při výuce zároveň jako třída, jsem našel Millera se skupinou laborantů. Vysvětloval jim, co se od nich dnes v noci očekává. Jakmile jsem ho viděl, napadlo mě, jak asi snese pravdu o Camovi. S Janet to nebylo lehké, ale ze zkušenosti jsem věděl, že je schopna vyrovnat se s nejhorším. Když nebylo vyhnutí, dokázala být na sebe tvrdá. Netroufal jsem si odhadnout, jak se zachová vedoucí laborant.

Přerušil jsem jeho výklad, omluvil se a požádal ho o pár slov. Odvedl jsem ho stranou z doslechu ostatních.

„Za jiných okolností bych tolik nespěchal a šli bychom někam, kde byste se mohl posadit," začal jsem. „Bohužel, není čas. Chci vám říct něco, čeho bude zhruba za dvacet minut plná nemocnice. Není to nic dobrého." Potom jsem se nadechl a spěšně mu všechno vyklopil.

Přestože jsem si některé fráze předem připravoval, připadalo mi, že slyším z dálky cizí hlas. Jako bych poslouchal něčí příběh. Musel jsem ho tím trápit.

Harold Miller však naslouchal tiše a klidně, beze stopy jakýchkoli emocí. Jen vstřebával slova. Neplakal, nekřičel, jen stál.

Položil jsem mu ruku na rameno, abych ho povzbudil, ale ucukl. Svaly pod mou dlaní se napjaly. Pokusil jsem se zmírnit dopad svých tvrdých slov: „Janet nevěří, že to udělal. Hledá za tím vším někoho jiného." Třeba toto vědomí zmírní jeho pocit zrady.

„A vy? Myslíte si, že zabil i mou matku?" zeptal se potom.

„Abych byl upřímný, nevím, co si mám myslet. Něco mi tu pořád nesedí, i když, přiznávám, Cama podezírám taky. Moje žena ale trvá na jeho nevině - Janet se obvykle nemýlí.“

Podíval se na mě útrpným pohledem.

„Děkuji, pane Garnete, že jste mi to řekl. Ani nevíte, co pro mě znamená, že se vy a vaše paní snažíte zjistit pravdu kolem smrti mé matky. To by každý neudělal.“ Hlas se mu chvěl.

Mluvil jsem s ním ještě pár minut. Pomyslel jsem si, kolik vnitřního úsilí a sebeovládání ho musel ten hovor stát. Ke konci jsem cítil, jak pod zdánlivě pevným povrchem oživila bolest.

Omluvil se a odešel zpátky k laborantům. Pozoroval jsem ho a při pohledu na jeho pokleslá široká ramena jsem si znovu vybavil, jakou musí mít sílu a kolik energie je v něm asi ukryto. Něčím mi připomínal spící vulkán, který může každou chvíli vybuchnout.

Najednou jsem si uvědomil, co mi při řeči uniklo. Soustředil jsem se, abych mu neublížil příliš, a pustil z hlavy, že by se mohl Camovi za matčinu smrt pomstít. Přál jsem si, aby se mu nepodařilo objevit ho dříve než nám.

19

Kdysi jsem se bavil s jedním ze svých pacientů o vztahu mezi lékařem a nemocným. Vysvětlil mi svůj postoj: „Doktore, je to risk. A riskuju já, ne vy. Můžete se snažit vžít do mé situace, povzbudit mě, ale když přijde na věc, já trpím, já se trápím otázkou, jestli to přežiju, nebo umírám... Vás nepronásleduje myšlenka, že odtud třeba nevyváznete živ. Nikdo z vás nemůže vědět, jak mi doopravdy je."

Podíval jsem se ve spěchu na hodinky a rozběhl se nahoru do auly. Dvanáct dvacet. Fosse už určitě všem sdělil, co potřeboval. Teď už si nejspíš většina lidí uvědomila, jaké to doopravdy je, a že budou mít štěstí, když se dostanou ven živí.

V celé nemocnici to vřelo jako ve včelím úlu, do kterého někdo zavrtal holí. Shora na schodišti byly slyšet rychlé kroky. Kdesi v dálce bouchaly dveře. Když jsem procházel chodbou, doléhaly ke mně z okolních kanceláří vzrušené hlasy. Telefony drnčely jako o závod. Před aulou jsem viděl dva policisty, jak se s námahou soukají do masky a rukavic. Kousek za mnou spěchalo stejným směrem ještě pár lidí. V ochranném hábitu jsme vypadali jako hosté, kteří prchli z maškarního bálu.

I přes stěny a zavřené dveře pronikaly ven výkřiky. Uvnitř mohlo být všehovšudy kolem stovky lidí, ale byli rozzlobení, rozčilení nebo i vystrašení. Podle hluku bych usuzoval nejméně na tisícovku.

Skupinka, která dorazila ke dveřím těsně za mnou, evidentně váhala, zda vstoupit. Já tedy vešel. V sále vládl naprostý chaos. Williams a Fosse se dole na stupínku střídavě pokoušeli překřičet dav a zjednat ticho. Pod pódiem se srotili lidé v pláštích a maskách, mávali rukama a pokřikovali na oba muže nahoře.

„V žádném případě!"

„Vyloučeno!"

„Jsme svobodná země!“

Byli rozeseti po aule, nekřičeli, někteří se v hloučcích nebo ve dvojicích spolu bavili. Všiml jsem si i Rileyho vzadu u zdi spolu se třemi šedovlasými muži. Nevěřicně sledovali dění u pódia. Pod pláštěm jednoho z nich jsem i na dálku rozeznal tmavomodrou uniformu.

Pár obličejů se otočilo ke dveřím, zaznamenalo můj příchod a potom se celá skupina začala hrnout nahoru ke mně jako rozezlený nekontrolovatelný dav. Zachytil jsem užaslé pohledy Fosseho a Williamse.

„Ticho! Počkejte!“ zařval Fosse.

Rozdivočelá skupina byla necelých dvacet metrů ode mne. Jeden každý vypadal, že se nenechá nikým zastavit. Hlavou mi bleskla Rileyho slova - *co uděláme? Zastřelíme je?*

Doufal jsem, že policie ještě neobsadila svá místa.

Popadl jsem nejbližší židli a postavil se na ni. Strhl jsem si masku a na plné kolo zakřičel nejhorší větu, kterou jsem mohl vypustit z pusy: „Stůjte! Jsem infikovaný!“

Jako bych šlehl bičem. Všichni strnuli. Na okamžik zavládlo v auditoriu neuvěřitelné ticho. Využil jsem příležitosti a promluvil: „Někteří z vás mě jistě znají,“ začal jsem. „Jmenuji se Earl Garnet a má žena, Janet Gracetonová, leží nyní na jednotce intenzivní péče, kam byla přijata s podezřením na nákazu Legionellou. A to díky křivákovi, o kterém jste tu mluvili.“

Lidé stojící nejbližze instinktivně ucouvli. Kdosi zezadu zavolal: „Projděte kolem něj! Takhle se nenakazíte!“ Dlouho je neudržím. Za pár vteřin se pohnou ven hlava nehlava.

„Myslete na ty, za kterými jdete! Ti nemají žádné ochranné pláště a masky.“ Pár jich znovu vykročilo vpřed. „Někteří z vás mohou být přenašeči. Potřebujeme osmačtyřicet hodin, abychom potvrdili, že jste v pořádku a neohrozíte nikoho ve vaší blízkosti. Proboha, chovejte se jako profesionálové, vždyť jste lékaři!“

„Proč máme sedět a čekat, až nás nějaký maniak nakazí doopravdy?“ namítal hlasitě muž přede mnou.

„Správně!“ podpořilo ho několik hlasů.

„Přesně tak!"

„Má pravdu!"

Znovu se valili dopředu.

„Vím, koho z vás chce nakazit. A koho už nakazil!" dodal jsem rychle.

„Cože?!"

„Žertuje!"

„Jak byste mohl vědět, kdo z nás je infikovaný!"

Pořád ještě byli bojovně naladěni, ale zůstali na místě.

„Řeknu vám, jak ho můžeme zastavit," prohlásil jsem bez zaváhání. V beztvarem davu se zformovalo pár menších hloučků a začaly se domlouvat. Využil jsem situace a okamžitě lákal dál: „Jestli se na chvíli posadíte," slezl jsem ze židle a natáhl si masku, „vysvětlím vám, co bychom podle mého měli udělat."

Fosse mi věnoval skeptický pohled, když jsem vystoupil na pódium.

„Aby to vyšlo!" mumlal pod maskou Williams.

Nečekal jsem ani, až se všichni usadí, protože mi bylo jasné, že neudržím jejich pozornost dlouho.

„Zjistili jsme - nebudu uvádět podrobnosti - že Fantomovy oběti jsou lidé, kteří do jisté míry šikanovali nebo ponižovali své okolí." Uvedl jsem stručně pár příkladů. „Když takové lidi vytipujeme a izolujeme na zvláštním oddělení, pak jistě budeme mít pod kontrolou přenašeče a navíc reálnou šanci, že neznámý nenakazí nikoho dalšího. Alespoň zatím postupoval podle jistých pravidel. Je to jen počáteční opatření, ale pomůže nám přežít dnešní zbytek noci a umožní vypracovat další plán."

Nikdo nepromluvil.

Teprve po chvíli se ozvaly nedůvěřivé hlasy. „...se zbláznil..."

„...nemůže myslet vážně, přece..." „...kvůli dávce léků..."

Jakási žena v přední řadě, celá rudá rozčilením, se ptala: „Když vám uvěříme - co říkáte, zní docela logicky - jak zjistíte, koho dát do izolace? Máte jména?"

„Ne, já ne, ale buďte si jista, že to vědí oni sami i ti, kteří s nimi pracují."

„A proč by se hlásili? Kdo stojí o to být pod zámkem a čekat?" volal muž poblíž pódia.

„Z toho nejprostšího důvodu: kvůli vlastnímu bezpečí. Když se přiznají sami, mohou si zachránit život. Jestli na sebe neupozorní sami, jejich kolegové se toho jistě ujmu. Kdo by asi chtěl být další obětí?"

„Mohli by utéct," namítala vytrvale dál.

„Možná jsou už infikovaní," odpálil jsem útok. „Bez odborné pomoci jsou prakticky mrtví. Centrum pro výzkum infekcí má možnosti i oprávnění aplikovat různé nové postupy při likvidaci nového rezistentního kmene." Teď jsem se vědomě uchýlil k drzému přímému blufování. Kdybych jim nenabídl naději, těžko bych mohl čekat, že někdo sám od sebe vstane a přizná, že občas šikanoval lidi, aby se potom mohl opláchnout mýdlovým roztokem. „Spolupráce s námi je jejich jediná možnost, jak přežít," prohlásil jsem bez mrknutí oka. Pár skrupulí jsem už v bitvě s Fantomem ztratil.

Začaly proudit další dotazy. Mnohé mi pomohl zodpovědět Williams. Někoho jsem pobouřil, někdo se mi do očí vysmál, ale hlavně z auly nikdo neodešel. Čím více lidí se zapojí do debaty o dalším postupu, tím lépe, říkal jsem si. Alespoň se žádný nesebere a neuteče odsud. Celé to dohadování bylo dost zmatené. Ptali se a já bez přemýšlení chrлил odpovědi. Dával jsem si pozor jenom na jedno: aby se neobjevila jakákoli pochybnost, která by je znovu přiměla myslet na únik.

Snad k tomu přispěla kvanta kávy, nedostatek spánku či spousta přání vyslovených jen v duchu, ale krátce po druhé ranní dokonce i přítomní právníci opatrně odsouhlasili námi naplánované kroky.

„Řekněme to tak," vyjádřil se jeden postarší kouzelník s paragrafy, „i když se ozvou zastánci lidských práv a osobních svobod, než se propracujeme k formálním stížnostem, dávno budete mít v ruce vaše osmačtyřicetihodinové testy. To zvládneme."

Nejdříve jsme tedy hodlali podniknout neodkladná opatření, jimiž zajistíme relativně klidný průběh noci a nástup do příštího dne. V první řadě bude tedy provedena prohlídka personálu. Pak se

zaměstnanci vrátí na svá oddělení, kde setrvají v karanténě. Zároveň oni sami provedou kontrolu pacientů. Odebrané vzorky nenecháme jen v laboratoři fakultní nemocnice, ale odešleme je ke zpracování také na všechna ostatní místa ve městě, což umožní otestovat materiál téměř současně. Ty, u nichž je podezření, že mohli být nakaženi, soustředíme v nepoužívaném křídle budovy. Tady zůstanou pod dohledem, dokud nedostaneme všechny výsledky rozborů bakteriálních kultur. Během nouzového pobytu bude každému podáván erythromycin a povinně absolvují mechanickou očistu - výplachy nosu, dezinfekce nosní dutiny, mytí antibakteriálním mýdlem. Pokud někdo skutečně onemocní, nebude se pochopitelně moci vrátit na oddělení, ale rozhodli jsme, že o něj budou pečovat ostatní na pokoji.

Dokonalá ironie, napadlo mě. Naplánoval to tak? Viníci odčiní své hříchy péčí o jiné... viníky.

Kolem Rileyho se zatím shromáždilo pár dalších šedovlasých mužů. Pláště jim zakrývaly nárameníky s hodnostmi, ale z chování přítomných jsem usoudil, že postupně přicházely vyšší a vyšší šarže. Poslední z nich vystoupil na pódium, představil se jako zástupce vedení policie v Buffalu a ujistil nás, že celá budova fakultní nemocnice je od této chvíle pod dohledem jeho mužů. Mají instrukce zadržet každého, kdo by se pokusil bez zvláštního povolení opustit areál nemocnice. Jak by zakročili v případě, kdyby se člověk vzpíral je poslechnout, zůstávalo i nadále nevyřešeno.

Každého dozorcího se zodpovědností za určitou skupinu v izolaci doprovodí dva policisté. Vyskytnou-li se problémy s kázní, uvolní další potřebný počet svých mužů, kteří zjednájí pořádek.

My lékaři jsme se domlouvali, co s našimi současnými pacienty. Domů je prozatím nepropustíme a nové příjmy už budeme orientovat do nejbližších dostupných nemocnic. Fosse dostal za úkol informovat média o všech preventivních opatřeních. Oznámí, že všechen personál, jehož se „hrozba“ týkala, je kvůli vlastní bezpečnosti v karanténě a do styku s pacienty se nedostane. Kdokoli bude pracovat na oddělení, musí předtím absolvovat náležité vyšetření.

Plánování dalšího postupu bylo poněkud problematictější. Padaly různé návrhy, dlouho jsme se radili, co podniknout.

„...a ranní směnu necháme v karanténě v nějakém jiném zařízení mimo fakultní..."

„...a doporučoval bych izolovat ‚viníky‘ od ostatních, u nich je největší pravděpodobnost, že už jsou infikovaní..."

„...je nutné informovat všechny, než ráno přijdou do práce..."

„...pár lidí by mělo zajistit komunikaci s veřejností a lidmi mimo nemocnici. Budeme potřebovat taky někoho na papírovou práci - záznamy..."

Pomalů se rodila nejúčinnější strategie.

„Ale vrah může být zavřený tady s námi," namítla mladičká sestra v přední řadě. Rozhostilo se absolutní ticho. Potom se kdosi zeptal: „Má už policie na někoho podezření? A ví se, jak to dělal?"

„Probíhá vyšetřování," odpověděl chladně Fosse. Vyhýbavá odpověď vyvolala opět vlnu dotazů i protestů. Někomu povolily nervy a ozvalo se ječivé: „Hergot, Fosse, kolem nás se prochází zabiják! Máme právo vědět, kdy ho policie chytí a zmáčkne!"

„To je pravda," podpořily ho jiné hlasy. „Tak co udělá policie s maniakem?"

„Jak sakra můžete říct, že jsme tady v bezpečí?!" Atmosféra v aule se znovu dostávala do varu. Z různých stran létaly argumenty, poznámky, otázky. Pak jeden z nadřízených lehce kývl na Rileyho. Ten vystoupil na pódium a spustil: „Počkejte! Ticho!" křikl. „Jsem detektiv Riley a vedu vyšetřování. Mým úkolem je zjistit, kdo tady vyhrožuje. Vaší povinností je uchránit zdraví všech přítomných a nedopustit, aby se nakazili. Já odpovídám za to, že pachatele najdu a zatкну. Myslím, že plán pana Gameta, jak zajistit lidem bezpečnost, je zatím nejlepší. Na vlastních odděleních poznáte okamžitě, jestli se tam pohybuje někdo, kdo tam nepatří. Čím dříve se tam vrátíte, tím lépe. A co dělá policie? Povolali jsme do pohotovosti všechny muže ve městě a navíc upozornili FBI; ty jsme požádali, aby prošli záznamy podobných případů ohrožování lidí v nemocnicích. A konkrétně tady jsme začali s vyšetřováním každého zaměstnance."

Bezpochyby měl bohaté zkušenosti s uklidňováním davu. I v auditoriu zmlkly vzrušené hlasy a - na jak dlouho? - nad nespoutanými emocemi převládl rozum.

„...neměli bychom i zaměstnance, kteří zatím nejsou v karanténě, umístit mimo fakultní nemocnici?

„...všechny izolovat od pacientů...”

„...ale to by trvalo několik dní, než bychom sehnali náhradní personál z okolí. Když tu naši lidé zůstanou a vrátí se do práce na oddělení, budou pacienti klidnější, že největší nebezpečí pominulo.”

„Kde je pan Mackie? Proč tu není on?” ozvalo se z hloučku uprostřed auly. Vykřikl nějaký muž, znal jsem ho jen podle vidění, jeden z vedoucích oddělení, ale jméno se mi nevybavilo.

Fosse měl odpověď dávno připravenou, takže bez zaváhání řekl: „Nepodařilo se nám s ním zatím spojit, proto neví, co se tu děje.”

Brzy potom byla schůze odročena a všichni se vyhnuli ze sálu. Z několika poznámek, které mi zalétly k uším, jsem vyrozuměl, že spousta lidí připomíná současná situace chvíle prožité před dvěma lety, kdy se objevil první Fantom.

„Neptám se vás, jak nakazil tyhle lidi, ale zajímalo by mě, jak byste to provedli vy dva,” naléhal Riley. Zůstali jsme v auditoriu. Bylo pár minut po schůzi, místnost se vyprázdnila. Williams napůl seděl, napůl se opíral o stůl na pódiu a srkal kávu, já stál pod stupínkem a detektiv přecházel dlouhými kroky sem a tam. Dohadovali jsme se, jak nejlépe vraha dopadnout.

„Sakra!” ulevil si Williams. „Jak postupoval, anebo jak bychom to udělali my - proč?” Sem tam se díval na hodinky, aby naznačil, že má ještě spoustu jiné práce. „Už jsem to říkal: nevíme.”

Ani já jsem pořádně neporozuměl smyslu Rileyho otázky a ani jsem neměl kdy se jí zabývat. Byl jsem celý nervózní z toho, že dole v archivu je spousta materiálu, který bych potřeboval pročíst, a tohle mě zdržovalo.

„Poslouchejte, Riley,” potlačoval jsem netrpělivost na nejmenší možnou míru, „snažil jsem se vysvětlit, že pár životů závisí na naší

rychlosti. Když mě nebo pana Williamse něco napadne, okamžitě se vám ozveme..."

„Ne! Ksakru, pochopte to!" přerušil mě ostře Riley. „Lidi zachráníme, když toho zmetka dostaneme! Mackie není v nemocnici a ve starém křídle ho taky nenašli. Váš Fantom by musel být na hlavu, aby čekal, až ho chytíme! Jediný způsob je, že si představíme, jak by se za dané situace zachoval. Musím přijít na to, jak přemýšlí, jak se chová, co potřebuje, aby znovu zaútočil. Když budeme předvídat, co udělá, můžeme ho překvapit."

„Ale proto musím vidět ty spisy dole..."

Netrpělivě mě přerušil mávnutím ruky. „Mám tam svého člověka, hlásí mi, jak pokračují. Sakra, vašemu příteli to zabralo dva dny. Ale já se potřebuju něčeho chytit, teď hned."

„Takže?" řekl vyzývavě Williams. „Zbytečně mluvíme a čas běží. Zatím jsme nikam nepostoupili. Nevíme, jak to všechno dělá. A když se zdržujeme tady, může se nám rozjet i karanténa."

Zahlédl jsem i přes masku, jak Riley stiskl čelisti.

„Vysvětlím vám, jak pracují poldové, doktore," procedil mezi zuby. „Když nevíme, jak byl zločin spáchán, jdeme na místo a zkoušíme si představit, co asi mohl pachatel udělat. Jako bychom chtěli zločin provést sami."

Williams opovržlivě odfrkl: „Aha. Tím se mnohé vysvětluje."

Ale ne! Ještě tohle.

„Počkejte, Douglasi! Už jsme všichni unavení a máme toho plné zuby. Nebudeme přece na sebe vrčet."

„Omlouvám se," řekl okamžitě, „ale musím jít nahoru." Poodstoupil od stolu. „A vy půjdete se mnou," řekl mi. „Odvedl jste, doktore, perfektní práci, jak jste ty lidi uklidnil, to bych nezvládl. Jenže to byla jenom předehra. Na odděleních taky nebudou nadšení, že tu mají zůstat zavření. Je třeba obejít celou budovu a všude je zpacifikovat, jako se to povedlo tady. Kdyby to krachlo, máme na krku paniku a lidi se houfně poženou z nemocnice."

„Ne!" protestoval jsem hned. „Chci pročíst ty záznamy..."

„Prokrista, Earle!" zarazil mě Williams zprudka. „Nejdřív to, co nejvíc hoří!" Než jsem stačil cokoli odpovědět, dal se do Rileyho.

„Pokud jde o vás, detektive, určitě vás - stejně jako mě - děsí představa, že by desítky lidí vzaly útokem policejní linii. Dovedete si jistě spočítat následky, kdyby se někdo unáhlil a vytáhl zbraň. A je tu ještě horší varianta: pokud by se povedlo uniknout infikovanému člověku, na kolika místech ve městě asi nechá ‚vzorek‘, než se ho podaří vystopovat a znovu izolovat?“

Viděl jsem, jak se Rileymu opět napjaly svaly kolem čelistí.

„Další důvod, doktore, abyste mi řekli, co potřebuji.“ Mluvil tiše a klidně, ale zjevně ho to stálo velké úsilí. „Bude jistě snazší udržet ty lidi nahoře v lajně, když se dozví, že policie dokáže toho maniaka přitlačit ke zdi. Nakonec, sám jste viděl, jak lehce vzplanou emoce.“

Williams si založil ruce na prsou. Stále ještě svíral v pravičce prázdný kelímek a upřeně se díval Rileymu do očí. I jím cloulal vztek, ale udržel se.

Riley pokračoval: „Jak už jsem říkal, když se pokusíme myslet jako on, budeme se snažit vyřešit stejné problémy. To nás může zavést k cíli.“

Williams vzdychl.

Riley k němu postoupil asi o krok blíž a pedantsky pokračoval: „Někdy jsme nuceni dělat to, co viník - jdeme na místa, kudy chodil, dotýkáme se věcí, které i on bral do ruky, a tak. Kdo může vědět, kolik stop za sebou nechal? Vlasy, kousek kůže, otisk podrážky. Důležité je, když se dostaneme všude tam, kde stál, seděl, chodil a vidíme realitu z jiného úhlu. Pravděpodobnost, že se nám podaří odhalit motiv a třeba i způsob provedení, je vyšší.“ Naklonil se k Williamsovi. „Nejste jediný, kdo má dnes v noci spoustu práce. Takže do toho!“

Williams zhluboka vydechl.

„Vaše představení nic nemění na skutečnosti, že nevíme...“

Riley se obrátil ke mně: „Kde byste si vy opatřil bakterie?“

„Co?“

„Ptám se, kde byste si sehnal výjimečně odolné bakterie, kdybyste chtěl někoho infikovat.“

„Nevím. Sám bych je nedokázal napěstovat,“ odpověděl jsem. „Vyžaduje to určitou praxi, musíte se trochu vyznat v rekombinaci

DNA." Těžko jsem se soustředil na Rileyho, protože mě zachvátil strach, že se opozdíme a začnou zmatky. Veškerý optimismus, který jsem načerpal, když se mi podařilo zvládnout lidi v sále, byl pryč. Naše plány mi připadaly dětsky naivní.

„Existuje tady nebo na univerzitě někdo, kdo se v takové práci vyzná?" naléhal Riley.

Podíval jsem se na Williamse.

Ten stále sledoval každý Rileyho pohyb.

„Pokud vím, ne." Pohledem by Rileyho ve vteřině spálil; promluvil však kupodivu klidně.

Ted' bylo na Rileyem, aby se zatvářil nespokojeně.

„Zkuste si představit, že se vám to musí podařit v těchto podmínkách, s tím, co je po ruce. Povedlo se mu to několikrát. Vodil vás za nos dost dlouhou dobu - řekl bych, že musí existovat nějaká jednoduchá metoda. A nenápadná. Nejotřesnější zločiny jsou často primitivní. Čím komplikovanější plán, tím choulostivější."

Williams se znovu opřel o stůl.

„Dobře. Zahrajeme si s vámi jedno kolo, jinak se odsud asi nedostaneme. Kdybych byl já ten maniak a chtěl získat bakterie bez zbytečného humbuku, zkusil bych přirozenou cestu - konjugaci. Nejprimitivnější technika: různě rezistentní bakterie spolu ve zkumavce." Zmačkal polystyrénový kelímek a obloukem ho odhodil do krabice vedle pódia. Pak se zašklebil: „Ztrácíme tady čas!"

„Williamsi, ksakru, jestli nebudete spolupracovat, varuju vás!"

Něco mě napadlo. „Panebože!" Určitě to mohlo fungovat.

Oba dva se na mě podívali. „Co je?"

„To je ono! Konjugace! Cam ji mohl využít." A stejně tak Rossit, doplnil jsem v duchu. Netrpělivě jsem vysvětloval obecnou teorii: „Jednoduše naočkujete kmeny rezistentní vůči methicillinu a vancomycinu na společný substrát a necháte je růst. Pořád a pořád dokola. Mikroorganismy si vzájemně vyměňují genetický materiál, takže po čase..." Selhal mi hlas. Tak primitivní!

„Garnete! To je ono! Mackie denně prováděl testy na citlivost bakterií vzhledem k různým antibiotikům. Klidně mohl pracovat na svých."

„O co jde?" zeptal se Riley.

Williams si ho nevšímal a chrлил na mě dál: „Dejme tomu, že mám na rozbor vzorek s kmenem rezistentním k methicillinu. Co mi zabrání, abych si část neulil? Totéž s jinými kmeny. Nevyčerpatelný zdroj výchozího materiálu."

Pokračoval jsem, kde Williams přestal.

„Mikroorganismy rostou společně. Pak přidám dávku vancomycinu. Jestli přežijí stafylokoky, vím, že původní stafy začlenily do své výbavy geny podmiňující rezistenci vůči vancomycinu. A mám zvlášť odolné, nebo téměř nezničitelné bakterie. Chvilku to potrvá, ale nakonec se to povede. No a potom už zbývá jenom napěstovat si potřebné množství klasickým způsobem."

„Bože!" hlesl znovu Williams. Denně se tu očkovaly stovky misek, nebyl problém založit si pár svých. Bez složitého zařízení. Jako školní seminární práce."

„Co ta Legionella?" zeptal se Riley. Pochopil, že bude lepší neskákat nám do řeči a dozvědět se tak alespoň něco.

„Stejný způsob," odpověděl Williams. Všechn vztek dávno vyprchal. „Mikroorganismy mohl získat při rozbořech vzorků vody; jsou poměrně hojně rozšířené. Dokonce se vyskytují i v nemocnicích - a ty to nepřiznájí nebo to ani samy nevědí."

Vzpomněl jsem si, že Michael mi říkal totéž před týdnem v mé kanceláři, když se chystal vrátit do fakultní. Připadalo mi, jako by to bylo nejméně před půl rokem.

„Nebylo nemožné najít kontaminovaný vodní zdroj a napěstovat specifickou kulturu. Pokud vodu nezahřál nad sedmdesát stupňů, při nichž Legionella hyne, mohl si připravit roztok prosycený bakteriemi a kdykoli a kdekoli je pustit do oběhu."

„Ještě jedna otázka," řekl Riley. „Proč se obtěžoval napěstováním nějaké superodolné bakterie, když pro daný účel stačila Legionella?"

Tuhle otázku jsem byl schopen bez váhání zodpovědět sám. Jakmile jsme zkusili sledovat běh událostí z Fantomova pohledu a uvažovat jako on, vysvětlení se nabízelo.

„Legionella je léčitelná. Mikroorganismus rezistentní vůči dostupným antibiotikům znamená jistou smrt. Jestli má oběť zemřít a

přítom se předtím vyděsit, co může existovat horšího než vědomí, že vám zbývá jen pár dnů života? Kdybyste chtěli ohrozit celou nemocnici, Legionella je velmi vhodná volba. Na sto procent vystraší personál k smrti."

Williams se na mě nevěřicně díval a přikyvoval. Překvapilo ho, k jakým závěrům jsme tak rychle stačili dojít. Dokonce se Rileymu omluvil.

„Znáte způsob, jak přimět lidi ke sdílnosti." Myslel to vážně.

Zatím jsme ale stále nepřišli na to, jak se Fantomovi podařilo infikovat vybrané lidi, aniž vzbudil stín pozornosti.

Všichni tři jsme mířili nahoru. Když jsme pospíchali dlouhou chodbou od auly, zeptal jsem se Rileyho, zda může Cama zatknout okamžitě.

„Jestli je naživu, pak to nebude problém."

„Co?"

Nezastavili jsme se. Williams pustil Rileyho doprostřed, abychom oba slyšeli.

„Vysvětlete to."

„Hned jak jsme spolu mluvili poprvé, poslal jsem k němu hlídku. Nebyl doma, ale zůstal tam jeho pas i cestovní šeky a kreditní karty. Bydlí sám; naštěstí dobře vychází se sousedy, takže jsme dali dohromady slušnou skupinku lidí včetně jeho bytné. Všichni se shodli, že ho včera v noci neviděli ani přijít domů, ani svítit. V nemocnici také není k nalezení. Jestli je vaše teorie správná, pak se někam uklidil a čeká na vhodný okamžik, aby udeřil znovu. Nebráníme se téhle variantě, můžeme ho předvolat k výsledku, no, chvíli sice potrvá, než dostaneme povolení k prohlídce bytu, kanceláře, auta, ale..."

„Proč tedy pochybujete, že je naživu?"

„Pane Gamete, měl byste naslouchat vaší ženě. Ta pokaždé zvažuje všechny možnosti, ne jen jednu. Když jsme spolu chvíli mluvili, napadlo ji, že všechno mohlo být úmyslně nastrojeno proti Mackiemu a potom ho prostě někdo uklidil a umlčel."

„Cože?" znovu se mi sevřel žaludek.

„Uvažujte o tomhle: Mackie, pokud je nevinný, třeba něco našel, přesně jak vám říkal do telefonu. Možná se přesvědčil, že Fantom nejen existuje, ale dokonce ho i odhalil. A tak musel zmizet.“

„Panebože!“ Jeho slova mi vzala dech. Několika větami tu ve vteřině rozmetal mé teorie. Nikdy mě něco podobného nenapadlo. Podíval jsem se na Williamse. Na čele mu naskočila hluboká vráska. Jistě ani on nepočítal s podobnou variantou.

Vstoupili jsme do hlavního foyer. Ozvěna našich kroků asi překvapila dva strážné u přepážky poblíž hlavních dveří. Za skleněnou výplní stál policista.

Riley pokračoval. „Vaše žena je stále přesvědčena, že až do dnešního večera Mackie odmítal úmyslnému infikování lidí uvěřit. Pak určitě narazil na něco tak závažného, že názor změnil. Doktorka Gracetonová má také vysvětlení pro jeho averzi vůči oživení historie o Fantomovi. Jednak se mohly znovu objevit staré klepy a podezření, ale hlavně - třeba tenkrát před dvěma lety ukončil pátrání po viníkovi příliš brzy a nechal rozčreřenou hladinu uklidnit. Teď se začal cítit provinile a všemi způsoby se vás snažil odvrátit od pátrání v archivu.“

„Zdálo se mi, že jste si s Janet jen tiše povídali,“ prohodil jsem. Přešel mou poznámku mlčky a mluvil dál: „Na jednom se s vaší paní nemůžu shodnout - jestli ty vraždy nějak souvisejí se spojením obou nemocnic.“

Musel mi vidět na očích, jak mě překvapilo, že mu to řekla. „Ano, pověděla mi o vašem podezření. Ale ona sama se na ně dívá dost skepticky. Tady se musím přiklonit na vaši stranu. Ale- spoň pokud jde o půlmiliardový rozpočet, je to určitě silná motivace pro každého. Mnozí by udělali cokoli. Nebojte se, podíváme se zblízka na vašeho Rossita a samozřejmě i na Hursta, na toho si nakonec vzpomínám z loňska. Pokud se týká kapitánů průmyslu, které máte ve správní radě, řekl bych, že boj o pozice bude pěkně drsný.“

Rychle jsem vysvětloval: „Hurst a jeho suita budou chtít zachovat fakultní beze změn, aby se mohli chopit vlády.“

„Možná ne," oponoval Williams. „Alespoň pokud se nebudou chtít dělit o půl miliardy."

Ted' jsme se s Rileyem pro změnu koukli na Williamse. Aniž kterýkoli z nás zpomalil, pokračoval: „Viděl jsem už několik případů, kdy se nemocnice spojovaly. Ve skutečnosti mnohde jednoduše opustili jednu z nich a z druhé vybudovali gigant. Jestli se fakultní položí, stane se Svátý Pavel největším zdravotnickým zařízením ve městě. Kdo by odolal pokušení? Jak daleko jsou Hurst, správní rada a chlapíci Rossitova typu odhodláni zajít v boji o takovou prestiž?"

Než jsme tu vizi přežvýkali, zastavil výťah ve třetím patře a my jsme vystoupili na chodbu, jejíž okna umožňovala výhled na dvůr a prostranství kolem nemocnice. Williams vyrazil k nejbližšímu oddělení. Riley se na chvíli zastavil u okna a pozoroval dění dole. I já jsem sledoval, co se děje o pár pater níž. Až sem se občas zaleskly služební odznaky. Když vyšli policisté na osvětlená místa, byly vidět bílé obláčky páry, které jim stoupaly od úst a vzápětí se mísily s šedavou mlhou podzimní noci. V dálce mezi stromy probleskovala střídavě červená a modrá světla. Tu a tam vystupovala bílá - policejní auta.

Premýšlel jsem, jestli tam dole někde stojí Fantom a kochá se úspěchem. Ale kdo to je? Cam, donucený vyjít z anonymity, která mu poskytovala útočiště. Byl to Rossit, Hurstova pravá ruka, která organizuje převzetí správy nemocnice? Anebo někdo jiný, jak se domnívala Janet? Člověk, jenž unikl mé pozornosti, dokonalý režisér, který zůstal neviditelný, protože nám předhodil Cama jako obětního beránka...? S mou pomocí.

Williams ani já jsme si nepřipravili žádný plán, jak lidi uklidnit. Vyplynulo to ze situace. Obcházeli jsme poschodí po poschodí, předkládali jim tytéž argumenty jako osazenstvu dole v aule a minulý týden v mé vlastní nemocnici. Přesvědčovali jsme, tišili, umlouvali..., a když se nám to nedařilo po dobrém, zavolali jsme uniformy. Pokusili jsme se poučit pár vedoucích lékařů, co mají říkat, a doufali, že se sami ujmou vedení a dohlédnou na své lidi, jenže většina z nich

byla sama natolik vyděšená a otřesená, že nám příliš nepomohli. Setkal jsem se s prázdnými pohledy, když jsem naléhal: „Proboha, vezměte to tady do ruky. Jestli ty lidi neuhlídáme, někdo zpanikaří a bakterie se dostanou na ulici. Alespoň nám pomozte každého vyšetřit a odebrat vzorky.”

Nakonec jsem jim dal konkrétní úkoly a vybičoval k aktivitě, ale v duchu jsem zuřil, že nejsou trochu víc vstřícní; připadali mi napůl apatičtí. Příkládal jsem vinu Fossemu za to, že toleroval neschopné lidi na vedoucích postech.

Kamkoli jsme vešli, vítala nás panika, odevzdání nebo vztek - půlnoční auditorium se ukázalo jako slabá předehra. Některé sestřičky se snažily utéci z oddělení, jiné je pomáhaly zadržet; pár se jich dokonce málem popralo. Také s několika sanitáři byly problémy. Navíc křik probudil pacienty, a těm netrvalo dlouho, aby z útržků vět dali dohromady vlastní verzi současné situace. Začali živě debatovat a vzájemně se vyplašili. Fosse prozíravě vypojoil telefonní linky mimo nemocnici, ale vzápětí musel čelit hromadným protestům lidí, kteří se marně pokoušeli dovolat svým rodinám, právníkovi, anebo dokonce médiím.

Zdánlivě nezničitelným hnacím motorem se stal Harold Miller. Byl všude. Se svou malou armádou laborantů procházel poctivě pokoj po pokoji, odebíral vzorky a učil příslušný ošetřující personál, jak postupovat při vyšetřování sebe navzájem a potom i pacientů. Pracoval neúnavně celou noc a pokaždé člověku trpělivě vysvětloval, co právě provádí, a dodával mu jistotu úsměvem nebo laskavým slovem. Několikrát jsem ho zahlédl, jak někomu pomáhá utáhnout masku nebo dává čistou namísto použité. Více než kdokoli jiný pomohl zvládnout chaos kolem získávání vzorků na rozbor.

Nejhorší ovšem bylo zajištění „šikanujících”. Někteří měli nahnáno a sami hledali ochranu u nás, ale jiné jsme museli odvést. „Tak si tě vyhlédli, Ráchel!” volala „babičkovsky” vyhlížející sestra na vyděšenou, mnohem hubenější mladou kolegyni, která musela odejít s námi.

„Ty stará potvoro, tohle mi zaplatíš!” ječela Ráchel v odpověď. Ostatní sestry a někteří pacienti probuzení křikem vypískali Ráchel

ze dveří. Celý zásah byl vzorovým příkladem drsné spravedlnosti; věřil jsem, že spolu s provinilci to odneslo i pár nevinných. Otrásl jsem se při pomýšlení, kolik právníků se později bude zabývat naším dnešním opatřením.

Vzpomněl jsem si, jak jsem během večera vyšetřoval tři sestřičky, které si stěžovaly na příznaky chřipky. Prohlédl jsem je, ale na Legionellu to nevypadalo; ani jedné také výrazně neklesl tlak při změně polohy. Ptaly se na vhodná antibiotika a já jim řekl: „Z lékařského hlediska jste v pořádku. Pokud se ovšem domníváte, že je důvod k obavám...”

Vehementně takovou eventualitu popřely. Ujistil jsem je tedy, že žádné léky nepotřebují. Rozhovor mi připomněl, že bych si sám měl vzít svou druhou preventivní dávku.

V průběhu večera jsem také stále odbíhal za Janet a sledoval její zdravotní stav. Sestry mi opakovaly, že nevykašlává hnis a strážný pokaždé hlásil, že se k ní nikdo nepokusil přiblížit. Přesto jsem se vracel zpět s neodbytným pomýšlením *ještě je brzy*.

Do čtvrté ráno se zmatek jakž takž uklidnil. Podobně jako v auditoriu se personál i pacienti nakonec usadili, začali spolupracovat a snažili se dělat to nejlepší pro sebe i své blízké. Prohlídky i odebírání vzorků jsme do té doby už zvládli. Asi sedmdesáti vyčleněným lidem byla věnována zvýšená péče a ochrana. Pár jedinců se pokusilo dostat ven; komu se podařilo uniknout z oddělení, toho nakonec dole zadržela policie a vrátila ho zpátky nahoru. Karanténa fungovala stoprocentně.

Zatím nám přálo štěstí. Těžko jsme mohli doufat, že situaci zvládneme lépe, ovšem nikdo nemohl s jistotou odhadnout, co bude následovat. Ani ne za tři hodiny se do nemocnice přihrne ranní směna, a pokud ji někam neumístíme, potíže se dostaví jedna dvě.

Zastavil jsem se u stejného okna, odkud se před několika hodinami díval Riley. Míha venku zhoustla; přesto jsem rozeznal tmavé postavy hlídkujících policistů. Na jejich vzdálená auta jsem teď už nedohlédl. Přes sklo ke mně doléhaly charakteristické zvuky dieselů. Věděl jsem, co se děje: přijíždí Národní garda.

20

O patnáct minut později mi zavolal Williams. „Dole něco našli. Jsou v archivu," řekl úsečně.

Když jsem vstoupil do známé místnosti, několik lidí stálo s Williamsem kolem stolu, na němž ležely karty se záznamy. Slovo měl vysoký šedovlasý muž; promlouval hlavně k Williamsovi. Jeho kolegové zatím usrkávali kávu z kelímků. Všiml jsem si velké stříbrné termosky na druhém stole. Vycházela z ní lákavá vůně, ale nikdo mi nenabídl.

Riley postával opodál. Z pohybů čelistí pod maskou jsem usoudil, že zdaleka není klidný a spokojený. Jakmile mě spatřil, přešel za mnou a pošeptal: „Tihle lidé... myslí to dobře, ale, jen mezi námi, pochybuji, že něco objeví. Berou to moc... moc vědecky. Hledají nesrovnalosti z lékařského hlediska, ne vraha."

Zvedl jsem ukazovák ke rtům a naznačil, aby chvílku počkal. Soustředil jsem se na to, o čem se mluvív.

„Pan Mackie tu nechal pár set karet rozdělených do několika štosů," pokynul šedovlasý lékař směrem k jiným stolům.

„Pár set!" zvolal Williams. Na čele mu opět vyskočila hluboká vráska.

„Určitě na tom nepracoval sám, a tak jsme našli lidi, kteří mu pomáhali."

Na stole za mnou teď ležel telefon. Pomyslel jsem si, jak mohlo být všechno mnohem snazší, kdybych ho tu tehdy v noci měl také k dispozici.

„Řekli nám, že pan Mackie se sem přirítil kolem šesté a zastihl je zrovna ve chvíli, kdy se chystali odejít domů. Nesl si zápisy naší inspekční komise se seznamy vybraných karet, které mu museli

ihned najít. Zjistili jsme, že první byly karty pacientů, kteří přišli do styku s Phyllis Sandersovou během deseti dnů předtím, než onemocněla. Vytrídil je podle toho, kdy se s nimi setkala; to znamená poslední den před dovolenou, předposlední, a tak dále. Druhý štos souvisí s Brownovou. Opět karty lidí, které ošetřovala během deseti dní před vlastní nemocí. Jsou uspořádány stejným způsobem. Takhle roztřídil i záznamy o zdravotním stavu těch, které měla na starost třetí sestra, než u ní propukl zápal. I ona odešla pár dnů předtím na dovolenou."

„Zajímavé," poznamenal Williams. „Jak vás to napadlo?"

„U každého jsme se dívali na datum, kdy některá ze zmíněných sester zapisovala údaje. Ale to je všechno, co jsme objevili." Podal jeden šanon Williamsovi. „Doufali jsme, že najdeme u všech nějaký případ, od něhož se mohly nakazit Legionellou, ale nevyšlo to. Většinou se jedná o rutinní práce: převazy, měření teploty a tlaku, běžné injekce... Cam určitě sledoval něco jiného."

Williams prolistoval zběžně několik stránek, pak desky zavřel a vrátil muži. „Takže na to zkusíme přijít. Pomůžu vám."

Ostatní souhlasně zamručeli. Jedna žena vstala a ptala se: „Je pravda, že pana Mackieho podezírají..." Dál jsem nerozuměl, protože pokračovala šepem.

Otočil jsem se na Rileyho. Rozmrzelá nálada ho neopustila ani po tom, co zrovna vyslechl. Nebo spíš právě proto. Naklonil se ke mně a podrážděně zasyčel: „Vidíte, doktore! Nenašli vůbec nic, přesně jak jsem řekl. Musíte mít víc důkazů, a to hned teď, nebo se mu podaří své hrozby splnit. A nakazí spoustu dalších lidí." V Rileyho hlase jsem zaslechl vedle nespokojenosti i bezradný tón. „Proč vy neprojdete další místa, kde pracoval Popovitch?"

Věděl jsem přesně, kde začnu.

„Pane Fosse, jak se Cam před dvěma lety zbavil podezření, že je Fantom?"

Seděl jsem proti němu. Zaskočil jsem mu oznámit, že budu k zastížení v sousední kanceláři, protože potřebuji probrat záznamy ze schůzí držené pod zámkem. Potom přejdu na personální. Považoval

jsem za rozumné informovat ho předem, aby se případně nevyplašil hlukem odvedle. A na odchodu jsem se ještě zeptal na Cama.

„Vlastně byly dva důvody," odpověděl. Opřel se pohodlně v křesle. „Ačkoli jeden vyvolal trochu rozruchu. Řeči rychle opadly poté, co Fantom zaútočil, když Cam odjel přednášet mimo město. Oživly znovu, když i druhá vlna nevolností proběhla v jeho nepřítomnosti. Někteří tvrdili, že Cam všechno načasoval dopředu. Absolvovali jsme tu pár nepříjemných výstupů. Situace se ale postupně uklidnila, protože k dalším incidentům nedošlo. Takže si každý řekl, že Fantom skončil, a hodil to za hlavu."

„Podezříváte jste současně i někoho jiného?"

„Ne," zavrtěl Fosse hlavou.

Vtom zazvonil telefon. Ihned začal probírat rozdělení denní směny. Zaměstnanci budou přijati v různých zařízeních mimo areál fakultní nemocnice. Otočil jsem se ke dveřím, když uděloval pokyny.

„...našich osmdesát lidí, každý obtelefonuje dvacet. Řeknete jim, že i když se objevila hrozba, máme situaci pod kontrolou a je klid. Každému vyřídí, kde se nahlásit. Za chvíli tu začne schůzka primářů a dohodneme se na dalších krocích..."

Neměl jsem zájem tam s nimi uvíznout, takže jsem rychle odešel.

Kancelář, kde se nacházel i sejf se zápisy ze schůzí, byla zapečetěná žlutou izolepou s nápisem POLICIE. Jeden z Rileyho mužů mě tedy musel doprovázet, abych se dostal dovnitř. Vzal jsem nejdřív z police šanony se závěry z inspekcí Camova kontrolního týmu. Předpokládal jsem, že on v nich nelistoval.

Předtím jsem si příliš nevěšimal prostředků, které Fantom použil, teď jsem ale rychle zjistil, co se přesně stalo, když byl Cam mimo město. V obou případech jsem z popsáných syndromů usoudil, že pachatel pracoval s organofosfáty nebo insekticidy, šlo tedy o otravy. Nebylo obtížné vysledovat celou chronologii Fantómových aktivit. Daly se rozlišit dvě fáze. V prvních čtyřech měsících se prolínaly případy psychóz a žaludečních nevolností. Potom následovalo pět otrav insekticidy, včetně dvou v době, kdy Cam odjel.

Posadil jsem se a pohodlně opřel. Patero otrav, tři když byl Cam přítomen, dvě za jeho působení venku. A potom dva roky klid. Neviděl jsem žádné souvislosti.

Nejdříve jsem zapřemýšlel, jestli Cam ještě vylepšil metodu, když předchozí dvě dovedl k dokonalosti, a sehnal si komplice na dobu, kdy přednášel mimo fakultní nemocnici. Dvakrát stejný důvod byl jako alibi pochybný, Fosse to ostatně vyjádřil svým *vzbudilo to trochu rozruchu*. Proč by Cam volil tuhle cestu?

Přemýšlel jsem dál. Nabízelo se mi několik složitých scénářů, ale vyloučil jsem je právě proto, že se mi zdály překombinované. Také představa společníka se mi nezdála pravděpodobná, protože Fantom striktně dodržoval anonymitu; určitě by se o tajemství s nikým nedělil. A těžko by se vydal komukoli všanc.

Vstal jsem, odsunul židli a začal přecházet po místnosti. Převracel jsem v hlavě všechna fakta, ale nemohl jsem dojít k žádnému přijatelnému závěru. Jako zkušeného doktora mě udeřilo do očí jediné: kontrast mezi počátečními, v podstatě neškodnými incidenty a následnými otravami, které mohly být i smrtelné. Zvracení nebo dvacetiminutové přeludy bych považoval za přiměřený trest. Sestry, jakkoli nepříjemné, koneckonců nikoho neohrožovaly na životě. Dokonce i Janet trvala na tom, že ani v jejím případě nechtěla Brownová zajít tak daleko, jen se jí situace vymkla z rukou, když nechala jednat nezkušené rezidenty.

Napadlo mě, že je dost absurdní mluvit o přijatelném chování u maniaka. Jenže přechod k organickým jedům byl příliš ostrý, než aby se nenabízelo srovnání. Neviděl jsem v takovém zvratu logiku. Musím odhalit, jaký druh posedlosti dohnal neznámého tak daleko, že byl schopen zabít.

Před odchodem jsem si ještě rychle přečetl zápisy ze schůzí, kde se projednával případ Brownové a také druhé sestry, jež zemřela. Neobjevil jsem nic podstatného, ale poznamenal jsem si čísla jejich zdravotních karet, abych je později prostudoval.

Zavolal jsem znovu policistu, abych se v jeho doprovodu dostal do dalších kanceláří na personálním oddělení. Za hlavními dveřmi jsem napočítal celkem osm místností po obou stranách chodby. Na

konci se nacházela největší, tam byly také uloženy důležité materiály. Řekl jsem strážnému, aby počkal, a ujistil jsem se, že nás nikdo nesledoval a že oddělení je prázdné. Nikde nezůstaly ležet volné šanony. Usoudil jsem, že Cam spisy neprobíral podrobně. Věděl jsem ale, že Michael ano, takže jsem svůj uniformovaný doprovod poslal pryč, zamkl se a dal se do práce.

Držel jsem se svého plánu. Podle seznamu jsem vykopal záznamy Fantomových prvních obětí z doby před dvěma lety. Šest z nich už v nemocnici nepracovalo, přesto tu zůstaly jejich osobní karty. Vyčetl jsem, že proti třem byla vznesena oficiální stížnost, ale žádná neměla za následek disciplinární postih.

Podle mého očekávání se jednalo o drobné nepříjemnosti a schválnosti - například jednou šlo o bolestivé převazy, jindy zase o komentáře sestry, když ji pacientka žádala o utišující léky. Ve třetím případě sestřička ignorovala žádost nemocné o mísu, takže se pacientka pomočila do postele a musela potom od téže sestry vyslechnout několik nedůstojných posměšných poznámek. Všechny tři obviněné popřely jakýkoli zlý úmysl a vyvázly pouze s napomenutím. Janet měla úplnou pravdu: krutost a škodolibost se daly těžko dokázat, a tak se s tím většina postižených musela smířit.

Poznamenal jsem si pro sebe adresy všech tří, abych s nimi později promluvil. Zajímalo mě, zda se někomu svěřili i neoficiálně.

Podíval jsem se blíž na data. Všechny výše zmíněné výtky byly vzneseny několik měsíců před Fantomovým prvním úderem a ony tři sestry se staly prvními oběťmi.

Polilo mě horko.

Všiml jsem si, že každá Fantomova akce následovala pár týdnů poté, co se disciplinární komise nevhodnými projevy personálu zabývala, ale nakonec nepodnikla žádná nápravná opatření.

Tohle je klíč, který vedl ke zrození Fantoma! Ovládl mě na chvíli opojný pocit vítězství.

Složení komise podléhalo stálým pravidlům. Nerozeznal jsem jediné jméno, ale to mi radost nepokazilo. Věděl jsem, že Fantom jedná na vlastní pěst, mimo komisi. Průběh a závěry jednání byly

důvěrné, ale stejně jako u nás i ve fakultní informace brzy prosácky do kuloárů.

„Tak co máte?" ozval se za mnou známý hlas.

„Panebože!" Nadskočil jsem a zařval. Prudce jsem se ohlédl a spatřil Williamse.

Jistě se pod maskou usmál, když mě viděl takhle zareagovat.

„Nemůžete toho nechat?" napomenul jsem ho. „A vůbec, jak jste se sem dostal?"

„Bylo otevřeno," vysvětlil okamžitě. „Fosse mi řekl, kde vás najdu."

„Jak to myslíte - otevřeno? Sám jsem zamykal!"

„Promiňte, ale opravdu bylo otevřeno." Můj výraz ho musel zaskočit. Veselé jiskry v očích poněkud ochladly. „Třeba jste nezamkl pořádně?" navrhl.

„Ale ano, to vím stoprocentně, sakra!" vykřikl jsem rozčileně. Zamířil jsem dlouhými kroky na chodbu k hlavnímu vchodu na oddělení.

V půli cesty jsem se málem srazil s Fossem. Pospíchal s očima navrch hlavy a za ním vrazilo dovnitř dalších pár lidí. První mával velkou svítilnou.

„Co se děje?" lapal Fosse po dechu. „Slyšeli jsme křik."

„To jsem byl já," přiznal jsem a přejel vzteklým pohledem Williamse.

Okamžitě se omluvil, že nás vyplašil, a vysvětlil skupince kolem Fosseho, co se stalo. Já zatím přešel ke dveřím a ověřil si, zda jsem se zámkem manipuloval správně.

„Někdo odemkl, když jsem tamhle pracoval," řekl jsem přes rameno. Rázem všichni ztichli. Obrátil jsem se k nim a dodal: „Možná sem někdo přišel a zase odešel. Ale taky se tu někde může schovávat." Mluvil jsem tiše a klidně; přitom jsem upíral pohled do chodby lemované několikerymi dveřmi.

„Blbost!"

„To snad ne!"

„Děláte si legraci, ne?"

Reflexivně se však stáhli k sobě a vzájemně si kryli záda.

„Tak se raději přesvědčíme," rozhodl Williams. Po žertovném tónu už nebylo ani památky.

Hned přešel k první kanceláři. Opatrně pootevřel, potom vklouzl do místnosti a rozsvítil.

Ostatní ožili a každý se vydal k jednomu dveřím. Stěží jsem potlačoval smích, když jsem pozoroval, jak nakukují dovnitř. Také jsem si připadal trochu hloupě. Takhle zpanikařit kvůli odemknutému vchodu! Na chvíli jsem se zamyslel. Když jsem se probral, zjistil jsem, že stojím vedle obrovské skříně, kterou jsem prohledal hned po svém příchodu. Popadla mě chuť nahlédnout do ní znovu, ačkoli mě ještě pálily výsměšné pohledy strážného a policisty. Rozhodně jsem neměl zájem o komentář. Parta kolem Fosseho se teď pohybovala na druhém konci chodby, takže jsem se nakonec přece jen natáhl k šatníku a sáhl po klice. Musel tam stát s nohou napřaženou - dveře se rozletěly a jedno křídlo mě plnou vahou odrazilo zpět. Dopadl jsem zády na protější stůl. Uvědomil jsem si jen, že ze skříně někdo vyskočil. Neviděl jsem mu do obličeje, protože před sebou držel plášť, kterým mi vzápětí omotal hlavu. Dvě silné paže mi sevřely ruce. Chtěl jsem křičet, ale nemohl jsem popadnout dech. Nic jsem pochopitelně neviděl. Vrávorál jsem a snažil se nabýt rovnováhu, když mě tvrdě udeřil pěstí přímo na solar. A vyrazil ze mě zbylou trošku vzduchu. Zlomil jsem se v pase a párkrát zachrčel, než jsem začal zvracet. Cítil jsem, jak se řítím hlavou dopředu, potom jsem dopadl na zeď nebo něco tvrdého.

Tentokrát jsem vědomí neztratil. Zřejmě mnou mrštil s menší razancí a plášť navíc náraz ztlumil. Stejně jsem se ale složil. Rozkašlal jsem se a zoufale lapal po dechu. Když se mi konečně podařilo vymotat hlavu, zahlédl jsem už jen, jak se hlavní dveře zavřely. Sbíral jsem se, abych vyběhl za ním. Z opačného konce chodby ke mně klusal Williams.

„Chyťte ho!" zasípal jsem a kývl ke dveřím. Ještě pořád jsem se nemohl narovnat.

Williams v momentě vyrazil. Mezitím se vrátil i Fosse.

„Zavolejte ochranku," otočil jsem se k němu. „Sežeňte Rileyho! Rychle! A řekněte mu, že odsud právě utekl vrah."

Pomalů se mi vracel dech a žaludek už tolik neprotestoval, bylo mi trochu líp.

Vydal jsem se za Williamsem. Ztěžka jsem se rozběhl a okamžitě začal hlasitě supět. Když jsem se dostal ke dveřím na konci chodby, nebylo po Williamsovi ani stopy, natož pak po neznámém. Zastavil jsem se a doufal, že zaslechnu alespoň jejich kroky. Nic. Přešel jsem ke schodišti a otevřel lítačky. Teď! Dolehlo ke mně pleskání podrážek. Najednou ho uťalo bouchnutí dveří. Vrazil jsem.

V hale v přízemí jsem ale nikoho neslyšel.

Totéž se opakovalo v prvním suterénu. Ten darebák musel Williamse zavést ještě níž. Zamrazilo mě. Znovu dolů! Fosse možná už svolal policii a ochranku, ale stejně netuší, kam je má poslat nejdřív.

Vzchopil jsem se a otevřel dveře - a ocitnul se naráz v úplné tmě.

„Williamsi!"

Neozval se ani hlásek.

„Williamsi!" zařval jsem ze všech sil.

Žádná odezva. Stál jsem na schodišti a držel dveře otevřené, aby dovnitř pronikl alespoň paprsek světla. Netušil jsem, ve které části suterénu vlastně stojím, protože předtím jsem na žádné schodiště nenarazil.

Doufal jsem, že třeba zaslechnu po schodišti přibíhat hlídače.

„Je tu někdo? Slyšíte mě?" hulákal jsem do ticha. „Policie!"

Smůla.

Možná se pronásledovaný vrátil jinudy do horních pater, anebo se mu podařilo naskočit do výtahu a ujet. Pak by mu stačilo vystoupit v kterémkoli poschodí a ztratit se v proudu ostatních plášťů.

Nemá cenu tápat v tichu a tmě, vrátím se zpátky a - najednou jsem zaslechl zasténání. Zpozorněl jsem.

„Williamsi? Williamsi! Je vám něco?" Tentokrát se neozvalo nic. „Hergot!" ulevil jsem si. Zul jsem jednu botu a zapříchil jí dveře. Potom jsem sundal i druhou - v nejhorším s ní můžu někoho praštit po hlavě. S očima upřenýma do tmy jsem se pomalu sunul dopředu.

Nechtěl jsem si ani představit, co se mohlo Williamsovi stát a jak vedle jeho těla někdo čeká, aby se mnou jednou provždy skoncoval, jenže jsem se nedokázal soustředit na nic jiného.

Slabé světlo ze schodiště mělo dosah několika metrů. Potom jsem ale zahrnul za roh a neviděl vůbec nic.

„Williamsi!" Jako předtím jen ticho. Věděl jsem, že nemůže být daleko, pokud to byl on, koho jsem ode dveří uslyšel.

Držel jsem se při zdi a pravičkou tápal kolem sebe.

Asi po pěti metrech jsem o něj zakopl.

„Krucí!" ujelo mi. Klekl jsem si a rukama nahmatl tělo. Našel jsem popaměti krční tepnu a oddechl si: cítil jsem pulz. Nadzvedl jsem mu hlavu a přiložil ucho k ústům. Dýchal. Zlehka jsem mu přejel temeno hlavy. Ach bože! I přes rukavice jsem cítil lepkavé teplo krve. Spousty krve.

Našel jsem ránu. Táhla se přes čelo, dlouhá asi šest centimetrů. Lehce jsem přiblížil k okraji trhliny špičku ukazováku a zapátral po úlomcích kostí. Šťěstí v neštěstí, zřejmě žádná zlomenina, ani roztržštěná lebka. Utrhl jsem kus pláště a přiložil mu na čelo improvizovaný tlakový obvaz. Modlil jsem se v duchu, aby tam opravdu žádné kousky nebyly.

Zastavit krvácení - to jsem považoval za nejdůležitější. Ostatní potom. Nenahmatal jsem žádnou porušenou tepnu, ale poranění hlavy vždycky provází spousta krve. Podepřel jsem ho, aby mohl dýchat. Primitivní polštářek na ráně byl brzy mokrý.

„Pomoc!" vykřikl jsem. Snad se mi podaří upoutat něčí pozornost. Třeba už začali prohledávat schodiště. „Pomoc! Je tu raněný!"

Přece mě musí slyšet!

Jenže mě stále obklopovalo jen ticho.

A vtom se z konce chodby ozval zvuk, na který hned tak nezapomenu. Byl to smích! Spokojeně se nesl temnou chodbou spolu s ozvěnou. Potom jsem slyšel bouchnout dveře výtahu a vzápětí všechno ztichlo.

Riley mě ujistil, že nás policisté našli během pěti minut. Já bych přísahal, že jsem dole s Williamsem strávil nejméně hodinu. Ještě než nás objevili, probral se, ale nedovolil jsem mu vstát. Potom šlo všechno ráz na ráz. Jakmile Williams ležel na oddělení Divokého Billa Tippeta, prohlédl jsem si konečně jeho zranění. Spousta krve, ale nic vážného, správi to pár stehů, viděl jsem hned. Pro jistotu musel absolvovat tomografické vyšetření, ale snímky byly podle očekávání v pořádku, ani stopy po zlomenině lebky nebo krevních sraženinách.

„Myslíte, že mi zůstane jizva?" staral se Williams, když si prohlížel sešitou kůži, než mu na ni Tippet přiložil obvaz.

Billy kolem nás celou dobu pobíhal jako nervózní hosteska. Vždycky se tak choval v mé přítomnosti. Přesvědčoval mě, že nepřišel na půlnoční schůzi, neboť považoval za nutné zůstat se svými lidmi, aby je povzbudil. „Chtěl jsem zabránit zmatku," drmolil rychle. Upadl do rozpaků, když jsem přiznal, že jsem si jeho absence v tom shonu nevšiml. Zato teď mi neunikly jeho dvě roušky na obličeji. Napadlo mě, jestli pravým důvodem nebyla spíš obava z nákazy. Proto se možná vůbec neobjevil.

Nevyčítal jsem mu to, ani jsem se neptal. Všichni jsme vyplašení a je to hodinu od hodiny horší. Proto jsem raději pomlčel i o smíchu v suterénu. Nebylo potřeba lidi strašit ještě víc.

Sám jsem ovšem nedokázal ten hlas vymazat z paměti. Nechápal jsem, jak se někdo mohl smát tak nenuceně, zatímco já zoufale volal o pomoc. Opravdu se bavil! Byl to jeden z nejhorších zážitků, které jsem kdy měl.

Zmínil jsem se Rileymu o výtahu, který jsem slyšel odjíždět nahoru. Stejně ale nařídil svým mužům, aby celý suterén prohledali a podívali se i do nepoužívaného křídla pod bývalou psychiatrií. Nenašli vůbec nic.

„Určitě tam dole nejsou žádné prostory, kam by se schoval?" naléhal detektiv, když se muži vrátili. Stáli jsme před vchodem na pohotovost a čekali na Williamse. „Kanál, stoka, septik?"

Jeden z policistů se otrásl. Všiml jsem si, jak se pod maskou zašklebil. „Neviděli jsme žádný septik ani stoku, ale jistě jsme prolezli všechno, kudy by se člověk dokázal protáhnout nebo kde by se mohl skrčit. A proč by se tam vůbec zdržoval?" dodal pochybovačně. „Nakonec," ukázal na roušku a plášť, „tohle je úplně nejlepší převlek."

„Jenže ne když vás tu všichni znají," namítl Riley břitce.

Vložil jsem se do hovoru. „To je ono! Cam by nejel nahoru, aby byl každému na očích. Ale tenhle se schovává mezi ostatními. Věděl, že se tady ztratí. Cam by se nevystavoval; někam by se uklidil."

Riley se prudce otočil. „Kdy už se konečně, doktore, naučíte brát v úvahu všechny možnosti? Hledáme vraha! Někoho, kdo likviduje lidi, zranil i vašeho přítele - a vy? Myslete, milý Gamete!" Chvilku mi dopřál, ale pak nemilosrdně pokračoval. „Mackie mohl klidně odeslat výtah nahoru a potichu se vrátit, aby se schoval. Takže mě proboha nechte, já ho budu hledat dál a vy se soustřeďte na to, co objevil Popovitch. Mám své práce nad hlavu, než abych se ještě musel starat o vás!" Pak se obrátil ke svému týmu. „A jenom doufám, pánové, že jste to dole opravdu prošli skrz naskrz."

V půl sedmé jsem byl s Fossem a Williamsem opět v auditoriu. V uších mi ještě znělo Rileyho kázání. Znovu jsme stáli tváří v tvář primářům, staničním sestrám a dozorčím, kteří se odsud rozešli ani ne před pěti hodinami. Tentokrát se objevil i Billy Tippet, pochopitelně se dvěma rouškami. Chyběla jen správná rada, její členové se bezpochyby hned po prvním kole odebrali domu na lůžko.

Williams pochválil přítomné: „Všichni jste zatím odvedli kus dobré práce. Udrželi jste lidi v karanténě, tak je to v pořádku."

Ze sálu se ozvalo několik pochvalných výkřiků. Atmosféra se ale rychle změnila, i mluvčí zvažněl, když oznamoval změnu plánu. Všichni pacienti musí být přemístěni do jiných nemocnic, jenže to chvíli potrvá, než se pro ně najde místo. Už tak jsou nejbližší zařízení plná.

Po skončení schůze jsem z davu vycházejících zaslechl: „A kde je Mackie? Neměl sem taky přijít?"

A kdosi odpověděl: „Třeba se schovává venku s vojskem." Pár lidí kolem se zasmálo.

Třebaže Fosse zablokoval všechny telefonní linky, nikdo nepomyslel na e-mail. V osm ráno obdrželi uživatelé internetu anonymní hlášení, že fakultní nemocnice je nebezpečná. Média vzápětí vychrlila text v plném znění:

Infikoval jsem zaměstnance nemocnice stafylokoky, zvláštním kmenem bakterií, proti němuž jsou všechna dostupná antibiotika neúčinná. Tyto mikroorganismy se přenášejí dotekem, a jakmile

jednou proniknou do těla, jsou pro člověka smrtelné. Během čtyřadvaceti hodin onemocní prvních padesát lidí. Zachraňte své blízké! Evakuujte pacienty.

Byl to nečekaný úder, po němž se naše plány okamžitě začaly hroutit jako domek z karet.

Během následujících deseti minut se před nemocnicí shromáždila auta, reportéři, televizní štáb. Všechny posádky se snažily zaujmout co nejvýhodnější pozice před kordonem policistů a armády. Objevili se i příbuzní pacientů, přidali se náhodní chodci a zvědavci, bojovníci za lidská práva. Za pár minut jsme byli jako ostrov v obležení. Zhlédl jsem několik postav v županu, mnozí dokonce přivedli děti. Dav venku stále rostl. Vypadalo to, jako by se příchozí zhmotnili z mlžného oparu.

Zaslechl jsem pár výkřiků. Shlížel jsem dolů na ulici ze svého okna na chodbě ve třetím patře. Čemu jsem nerozuměl naživo, to jsem se doslechl z rádia.

„...stále rostoucí počet lidí. Všude kolem se ozývají výkřiky, lidé volají své nejbližší, ať už nemocné či zaměstnance...”

„...pokoušíme se zjistit, zda se jedná o akci teroristy, který si vybral za cíl...”

„...neznáme přesný počet obětí. Předpokládáme, že pachatelem je nespokojený zaměstnanec nemocnice, který kontaminoval vodní zdroje...”

Lidé se shlukovali do malých skupinek a sledovali dostupné obrazovky nebo jen poslouchali rádio. Znepokojení a panika se zvyšovaly každým okamžikem. Veškeré naše předchozí úsilí přišlo vniveč.

„To není pravda! Nepochopili to! Vykládají si všechno špatně!” vykřikl jsem. Ale média dál umocňovala nervozitu a strach. Lidé zpanikařili.

Televizní kamery teď snímaly řady pacientů v oknech. Někteří drželi rozprostřená prostěradla s nápisy DOSTAŇTE NÁS VEN! ZACHRAŇTE NÁS! POMOZTE! Účinek na dav pod okny byl nepopsatelný. I přes zavřené okno ke mně doléhal křik umocněný

hlukem z rádia a televize na patře. Brzy se řev změnil v rytmické skandování. „PUSŤTE JE VEN! PUSŤTE JE VEN!" Lidé dole zuřivě mávali a nakonec se celý zástup natlačil na řadu vojska. Reportéři uvízli uprostřed a střídavě zuřivě zabírali obě strany.

„PUSŤTE JE VEN! PUSŤTE JE VEN!" Volání zesílilo.

Vojáci ustoupili, ale namířili na lidi pušky. Všiml jsem si, že vpředu stálo hodně žen a mladých. „Klid! Klid!" ozývali se důstojníci.

Policie se semkla v pevný kordon a také připravila zbraně a obušky. Čepice zmizely; nahradily je přílby a štíty. Vojáci zatím stále ustupovali směrem k policejní linii.

„PUSŤTE JE VEN! PUSŤTE JE VEN!"

Všichni kolem mě stáli tiše a téměř bez dechu jsme pozorovali každý pohyb pod námi. Připadalo mi to jako zlý sen.

„Udělejte někdo něco!" zanaříkala žena vedle.

„Zastavte je, panebože!" vykřikl nějaký muž.

Na konci chodby se ozvalo ječivé: „To je můj manžel! A syn!"

Na stěně nad námi zachraptěl reproduktor.

„Pozor! Hlášení pro všechny! Uklidněte se! Kvůli vašim rodinám a příbuzným tam dole, odstupte od oken a sundejte ty nápisy! Mluvím k vám Douglas Williams. Jsem lékař a pracuji v Centru výzkumu infekčních chorob v Atlantě. Poslouchejte mě. Za okamžik bude můj mikrofon napojený na okolní vysílače. Uslyšíte mě vy tady v nemocnici i vaši lidé venku."

Téměř současně umlkly v rádiu i televizi hlasy komentátorů. Reprodukory několikrát zaskřípaly a pak už se kolem rozléhal Williamsův hlas. Blesklo mi hlavou, že je to jako scéna z katastrofického filmu. Apokalypsa. K lidem shůry promlouvá Bůh.

„Stůjte! Vaši nejbližší jsou v bezpečí! Podívejte se nahoru! Odstoupili od oken, protože nechtějí být ohrožováni."

Zatímco mluvil, oko většiny kamer se zaměřilo na horní patra nemocnice. Za okny vyrostly nové nápisy: **PŘESTAŇTE PROTESTOVAT! JSME V POŘÁDKU!**

Skandování dole sláblo. Téměř každý sledoval dění nahoře. Vojáci i policisté stáli na svých místech jako přibití připraveni neustoupit už ani o centimetr.

Williams pokračoval. „Za prvé: nikdo doposud nebyl infikován. Každému jsme odebrali vzorky a odeslali na rozbor do laboratoří...”

Uvědomil jsem si, že ho sleduji se zatajeným dechem. Až teď jsem se vzpamatoval. Takže se podařilo odvrátit další střelu..., přímo raketu.

Ale nová už svištěla vzduchem.

„Pane Garnete," chytila mě za ruku sestřička a šeptem chvatně sdělila: „Poslali mě pro vás. Mám vás odvést dolů." Poodstoupili jsme od ostatních. „Asi deset lidí ve zvláštní karanténě vykazuje příznaky infekce Legionellou. Chtějí, abyste se na ně podíval."

Naškrábal jsem vzkaz pro Rileyho: *Pošlete víc vašich mužů k pokojům s lidmi v karanténě. Už to začalo.* Dal jsem lístek sestře a důrazně ji upozornil, že ho musí předat pouze detektivovi.

Křídlo, které Fosse otevřel kvůli karanténě, mělo dvacet čtyřlůžkových pokojů. Když jsem vešel, sestřička právě přiváděla pár nově příchozích.

„Ranní směna," vysvětlila stručně. „Nestačili jsme se s nimi spojit včas, tak dorazili sem."

I přes masku jsem cítil, že tu bylo nashromážděno mnoho lidí, kteří by se potřebovali osprchovat nebo vykoupat. Vzduchem se nesl pach potu. Bude potřeba co nejdříve vyměnit povlečení a postarat se o toalety. Kostka mýdla mnohdy dokáže zázraky, napadlo mě.

Dva Camovi podřízení, kteří nepracovali v archivu, už vyčlenili lidi s podezřením na infekci a umístili je do tří pokojů na konci chodby, protože dostali průjem. Ani jsem se nemusel vyptávat; na dálku bylo cítit, že dostali průjem.

„Promiňte, že vás tím zatěžueme, pane Garnete, ale jste jediný, kdo viděl počáteční stádium Legionelly. Potřebujeme váš posudek," omlouval se mladší z mužů poté, co se mi představili. „Celé je to tak bizarní! Neradi bychom přeháněli, anebo naopak něco zanedbali."

Nepřeháněli. Všech dvanáct mohlo prohlašovat, že jsou nachlazení, projevy byly shodné. Navíc však každému, pokud si stoupl, prudce klesl tlak. Rozbor krve prokázal sníženou koncentraci sodíkových iontů a albuminů, což spolu se zvýšeným počtem bílých krvinek bylo charakteristické pro rané stadium infekce Legionellou.

Žádný z přítomných nechtěl uvěřit, že smrtelná nemoc začíná tak banálně. Pořád dokola mi opakovali: „Jen se mi maličko motá hlava, když vstanu, a teče mi z nosu, ale jinak mi doopravdy nic není, pane doktore.“ Byli vyděšení a přesvědčovali spíš sebe než mě. „Budeme v pořádku?“ ptali se nakonec.

„Určitě budete,“ ujišťoval jsem je.

Někteří se mi upřeně dívali do očí a museli poznat, že lžu. Představa, co se s nimi může stát do čtyřiašvaceti hodin, mě děsila natolik, že jsem nedokázal potlačit strach, a můj pohled jim to bezpochyby prozradil.

Když jsem nemocné prohlédl, vyšel jsem na chodbu a spolu s oběma lékaři jsme se schovali do kouta, kde nás nikdo nemohl slyšet. Těžko jsem jim mohl sdělit něco, co by sami jako specialisté na infekční onemocnění nevěděli. Chtěli vědět, jestli se tyto konkrétní případy nějak liší od standardu.

„Kuřáci na tom budou hůř a mladým taky hrozí větší nebezpečí. U dospělých nehraje věk velkou roli.“

Starší z obou - odhadl jsem, že je asi stejně starý jako já - pochybovačně zvedl obočí.

„Celé je to k neuvěření.“ Jeho mladší kolega se pod rouškou začervenal. Pochopil jsem, že ti dva se dohadovali a já byl pozván jako třetí rozhodující strana.

„Podívejte, můžu mluvit jen o něčem, co jsem viděl. Příznaky souhlasí. Stejně jako vy si nedokážu vysvětlit, jak a kde přesně byli ti lidé nakaženi,“ obrátil jsem se ke skeptickému.

Mladší hvízdal. „Tedy, ať postupuje jakkoli, musí mu to u každého pěknou chvilku trvat a...“

„Co ještě?“ zeptal se mě starší a přerušil spekulace svého společníka.

Nechtěl jsem se zaplést do jejich sporu a rychle jsem odpověděl: „Musíme počkat. I účinek erythromycinu se dostaví později - pokud se dostaví. V případě Legionelly by měl zabrat alespoň u všech nekuřáků stoprocentně. Horší jsou stafy, tady hrozí nebezpečí všem. Prvním příznakem by byly hnisavé hleny. Jestli je začnou vykašlávat, nemají naději.”

Zapsal jsem si nezbytné poznámky. Pár „bezproblémových” lidí v karanténě zatím založilo karty nemocným kolegům a zapsalo první údaje. V jednom pokoji zahájili výplachy nosu. Nepříjemné zvuky pronikaly přes stěny a měl jsem co dělat, aby se mi nezvedl žaludek.

Dokončil jsem záznam a zvedl se k odchodu. Na chodbě mě zastavil povědomý vysoký hlas: „Pane Garnete, počkejte!”

Doběhla mě a popadla za rukáv. „Pane Garnete, nemám tu být! Nepatřím mezi ně. Nezastihli mě doma, a když jsem přišla do práce, strčili mě přímo sem. A teď tvrdí, že už nemůžu zpátky. Řekněte jim, ať mě odsud pustí!”

Vzal jsem ji za ruce a snažil se o krok ustoupit.

„Slečno Brownová, je to pro vaše dobro. Tady jste v bezpečí,” ujišťoval jsem ji.

„V bezpečí!” zaječela. „Mě už se jednou pokusil zabít! Říkají, že je to znovu Fantom! Musím se odsud dostat, jinak mě zase najde! Vím to!”

„Slečno Brownová!” napomenul jsem ji nahlas přísně. „Vzpamatujte se. Přemýšlejte trochu: neublíží vám Legionellou, protože jste získala imunitu. Vaše bílé krvinky vás chrání. Ale má ještě stafylokoky, kmen, proti kterému zatím nejsou žádná antibiotika. Nemůžeme vám zaručit, že se nenakazíte venku. Tady jste pod dohledem. Vzpomeňte si: Legionellou jste onemocněla na dovolené, mimo nemocnici.”

„Ne, prosím vás, chci odsud,” naléhala a sevřela mi dlaně v prosebném gestu. „Je mi moc líto, co se stalo vaší paní, věřte mi, byla to nehoda. Tak jsem to nikdy nechtěla!”

Popadl mě vztek, když připomněla Janet. Najednou mi byla protivná, odporná. Musel jsem se vši silou ovládat, abych ji neod-

strčil a nekřičel, co si o ní myslím. „Řekl jsem vám: vzchopte se!“ Ani jsem netušil, že dokážu jednat tak bezcitně. Vtom jsem zahlédl Millera s jeho suitou z laboratoře.

Těžko odhadnout, jestli něco slyšel. Přistoupil blíž a oslovil mě: „Vítejte, pane Garnete. Kus práce, co?“ Ani maska na obličeji nezakryla úplně váčky pod očima, které měl následkem několika probdělých nocí. Hlas však nenesl ani stopu únavy. „Mohu být nějak užitečný?“

Přikývl jsem. „Paní Brownová se jistě bude cítit lépe, když ji vyšetříte vy osobně.“ Vyprostil jsem dlaně z jejího sevření. Sestra sjela pohledem ze mě na Millera, oči plné strachu.

Přistoupil k ní, jemně ji uchopil za loket a laskavě řekl: „Rád se toho ujmu. Pojďte, sedneme si sem na lavici, tady.“

Když jsem si za dveřmi měnil plášť, pozoroval jsem je skleněnou výplní. Viděl jsem, jak Miller pomohl Brownové sundat rukavici, aby vzal vzorky z její levičky. Byla silně nervózní; zvedla pravou a začala si okusovat nehty. Lehce zavrtil hlavou a položil jí dlaň zpátky do klína. Po celou dobu k ní promlouval. Slovům jsem samozřejmě nerozuměl, ale domyslel jsem si, že ji uklidňuje. Zdálo se mi, že ji mírně poklesla ramena a už neseděla tak křečovitě.

Rychle jsem zaskočil na jipku zkontrolovat Janet. Její základní životní funkce zůstávaly stabilizované, sputum bylo i nadále čisté, bez hnisu. Jen sestřičky se ke mně začaly chovat komisněji. Okamžitě jsem pochopil proč: brzy se ukáže, jestli je Janet infikovaná stafy. Připravovaly se na nejhorší, aby si udržely profesionální odstup. Janet nespala, když jsem se u ní objevil.

„Vypadáš hůř než já,“ hodnotila můj stav okamžitě. Potom se rozkašlala.

Vylíčil jsem jí své noční zážitky, ale protože jsem ji nechtěl zbytečně znepokojovat, vynechal jsem útok na sebe i na Williamse. Fosse dal obnovit telefonní spojení, takže jsme mohli zavolat Amy. Byla šťastná, že nás slyší. Sledovala všechna zpravodajství v televizi a strachovala se, co s námi je. Spadl jí kámen ze srdce, když jsem ji několikrát ujistil, že jsme oba v pořádku. Podržela sluchátko,

abychom si poslechli Brendana. Jeho šťastné žvatlání nám na minutku dalo zapomenout na všechno kolem. Když jsem ale zavěsil, přepadl mě takový pocit prázdnoty a stesku, že mi do očí vhrkly slzy. Objal jsem Janet. I ona se pokoušela vzdorovat lítosti, ale marně. Teprve po dlouhé chvíli jsme znovu byli schopni mluvit. Ozvala se první: „Zavolej a zeptej se na Michaela.“

Vytočil jsem číslo a čekal na spojení.

„Intenzivní péče," ohlásil ženský hlas na druhém konci.

„Gamet. Můžete mi říci, jaký je stav pana Popovitcha?"

„Chvilku vydržte, prosím," odpověděla chladně.

Ach bože, vyděsil jsem se okamžitě. Janet vycítila mé znepokojení. „Minutku," zašeptal jsem.

Ve sluchátku to cvaklo. „Earle, tady Stewart." Stewart Deloram. Můj strach dosáhl nejvyššího bodu.

„Co tam děláš?"

„Dal jsem se konečně trochu dohromady, a tak pomáhám," odpověděl rychle. „Earle, špatná zpráva. Přes noc se u Michaela objevil hnis. Může pocházet z okrajových míst, která Legionella odřízla od okolí, ale každopádně Mike nevypadá dobře. Hned jsme udělali rozbor a jediné pozitivum je, že tam nejsou stafy."

„A Donna to ví?" Janet na mě vyděšeně pohlédla, když slyšela otázku. „Je živý," zašeptal jsem, abych ji trochu uklidnil.

„Ano, samozřejmě. Zatím to zvládá," odpověděl mi Stewart.

Víc nebylo potřeba dodávat. Stewart začal připravovat Michaelovo okolí na jeho smrt.

„Stewarte, jsem moc rád, že tam jsi," řekl jsem mu a okamžitě zavěsil, aby se mě nemohl ptát na situaci ve fakultní.

Cítil jsem se prázdný a otupělý šokem. Ani Janet neplakala. Jen jsme se mlčky objali a drželi v náruči.

Williams zabránil výtržnostem před nemocnicí, ale nedokázal potlačit paniku. Snažil se ze všech sil přesvědčit každého - média, politiky, lidi venku -, aby myslel rozumně. Vysvětloval, že nejlepší způsob, jak zajistit bezpečnost pacientů, je náš plán: přísná karanténa a nahrazení našeho personálu lidmi z jiných nemocnic.

Bylo krátce po desáté, když jsem ho zastihl u stejného okna, odkud jsem pozoroval dav. Stál a jen potřásal hlavou. Potom zachmuřeně řekl: „Starosta i velitel vojska chtějí, abychom evakuovali pacienty.“

Dole před budovou stály sanitky. Bylo jich mnohem víc, než jsem kdykoli předtím na jednom parkovišti viděl. Řidiči postávali kolem, opírali se o dveře nebo se spolu bavili, všichni v maskách a pláštích. Opodál stála řada nákladních aut. I tam jsem zahlédl muže za volantem vybavené ochranným oděvem. Někteří si vyšli na vzduch, ale mnozí raději pospávali v kabině. Posádky přenosových vozů se stáhly zpět za svou linii, i dav, nyní klidnější, se o pár metrů odsunul a napůl zmizel v mlze. Přesto nás lidé sledovali a dávali pozor na každý nový pohyb, připraveni okamžitě vstoupit do děje, až bude potřeba.

„V deset třicet začneme s odvozem,“ informoval mě Williams. Odstoupil od okna, otočil se a odešel.

Jakmile jsme pacientům oznámili, že budou evakuováni, všude zavládla ještě větší nervozita. Viděl jsem napolo rozepnuté pláště, nedotažené masky, rukavice téměř stažené. Kdyby se mezi nimi vyskytl jeden doopravdy infikovaný, takhle napůl zmršená ochranná opatření nebyla k ničemu.

Téměř každý, kdo mohl chodit, spěchal k východu. Dveře byly ve chvílce obklopené rojem nedočkavých lidí. Sanitáři mezitím vypravovali vozíčkáře a převáželi nepohyblivé nemocné na lehátkách do nákladních aut.

Williams mě ujistil, že všechna zdravotnická zařízení v okrese jsou připravena přijmout naše lidi do izolace, dokonce i vojenské nemocnice. Všude povolali do služby personál, který měl volno, aby se zhostil mimořádného úkolu a postaral se o příchozí. Zaměstnanci fakultní bez výjimky zůstanou i nadále v karanténě, dokud nebudou dokončeny veškeré rozborů vzorků bakteriálních kultur. Pokud se u nich neprokáže přítomnost zhoubných mikroorganismů, mohou se vrátit domů.

Přesně v půl jedenácté vypukl chaos. Navzdory instrukcím a radám se všichni hrnuli téměř bezhlavě dopředu, jen aby byli co nejdříve pryč. Strkali se a předbíhali u výtahu i na schodišti. Znovu jako filmová scéna, jako by někdo vykřikl: „Opusťte loď!“

Já měl spolu s několika kolegy za úkol posoudit, zda jsou pacienti v kritickém stavu schopni převozu. Jednalo se o lidi v šoku napojené na monitory a respirátory, srdeční příhody - seznam byl pořádně dlouhý. U mnohých bylo téměř na první pohled jasné, že s nimi nemůžeme manipulovat, pokud je nemáme zabít. Dohodli jsme se, že jipka bude fungovat nepřetržitě dál. K nemocným nikdo nesmí bez předchozího souhlasu dvou lékařů. Rovněž při akutní resuscitaci musí být přítomni dva. Jinými slovy - nikdo nezůstane s pacientem sám, aby mu nemohl v nestřeženém okamžiku něco podstrčit. Na intenzivním se budou střídat jen místní.

Janet převoz odmítla.

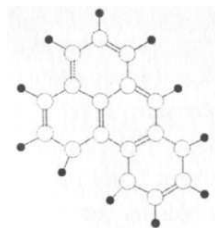
„Jipka bude jedno z nejbezpečnějších míst ve městě,“ prohlásila smutně.

Souhlasil jsem, jen jsem trval na tom, že u vchodu na oddělení nechám i nadále strážného, pro jistotu.

Pozoroval jsem konečnou fázi odsunu ze svého stanoviště ve třetím patře. Prostory před hlavním vchodem byly stále zaplněné lidmi. Nad hlavou mi rachotily vojenské i civilní helikoptéry, které převážely vážnější případy. Prohráli jsme. On zvítězil.

Nemocnice má smysl, jestliže slouží pacientům. Sestry, lékaři, laboranti, ostatní zaměstnanci pomáhají posláním naplnit. Bez nemocných není důvod, aby existovala. Sledoval jsem vinoucí se řady plášťů pode mnou a v uších mi zněla ozvěna smíchu ze suterénu. Napadlo mě, že podobně jako zničil zevnitř Phyllis Sandersovou, buňku po buňce, tak nechal vykrvácet i fakultní nemocnici - pacienti ji opouštěli jeden za druhým a s každým jí ubývalo sil.

Věděl jsem jen o jediném člověku, který měl důvod tohle místo nenávidět. Cam Mackie.

Musel jsem se obrnit proti tomu, co mě čekalo.

O osudu Michaela a Janet rozhodne následujících osmačtyřicet hodin. Zrovna tak se ukáže, jak jsou na tom lidé ve speciální karanténě. Někteří nakažení pravděpodobně během dvou dnů zemřou, pokud mají v těle i stafylokoky, a pár dalších pozná, že i jejich konec se blíží. Ostatní se nejspíš dozví z výsledků laboratorních rozborů, že jsou infikováni zhoubným mikroorganismem, třebaže ještě nebudou pociťovat žádné subjektivní potíže. A ačkoli spoustu lidí propustíme domů, jistě v nich zůstane zrnko nejistoty. *Co kdyby?* Stejně tak bude dlouho viset mrak nad celou nemocnicí.

Narychlo svolaný mítink měl jediný cíl: dohodnout se na postupu v případě umírajících. Co jim řekneme? Máme svolat rodiny? A budou se jich moci dotknout? Dovolíme matkám, aby si naposledy pochovaly v náručí děti? A máme potom umístit všechny návštěvy v karanténě a odebrat jim vzorky?

Lidi kolem mě byli bledí, nevyspalí, pod očima tmavé kruhy.

I do sálu doléhal hluk helikoptér. Stále ještě převážely nemocné, vždy po šesti najednou. A my pořád nevěděli, jak vraha zastavit.

„Musíte přece přijít na to, jak ty lidi infikuje," naléhal Riley. Jenže to právě nikdo nedokázal.

Williams a specialisté pokračovali v pročitání záznamů v archivu a pátrali po nějakém spojovacím článku. Já se dohodl s Rileym, že postupně projdu ostatní místa, kde se Michael zastavil a pracoval.

„A vezměte si s sebou jednoho z mých mužů," nakázal mi. Vypadal jako starostlivý otec a měřil mě přísným pohledem.

Po poledni dorazila dokonce i Doris Levitzová se skupinou lidí z Atlanty. Williams ji dokázal přesvědčit o důležitosti zápisů v archivu a celý tým se okamžitě přesunul tam. Narozdíl od Rileyho nikdo

význam údajů nepodceňoval ani nepovažoval za příliš akademickou záležitost.

Každých pár hodin jsem telefonoval do Svatého Pavla a vyptával se na Michaela. Zatím stále nevnímal a základní životní funkce prakticky zajišťovaly přístroje. Setrval na hranici mezi životem a smrtí. Deloram pořád doufal, že se Mika podaří zachránit, protože v hlenech doposud neobjevil žádné stopy hnisu. Dokončil jsem další hovor, položil sluchátko a vzal si třetí dávku erythromycinu.

Pak jsem zavolal Susanne. Ujistila mě, že pohotovost je v pořádku, a já ji informoval o dění ve fakultní. Když se ale ptala na Michaela a Janet, netroufal jsem si odpovědět. Pravda by ji znepokojila a lhát jsem nechtěl. Nad hlavou mi v tu chvíli zrovna přelétala helikoptéra; využil jsem hluku, abych se vymluvil na špatnou slyšitelnost, a zavěsil.

Potom jsem se znovu ponořil do papírování. Strávil jsem celé odpoledne sledováním Michaelových stop. Kamkoli jsem se hnul, pronásledoval mě hluk helikoptéry. Až k večeru všechno utichlo.

Ze speciální karantény ohlásili několik nových přírůstků s příznaky nákazy. Williams mi volal, že mají deset nových a navíc některé z žen, které jsem prohlédl ráno, si už stěžují na obtíže s dýcháním.

„Hnisavé hleny?" ptal jsem se okamžitě.

„Ne, zatím u nikoho," odpověděl.

Během večera se v kuloárech nemocnice přetřásalo hlavně Camovo zmizení. Lidé se rozdělili na dva tábory. Jedni tvrdili, že je vrah, zatímco druhá skupina věrných podobně jako Janet zůstávala skálopevně přesvědčena o jeho nevině.

Volal jsem teď na intenzivní ke Svatému Pavlu pravidelně každou hodinu. Nic se nezměnilo, ale stejně jsem se nemohl zbavit pocitu, že sleduji někoho na smrtelné posteli.

V deset večer jsem už nedokázal udržet oči otevřené. Zašel jsem nahoru na intenzivní péči, zkontroloval Janetin stav a uvelebil se na sousedním lůžku. Sotva jsem zalehl, okamžitě jsem usnul, její dlaň ve své.

Michael přežil noc. Jakmile jsem otevřel oči, tiše jsem vstal a ze sesterny zatelefonoval k nám do nemocnice. Zjistil jsem tedy, že vydržel, ale jeho stav se nezlepšil.

Osprchoval jsem se a oblékl čistý oděv. Další den v kasematech, pomyslel jsem si, když jsem chvatně popadl kelímek s kávou a spěchal do suterénu.

Přestože bylo teprve sedm, Williams už hlásil Rileymu, na co jeho tým přes noc přišel.

„...ne to, co bylo zapsáno, ale jde o to, co tu není.”

Riley na mě kývl, abych šel za nimi. Williams dál vysvětloval: „Sestry byly během posledních několika dní před dovolenou a před nemocí v kontaktu s pacienty, když je připravovaly pro zákrok. Například dezinfikovaly okolí rány, vyměňovaly obvazy nebo dávaly injekce. Prováděly rutinní úkony, které nikdo neobjednal ani je nezaznamenal do karty. Právě proto, že jsou tak běžné, žádný se nad nimi nepozastavuje. Jsou samozřejmé.”

„Kdo může po sestře takovou práci požadovat? Jen lékař?” vyptával se Riley.

„Ne. Prakticky kdokoli. Jiná sestra, medik, dokonce se stává, že lidi zdola z laboratoře pošlou nahoru vrátného, aby vyzvedl například vzorek moče od paní X z pokoje číslo to a to, a sestra se o to postará.”

„A co když někomu záleží na příkazu a všimne si, že žádný písemný požadavek neexistuje?”

„Většinou to není vážné. A k těžké újmě zpravidla nedochází. Občas se lidé spletou, ale důsledky nebývají osudné. Jako v tom starém vtipu, kdy donesou bažanta vašemu sousedovi. Horší je, když sestra podá nesprávný lék nebo dobrý ve špatném množství, ale o tom teď nemluví. Na úrovni, kterou mám na mysli, se většinou ani pacienti příliš nepohorší, i když poznají, že došlo k nějakému kiks. Všechny tyhle procedury sestra provádí v plášti. Jenže ony se s vrahem jistě musely setkat, když měly ruce a obličej nechráněné.”

Riley okamžitě ožil: „Brownová. Ta je přece jedna z těch obětí. Nepamatuje si něco důležitého?”

„Bohužel ne, ale nebavili jsme se moc. Jestli chcete, ještě se jí zeptejte sám. Víte, všechny ty úkony jsou opravdu tak běžné, že si sotva vzpomene, co kdy dělala. Volali jsme dokonce pacientům; také si nedokázali vybavit podrobnosti. Není divu - při tom všem, co musí v nemocnici absolvovat.“

„Ten, kdo sestru o nějaký zákrok požádá, s ní zůstane po celou dobu, než práci provede?“ vyzvídal Riley dál.

„Může,“ kývl jsem. „Čeká třeba ve stejném pokoji, aniž by se jeho přítomnost zaznamenávala do karty. To nikdo nekontroluje.“

„A nepřišli jste na nějaký způsob, jak by takový člověk mohl sestru při podobné příležitosti infikovat?“ obrátil se detektiv na mě a potom i na Williamse.

„Bohužel, ještě ne.“

I já zavrtěl hlavou.

Riley byl plný energie, ačkoli jsme mu nepomohli, pokud šlo o techniku, kterou vrah používal. „Nechám prohlédnout staré rozvrhy služeb a vyslechnout každého, kdo se v té době v blízkosti sester pohyboval. Když jim dáme přesná data a čas, snad se jim něco přece vybaví.“ Pak se mě zeptal: „Podíval jste se, kde ještě Popovitch hledal?“

„Jistě. Vypadá to, že se tam předtím dostal i Cam. V oddělení se zdravotními záznamy zaměstnanců nechal vytaženou kartu sestry Brownové a vedle jsem našel vytaženou starou složku Phyllis Sandersové a té zemřelé sestřičky, co sloužila na operačním. Jenže jsem neobjevil nic dramatického.“

„Nešel jste tam doufám zase sám?!“ ověřoval zamračeně Riley.

„Nechal jsem si jednoho z vašich mužů u dveří, přesně podle rozkazu,“ ujistil jsem ho poslušně. Zpod pláště jsem vytáhl mobil a nastrčil mu ho pod nos. „A navíc vždycky můžu zavolat 9-1-1.“

Williams se zasmál, ale Riley neměl náladu na tohle téma žertovat. Od napadení mě i Williamse bral zajištění naší bezpečnosti smrtelně vážně. Raději jsem se nezmínil, že mého ochránce párkrát volali, aby šel nahoru srovnat nějakou potyčku. Vyskytovaly se na různých odděleních v nebyvalé míře, ale člověk se nemohl divit. Dlouhé čekání všechny znervózňovalo, nejhorší atmosféra panovala

v nucené karanténě. Ale ani mezi personálem se všude nedalo mluvit o pohodě. Pacienti odešli a lidé měli spoustu času probírat současný stav i osobní problémy. Názory se pochopitelně různily a někdy se situace vyhrotila natolik, že se přítomní prostě poprali. Policisté měli tedy plné ruce práce s udržováním pořádku. Pro jistotu jsem Rileyho muže poslal nakonec do svého auta pro mobil, abych v případě potřeby zavolal pomoc. Jediná fungující oddělení byla teď ve fakultní jipka a křídlo s lidmi v karanténě. Domníval jsem se, že intenzivní péče je dostatečně vzdálena a chod přístrojů nemohu signálem ohrozit. „Pokračujte,“ vybídl mě Riley.

„Všichni si mysleli, jaká to byla náhoda, že Phyllis Sandersová byla na snímkování plic právě dva týdny předtím, než ulehla s pneumonií. Nálezy byly tehdy negativní. Má žena to také považovala za šťastnou souhru, protože to znamenalo zkontrolovat jen pacientky a novorozence, kteří byli v nemocnici během těch čtrnácti dnů. Když jsem prohlížel záznamy Brownové a té další sestry, zjistil jsem, že i ony absolvovaly stejné vyšetření se shodnými výsledky - negativní - a po dvou týdnech onemocněly. Příčina: Legionella.“

„Je to důležité?“

„No, rentgen plic u sester není nijak výjimečná záležitost. V mnoha nemocnicích se provádí pravidelně preventivní vyšetření. Ale zajímavé je načasování. Těžko uvěřit, že to byla jen náhoda.“

„Mohl byste mi to vysvětlit?“ povzdechl si Riley. Byl netrpělivý a nervózní, protože jsme se opět dostali k lékařským termínům a on musel spoléhat na nás. Očividně ho to dost štválo.

„I já bych si přál tomu správně porozumět,“ ujelo mi. „Mluvil jsem s asistentkou z oddělení evidence zdravotního stavu zaměstnanců. Zavolali ji do práce, aby pomáhala, a celý den neměla do čeho píchnout. Takže si chtěla alespoň popovídat. Ochotně mi popsala, jak snímkování probíhá. Všechno se mi zdálo tak chaotické! Při výběru oddělení se nepostupuje systematicky, je to náhodná volba, a do samotného procesu je zapojeno tolik lidí, že nechápu, jak si mohl někdo tak přesně načasovat vyšetření hned u tří sester. To mě prostě mate. Možná by mělo cenu poslat za Madge, to je ta dívka z kanceláře, někoho od vás. Třeba si všimne něčeho, co mi uniklo.“

Riley chvíli mlčel, ale bylo vidět, že znovu ožil.

„Díky, doktore," přikývl spokojeně. „Promluví s ní. Možná ji napadne, jak by si něčí vyšetření načasovala ona." Přátelsky na mě mrkl. Potom se obrátil k Williamsovi: „Co máte v plánu vy?"

„Pokračovat v kontrole záznamů," poklepal dlaní na haldu složek na stole. „Možná Fantom nějak získal pozvánky k vyšetření a objednal tak sestru na rentgen."

Riley odešel a já se zeptal Williamse: „Jsou nahoře nějaké změny?"

„Hmmm. U sedmi nových potvrzena Legionella: pět sanitářů, jeden doktor a další sestra. Má skutečně široký záběr."

„A co ti ze včerejška? Hnis?"

„Ne," odpověděl, „ale zatím je ještě moc brzy."

Hnisavé hleny se objevily u čtyř sester během dopoledne a u šesti dalších něco málo po poledni. Všechny už věděly, co to znamená, aniž jsme s nimi museli promluvit. Jejich zdravotní stav byl přetřásaný na všech pokojích bez ustání celé odpoledne i večer.

„...zvládá to obdivuhodně, jenom si poslala pro kněze..."

„...bez sebe strachy, ale kdo by nebyl, když víš, že za pár hodin umřeš?"

„...nedokáže to přijmout, jednu chvíli zuří a hned nato se rozpláče..., nemohla se ani nadechnout, jak vzlykala..."

Z lékařského hlediska se jejich stav zhoršil: všem se špatně dýchalo a trpěly nedostatkem kyslíku. Vybavil jsem si Phyllis Sandersovou. Sestry dostávaly dávky koncentrovaného kyslíku a také bronchodilatační látky na uvolnění průdušnice a průdušek. Lékaři se s nimi také dohodli na typu resuscitace, již dají přednost, jakmile přestanou dýchat úplně. „Jen žádné trubice do krku. Nechci, abyste mě intubovali," přály si některé. S jinými nebylo možné vést rozhovor. Okamžitě propadly hysterii a odmítaly připustit, že taková situace nastane.

Oznámili jsme manželům a manželkám postižených, v jakém stavu se jejich nejbližší nacházejí. Psychologové se rychle setkali se členy rodiny, aby je připravili na návštěvu. Vysvětlili jim také, jaká

jsou opatření z hlediska bezpečnosti: „Samozřejmě, můžete se vzájemně dotýkat, s výjimkou velmi malých dětí a starších lidí, ovšem než pojedete domů, uděláme vám pro kontrolu vyšetření. To je podmínka ze strany nemocnice.“

V průběhu odpoledne a k večeru se nemocným přitížilo. Opakovaným přáním mnohých bylo jediné: „Nenechte mě umřít o samotě.“

„Prosím vás, dejte mi nějaká sedativa, ať vydržím setkání s dětmi,“ prosila jedna ze sester.

Nikdo si netroufal riskovat pustit do nemocnice návštěvu s kojenci. Fosse nanejvýš souhlasil s tím, že se příbuzní s nimi projdou pod okny izolace. Sestry nebo sanitáři vyvezli infikované v křesle nebo je snesli na nosítkách do přízemí, dovolili jim na chvíli sundat masku a pohladit děti alespoň pohledem. Zahlédl jsem, jak dvě ošetřovatelky podpíraly třetí, aby se mohla podívat na maličkého syna v zavazadlové, kterého manžel držel v náručí. Statečně se usmála, ale vzápětí se úplně zhroutila a rozplakala se: „Chci si ho pochovat, chci ho mít u sebe,“ naříkala a otrásala se vzlyky.

Opodál stála úklidová četa připravená chodbu znovu vydezinfikovat; jedna žena už nesnesla pohled na takové trápení a musela na chvíli odejít.

Když jsem se vrátil do suterénu, setkal jsem se s oběma specialisty, s nimiž jsem den předtím konzultoval příznaky infekce. Měli stejně strhaný vyčerpaný výraz a kruhy pod očima.

„Už to nahoře nemůžu vydržet,“ přiznal starší. „Ale rád bych pomohl dopadnout toho darebáka, který má tohle všechno na svědomí! To mě drží na nohou.“

Když se stav infikovaných na izolaci tak rapidně zhoršil, popadl mě šílený strach o Janet. Měl jsem stále před očima zoufalé rodiny, hlavně děti. Samozřejmě jsem s ní o tom nemluvil. Držel jsem ji za ruku a bavili jsme se nezávazně o všem možném, abychom na chvíli zapomněli na skutečnost. Také jsem několikrát volal Amy domů. Dojaté jsme oba poslouchali Brendanovo milé žvatlání.

Pravidelně jsem také zjišťoval informace o Michaelovi; tehdy jsem telefonoval ze sesterny. Připadalo mi ohleduplnější, když Janet nemusela poslouchat můj monolog. Přes skleněnou stěnu jsem na ni vždycky kývl: vše při starém, je naživu.

Když jsme se spolu objímali, bezmocní uprostřed nejmodernějšího vybavení, modlil jsem se v duchu, abychom z toho všeho vyvázli živí.

S jistotou jsem předpokládal, že Michael našel důkaz, jak Fantom infikoval lidi. Ve vzkazu se zmínil o vzorci; existovalo tedy nějaké pravidlo, zákonitost, něco opakovaného. Určitě ho nevyčetl z jedné ze dvou složek, ale musel nejspíš prostudovat stohy záznamů.

Kolem desáté večer jsem nabral nový směr. Jestli byl vrahem Cam, co se asi stalo jeho otci? A jaká je souvislost mezi ním, Sandersovou a oběma dalšími nakaženými ženami? Měly ho jako zdravotní sestry na starost? Třeba i Brownová. Byla mladá, ale mohla se na oddělení objevit krátce před jeho smrtí. Na posledních snímcích bylo Camovi tak osmadvacet. Hádal jsem, že jeho otec zemřel asi před deseti lety.

Potřebuji jeho zdravotní kartu; tam bych snad našel seznam zamýšlených obětí. Zaměřili bychom se na ně pro případ, že by se k nim Cam přiblížil; jednak kvůli jejich bezpečnosti a také proto, abychom ho konečně chytili.

„Určitě má cenu to projít," souhlasil unaveně Williams, když jsem se mu svěřil se svou myšlenkou. „Tady stejně pořád přešlapujeme na místě a nikam to nevede."

Zdravotní záznamy Camova otce byly uloženy v jiné části archivu, neboť od jeho smrti už uplynula dost dlouhá doba. Policie i ochranka neměly momentálně nazbyt žádného muže, který by zůstal u dveří, zatímco budu hledat. Jen jsme se dohodli, že mě doprovodí tam a zpátky.

„To je v pořádku, mám telefon," souhlasil jsem.

Navíc tu byla na dveřích zevnitř petlice, zřejmě proto, aby mohl fotograf nerušeně zpracovávat filmy.

Mikrofilm jsem našel téměř okamžitě.

Byl to dost otřesný zážitek sledovat, jak se na člověku může podepsat systém zdravotní péče. Odvíjel se mi před očima jeho zápas s hemofilií. Pravidelné záznamy dokumentovaly opakované návštěvy kvůli bolestivému krvácení do kloubů. Při každé příležitosti dostal nitrožilně dávku léku se srážlivým faktorem; látku získanou z krve několika dárců, ale když mu bylo zle, náležitě péče se musel domáhat. *Přehnané stížnosti na bolest: vyzkoušet placebo* našel jsem několikrát. Jinými slovy, dávali mu neškodné, ale zároveň neúčinné injekce fyziologického roztoku a on musel hodiny trpět, než mu podali morfin.

Tak to šlo do osmdesátých let, kdy se podobně jako stovky jiných hemofiliků nakazil AIDS z kontaminované krve. Tehdy fungoval systém placeného dárce, takže svou krev prodávali i lidé z ulice, dokonce i v době, kdy se už o „moderním moru“ všude vědělo.

Dočetl jsem se, že u Stephena Mackieho byla choroba diagnostikována v roce 1985. Tehdy musel přestat s prací v laboratoři a častěji začal docházet do nemocnice. Průběh nemoci byl krátký, pro onu dobu typický. Primitivní, ne příliš účinná léčba immuranem, nezabránila neobvyklé pneumonii, jejíž původcem byl druh *Pneumocystis carinii*. K častým příčinám úmrtí patřila ve zmíněných letech také toxoplazmóza, při níž byl postupně vyřazen z funkce celý nervový systém. Obě výše uvedené se podílely na Mackieho rychlém konci.

Záznamy pořízené pár dní před jeho smrtí se podobaly jeden druhému: *Pacient je v dobré náladě, optimistický, žertuje se synem*. Jedenatřicátého srpna 1987 zemřel.

Nenašel jsem podpis ani Phyllis Sandersové, ani Brownové, ani mi nepadlo do oka jiné jméno, které jsem očekával. Takže jsem se mýlil. Ale nebyl to ztracený čas, dozvěděl jsem se dost o Camově otci. Pochopil jsem trochu víc, za jakých okolností se formoval charakter Mackieho juniora; jen jsem nedokázal s jistotou říci, zda k dobrému, či naopak.

Vracel jsem mikrofilm na původní místo, když jsem si všiml dvou štítků. Millerová, Phyllis Sandersová, diplomovaná sestra, a vedle Miller, Carl, MUDr.

Chvilku mi trvalo, než jsem si uvědomil, oč jde. Zdravotní karta Phyllis Sandersové stále ležela na stole, kde jsem ji včera nechal. Skutečné zápisy na papíře, ne mikrofilm. A potom se mi rozsvítilo! Po manželově smrti se rozhodla ponechat si nadále své dívčí jméno, a tak jí založili novou složku, tu, kterou jsem už viděl. A staré záznamy pohřbila tady v archivu. Zajímalo by mě, jestli s nimi pochovala jednou provždy i vzpomínky na život s alkoholikem.

V místnosti bylo absolutní ticho. Příznačné pro místo se záznamy o zesnulých, napadlo mě.

Neodolal jsem a sáhl po mikrofilmu ženy, která tak zasáhla do mého života. Cítil jsem se provinile a zároveň si říkal, že mi snad její minulost pomůže pochopit, proč mi byla tak nesympatická. Snad jsem to dlužil sobě i jí.

Postupně jsem nahlížel do života manželky opilce. Nic veselého: deprese, stále rostoucí potřeba uklidňujících léků, jako bych listoval v brožurce A A - Anonymních alkoholiků. Nesčetněkrát vyhledala pomoc na pohotovosti - odřeniny, otoky, modřiny na těle i v obličeji. A pokaždé jakás takáš výmluva, že uklouzla, upadla, byla nešikovná. Sociální pracovnice s ní několikrát hovořila a ptala se na soužití s manželem, ale ona vytrvale popírala jakékoli podezření na jeho surové chování.

Když bylo Haroldovi asi deset, absolvoval schůzku s terapeutkou, která se ho v přítomnosti matky vyptávala na jídlo, spánek, na školu, a dostalo se jí naprosto běžných odpovědí. Uvedla do zápisu, že chlapec vypadá dobře, není zanedbaný. Několika otázkami se také snažila zjistit, jestli se Haroldovi nestávají často nějaké nehody anebo mu někdo neubližuje, ale on i matka okamžitě vyloučili takovou možnost. Stránku uzavírala poznámka: *Žádný zjevný důvod pro úřední zásah ve prospěch chlapce. Dotazován v přítomnosti matky - opakovat?*

Nová schůzka se však už neuskutečnila. Nevyskytl se dostatečně silný podnět, anebo se sociální pracovnice zalekla vlivu lékaře Carla Millera? Přestože formálně bylo všechno v pořádku a neexistoval podklad pro právní řízení, malý Harold to doma určitě neměl lehké. Není divu, že se potom občas choval divně.

Phyllis Sandersová přestala docházet na pohotovost s podezřelými modřinami a odřeninami a také běžných vyšetření ubylo. Změnil se snad Carl? Přestal ji bít? Pochyboval jsem, že se napravil, ale možná ho zastrašila vidina úředního zásahu. Posledním záznamem v kartě byla zmínka o očkování proti hepatitidě typu B v roce 1985. Zprvu jsem si neuvědomil, že tím mikrofilm končí a začal se převíjet další, Millerův. Nic zvláštního. Stručné poznámky z občasných návštěv, výsledky krevních testů dokládající postupné zhoršování funkce jater a sníženou tvorbu enzymů. Mezitím několikrát doporučení k vyšetření u psychiatra; jako příčina byl uvedený stres, ale myslím, že to spíš měl být pokus, jak omezit jeho pití. Carl se na žádnou schůzku nedostavil.

Neodolal jsem a prohlédl si celý Millerův záznam. Koneckonců, byl to manžel Sandersové - a jestli ji mám pochopit, musím znát její zázemí. Ať už se jí ale stalo cokoli, neměla právo mstít se na pacientech. Jenže násilí plodí násilí, napadlo mě, křivda křivdu.

Očekával jsem spoustu zápisů, protože Millerovy zdravotní problémy se logicky musely stupňovat, ale zřejmě vyhledal jiného lékaře, protože jsem nenašel nic. Jako velký počet alkoholiků zemřel na následky zranění - v jeho případě šlo o zlomeninu lebky po pádu ze schodů. Posádka záchranky ho našla na místě mrtvého. Pitva potvrdila frakturu lebeční kosti a jako přímou příčinu smrti potvrdila nitrolebeční krvácení, umocněné cirhózou jater; notoričtí pijáci vždycky krvácejí intenzivněji.

Převinul jsem mikrofilmy zpátky. Okamžitě jsem měl větší pochopení pro Harolda Millera - a zároveň tísnivý pocit ze všeho, co jsem viděl.

Vrátil jsem svitky na původní místo a vyšel na chodbu. Ze zamýšlení mě vytrhlo zvonění mobilu. Williams.

„Garnete! Infikoval sestru na izolaci!”

„Cože?!”

„Jsem u ní. Není to zápal. Má zanícenou ruku. Odebral jsem dost hnisu na rozbor. Gram potvrdil stafylokoky.” Někde za ním jsem zaslechl hysterický pláč.

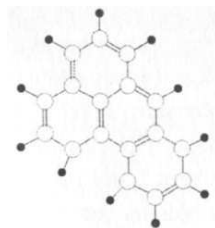
„A kdo to sakra je?”

„Je to ona. Zkusíme namíchat antibiotika, ale moc si od toho neslibuji. Chirurg jí právě řekl, co budeme muset udělat. Už ráno, když si měnila rukavice, si všimla, že má zarudlá nehtová lůžka a oteklé špičky prstů. Nevěnovala tomu moc pozornosti, protože si často kouše nehty, považovala to za normální. Ani během dne se nijak neznepokojovala, jenže před půl hodinou se probudila s vysokou horečkou a zduřelými mízními cévami v celé paži." Otrava krve, jak lidé říkají. Zanícené lymfatické kanály. Vnější projevem je červený pruh vedoucí od zasaženého místa, v jejím případě až k rameni. Dříve se říkalo, že člověk zemře, jakmile se jed dostane do srdce, to znamená v okamžiku, kdy červená linka dospěje k trupu.

Ted' víme, že lidé umírají působením toxinů, které se z výchozího infikovaného místa dostanou krevním řečištěm do celého těla. Přesto se dál podle rudé čáry určuje postup infekce i účinnost použitých antibiotik. V dobách před objevením penicilinu byla pro lékaře vodítkem, kde zasaženou končetinu amputovat.

Ječivé naříkání i přerývaný vzlykot vystřídalo téměř nesrozumitelné zvolání: „... věděla jsem to! Říkala jsem Garnetovi, že mě dostane! A teď mi uříznete ruku!"

Konečně jsem pochopil, o koho jde. Brownová.

„Ať vás ani nenapadne sem chodit,“ upozornil mě vzápětí Williams. „Jste ten poslední, kterého by chtěla vidět.“

„Jak víte, že ji nakazil až v izolaci?“

„Stoprocentně. Když přijela, odebrali jsme vzorky, je to tak šestatřicet hodin. A žádné stafy, nic. Takže se musela nakazit až v karanténě.“ Vřískot zesílil. „Musím jít,“ řekl úsečně. Přístroj ztichl.

Přes Williamsovo varování jsem byl pevně rozhodnutý jít nahoru a s Brownovou promluvit. Musí mi odpovědět na pár otázek! Nemáme skoro nic a v sázce jsou další životy.

Pospíchal jsem chodbou ponořený do úvah. Cam na oddělení nebyl, jeho výrazná vysoká postava by se jen těžko dala přehlédnout. Mohl ale kontaminovat pokoj, nechat kolonie stafylokoků na místech, kde si lidé stáhnou rukavice, třeba ve sprchách. Vybavil jsem si jeden článek, kde zdrojem bakterií byla schránka na tekuté mýdlo. Budu se muset zastavit i za Millerem a společně třeba na něco přijdeme.

Kdesi za rohem bouchly dveře. Instinktivně jsem zpomalil. Tady jsem rozhodně nepotřeboval moc, abych zpanikařil. Okamžitě se mi v duchu vybavil onen smích. Zachvátil mě strach, že zhasnou světla.

Archiv mikrofilmů byl umístěn jinde, než pracovala skupina s Levitzovou. Ty jsem určitě slyšet nemohl. Možná Rileyho muži, napadlo mě potom. Jenže už mi někdo dvakrát málem rozbil hlavu, tak nebudu riskovat. Po špičkách jsem se vracel do depozitáře. Dveře mají západku, tam budu v bezpečí. Nepochyboval jsem, že ten, kdo mě napadl nahoře, má klíče. Přitiskl jsem se zády ke zdi, couval dál, oči přibítké k rohu, odkud jsem předtím zaslechl zvuky. Vtom kdosi zavřel. Ozvaly se kroky. Někdo se ke mně přibližoval.

Rozhlédl jsem se kolem sebe. Na konec chodby to už nestihnu, aniž by mě zahlédl. Stiskl jsem kliku dveří, vedle kterých jsem zrovna stál; byly zamčené. Zkusil jsem druhé. Povolily. Rychle jsem zacouval do malé místnosti plné krabic a zaklapl zámek. Se zatajeným dechem jsem poslouchal. Kroky se blížily chodbou. Hledá mě? Nebo je to opravdu policista? Klika sousedních dveří zarachotila, ale nepovolily. Teď jsou na řadě mé.

Plnou vahou jsem se do nich opřel a bez dechu vyčkával. Cítil jsem, jak otočil knoflíkem. Napadlo mě, že by byl schopen vchod rozkopnout, kdyby tušil, že jsem uvnitř. Ještě dvakrát to zkusil a potom odešel. Potichu jsem vydechl. Co dál? Napadlo mě zavolat Rileyho. Ale co když se opozdí a on nám znovu pláchne? Slyšel jsem, jak otevírá a zavírá další dveře. Zvuky byly stále tišší a tišší. Vzpamatoval jsem se. Opatrně jsem uvolnil západku a vyklouzl na chodbu.

Zahlédl jsem ho asi dvacet metrů před sebou, už už zahýbal za roh. Tentokrát mi stačil letmý pohled, abych poznal, o koho jde. Ne, tady jsem se nemohl zmýlit. Chodbami procházel Gary Rossit.

V hlavě jsem měl zmatek. Kombinoval jsem různé varianty a dokonce zapochyboval, že neznámým trestajícím je Cam. Také Janetina teorie Neznámého se otřásla v základech. Namísto toho vyplulo z podvědomí mé původní podezření na Rossita a jeho možný plán vyřadit fakultní nemocnici jako reálného soupeře Svatého Pavla. Třeba jsem měl po celou dobu pravdu - to pomyšlení mě samotného zarazilo, stejně jako Rossitova přítomnost tady dole. Jak se sem vůbec dostal? Kdo ho pustil?

Neměl jsem času nazbyt, abych uvažoval o všech otázkách. Slyšel jsem z dálky, jak dál otevírá i zavírá dveře. Podle intenzity zvuku přešel nejspíš do další chodby. Řekl jsem si, že Rileymu zavolám hned, jak se dozvím trochu víc, a pustil jsem se po špičkách směrem, kudy Rossit zmizel.

Přemítal jsem, jestli sešel do suterénu kvůli mě. Možná, ale každopádně se nesnažil svou přítomnost utajit. Nadělal dost hluku, bylo snadné ho sledovat. Znovu jsem váhal, zda upozornit Rileyho.

Ale co ten by mu dokázal? Zadržel by ho za bouchání dveřmi? Pouhá přítomnost v suterénu není proti předpisům; mohli ho nakonec pustit hlavním vchodem, stejně jako mě. Jako primář infekčního oddělení ze Svatého Pavla má jistě platné oprávnění ke vstupu do fakultní nemocnice. Když jsem o tom uvažoval déle, zdálo se mi přirozené, že je tady. Jako specialista na infekční choroby se možná uvolil pomáhat, když Cam najednou beze stopy zmizel.

Chvilku jsem musel počkat, než dosáhl místa, kde se chodby rozcházejí. Pokračoval dál kolem archivu mikrofilmů do míst, kam jsem já sám ještě nikdy nezabloudil.

Bude lepší pověsit se mu na paty, rozhodl jsem se. Jen jsem si dával pozor, aby mě nezahlédl. Netušil jsem, kam jdeme. Stále nahlížel do každých dveří. Co hledá?

Stropní světlo nebylo našťěstí příliš ostré a navíc tu a tam podél stěn stály ke stropu vyrovnané krabice, za nimiž jsem se mohl po několika krocích skrýt. Občas mi pomohl výklenek nebo roh.

Procházeli jsme dlouhým tunelem, na jehož konci jsem rozeznal kovové dveře mnohem širší než ty, které jsme doposud míjeli. Shora vchod osvětlovala typická nástěnná koule z mléčného skla. Sledoval jsem Rossitova záda a odhadoval nejvhodnější úkryt, kde bych počkal, dokud se nevrátí. Na svou výšku měl poměrně silné paže. Napadlo mě, jestli to byly právě ony, které mě nedávno znehybnily nahore.

Skrčil jsem se vedle jednoho sloupce beden a poočku Rossita pozoroval. Předpokládal jsem, že jen nahlédne do šera a vrátí se. Otevřel, chvíli postál na prahu a potom vstoupil dovnitř. Nechal vchod dokořán. Vyčkával jsem, co bude následovat. Určitě se každou vteřinou objeví, říkal jsem si. Ale nikdo nevycházel.

V trubkách nade mnou něco cvaklo, jinak všude vládl klid. Začaly mě brnět nohy a pokusil jsem se opatrně přešlápnout. Ucítíl jsem pronikavý puch - možná zdechlá krysa mezi krabicemi.

Z místnosti, kde Rossit zmizel, se ozvalo zaskřípání zrezivělých pantů. Jsou tam snad další vrata? Za okamžik všechno znovu utichlo. Zatajil jsem dech. Nic.

V potrubí to zabublalo. Málem jsem vyskočil, jak jsem se lekl. Potom všechno zase zmlklo. Dostal jsem strach, že jsem ho ztratil.

Možná už je dávno pryč. Opatrně jsem se narovnal a natáhl krk, abych nahlédl otevřenými dveřmi do místnosti. Zápach, který jsem přičítal chcíplé myši, byl teď intenzivnější. Přikradl jsem se blíž ke vchodu. Chyběly mi jen asi tři metry, když jsem cosi zaslechl. Strnul jsem a zůstal jako přibitý.

Zvuk přicházel odněkud ze vzdálenějšího konce místnosti. Připadalo mi, jako by někdo odtahoval krabice či bedny. Když hluk neustával, troufl jsem si postoupit o dalších pár kroků. Opatrně jsem nakoukl dovnitř. Nepříliš ostré světlo mi prozradilo, že jsem se ocitl ve skladišti. Po jedné straně stála vyrovnaná řada oken, vedle další bedny. Naproti jsem viděl dlouhý stůl s bílým ubrusem přeloženým napůl. Na něm ležela kovová kostka o hraně asi půl metru. Za ní jsem rozpoznal stojany se zkumavkami, kádinky a lahve, o kousek dál vyrovnané Petriho misky. Potom mi padl do oka vozík opřený naproti v rohu.

Srdce mi poskočilo vzrušením. Tak tady se schovává! Uvědomil jsem si, že Rossit pořád něco přesunuje. Muselo to být pořádně těžké, protože supěl a hekal. Začalo se mi dělat nevolno z oděru kolem. Přestal jsem dýchat nosem, ale i tak jsem cítil nepříjemnou pachut' v ústech. Teď už jsem bezpečně věděl, co cítím. Stejný pach provázel každou pitvu.

Rozhodl jsem se, že je nejvyšší čas uvědomit policii. Vráťím se po špičkách zpátky a zavolám Rileymu. Možná bude nejlepší zamknout se v archivu s mikrofily. Stačil jsem udělat dva tři kroky, když hluk za dveřmi najednou ustal. Okamžitě mě napadlo, že mě zpozoroval. Skočil jsem za hromadu beden. Sotva jsem se přikrčil, začal kdosi zvracet a vzápětí se dal do běhu.

Přitiskl jsem se co nejtěsněji ke zdi a obličej přikryl dlaněmi. Nechal jsem jen úzký průzor a zíral do pološera chodby. Dveře se rozlétly a Rossit vyrazil ven. Zahlédl jsem ho jen na moment, ale i tak jsem si stačil všimnout potřísněného pláště a vytřeštěných očí. Prudce oddechoval a uháněl pryč.

Pleskání podrážek sláblo, jak se vzdaloval chodbou. Zvedl jsem se a chvíli pozoroval, jak mizí. Tohle rozhodně nebyl projev, jaký bych očekával od vraha. Uvažuj přece, napadlo mě. Kdyby to byla skutečně jeho laboratoř, proč by se zdržoval nakukováním do všech místností v chodbě? Nešel by přímo? Ať si láme hlavu policie, rozhodl jsem se nakonec. Vytočil jsem číslo ochranky u brány.

„Tady Garnet," ohlásil jsem se, „spolupracuji s panem Rileyem, jak možná víte."

„Ano, sám jsem vás doprovázel do suterénu," odpověděl muž na druhém konci.

„Poslouchejte: v žádném případě nenechte doktora Rossita opustit nemocnici. Pravděpodobně je na cestě k vám. Zastavte ho, to je jedno jak, ale nesmí vám uniknout. I kdyby se bránil, musíte ho zadržet. Uvědomte okamžitě i ostatní hlídky, ano? Ihned! Rozumíte?"

„Ano, zařídím to, pane Garnete."

„A zavolejte detektiva..."

Pozdě. Už zavěsil. Byl zvyklý plnit rozkazy obratem. Tohle bychom měli naučit rezidenty, pomyslel jsem si.

Osaměl jsem v tiché chodbě. Stále jsem dýchal ústy, ale charakteristický puch prostupoval všechno kolem. Vrátil jsem se k otevřeným dveřím.

Nejdříve jsem spatřil další řady oken a hromady krabic, potom jsem si všiml otevřených kovových dveří ve stěně naproti. Za nimi byla úplná tma. Pach zesílil, dokonce jsem i na jazyku cítil pachut' hniloby. Asistenti na patologii nás učili, že se nesmíme nechat odradit první vlnou nevolností. Stačí pár minut a člověk přivykne, přesvědčovali nás. Většinou to tak skutečně fungovalo. Teď jsem stěží potlačoval nutkání zvracet. Přešel sem ke stolu, abych si prohlédl vybavení improvizované laboratoře.

Bylo to v podstatě tak, jak jsme s Williamsem předpokládali. Kovový inkubátor s termostatem a lampou, původně snad kuřecí líheň, nahoře přikrytý víkem z plechovky od sušenek. Uvnitř byl prostor rozdělený na patra kovovými mřížkami a na každé sedělo vyrovnáno několik Petriho misek plných bujících bakteriálních

kultur. Na první pohled všechno připomínalo spíš kroužek vaření než smrtící výbavu vraha.

Nadzvedl jsem přeložený ubrus - ve skutečnosti prostěradlo - a objevil čtyři zavřené sklenice s vodou. Domyslel jsem si, že v nich pravděpodobně přechovává zásoby Legionelly. Na podnosech vedle ležely vyrovnané tyčinky se smotkem vaty k výtěrům, opodál krabice s rukavicemi a zásobními rouškami. Poodhrnul jsem látku ještě o kousek. Předě mnou leželo šest pečlivě rozprostřených roušek, jedna vedle druhé, a vedle krabička s třiceti injekčními stříkačkami s nejtenčími jehlami. Uchopil jsem opatrně růžek jedné masky a pozorně si ji prohlédl. Nevšiml jsem si ničeho zvláštního. Rovněž zbylých pět vypadalo naprosto stejně. Přes rukavice jsem cítil, že mám konečky prstů vlhké. Nechává tady roušky schnout? Proč, proboha?

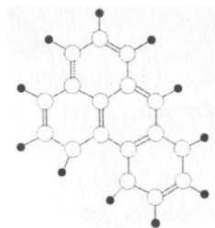
Popřemýšlím o tom později. Nejdřív se podívám za dveře. Znovu se mi začal zvedat žaludek.

Klekl jsem si a nahlédl do tmy. Když se oči přizpůsobily, rozeznal jsem jakž takž, že je to spíš výklenek ve zdi než místnost, zhruba metr a půl vysoký. Připravil jsem se na nejhorší a zaskočilo mě, že jsem nespátřil tělo, jak jsem očekával. Namísto mrtvol jsem viděl zas jen krabice rozházené po zemi. Těžko se tu dalo mluvit o podlaze, protože to byla skutečně jen udusaná hlína. Mnohé obaly byly potrháné, tak jsem rozpoznal, že uvnitř jsou papíry. Někde dokonce trčely ven. S tímhle Rossit zápasil?

Všiml jsem si, že někde je půda tmavší, a když jsem se soustředil, padly mi do oka znatelné rýhy. Bez dlouhého váhání jsem začal odhrabovat hlínu. Stačilo odhrnout jen tenkou vrstvu, abych spatřil obličej Cama Mackieho.

Okamžitě jsem ucukl. Polil mě studený pot a rázem se mi nedostávalo vzduchu.

Už na mě čekal. Vstával jsem, když mi najednou pohled sjel na pár bílých bot po levici. Snažil jsem se uhnout a chránit si tvář. Jenže jsem byl pořád napůl ohnutý, a tak jsem rozeznal jen hrubou siluetu muže s lopatou napřaženou k úderu. Okamžik předtím, než dopadla, jsem si ještě stačil uvědomit, že je vyšší než Gary Rossit.

Když jsem otevřel oči, zíral jsem si přímo do rozkroku, protože mi hlava bezvládně visela jako hadrovému panákovi. Seběmenší pohyb, jak jsem vzápětí zjistil, doprovázela pronikavá bodavá bolest. Ruce jsem měl spoutané za zády, nohy svázané něčím, co připomínalo pásku na koberce. Navíc jsem byl pevně přikurtovaný k židli.

Když tě třikrát trefí, vypadáváš ze hry, vzpomněl jsem si. Ted' jsem asi venku na dost dlouho. Byl jsem ztuhlý, ale ne natolik, abych úplně ztratil cit v rukou a nohou. Musel mě tedy znehybnit před chvílí.

Pokoušel jsem se odhadnout rozsah zranění. Zašilhal jsem vlevo a objevil bouli. Bude tam pochopitelně i modřina, možná něco odřeného, ale na oko jsem naštěstí viděl. Znepokojovalo mě ale, že celá tvář zůstávala necitlivá. Báł jsem se, aby nešlo o poškozené nervy, pak by to bylo trvalé. Pokusil jsem se zvednout hlavu a vykřikl bolestí. Shledal jsem, že slyším jen na pravé ucho a nebyl jsem si jistý, jestli mi vážně neporanil krk.

Přece jen se mi po chvíli podařilo trochu se rozhlédnout kolem. Viděl jsem, že velké dveře jsou zavřené a útočník mě nechal kousek od stolu. Cítil jsem, že mám masku na obličejí utaženou těsněji než předtím, těžko se mi dýchalo. Musel mi ji přitáhnout, ale proč? Určitě ne z obavy o mé zdraví! Teprve ted' jsem si také uvědomil, že nemám brýle; ležely rozbité u mých nohou.

Pak mi došlo ještě něco: necítil jsem puch. Žádná rouška by nedokázala tak pronikavý zápach zadržet. Párkrát jsem zavrtěl hlavou a zahlédl i užší dveře zabouchnuté a navíc zapečetěné páskou. O stěnu stála opřená lopata se stopami čerstvé hlíny. Otrásl jsem se. Otočil jsem se zpátky a všiml si, že z velké místnosti zmizelo i pár

krabic. Možná je naskládal na improvizovaný hrob. Vzpomněl jsem si na Camovu tvář: nepotrvá dlouho a krysy se k němu znovu dostanou.

Cam. Těžko jsem se mohl mýlit víc. Jaký otec, takový syn. Stephen Mackie zasluhoval uznání nejen za to, jak se vyrovnal s nepřízní osudu, ale také za to, že z Cama vychoval poctivého slušného lékaře, jehož znala Janet. Teď tu leží pár metrů ode mě... Zavínil jsem to já, že se stal Fantomovi obětním beránkem?

Došlo mi, že mě neuspal Rossit, silueta zjevně patřila jinému člověku. Tím se vysvětlilo i jeho nakukování do každých dveří - stejně jako já netušil, kde má vrah úkryt. Ale jak na to přišel a co tu dole pohledával? Napadlo mě, že si chtěl zajistit trochu publicity. Už mi před očima tančily titulky: *Přední specialista na infekční choroby nabízí pomocnou ruku v krizi*. Něco podobného bych očekával. Možná, že dospěl ke stejnému závěru jako já a Williams a hledal vybavení. Ksaku! Kdybych nenahnal tolik lidí do sklepa pod psychiatrií, Rileyho muži by to pročesali i tady a mohli jsme být dál.

Jenže oni přece prohledali celou nemocnici, když Cam zmizel. Ale příliš brzy, to ještě nebylo nic cítit. Jestli nakoukli sem, určitě si nikdo nevšiml čerstvě udusané hlíny v těsné kryptě. Anebo si dveří ani nevšimli, jestli krabice zakrývaly výhled. Stejně to mohlo být se stolem. Policisté asi mrkli dovnitř, viděli krabice odshora dolů a pokračovali jinde.

Každý pohyb byl pořád bolestivý. „Haló! Pomozte mi!“ ječel jsem přes těsnou masku. Napadlo mě, že mi ji určitě neutáhl kvůli volání o pomoc; šance, že mě někdo tady dole uslyší, byly dost zanedbatelné. Když už lidé sešli do suterénu, pak zpravidla na opačnou stranu do archivu se spisy.

Ale už mě mohli začít hledat, pomyslel jsem si. Policie jistě vyslechla Garyho Rossita; u brány ho přece museli zadržet, a určitě tu sedím nejméně deset minut - tak kde jsou?

„Tady jsem!“ křičel jsem do roušky. Znovu mi odpovídalo jen ticho. Co se stalo s Rossitem? Copak to nikomu neřekl?

Postupně jsem zase podléhal panice, když jsem si představil, jak se mnou asi chce vrah naložit. Vrtěl jsem zápěstím, pokoušel se

šoupat nohama, ale bylo to spíš ještě horší. Jen jsem si uvědomil svou bezmocnost. Začal jsem rychleji dýchat a okamžitě se pod maskou napůl dusil. Naklonil jsem hlavu a otřel tvář o rameno, abych uvolnil úvazek; výsledkem byla jen prudká bolest. Narovnal jsem se a seděl vzpřímeně, abych se vyhnul další křeči. Zíral jsem na stůl a vtom mě napadlo něco příšerného: nakazil mě, když jsem upadl do bezvědomí?

Zoufale jsem přehlížel desku stolu. Hýbal s něčím? Jedna z masek chyběla! Zatrnulo ve mně, protože jsem konečně pochopil: nepřitáhl moji roušku, upevnil mi na obličejí šestou ze stolu namočenou předtím v... Panebože! Voda v lahvích! Takhle infikoval lidi! Rouška napuštěná kontaminovanou vodou. Jak prosté! Aby se pojistil, vstříkoval ji injekcí do vnitřní vrstvy a potom nechal uschnout. Jakmile měl člověk masku na obličejí, zvlhčil povrch látky dechem a pak už jen inhaloval dávky bakterií.

Proto mi ji tak pevně utáhl!

Neměl jsem ponětí, jak dlouho jsem už vzduch prosycený mikroorganismy vdechoval. Musím se jí zbavit! Na nic jiného jsem momentálně nedokázal myslet.

Znovu jsem uklonil hlavu a třel ji o rameno. Vystrkoval jsem bradu ve snaze shrnout masku dolů. Marně. Rozhlížel jsem se, o co by se mohla zachytit, ale nic jsem neobjevil. Nakonec mi pohled sjel na lopatu u stěny. Kdybych se pořádně rozhoupal a šikovně přisunul blíž, mohl bych zachytit úvazky na rohu kovové části a zkusit masku strhnout.

Vnímal jsem teď proti své vůli každý vdech a vybičovaný hrůzou, čím si plním plíce, jsem dýchal ještě rychleji. Kroutil jsem rukama i nohama, až se mi přece jen podařilo získat trochu vůle a pohnout jimi kousíček nahoru a dolů. Jen se dostat blíž, pak se zbavím masky i pout!

Odhadl jsem, že nejlepší bude svalit se na bok. Jestli spadnu na záda, zůstanu ležet jako želva na krunýři. Pád na obličej by mě nejspíš vyřadil ze hry. Rozhoupal jsem se. Zprvu to vůbec nešlo, ale nakonec se mi povedlo židli rozkývat správným směrem. Přehnal jsem to a převrhl se v nepravý okamžik. Zařval jsem bolestí, když

jsem přistál na rameni. Bože, doufám, že jsem si jenom natloukl a nemám poraněné oko! Zpočátku jsem ani nedokázal s jistotou tvrdit, že jsem si nezlomil ruku, ale naštěstí jsem se jen pořádně uhodil. Krev mi bušila ve spáncích. Otevřel jsem oči.

Zamrkal jsem. Ne! To ne! Čekal jsem, že vidina zmizí, jenže to nebyl sen. Ležel jsem a zpoza krabic vedle zíral tváří v tvář Garymu Rossitovi.

Nepochyboval jsem ani v nejmenším, že je mrtvý. Nedýchal, ležel úplně tiše, v obličejí se mu nepohnul ani sval. Žádný záskub, ani jediná známka života. Masky se mu svezla napůl stranou, viděl jsem, že je v obličejí téměř fialový. Oči měl vyvalené, chomáče vlasů místy spleené krví. Jestli také dostal ránu lopatou, přísahal bych, že ho jen omráčila, ale nezabila. Spíš to vypadalo, že ho někdo uškrtil.

Musel ho přepadnout cestou nahoru, uvažoval jsem. Vždycky jsem o něm mluvil tak hrubě, napadlo mě. Rozzuřilo mě, že je mrtvý. Ať se choval jakkoli, byl to odborník ve svém oboru a spousta lidí mu vděčí za návrat do života. Takový konec si nezasloužil.

Musím se dostat odsud a zabránit dalším vraždám. Ležel jsem teď asi šest metrů od cíle. Byla to snad nejdelší vzdálenost, kterou jsem kdy musel překonat. Sunul jsem se dopředu centimetr po centimetru, všelijak se vrtěl a škubal sebou. Opíral jsem se o kousek kolena, jak jen to šlo, a odstrkoval se ramenem. Celé tělo mě nesnesitelně bolelo. Divoce a přerývavě jsem dýchal - a sytil vnitřnosti Legionellou.

Zpočátku se mi zdálo, že se jen plácám na místě, ale za nekonečně dlouhou dobu jsem zaznamenal postup dopředu. Podařilo se mi zkrátit vzdálenost na polovinu, což mě povzbudilo. Čas od času něco cvaklo nebo zahrkalo v trubkách na stropě a já vždycky strnul, že se vrací on. Jestli se mi podaří odsud vyváznout, budu vědět, jak s ním naložím. Pokračoval jsem trhavými pohyby směrem k lopatě a před očima měl vize, jak ho dostanu. Zbýval mi zhruba metr. Nemohl jsem zaplašit myšlenku, že on použil stejné nářadí, aby zasypal Camovo rozkládající se tělo. Konečně! Přitiskl jsem pravou tvář co nejblíže kovovému okraji, a ucítil, že se maska zachytila. Potom jsem vši silou trhl dolů. Látka se ani nehnula, zato lopata se svezla k zemi a já si navíc poranil obličej.

„Doprdele!" ulevil jsem si.

Nemotorně jsem se otočil a, jak to šlo nejlíp, přitlačil násadu nohama k zemi. Obličej jsem měl těsně u plechového okraje. Zvedl jsem ruce a přejel po hraně. Znovu a znovu jsem tlačil zápěstí k napůl tupému kovu. Cítil jsem, že sevření trochu povolilo. To mi dodalo energii a za chvíli se mi povedlo zápěstí od sebe odtrhnout. Konečně jsem měl volné ruce! Paže mi stále vězely v improvizovaných poutech připevněné k opěradlům židle, ale dokázal jsem se skrčit tak, abych uvolnil tkanice roušky. Nebylo to jednoduché, trhal jsem jimi, škubal, ale nakonec se mi podařilo masku stáhnout a odmrštit ke dveřím.

Lokal jsem vzduch plnými doušky jako někdo, koho vytáhli z vody. Zatočila se mi hlava, musel jsem se krotit a nutit k pravidelnému dechu. Po chvíli jsem se pokusil osvobodit paže a nohy. Nešlo to rychle, ale dokázal jsem to.

Zjistil jsem okamžitě, že mi chybí mobil. I erythromycin, který jsem pravidelně bral, zmizel. Neměl jsem ponětí o čase, protože hodinky rozdrtil pravděpodobně první úder. Shrbený jsem se potácel ke dveřím. Předpokládal jsem, že on je při odchodu pochopitelně zamkl. Nebude jednoduché se odsud dostat, dveře byly kovové a pevné, neměl jsem šanci je prokopnout nebo vyvrátit. Zbývalo jediné. Vrátil jsem se, zvedl židli a postavil ji na původní místo. Z krabice na stole jsem si vzal čistou masku, uvázal si ji přes obličej a infikovanou zmuchlal do kapsy. Lopatu jsem opřel o zeď, kde byla předtím.

Původně jsem uvažoval, že bych se mohl postavit ke dveřím a přetáhnout ho po hlavě, jakmile vstoupí. Jenže potom mě napadlo, že by mohl jen pootevřít, nakouknout z chodby, a když mě neuvidí, hned zabouchnout. Každopádně ho musím vlákat do místnosti. Ze židle je ale k lopatě daleko; šest metrů skokem nezvládnou, abych ho překvapil. Pátral jsem tedy po nějaké náhradní zbrani, kterou bych mohl bez problémů použít.

On si nesmí všimnout, že něco není na svém místě. Vybral jsem si, posadil se na židli, omotal paže, nohy i ruce páskou, abych na první pohled vypadal jako připoutaný, a potom už jen čekal.

Jednou jsem někde četl, že čekání v cele smrti koncentruje mysl. Cítil jsem se podobně, když jsem seděl a nespustil oči z kovových dveří. Obklopovalo mě ticho přerušované občas jen zvuky v potrubí. Celé tělo mi postupně tuhlo. Promítal jsem si posledních deset dní a uvědomil si, jak všechno do sebe zapadá.

Už od počátku vrah plánoval, že podezření padne na Cama. Všechno začalo před dvěma lety, kdy se objevily první oběti. Nejdříve drobné epizodky, kdy si kolegové o nakažených mohli říci *není to správné, ale zasloužili si to*; nejednalo se nakonec o nic závažného. Mezi podezřelými samozřejmě figuroval Cam, známý svým postojem k necitlivému personálu. Vrah nejspíš počkal, až se klepy dostatečně rozbujely a pak přitvrdil. Použil mnohem účinnější zbraň - insekticidy. To už ohrožoval lidi na životě. Upozornil okolí, jak je nebezpečný. Později vymyslel geniální tah: až příliš přesvědčivé alibi, když zaútočil dvakrát během Camovy nepřítomnosti. Mackieho sice neobvinili otevřeně, ale opět se roznesly řeči, že všechno bylo nahané. Tohle skutečnému pachateli stačilo. Zasel semínko nedůvěry, lidé si našli možného viníka, a tak se vrah odmlčel. Zůstal v klidu dva roky, než rozehrál osudnou partii.

Předpokládal zřejmě, že se najde někdo, kdo připomene události před dvěma lety, a znovu ožijí staré dohady. Cam se stane obětí; všichni ho budou považovat za masového vraha, což se mu podařilo až na výjimky, jako byla Janet.

A já jsem dokonce spekuloval o dalších - Hurst, Rossit, napadlo mě i spiknutí správní rady, která by tak mohla ovládnout obě nemocnice. Kdybych tak víc věřil Janet, oba „podezřelí“ zůstali naživu!

Ted' už jsem věděl najisto, kdo vstoupí dovnitř. Vždycky na blízku, pokaždé ochoten pomoci. A také tu a tam utrousil poznámku, která vrhala podezření na Cama, jenže to jsem viděl až zpětně. Zrovna jsem začal přemítat, co ho vedlo k pomstě na tolika lidech, když v zámku zarachotil klíč. Sklopil jsem hlavu, maličko se nahnrbil a nahnul dopředu, abych vypadal jako omráčený. Rázně otevřel.

„Tak, konečně vzhůru, doktore!“ zahlaholil Harold Miller. „No, nepraštil jsem vás zase tak silně, ale musel jsem nejdřív nahoře něco dokončit.“ Všiml jsem si, že má v ruce podnos s tyčinkami a smotky k výtěrům, bezpochyby ty ze stolu. Nic jsem neřekl. Soustředil jsem se jen na okamžik, kdy se přiblíží.

„Mohlo by vás to zajímat,“ pokračoval. „Spousta práce, abych tak řekl.“

Zamrazilo mě. Kolik lidí asi infikoval? Musím se tam co nejdřív dostat a všechny varovat.

„Děláte ze sebe ještě většího mizeru, než jste byl kdy dřív!“ vyštěkl jsem ve snaze ho vyprovokovat. Zůstal na místě.

„Víte, je mi úplně jedno, koho zabiju, abych to tady zničil. Skvělý nápad potrestat ‚bezcitný‘ personál. Všechny stopy vedly k Mackiemu. No, váš příchod to trochu urychlil, ale nebojte se, všechno jsem stihl zařídit. Zastavil jsem se i na intenzivním, byla mi tak vděčná!“

Janet! Panebože, on ji nakazil znovu!

„Cos jí udělal?“ neudržel jsem se. Zatočila se mi hlava. Měl tolik možností. Zabiju ho!

„Asi jste odhalil mou metodu,“ usmíval se a klidně skládal tyčinky na stůl.

„Cos jí udělal, Millere?!“ opakoval jsem jako šílený.

Pomalů se ke mně otočil, opřel se o hranu stolu, ruce založené na prsou.

„Nemluvíte se mnou moc slušně, pane Garnete. A já se tolik těšil, jak vám všechno dopodrobna vylíčím. Jistě byste ocenil kvalitní práci. Nepřišel jsem se s vámi hádat.“ Oči mu jen plály.

Byl jsem zoufalstvím bez sebe. „Co je s Janet?“ Musel jsem se držet, abych před ním nezačal vzlykat.

„Doporučil jsem jí, že by si měla nechat odebrat kontrolní vzorky. Souhlasila, tak jsem provedl výtěr nosní dutiny. Vždycky to u pacientů tak dělám," usmál se.

Panebože! Vyšetřil tři sestry a všechny onemocněly.

„Musel jsem," pokračoval. Ten tam byl hraný přátelský tón. „Vy sám jste mi řekl, že nikdy neuvěřila v Mackieho vinu. I když vy jste ho podezříval, ona ne. I po vaší smrti by zůstala nebezpečná. Tak jsem ji vyšetřil."

Proboha, hraje si tady se mnou jako kočka s myší. Ale určitě mi lze! Musím ho nějak vyprovokovat. Chlubí se, to mě najednou napadlo. Chvástá se tu svým dílem. Co nejklidnějším hlasem jsem ho zkusil vyprovokovat: „Harolde, nemohl ses k ní dostat. U dveří je ochranka a potřeboval bys souhlas dalších dvou lékařů, aby tě pustila dovnitř. Mě můžeš zabít, ale pokud jde o ni, blufuješ. Dost mizerně, to jistě cítíš sám."

Bude se bránit a snad vybrebtá, co se doopravdy stalo.

Jenže jsem se mýlil.

Účinek mých slov byl okamžitý. Oči mu potemněly a výhružně se napřímil. Pohyb mi připomněl kobru těsně předtím, než zaútočí.

Ach bože! Porušil jsem základní pravidlo při kontaktu s psychikem - vyprovokoval jsem ho k bodu, kdy se přestává ovládat.

„Dávej si pozor, ty hajzle, nebo tě přetáhnu lopatou hned teď!" zaječel.

Jeho prudká reakce mě překvapila natolik, že jsem si málem rukama přikryl obličej. V poslední chvíli jsem si uvědomil, že se neřítí ke mně, ale jde si pro náradí. Rozmáchl se několikrát a zašermoval kovovým platem ve vzduchu, jen to zasvištělo. V momentě jsem si spočítal, že i když se vrhnu skokem ke dveřím, utluče mě, než je stačím otevřít. Zastavil se tak na metr a půl ode mě. Doufal jsem, že nerozezná moje falešná pouta a neuskuteční svou hrozbu hned. Snad se přece jen potřebuje vypovídat. Naše pohledy se na chvíli střetly. Oči mu plály vzrušením, jako by všechno příkoří a bolest nahradil pocit moci - on rozhodne, kdy zemřu nebo jestli mě nechá žít. Zbývalo mi jedině: zmobilizovat všechnen zdravý rozum a uvažovat jako lékař.

„Harolde," oslovil jsem ho vlídně, „prožívám teď totéž, co ty, když jsi byl s otcem sám."

Stále ještě držel lopatu nad hlavou, ale pohled šilence se mu vytratil z očí. Objevil se výraz, na který jsem na pohotovosti vždycky spoléhal, když jsem byl nucen jednat s psychotiky. Pokračoval jsem co nejlaskavěji: „Viděl jsem jeho záznamy. Ublížoval ti nějak, Harolde?"

Ticho. Lopata trčela ve vzduchu dál.

„Matka ti nepomohla, vid'? Ani nikdo jiný. Sociální pracovnice se to nemohla po jediné schůzce dozvědět. Někdo z nemocnice ji měl upozornit, že máš strach promluvit, že tě přinutí lhát, musels jí tvrdit, že je všechno v pořádku, potom matku obejmout a ještě se usmát."

Nedíval se na mě. Jeho pohled byl někde daleko, zrovna tak jako myšlenky.

„Donutila tě matka, abys mlčel? Říkala, že ti otec ublíží ještě víc? Že ublíží vám oběma, když budeš mluvit?"

Vrátil se z minulosti a podíval se na mě. Mlčel, ale přikývl. Přes rukavice jsem viděl, jak křečovitě svírá násadu. Bylo to jako zneškodnit bombu. Jestli se zmýlím, je konec.

„V nemocnici měli podezření, ale potom to nechali být, že?" pokračoval jsem tiše. „Tvému otci neodebrali licenci. Proč už se tě nikdo neptal? Protože oba rodiče pracovali v nemocnici?"

Tentokrát konečně promluvil.

„Přišla ještě několikrát, ale lhal jsem i tak. Ona se pokaždé schovala a poslouchala." Nebylo ani stopy po vemlouvavém tónu, jakým mluvila jeho matka a který se mu v hlase často objevil. V jeho mysli se také něco hnulo, jen jsem si zatím nebyl jistý, zda k dobrému, či horšímu. Dokud neztichne, zůstanu naživu, pomyslel jsem si.

Pořád ale držel tu lopatu.

„Co ti dělal?"

Zdálo se, že mě přeslechl. Na takovou reakci jsem byl také zvyklý z dřívějšíka. Lidé se začali zaobírat vlastními vzpomínkami a nestačili sledovat současnost. Nejlepší bylo nechat je, dokud se

nevyrovnali s návalem citů, a potom teprve pokračovat. Malinko se mi ulevilo. Připadalo mi, že se náš hovor - lopata nelopata - přesunul na pole, které mi bylo bližší.

„Jak ti ubližoval, Harolde?“ opakoval jsem po chvíli.

V očích mu znovu zaplálo.

„Říkal tomu trest,“ odpověděl hořce. „Vzal mě vždycky dolů, do suterénu. Nikdy jsem neměl víc než jednu dvě modřiny. Stačila mi jedna rána, vydala za všechny hrozby, strach byl úplně stejný. Někdy jsem cítil úlevu, když mě konečně praštil, nemohl jsem snést to čekání. Věděl jsem, že mě uhodí. Ten pocit byl ještě horší než sama bolest.“ Najednou se ušklíbl. „Vždyť to sám znáte, doktore. Rozumíte mi, že?“ Zamával mi lopatou před obličejem. Pak se najednou přiblížil a zašeptal mi skoro přímo do ucha: „Já ji umím použít, vidíte, že ano?“ Ted'! Vyskoč a popadni ho!

Jenže jsem stále nerušil, jak dekontaminovat Janet.

Stáhl se zpátky. Znovu začal mluvit.

„Já musel žít s pocitem, že vím, co může každou chvíli udělat. Ve dne v noci, kdykoli.“

Nespustil jsem oči z lopaty. „Někdy mě dokonce vytáhl z postele a dovedl dolů. Nechal mě tam celé hodiny a zatím pil a řádl. Ponižování, to byla jeho specialita...” Hlas se mu zlomil a znovu se propadl někam do vzpomínek. V očích jsem spatřil nevěřící výraz, jako by pořád nedokázal pochopit, že se to opravdu někdy stalo.

Znovu bylo dlouho ticho. Netušil jsem ani v nejmenším, jak se zachová. Čelo se mu orosilo potem a tváře mu zbledly. Celý najednou zesinal. A pak promluvil: „Občas jsem volal matku, ale zůstala nahoře v pokoji.“ Slyšel jsem teď spíš chlapce než muže. „Myslím, že si říkala, když má mě, nebude ubližovat jí. Až usnul, utekl jsem, ale pokaždé jsem se bál, že se probudí a vrátí se pro mě. A druhý den si na mě počkala ona a přesvědčovala mě: *Nebylo to tak zlé. Nesmíme nic říct. Hlavně nesmíme nikomu nic říct.*“

Začal přecházet sem a tam, mluvil dál, ale hlas mu znovu ztvrdl, ničím nepřipomínal vyděšené dítě. Lopatu přehodil přes rameno, ale nepustil ji. „Když mi bylo patnáct, měl jsem už svaly a docela dost síly. Víte, co jsem udělal?“

Než jsem stačil otevřít pusy, lopata zasvištěla a prolétla mi těsně kolem obličeje.

„Prokrista! Ne!“ zařval jsem. Na okamžik jsem zkameněl hrůzou. Srdce mi divoce bušilo v krku a hlava se mi mohla rozskočit.

Stál naproti mně a jen se díval, v očích neutrální výraz. Neodhadl jsem, jestli se jen netrefil, anebo mě minul schválně, aby mě vyděsil.

„Jeden náprah, Garnete, a bylo po všem. Vzal jsem si basebalovou pátku, dal mi ji k narozeninám, a trefil nejlepší míček svého života. Tu noc už jsem měl pokoj. Položila ho pod schody, aby to vypadalo jako pád. *Vždycky se hodí mít v rodině zdravotní sestru*, říkávala. Myslel jsem si, že tím všechno skončilo a že budu mít klid. Že už se nenávidst nikdy nevrátí...” Ach můj bože, pomyslel jsem si jenom.

„...vyhrožovala mi, že všechno udá, jestli ji nebudu poslouchat. Byla posedlá myšlenkou, že jí musím vynahradit utrpení, které vystála...”

Mluvil teď překotně rychle, jako by se chtěl zbavit všeho, co ho tížilo téměř celý život.

„Čím jsem byl starší, tím to bylo horší, přitáhla uzdu. Prohlášovala, že jí vděčím za život, protože mě chrání před policií.”

Nemohl jsem ho nijak přerušit.

„Donutila mě přihlásit se na vysokou, chtěla doktora Millera, který by všem ve fakultní vytřel zrak za všechno to ponížení, které musela snášet kvůli němu. Jenže mě nevzali.”

Vypnul jsem na chvíli a zkontroloval svoji zbraň, kdyby přece jen odložil tu lopatu.

„Podařilo se mi vystudovat laboratorní techniku. Donutila mě vrátit se do fakultní. Zase jsem se stal jejím otrokem.”

Slova se řinula jako dravý potok, mluvil jako v deliriu a stále zrychloval krok. Oči se mu opět rozhořely. Zpozorněl jsem.

„Stejně jsem se od něho neosvobodil. Znovu a znovu, pořád dokola se mi vracely ty chvíle v suterénu. Nenáviděl jsem ho. Chtěl jsem, aby žil, abych ho mohl zase zabít! Prál jsem si cítit ještě jednou tu úlevu, jako když tam ležel!”

Najednou se zastavil a podíval se přímo na mě. Lopatu nepustil z ruky.

Může to přijít každým okamžikem. Kdykoli.

Usoudil jsem z jeho divokého výrazu, že by ho uklidnila jediné dávka haloperidolu.

Znovu jsem se připravil, abych uskočil včas.

A zase si ze mě vystřelil.

„Je to krása, doktore, jak to funguje," řekl klidně.

Otrásl jsem se. Teď držel esa v ruce on. Kdysi prožil peklo a poznal, jak chutná strach. Co horšího - začal si libovat v tom, zač nenáviděl vlastního otce. Zalíbilo se mu terorizovat ostatní, dělalo mu dobře pozorovat, jak jsou vyděšení.

„Nemohl jsem nakazit vlastní matku hned, bylo by to nápadné," vysvětloval, „a tak jsem Legionellu vyzkoušel nejdříve na těch dvou sestrách. Přišel jste na to, že to byl dvoufázový proces?" Nedopřál mi dost času, abych něco řekl. „Všechno jsem načasoval tak, aby byly mimo nemocnici, až to propukne. Potřeboval jsem zdokonalit techniku. Když jste mi zavolal, že matka má stafylokoky, musel jsem se moc přemáhat, abych radostí nevykřikl. To bylo štěstí, že se jimi nakazila nejdříve!"

Chvilku se odmlčel, nadechl se a já zatajil dech. Tohle jsem potřeboval. Způsob, jakým všechno provedl.

„Věděl jsem, že vám to myslí a budete mi možná překážet - ta mrcha musela k vám do nemocnice! - a úplně mi zatrnulo, když jste vyslovil podezření na Legionellu. Nebyl jsem si tehdy jistý, jestli jste náhodou všechno neprokoukl, a pochyboval jsem, že mi spolknete Fantoma. Dokonce jsem se vypravil k vám, měl jsem připravenou tady svou speciální roušku, ale naštěstí jste zbabral první návštěvu, a tak jsem byl okamžitě ve výhodě. Masku jsem dal Deloramovi, jen abych trochu kalil vodu." Zasmál se. „To musíte ocenit: získal jsem takovou zručnost, jak nasadit tu pravou masku, aby si nikdo nevšiml, že ji neberu ze správné hromádky."

Mezi lékaři se běžně dodržovala tato etiketa nabídnout roušku nebo rukavice ostatním dříve, než si natáhnete vlastní. Bylo to jako dát ženě přednost ve dveřích, nikdo se nad tím nepozastavil, každý se

takhle choval automaticky. Takže ji mohl podat i Michaelovi nebo Janet.

„Po několika dnech jste začal podezírat Mackieho, přesně jak jsem předpokládal. No a potom jsem to rozjel ve velkém. Potrestání provinilců, však víte sám.“

Ale co stafy? Jak šířil stafylokoky?

Seděl jsem nehnutě, ani jsem nemrkl, abych ho nezarazil.

„Pomohlo mi to zahnat vzpomínky. Možná se budou opakovat, ale teď můžu odejít kamkoli. Vedoucího laboratoře se zkušenostmi, a navíc se zkušenostmi se superodolnými bakteriemi, přijmou všude s otevřenou náručí. Kdekoli budu provádět vyšetření.“

A kdyby se představy vrátily, zase si někoho vyhlédnu, všichni nejsou svatí, že?”

Myslel jsem jenom na to, jak se co nejdřív odtud dostat. Věděl jsem, že mi může kdykoli rozbít hlavu nebo mi něco dalšího píchnout. Nenapadlo mě, že by se mu podařilo beztréstně vyváznout. Když mluvil, připadala mi i tahle možnost velmi reálná. Policie objeví těla. Kdo si je ale spojí zrovna s Millerem? Žádných taktických chyb se nedopustil, takže vyvázne bez sebemenší újmy.

„Víte, co je nejlepší na výtěrech nosu, Garnete? Můžete jim naservírovat stafylokoky a nikdo si ničeho nevšimne. Měl jsem vždycky zásobu na tácku. Stafy zůstaly v klidu, dokud jsem nepřidal Legionellu.“

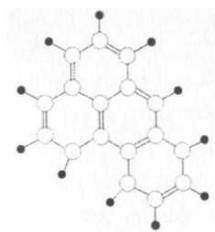
Zpočátku jsem se soustředil spíš na své svaly, abych mohl vyrazit v pravou chvíli. Potom mi došlo, o čem mluvím. Nakazil Brownovou přímo před mýma očima! Je nejvyšší čas zmizet! Bůh mi pomoz!

Vyskočil jsem a zaječel, takže se lekl. Rychle se ovšem vzpamatoval a lopata mě minula jen o vlásek, i když jsem se stočil stranou. Lopata prudce zajela pod řadu vyrovnaných oken. Popadl jsem nejbližší rám a vyrazil proti němu. To už se napřahoval k novému úderu, nastavil jsem mu orámovaný skleněný štít. Dřevo prudce narazilo na dřevo, sklo se rozlétlo kolem v divokém gejzíru. Pak jsem slyšel náraz kovu na cementovou podlahu, ale Miller nečekal a znovu zvedal ruce k dalšímu zásahu. Praštil jsem ho vší silou.

Nelidsky zaječel. Zatáhl jsem za rám a úlomky skla se mu zaryly hluboko do masa. Z obličejě a krku mu stříkala krev.

„Ne! Ne!“ řval zoufale a slepě kolem sebe tápal rukama. Když jsem viděl zblízka jeho silné prsty, které se mě snažily zachytit, znovu jsem popadl okraj okna a prudce cukl. Cítil jsem, jak se střepy zabodly, potom něco prasklo. Uvolnil jsem stisk. Pohyb ho odmrštil dozadu. Prudce zacouval, rukama si šmátral po krku. Chroptěl a řval; podle zvuku jsem usoudil, že má proříznutou průdušnici. Narazil na hranu stolu a sesunul se k zemi. Misky se rozletěly, dokonce i inkubátor se převrhl. Miller se marně pokoušel servat dřevěný rám. Krev doslova cákala kolem.

Možná přežije. Průdušnice se dá zachránit, když si pospíším a zastavím krvácení. Nakonec ale stejně podlehne: smrtící obsah Petriho misek se mu vlil přímo do cév.

Prohledal jsem mu kapsy a našel jak telefon, tak klíče. Pokusil se mě zachytit, ale už mi nemohl ublížit. Během dvou minut dorazil Billy Tippet se svým resuscitačním týmem a začali s ožíváním. Tippet se náležitě vybavil: dvě roušky, brýle, troje rukavice a upnutý plášť. Riziko bylo tentokrát opravdu vysoké. Miller kupodivu zůstal pořád napůl při vědomí. Zavedli mu okamžitě kapačku a při převozu na operační sál ho Riley okamžitě formálně zatknul. Přesně podle předpisu v běhu předříkával Haroldovi jeho práva. Pár očí, který ho z lehátka sledoval, říkal jediné: Žertujete?

Nahoře na sále Millerovi sešili tracheu, vyspravili arterii i poraněné žíly a udělali nemožné, aby ho udrželi naživu. Od počátku bylo jasné, že je jen otázkou času, kdy se odebere na věčnost, proč tedy tolik úsilí? Za všechny promluvil Williams: „Možná nám ten darebák bude muset leccos vysvětlit.“

Později jsem se dozvěděl, že sotva jsme Harolda vyexpedovali, přivezli na operační Brownovou, aby jí amputovali pravou paži.

Běžel jsem na intenzivní jako smyslů zbavený. Vzbudil jsem Janet, vychrlil na ni, že vrahem je Harold Miller a ona že musí okamžitě absolvovat výplach nosu dezinfekčním roztokem. Zápasila s víčky, nemohla udržet oči otevřené. Mrkla na můj zdrchaný obličej, vyjekla a ještě v polospánku mi hned nařídila vrátit se na oddělení, aby mě dali do pořádku. A přála si „skutečného doktora“, než se pustí do jakékoli procedury. Za okamžik si ale uvědomila plný dosah mých slov a probrala se úplně.

„Harold Miller?" vykřikla nevěřicně. „On že zabil vlastní matku? A tolik lidí? Ale to není možné! Ještě před chvilkou tu byl, před hodinou, dělal mi výtěr nosu - panebože!"

Dohodli jsme se, že si výplach udělám taky - nevěděl jsem, jestli mě ve spánku náhodou neinfikoval - potom teprve Janet souhlasila. Celou očistnou kúru jsme završili důkladnou dávkou mupirocinové masti do každé nosní dírky a já přemýšlel, jak jí nejšetrněji sdělit, že Cam je mrtev.

Přijala tu zvěst klidně, ale věděl jsem, že v hloubi duše bude proklínat všechny, kteří měli jeho smrt na svědomí. Zřejmě s tou možností počítala od okamžiku, kdy zmizel, i když to nevyslovila nahlas. Nechala mě, abych ji utěšoval, a potom těšila ona mě a stále dokola mi opakovala, že si nemohu dávat za vinu Camův či Rossitův konec. Nikdo z nás se víckrát nezmínil o tom, že jsem je podezíral. Přesto jsem neměl pocit, že mi to v duchu vyčítá; snad mi dávala na srozuměnou, že mě chápe. Neznal jsem Cama jako ona, mé závěry byly logické; dospěl jsem k nim v dobré víře dobrat se pravdy.

Sám jsem se jen těžko vyrovnával se skutečností, že mám možná nepřímou podílu na smrti obou. Kdybych se byl choval jinak a neviděl v nich vrahy... I Williams a Riley mě teď přesvědčovali o opaku, ale já v hloubi duše věděl, že mě ta myšlenka bude dlouho pronásledovat.

„Erythromycin nitrožilně a důkladný výplach nosu," nařídil Williams v případě všech, které Miller „vyšetřil" anebo jim nabídl „novou" masku.

I já byl zařazen mezi pacienty a místo toho, abych se staral o druhé a pomáhal zvládnout chaos, ležel jsem s hadičkami v předloktí a doufal, že není pozdě. Za chvíli jsem tvrdě usnul. Probral jsem se v pět ráno a tiše, jak jen to s pojízdňým stojanem a plastovými zásobníky šlo, jsem se vykradl na chodbu. Mé první kroky vedly k automatu na kávu. Potom jsem našel telefon a zavolaal na oddělení, kde ležel Michael.

„Pane Garnete, je to úžasné," jásala sestra. „Doktor Deloram měl pravdu: hnis nezpůsobily stafylokoky, vzorky pana Popovitche jsou

negativní. Dokonce se zlepšují jeho základní životní funkce. Klesla mu teplota a krevní plyny jsou jen lehce nad normálem. Možná už dneska nebude potřebovat respirátor."

Sjel jsem do přízemí. Ochranka u vchodu mě znala, takže jsem mohl postát venku a dopřát si pár doušků čerstvého ranního vzduchu. Ještě pořád jsem byl doslova zabalený v plášti a masce, ale už konečně svítla reálná naděje, že do víkendu ničeho takového nebude třeba. I přes roušku a čepec jsem cítil příjemně chladivý vánek.

Díval jsem se na masivní průčelí staré budovy. Kamenné sošky vyprovázely mlčenlivými pohledy poslední zbytky noci. Měl jsem chuť na plné kolo zakřičet: „Je to za námi!“, ale nakonec jsem zůstal zticha jako ony.

Za chvíli začalo svítat.

Během dopoledne jsme zjistili, že si někdo pohrál s výsledky rozborů. Všichni pacienti, u nichž propukla stafylokoková pneumonie, byli před dvěma dny označeni jako negativní, což nepřicházelo v úvahu. Každý se musel podrobit novému vyšetření. Preventivní dávky erythromycinu snížily výskyt případů s Legionellou. Přibýlo jen pět nových a i u nich měla infekce mírný průběh a dala se zvládnout.

U nikoho z posledních Millerových obětí včetně mě i Janet se neobjevily stafylokoky, zřejmě díky důkladným výplachům a dezinfekci.

Přesto následovala další úmrtí. Tři z prvních infikovaných podlehlí stafylokokové pneumonii. Celkem si Legionella v kombinaci se „superodolným“ stafem vyžádala čtrnáct životů nepočítaje Phyllis Sandersovou.

Williamsovo pravidlo pro propuštění z karantény znělo: „Tři negativní vyšetření a jsi volný.“ Do neděle ráno vyhovělo devadesát procent lidí.

Odborníci z Atlanty se osobně postarali o kontrolu všech prostor nemocnice poté, co proběhla důkladná dezinfekce veškerých dostupných míst.

„Nakonec dostanete naše dobrozdání a můžete začít s čistým štítem," prohlásila Doris Levitzová nad šálkem ranní kávy.

„Jak asi zareaguje veřejnost?" ozval se Williams, na čele pár vrásek.

Já si vzpomněl na kamenné strážce nad vchodem. Nebudou vyhlížet marně?

Neděle proběhla také ve znamení Janetina návratu z oddělení intenzivní péče. Její Legionella byla definitivně pryč. U mě se žádné příznaky neprojevil, a dokonce jsem s potěšením kvitoval, že mi levá tvář nezůstala nehybná. Měl jsem sice stále problémy se sluchem, ale pevně jsem věřil, že i to se během několika dní spraví.

V nemocnici nezůstali prakticky žádní pacienti. Janet se přestěhovala na porodní oddělení, kde se mohla konečně pobavit se známými a přáteli. Já jsem byl „doma" kdekoli, takže jsem tam zaparkoval také, pochopitelně ke všeobecnému veselí.

„Kdo ví," ozvala se Janet, když jsme osaměli, „třeba se sem za devět měsíců se mnou opravdu vrátíš."

Telefonovali jsme teď každou chvíli Amy a poslouchali Brendanovo sladké brebtání. Oba jsme se už nemohli dočkat, až ho budeme smět obejmout v náručí, ale nechtěli jsme riskovat, že mu ublížíme. „Vrátíme se za několik dní," ujistil jsem Amy.

„Abyste nebyli překvapeni," řekla zvesela, „ted', když tu nejste, Muffy se nastěhovala k Brendanovi do pokoje a hlídá ho, jako by byl její vlastní štěně." Amy ještě podržela sluchátko Muffy u ucha. Radostně se rozštěkala, když jsme na ni promluvili.

Každých pár hodin jsem také ověřoval, jak se vede Michaelovi, a vždycky se mi dostalo ujištění, že je mu stále lépe. Ovšem nebyl jsem připraven na hovor, který se ozval navečer.

„Earle, tady Stewart Deloram. Dám ti někoho, kdo by si s tebou chtěl popovídat."

Ozvalo se nějaké zachrastění a škrtání, potom jsem slyšel kohosi hlasitě oddechovat a nakonec se ozvalo chraptivé: „Hochu, to bylo horší než přestat kouřit!"

„Michaeli!" Až mi vyhrkly slzy do očí. „Jsi úžasný! To je skvělé!"

Následovalo něco mezi smíchem a zasípáním.

„Musím jít, Earle, už se dívají přísně. Měj se!"

Když jsem zavěsil, Janet nepotřebovala žádné vysvětlení. Stačilo, co slyšela na mé straně. Objali jsme se a střídavě se smáli i plakali radostí.

Tu noc jsme po dlouhém odloučení strávili v jedné posteli a krásně se snažili, aby Brendan nezůstal jako jedináček.

„Trvá na tom, že vás chce vidět," oznámil mi Williams.

„Mě? Proč? Řekl vám proč?"

Ozval se Riley: „Miller neřekne nikomu nic. Mlčí. Kdo ví, co ten blázen chce? Jestli vám můžu radit, doktore, nechte ho plavat. Už jste si s ním užil až dost."

Bylo pokročilé pondělní odpoledne a seděli jsme spolu v prázdném bufetu nad šálkem kávy. Nemuseli jsme se tísnit v ochranných pláštích, protože celou místnost už vydezinfikovali, zkontrolovali a prohlásili za naprosto bezpečnou, alespoň pokud šlo o stafylokoky. Neopustila mě dobrá nálada, ačkoli jsme debatovali o Haroldovi.

„Souhlasím s detektivem," vložil se do hovoru Williams. „Pochopili jsme, co se odehrálo. Nepotřebujeme ho. Do čtyřiaadvaceti hodin už stejně nebude naživu."

Nepochybně ano. A já budu do smrti hádat, s čím se mi rozhodl svěřit.

„Proč mi vy dva neprozradíte, co jste vydedukovali? Pro začátek třeba co se stalo tu noc, kdy Cam zmizel?" vybědl jsem je.

Riley se podíval na Williamse, ten zlehka přikývl a policista spustil: „Domýšlíme se, že Miller vyslechl Mackieho rozhovor s vámi a Douglasem. Možná se mu dokonce Mackie svěřil s tím, co objevil v záznamech z archivu, aniž tušil, že mluví s vrahem. Jestli to tak bylo doopravdy, Millerovi hrozilo nebezpečí. Věděl, že jeho šéf je natolik chytrý, aby si dal dohromady zbytek. Určitě se vyplašil, když slyšel, že Mackie tak rychle odhalil způsob, jakým byly sestry

infikovány. Dostal strach, že i na něj se brzy přijde. V laboratoři ho tedy nejspíš omráčil a potom uškrtil a zahrabal."

„Změřili jsme čas," přidal se Williams, „Miller mohl odvléct Mackieho v bezvědomí dolů, zabít ho a vyběhnout zpátky nahoru se vzorky stafylokoků, které jsme měli najít. Naaranžoval je a zřejmě přešel do Mackieho kanceláře, odkud vytočil číslo telefonu s jedinou linkou. Počkal, dokud se jeden z nás neozve. Jakmile slyšel váš hlas, začal odesílat zprávy. Myslím, že mu vyhovovalo, že jste je přečetl první, protože vás mohl mučit zmínkou o Janet. A snáze jste uvěřil, že pachatelem je Mackie."

Riley ho vystřídal. „Zatímco jste vy a Douglas uvažovali, co dál, a vybavovali se s Fossem, Miller měl čas zaběhnout dolů, zahrabat tělo a natahat na něj krabice. Pak se zas vrátil a oznámil, že mu Mackie také telefonoval."

Vzpomněl jsem si, že když se Miller objevil té noci na bakteriologii, vypadal, jako by si chvilku předtím dal sprchu. Při pomyslení, že se umýval poté, co pohřbil Cama Mackieho, se mi zvedal žaludek.

„A co prostory pod starou psychiatrií? Tam byl také?"

„Pravděpodobně," přikývl Williams. „Dokud jste ho nezačal sledovat. Když jste ho viděl podruhé s vozíkem, řekl si, že je nejvyšší čas se přestěhovat. Nejspíš mu to nedalo příliš námahy, moc věcí neměl."

Dolili jsme si kávu a já se zeptal: „A jak si načasoval vyšetření sester?"

Riley se zašklebil: „Na to nám pomohla přijít Madge." Usrkl ze svého šálku, pohodlně se opřel a vychutnával příjemný okamžik, kdy se mohl předvést. „Vyšetření probíhá po odděleních a přesné datum vybírá pár lidí na klinice podle toho, jak jsou vytížení. Jakmile je určeno, sestry mají dva týdny, aby si nechaly odebrat vzorky a udělat snímky, v té době kdykoli. Madge se domnívá, že Miller sestrám rozeslal falešné pozvánky a zorganizoval si všechno podle svého předtím, než odešly na dovolenou. Pro administrativu je rozhodující, aby každý zaměstnanec na rizikovém oddělení absolvoval ročně

určitý minimální počet vyšetření - a jestli má jedno navíc, to nikoho netíží."

„Ale jak zajistil, aby se dostaly právě k němu?"

„Každý odběr vzorků mu vlastně dal záminku pozvat je znovu a vzít nové. *Něco nevyšlo, malé množství...* tak nějak. A přitom je infikoval."

Znovu se slova ujal Williams: „Načasování schůzek byla jedna věc, která zaujala vašeho přítele Popovitcha. A také to, že je nutil oblékat se do ochranného oděvu a mít roušku. Tohle se mu zdálo podezřelé. A uvědomil si, jak jednoduchý postup vrah zvolil, když jeho samotného resuscitovali. Chtěl vám napsat delší vzkaz, ale rezidenti spěchali."

„Neuvěřitelné."

„Víte," pokračoval Williams, „udivuje mě, jak se Millerovi podařilo zakrýt stopy předtím, než použil insekticidy jako Fantom. Teď na tom už nezáleží, ale nenašel jsem nikoho, kdo by ho spojoval s použitým ipecacem. Dokonce ani oběti z psychiatrie si nepamatují, že by se Miller pohyboval někde v blízkosti, než u nich propukly halucinace. Domníváme se, že využil fyzioterapie a rehabilitace. V době, kdy se objevily otravy insekticidy, docházel na rehabilitaci údajně kvůli bolestem v zádech. Myslím, že vím, jak postupoval. Když jsem sám mluvil se zaměstnanci, sledoval jsem, jak to na oddělení chodí. Sestry nebo terapeuti často odloží nazouváky, když někomu dávají koupel nebo masáž. Miller si toho nejspíš také všiml, využil nepozornosti a ve vhodnou chvíli jim sandály vystříkal nějakým běžným pesticidem." Williams pokrčil rameny. „Co na tom teď záleží? Bohudíky, je po všem."

Zbývala poslední otázka. „Riley, kdyby policie objevila obě naše těla, moje a Rossitovo, domnívali byste se, že vrahem je Rossit? Vyzábl by Miller bez podezření?"

Riley srahl čelo. „Když uvážíte, co se dole mohlo stát... Kdyby vás praštil dřív, než jste po něm skočil, zabil by vás. Vypadalo by to, že jste uškrtil Rossita v sebeobraně, ale byl jste už tak vážně zraněný, že jste se nedokázal dostat ven. Mohl vás nechat jen v komatu, položit poblíž Rossita a pro jistotu do vás vlít trochu svého

„materiálu'. Velice snadno bychom došli k závěru, že Rossit byl Fantom a vy jste ho nachytal v jeho doupěti..., a to vás stálo krk."

Williams doplnil: „I kdyby vás policie našla ještě živého, pravděpodobně byste nebyl schopen mluvit."

Chvíli jsme jen mlčky seděli. Nikdy se nedozvím, jestli mi Miller opravdu chystal takový osud, ale každopádně se mi o tom ještě párkrát bude v noci zdát.

Potom jsme začali mluvit o příjemnějších věcech. Konečně si odpočineme a půjdeme domů! S pocitem, že máme všechno za sebou, nám bylo dobře. Už předtím jsem si všiml, že si Riley a Williams tykají. Dost ostře to kontrastovalo s jejich prvními vzájemnými projevy, takže mi nedalo, abych neutrousil poznámku.

Williams se usmál: „Ukázalo se, že oba máme rádi fotbal."

„Doktore!" vykřikl Riley. „Sedíte s někým velmi slavným! Tohle je Spider Williams, jeden z největších zadáků, které kdy měli v Michiganu! To vyhazování! S tátou jsme se na něj jezdili dívat stovku mil."

„Díky, chlapče," usmíval se Williams. Smál jsem se s nimi, Riley mohl být tak o deset let mladší. Vzpomínali společně na staré dobré časy.

Měl jsem ještě něco na práci.

Rozhodl jsem se nakonec, že za Millerem přece jen zajdu, jen pro klid vlastní duše.

Našel jsem ho v matně osvětleném izolovaném boxu na jednotce intenzivní péče. V pokoji byly dvě sestry. Jedna mu právě měnila obvazy na krku a na obličeji potřísněné na mnoha místech rudohnědými skvrnami. Druhá mu přikládala několik vrstev gázy na místo, kde míval pravé oko. Rezidenti mi později řekli, že během naší rvačky mu ho probodl skleněný střep, takže se nedalo zachránit.

Hned u dveří jsem ucítil hnilobný zápach. Miller chvílemi dostával záchvaty kašle a po bradě mu tekly sliny. Prakticky celé tělo měl v obvazech. Bylo patrné, že postup bakterií je nezvratný.

„Moje hlava," naříkal, „má hlava."

Pozoroval jsem ho chvíli a nedokázal myslet na nic jiného, než v jakém stavu musí být teď jeho vnitřní orgány. Vzpomněl jsem si na pitvu Phyllis Sandersové. Plíce už musí mít zanesené hnisem a bolest hlavy je pravděpodobně průvodním znakem vzniklých abscesů. Jistě má po celém těle boláky a krev prosycenou bakteriemi.

Přistoupil jsem blíž. Zbylé oko zíralo někam do dálky.

„Harolde, je tu pan Garnet," uvedla mě sestra.

Zůstal beze slova ležet. Naklonil jsem se k němu.

„Pane Millere, chtěl jste se mnou mluvit," připomněl jsem mu.

Nebyl jsem si jistý, jestli mě vůbec slyšel. Ale před okamžikem si stěžoval na bolesti hlavy.

„Reaguje?" zeptal jsem se tiše sestřičky.

„Někdy. Když má náladu."

Jako by jí měl dát zapravdu, najednou se ozval: „Chci s vámi mluvit o samotě," prohlásil, aniž pohnul hlavou.

Obě sestry chvatně dokončily započatou práci a odešly.

Pomalů se obrátil ke mně.

„Asi nemáme moc času," zachraptěl, „a nemluví se mi dobře. Zřejmě absces v krku." Znělo to, jako by měl v puse brambor.

„Co mi chcete, Millere?"

„Slyšel jsem Williamse a Rileyho." Přepadl ho záchvat kašle. „Chtěla jít hned ten večer zpátky k vám na pohotovost, ale rozmluvil jsem jí to."

„Prosím?"

„Matka. Volala mi. Točila se jí hlava. Byl jste prý tak hodný. Popsala by vám příznaky, nechal byste ji v nemocnici. Musel jsem jí to vymluvit."

Nenáviděl jsem ho v tu chvíli, cítil jsem se zaskočený. Sledoval jsem, jak lapá po dechu, ale nechal jsem ho, aby pokračoval.

„Mackie. Tomu bylo určeno zemřít. Část plánu. Můj obětní beránek. Musel zmizet, aby se zdálo, že se ukrývá a přitom vraždí dál. Zbavil jsem se ho..., prozradil by mě. Neměl jsem čas hledat lepší místo."

„A Rossit?"

„Byl na nevhodném místě v nevhodnou dobu. Kdybych nenechal otevřeno, když jsem šel pro lopatu... Kdo by byl myslel na krysy?"

Otřásl jsem se. Tohle bylo příliš morbidní.

„Nevím, co..."

„Já je zabil, ne vy!" okřikl mě.

„Proč mi to všechno povídáte?"

Neodpověděl. Otočil hlavu a znovu se pohroužil do jiného světa.

„Tak proč?" naléhal jsem. Nic.

Ležel bez hnutí, na čele perličky potu.

Ačkoli příčinou mohla být horečka, napadlo mě, že důvod je jiný. Miller byl znovu doma, v suterénu pod schody, s ním.

Odložil jsem plášť, zamířil ke dveřím, a ještě než jsem vyšel na chodbu, naposledy jsem se ohlédl. Upíral na mě své levé oko.

Blouznil? Možná. Bylo to rozhřešení? Vypadalo to tak. Anebo mi řekl to, co předpokládal, že chci slyšet. Proč? Pokrčil jsem rameny. Nikdy se ho úplně nezbavím, zůstane mi na něj věčná vzpomínka. Třeba chtěl právě tohle.

Sotva se za mnou zavřely dveře, narazil jsem na Rileyho.

„Tušil jsem, že se tu zastavíte. Něco důležitého?"

Důležitého? Pro policii ne. Pro mě? Ještě sám nevím. Možná časem zjistím, jestli naše poslední setkání mělo být laskavé rozloučení, anebo pomsta. Každopádně mě nezbavilo mých vlastních pocitů ohledně Rossita a Cama Mackieho.

„Ne, nic podstatného," odpověděl jsem nakonec.

Chvilí jsem Millera pozoroval oknem z chodby.

„Skleněná rakev," zamumlal jsem.

„Prosím?"

„To mi řekl, když tu ležela jeho matka. Připomnělo mu to pohádku o Sněhurce, když ji uložili do skleněné rakve," vysvětloval jsem.

Riley chvilku mlčel a zřejmě vážil slova.

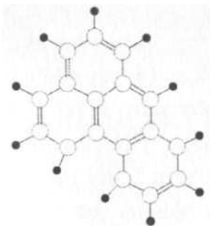
„Doktore, to, jak se k němu v dětství chovali, bylo kruté. Takzvaní rodiče... Ale vyrostl a dospěl. A stal se z něj vrah. I pro něj

musí platit pravidla hry dospělých, jinak to odnesou další nevinní, jako byl Cam Mackie."

Pravidla lékaře jsou tak odlišná od jeho: neubližuj. Vždycky pomoz. Utiš bolest. Ošetři ránu a snaž se vyléčit nemoc. Věděl jsem, že Millerovi už není pomoci, ale cítil jsem, že náš systém selhal, když ho vehnal do Rileyho světa.

„Víte, co ten box připomíná mně?"

Viděl jsem na jeho tváři spokojený výraz, než odpověděl: „Celu smrti."

EPILOG

O DESET MĚSÍCŮ POZDĚJI

MMB Bulletin, 1. září, pondělí

PROBLEMATIKA MIKROORGANISMŮ REZISTENTNÍCH K VANCOMYCINU A METHYCYLLINU

Nemocnice ve Philadelphii uvádí výskyt kmene *Staphylococcus aureus*, odolného vůči vancomycinu i methycillinu. Zhoubný mikroorganismus si vyžádal životy šesti lidí. Jedná se o druhý případ evidovaný ve Spojených státech. Pacienti i personál postiženého zařízení jsou v karanténě, veřejnosti nehrozí žádné nebezpečí, ujistil obyvatele hlavní hygienik. Poprvé byl prakticky neléčitelný organismus zjištěn v Buffalu, ve státě New York, ovšem za zvláštních okolností, kdy nervově labilní zaměstnanec použil odolného bakteriálního kmene k záměrnému infikování velkého počtu lidí. Jednalo se o jakýsi akt pomsty. Ačkoli současný výskyt stafylokoků je spontánní, mluvčí Výboru pro výzkum infekčních chorob v Atlantě je toho názoru, že je možno využít zkušeností z Buffala. Na místo se vedle odborníků dostavili také lékaři i pomocný personál z výše zmíněné nemocnice, aby pomohli při likvidaci infekce. Přestože ústavu v Buffalu byl znovu obnoven statut státního zdravotního zařízení a vyhovuje tedy veškerým hygienickým a bezpečnostním normám, důvěra veřejnosti byla natolik otřesena, že nemocnice nebyla znovu otevřena a většina zaměstnanců byla převedena do okolních zařízení. Existují reálné obavy, že postiženou kliniku ve Philadelphii může potkat stejný osud.

V následujícím čísle našeho bulletinu věnujeme pozornost otázce, jaký vliv má možný výskyt „superodolné“ bakterie na psychiku Američanů, které v dohledné době čeká hospitalizace Přineseme také rozhovor s hlavními aktéry případu v Buffalu lékaři Douglasem Williamsem, členem výzkumného centra v Atlantě, a Earlem Garnetem, nově jmenovaným vedoucím zdravotního centra Nemocnice u svatého Pavla v Buffalu.

ROZHOVOR S AUTOREM

Petre, debutoval jste v roce 1998 románem Smrtící praktiky (Lethal Practice). Mohl byste nám stručně přiblížit, jak vypadal váš život předtím, než jste začal psát?

Mé pracovní dny se ve velké míře podobaly těm, jaké prožívá Earl Gamet: střídavé služby, výuka, schůzování, zabezpečování chodu oddělení. Každý šéf pohotovosti tuhle rutinu zná - vzrušení z velkých případů i neměnné všední povinnosti, kdy kontroluje stav zásob materiálu, časový plán... Vaše oddělení musí být neustále připraveno postarat se o kohokoli... Čtyřicet hodin denně nepřetržitě po celý rok.

Soukromý život většiny pohotovostního personálu je ovlivněn rozvrhem služeb na oddělení. Pozvěte některého lékaře či lékařku do společnosti a zjistíte, že ze všeho nejdříve prostuduje plán práce. Teprve potom promluví s vlastní rodinou nebo přáteli. Ačkoli se mi velmi stýská po výuce i klinické praxi, ten „pekelný papír“, jemuž jsem se dvacet let musel podřizovat, mi nijak nechybí. V poslední době ho ovšem nahradilo něco podobného: datum odevzdání rukopisu.

Když jsem dříve nebyl na oddělení v nemocnici, věnoval jsem se své privátní ordinaci; soukromou praxi ostatně provozuji stále. Pokud je to jen trochu možné, snažím se trávit alespoň víkendy se svou rodinou v našem venkovském sídle.

Co vás přimělo pustit se do psaní?

Mí synové se mě pořád ptají: „Proč píšeš knihy?“ Mohl bych přece čas využít lépe - hrát si s nimi anebo zasednout k počítačovým hrám ...

Mám jednoduchou odpověď: domnívám se, že pohotovost je místo jako stvořené pro moderní thriller. Vždycky se mi líbily napínavé a záhadné příběhy psané v první osobě - miluji například díla

Chandlera nebo Hammetta. Prostřednictvím hlavního hrdiny vstupuje do děje samotný čtenář. Já mu umožňuji vžít se do role lékaře na pohotovostním oddělení, poznat jeho pocity - vzrušení, strach, pochybnosti. Nemohu odolat pokušení uvést do takového prostředí někoho opravdu zlého a sledovat, co se bude dít.

Jenže kluci takové důvody „neberou“. Připomínám jim, že i oni si rádi vyprávějí příběhy, je to naše společná záliba. A na to mi odpovídají: „To je pravda, ale proč zrovna ty chceš patřit k lidem, kteří je píší?“

Jednou jsme na tohle téma narazili v přítomnosti mé známé z doby studií na lékařské fakultě. Uklidnila chlapce nejlepší odpovědí, jakou jsem ohledně svého psaní doposud slyšel. S naprostou samozřejmostí pronesla: „Píše, protože musí.“

A proč jste ne zvolil literaturu faktu?

Z dokumentů se dozvídáme, co se stalo a co se v současnosti odehrává. Na beletrii se mi líbí, že nám dovoluje pohrávat si s tím, co se mohlo - anebo by se mohlo - stát.

O spisovatelích, včetně autorů románů, se říká, že píší o tom, co znají. Nakolik vychází vaše díla z vaší vlastní zkušenosti, z praxe lékaře odpovědného za chod pohotovostního oddělení?

Považuji za svůj úkol zasadit svůj příběh do realistického, nikoli však reálného prostředí. Jako lékař musím především respektovat soukromí pacientů, nedotknutelnost důvěrných informací. Je to obdobné jako při výuce, kdy vytváříme modelové situace. Problém je reálný, naprosto přesný, ale neuvádíme žádná jména ani osobní data. Během působení na pohotovosti jsem se musel orientovat v různých situacích, kdy se prolínaly otázky lékařské, etické, ekonomické i politické. V díle z nich vycházím, pro své příběhy si vybírám „od každého něco“ a buduji fiktivní svět. Právě proto, že vycházím ze skutečnosti, dostal jsem už mnoho dopisů od čtenářů ze všech koutů Ameriky. „To je jako u nás,“ tvrdí.

Hrdinou vašich prvních dvou románů je lékař Earl Garnet. Do jaké míry se podobá - anebo naopak nepodobá - svému stvořiteli?

Garnet má stejně jako já za ženu lékařku, která pracuje v nemocnici na porodním oddělení. Má syna, já dva. Garnet má velkého pudla; v naší rodině žijí dva. Garnet i já milujeme srub v horách, rádi vychutnáváme božský klid daleko od města. Jako primář pohotovosti jsem si cenil možnosti vybírat do svého týmu nejlepší a nejschopnější lékaře; osobou Garneta jsem jim chtěl vzdát hold.

Jsem jako on? Jistě se mohu ztotožnit s jeho úsilím být dobrý, ale spíše než *jsem jako on* platí *chtěl bych být*. Když jsem byl poprvé jmenován do čela pohotovosti, rozhodl jsem se získat na své oddělení lékaře Garnetova kalibru. Tehdy se na mě jeden z mých kolegů a přátel udiveně podíval a vybreptl: „Tomu přece nemůžeš dělat šéfa! Je lepší než ty!”

Jedno vím nájisto: jsem lepší lékař, neboť mi byla dopřána výsada pracovat s Garnety našeho skutečného světa.

Téma popitevních rozborů je provokující. Ve vašem druhém románu Earl Garnet říká: „Někteří lékaři se jim vyhýbají, ale já bych bez nich jako doktor nemohl dál pracovat.” Promlouváte, pane Clemente, Garnetovými ústy vy? A jak rozšířené jsou takové rozборы v běžné praxi? Proč je někteří neuznávají?

Pokud jde o citát, jsem to skutečně já. Velmi záhy jsem se přesvědčil, že pitva je konečným potvrzením kvality zákroku. Každá smrt je pro nás poučením. Zastávám názor, že jsem jako lékař na pohotovosti takto v mnohém získal. Až se příště objeví podobný případ, budu k problému přistupovat s větší jistotou, rychleji a precizněji.

V některých nemocnicích se při podobných rozbořech dostává lékař do pozice obžalovaného, v takovém případě se ovšem nikdo nic nenaučí; do budoucna si odnese jediné: chyby je nutné zakrývat. Aby měly popitevní rozборы smysl, nesmí mít charakter soudu. Pokud se lékař dopustil chyby, je vhodné, aby se všichni společně snažili najít nejvhodnější způsob, aby se příště už neopakovala. Každý si jistě

uvědomí, kolikrát se něco podobného mohlo stát jemu; mnohdy stačí chvilka nepozornosti.

Celá schůze je ovšem velmi stresující. Pokud si lékař či lékařka nejsou jisti svými schopnostmi, není pro ně lehké popitevní rozbory absolvovat. Pro některé mohou být rozhodující v další kariéře.

Píšete své romány pod pseudonymem. Proč jste se rozhodl právě takto?

Peter Clement je mé křestní jméno a jméno po dědečkovi Pseudonym jsem zvolil, protože nechci, aby mé psaní nějak narušilo chod ordinace. Mám své pacienty, velmi zaměstnané sekretářky, povinnosti.

Nedávno jste se přece jen rozhodl vystoupit z úplné anonymity. Co vás k tomu vedlo?

Nikdy jsem neměl v úmyslu zůstat zcela anonymní, jen jsem se chtěl nejdříve svěřit svým pacientům. Také jsem potřeboval nějaký čas, abych je přesvědčil, že i nadále zůstávám jejich lékař. Později se o popularitu postarala místní média. Zdá se, že mí partneři, kolegové z nemocnice, pacienti..., všichni mou novou aktivitu přivítali.

A jaké máte další plány - vy i Earl Garnet?

Pracuji teď na třetím románu, pokouším se spravedlivě rozdělit čas mezi psaní a ordinaci. A pokud jde o Earla Garneta, jistě je někde na oddělení.